

Elevers udbytte, foreløbig effekt og status på implementering af FGU

Tredje delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet
for den forberedende grunduddannelse (FGU)

INDHOLD

Elevers udbytte, foreløbig effekt og status på implementering af FGU

1	Resumé	5
<hr/>		
2	Indledning	19
2.1	FGU-reformen i store træk	19
2.2	Organisering af FGU	20
2.3	Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet	22
2.4	Rapportfokus: Elevers udbytte, foreløbig effekt og status på implementering af FGU	22
2.5	Metode og design	23
<hr/>		
3	Overgang fra FGU	29
3.1	Elevers overgang fra FGU	30
3.2	Karakteristik af elever, der overgår hhv. ikke overgår fra FGU til uddannelse eller beskæftigelse	39
3.3	Aktiviteter blandt elever, der ikke overgår til uddannelse eller beskæftigelse	42
<hr/>		
4	Elever i FGU ift. elever fra tidligere forberedende tilbud	44
4.1	Deskriptiv sammenligning af elever i FGU og tidligere forberedende tilbud	45
4.2	Effektanalyse	49

5	Elevernes udbytte af FGU	55
5.1	Elevernes perspektiver på udbyttet af deres FGU-forløb	56
5.2	Medarbejdernes perspektiver på eleveres udbytte af FGU	64
5.3	Aftagerperspektiver på elevernes udbytte af FGU-forløb	66
5.4	Status på arbejdet med elevernes trivsel og fravær	69
5.5	Udslusning af elever fra FGU til aftagerinstitution	73

6	Status på implementering af FGU	79
6.1	Status på implementering af de didaktiske principper	80
6.2	Status på opbygning af fælles profession	105
6.3	Status på implementering af specifikke uddannelseselementer	109

7	Udvikling i rammevilkår for implementering	127
7.1	Elevgrundlag	128
7.2	Ledelse og organisering	130
7.3	Medarbejdersammensætning, kompetencer og kompetenceudvikling	134
7.4	Fysiske rammer	142

8	Status på samarbejdet mellem KUI og FGU	143
8.1	Samarbejdet mellem KUI og FGU	144
8.2	Målgruppevurdering og afsøgningsforløb	146
8.3	KUI's syn på FGU og brug af andre tilbud	148
8.4	Tilrettelæggelse af og opfølgning på uddannelsesforløb	152
8.5	Støtte på FGU	156

	Appendiks A – Litteraturliste	159
--	--------------------------------------	------------

	Appendiks B – Tabel- og figurbilag	163
--	---	------------

	Appendiks C – Metodebilag	262
--	----------------------------------	------------

1 Resumé

I denne rapport præsenterer Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) resultaterne af den tredje og sidste del af evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for den forberedende grunduddannelse (FGU), som gennemføres på opdrag fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK).¹

Rapporten sætter fokus på elevernes udbytte samt foreløbige effekter af reformen *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* (Regeringen, 2017) og følger op på udviklingen i implementering af FGU på institutionerne, herunder arbejdet med didaktik og opbygningen af en fælles profession. Rapporten følger derudover op på kommunernes del af arbejdet med FGU under den kommunale ungeindsats (KUI), herunder arbejdet med målgruppevurdering og uddannelsesplaner.

Dette resumé giver et overblik over evalueringens resultater og opmærksomhedspunkter. Resultaterne skal ses i lyset af, at der er tale om en omfattende struktur-, institutions- og indholdsreform, der tager tid at implementere. Det er altså stadig et forholdsvis tidligt tidspunkt at gøre status på udbytte og effekter af reformen og derfor forventeligt, at FGU endnu ikke har nået sit fulde potenti-ale – også i betragtning af at en del af den hidtidige implementeringsperiode har været påvirket af covid-19-pandemien og de restriktioner, der fulgte i den forbindelse.²

Rapporten bygger på en række forskellige datakilder:

- Omfattende registerdata fra Danmarks Statistik og Styrelsen for IT og Læring (STIL), herunder en bred vifte af registre, der indeholder sociodemografiske, uddannelses- og beskæftigelsesrelaterede oplysninger
- En landsdækkende spørgeskemaundersøgelse blandt ledere og medarbejdere på FGU
- En landsdækkende spørgeskemaundersøgelse blandt FGU-ansvarlige hos KUI
- Interview med FGU-ledere, -medarbejdere og -elever fra fem forskellige FGU-institutioner
- Interview med ni repræsentanter fra hhv. aftagerinstitutioner (erhvervsuddannelser og hf) og aftagerinstitutioner.

1 Første delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet satte fokus på målgruppen for FGU og den kommunale ungeindsats, mens anden delrapport fulgte op på implementeringen af FGU på institutionerne.

2 En international forskningsoversigt peger på, at det kan tage mellem 5-15 år, før større uddannelsespolitiske reformer er fuldt implementeret, og de samlede effekter kan måles hos eleverne (Åsén, 2013). Ser man i en dansk kontekst på andre store reformer på uddannelsesområdet, fx folkeskolereformen og gymnasireformen, står det også her klart, at implementering tager tid. De nævnte reformer er omfattende, men FGU skiller sig ud i kompleksitetsgrad, idet stort set alt har skullet opbygges fra bunden.

Resultater

Elevers udbytte og foreløbige effekter af FGU

Helt overordnet tegner evalueringen et positivt billede af elevernes udbytte af FGU på dette tidlige stadie fire år inde i uddannelsens levetid. Det kan både ses pba. evalueringens registerbaserede analyser af FGU-elevernes overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse samt evalueringens kvalitative analyse af elevernes oplevede udbytte af at gå på FGU.

Evalueringens registeranalyser viser dog, at der også er rum for forbedring, når det kommer til fastholdelsen af de elever, der overgår til ungdomsuddannelse efter deres FGU-forløb.

FGU indfrier til en vis grad de overordnede intentioner

Et centralt formål med FGU er at bidrage til at indfri den uddannelsespolitiske målsætning om, at mindst 90 % af de 25-årige skal have gennemført en kompetencegivende ungdomsuddannelse, og at andelen uden tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet skal halveres. Målene skal være indfriet i 2030. Denne målsætning knytter an til det første af de tre retningsgivende mål for FGU, der lyder, at andelen af unge, der opnår uddannelse eller overgår direkte til ordinær uddannelse eller beskæftigelse efter FGU, løbende skal forbedres på skoleniveau.

Helt overordnet viser evalueringen, at FGU på nationalt niveau indtil videre viser gode takter ift. at få flere unge videre i beskæftigelse. Det ser ligeledes positivt ud, når det kommer til FGU-elevernes overgang til ungdomsuddannelse i umiddelbar forlængelse af deres forløb på FGU – også i sammenligning med elever fra de tidligere forberedende tilbud. Et år efter endt FGU-forløb er de gode takter dog aftaget, idet flere af de tidligere FGU-elever er faldet fra deres ungdomsuddannelse.

Altså er der fortsat et stykke vej ift. at indfri de uddannelsespolitiske målsætninger, som FGU skal bidrage til.

Blandede effekter af FGU ift. overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse

Evalueringen viser et blandet billede, når det kommer til effekten af FGU sammenholdt med de tidligere forberedende tilbud ift. overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse. Effekten af FGU ift. overgang til ungdomsuddannelse er størst i umiddelbar forlængelse af, at eleverne har afsluttet deres FGU-forløb, men aftager inden for det første år efter afslutningstidspunktet. Et omvendt billede gør sig gældende, når det kommer til effekten af FGU ift. overgang til beskæftigelse.

Evalueringens effektanalyse estimerer sandsynligheden for, at en elev fra FGU er i enten ungdomsuddannelse eller beskæftigelse hhv. 4 og 12 måneder efter endt forberedende forløb sammenholdt med en elev fra et tidligere forberedende tilbud, der er sammenlignelig ift. en lang række baggrundsforhold såsom alder, karakterer i matematik ved folkeskolens afgangsprøve samt forældres uddannelsesniveau og tilknytning til arbejdsmarkedet i elevens barndom. For både FGU og de tidligere forberedende tilbud rummer analysen alle påbegyndte forløb, uagtet om eleven har fuldført eller afbrudt sit forløb efterfølgende. Det skyldes, at der ikke findes oplysninger om afbrudte og fuldførte forløb for alle tidligere forberedende tilbud.

Analysen viser, at effekten af at have gået på FGU sammenholdt med tidligere forberedende tilbud er størst 4 måneder efter endt forberedende forløb ift. overgang til ungdomsuddannelse. På dette tidspunkt er sandsynligheden for at gå på en ungdomsuddannelse 27 % for en elev, der har gået på FGU, mens den er 6 procentpoint mindre (21 %) for en sammenlignelig elev fra et tidligere forberedende tilbud. Analysen viser dog, at effekten af at have gået på FGU aftager 12 måneder efter endt forberedende forløb. På dette tidspunkt er sandsynligheden for, at en elev fra FGU er indskrevet på en ungdomsuddannelse 19 %, mens den er to procentpoint større (21 %) for en sammenlignelig elev fra et tidligere forberedende tilbud. Begge forskelle er statistisk signifikante.

Evalueringen viser altså, at effekten af at have gået på FGU sammenholdt med et tidligere forberedende tilbud ift. overgang til ungdomsuddannelse forsvinder over tid. Det kan tyde på, at elever fra FGU i højere grad falder fra deres ungdomsuddannelse mellem 4. og 12. måned efter endt forberedende forløb, end hvad der var tilfældet for elever fra tidligere forberedende tilbud.

Analysen viser et omvendt billede ift. effekten af FGU, når det kommer til overgang til beskæftigelse. Der kan ikke konstateres nogen signifikant forskel i sandsynligheden for at være i beskæftigelse 4 måneder efter endt forberedende forløb blandt elever på FGU sammenlignet med elever i tidligere forberedende tilbud. 12 måneder efter endt forløb er sandsynligheden for at være i beskæftigelse dog 6 procentpoint større for en elev fra FGU (29 %) sammenholdt med en sammenlignelig elev fra et tidligere forberedende tilbud (23 %).

Effekten af FGU er mere markant blandt elever med fuldførte forløb

Som led i evalueringen er der ligeledes gennemført en supplerende analyse, der ser på effekten af FGU blandt elever, der har fuldført deres FGU-forløb. I denne analyse holdes FGU-elever med fuldførte forløb op mod sammenlignelige elever på tidligere forberedende tilbud under VUC, hvor det til forskel for de andre tidligere forberedende tilbud har været muligt at frasortere forløb, hvor eleven har afbrudt kurset eller ikke er mødt op til prøve.

Den supplerende analyse viser en mere markant og positiv effekt af FGU ift. overgang til ungdomsuddannelse både 4 og 12 måneder efter fuldført forberedende forløb. 4 måneder efter fuldført forberedende forløb har en elev, der har fuldført et FGU-forløb, 20 procentpoint større sandsynlighed for at være i ungdomsuddannelse end en sammenlignelig elev, der har fuldført et tidligere forberedende tilbud på VUC. 12 måneder efter fuldført forberedende forløb er sandsynligheden for at være i ungdomsuddannelse 7 procentpoint større for en elev, der har fuldført et FGU-forløb, sammenholdt med en sammenlignelig elev, der har fuldført et tidligere forberedende tilbud på VUC.

Sandsynligheden for at være i beskæftigelse 4 måneder efter fuldført forberedende forløb er en smule mindre (2 procentpoint) for en elev, der har fuldført et FGU-forløb, sammenholdt med en sammenlignelig elev, der har fuldført et tidligere forberedende tilbud på VUC. 12 måneder efter fuldført forberedende forløb er sandsynligheden for at være i beskæftigelse dog 6 procentpoint større for en elev, der har fuldført et FGU-forløb, sammenholdt med en sammenlignelig elev, der har fuldført et tidligere forberedende tilbud på VUC.

Alle forskelle i analysen er statistisk signifikante.

To ud af tre, der har fuldført FGU, er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse

Evalueringsens registeranalyse viser, at 51 % af eleverne, der har gået på FGU, er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 12 måneder efter endt FGU. Det gælder for alle elever, der har gået på FGU samlet set, uagtet om de har fuldført eller afbrudt deres FGU-forløb.

Hvis man udelukkende ser på de elever, der har fuldført deres FGU-forløb, er andelen, der er overgået til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, betydeligt større. Evalueringsens registeranalyse viser, at 71 % af disse elever er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 4 måneder efter fuldført FGU, mens det er tilfældet for 64 % 12 måneder efter fuldført FGU. Altså er næsten to ud af tre elever, der har fuldført deres FGU-forløb, i uddannelse eller beskæftigelse et år efter.

Evalueringsens registeranalyse viser desuden, at en markant større andel af eleverne, der har fuldført deres FGU-forløb, er i ungdomsuddannelse (46 %) sammenholdt med beskæftigelse (25 %) 4 måneder efter fuldført FGU. Analysen viser dog også, at denne fordeling har forskudt sig 12 måneder efter fuldført FGU. På dette tidspunkt er 33 % af eleverne, der har fuldført deres FGU-forløb, i beskæftigelse, mens 31 % er i ungdomsuddannelse.

Altså stiger andelen af tidligere FGU-elever i beskæftigelse mellem 4. og 12. måned efter, de har fuldført deres FGU-forløb, mens andelen i ungdomsuddannelse falder i samme periode. Denne udvikling kan oplagt hænge sammen med, at en stor andel tidligere FGU-elever er faldet fra deres ungdomsuddannelse i denne periode, og at flere af dem starter i beskæftigelse i stedet.

Størst overgang til erhvervsuddannelser – størst frafald på gymnasiale uddannelser

Det fremgår af evalueringsens registeranalyse, at en større andel af eleverne, der har fuldført deres FGU-forløb, påbegynder en erhvervsuddannelse sammenlignet med en gymnasial uddannelse. 16 % af de tidligere FGU-elever har påbegyndt en gymnasial uddannelse 4 måneder efter fuldført FGU, mens 30 % har påbegyndt en erhvervsuddannelse i samme tidsrum. 12 måneder efter eleverne har fuldført deres FGU-forløb er andelen, der går på en gymnasial uddannelse faldet til 6 %, mens andelen, der går på en erhvervsuddannelse, er faldet til 25 %. Denne udvikling tyder på, at der især er udfordringer med at fastholde elever fra FGU på de gymnasiale uddannelser.

Deltidsbeskæftigelse er mere udbredt end fuldtidsbeskæftigelse

Evalueringsens registeranalyse viser også, at hovedparten af de elever, der går videre i beskæftigelse efter fuldført eller afbrudt FGU-forløb, har et deltidsjob: Ser man samlet set på de elever, der er i beskæftigelse 4 måneder efter fuldført eller afbrudt FGU-forløb, er det 15 %, der er beskæftiget fuld tid, mens 36 % er beskæftiget mellem 80-159 timer pr. måned, og 49 % er beskæftiget færre end 80 timer pr. måned. 12 måneder efter fuldført eller afbrudt FGU-forløb er en større andel af de tidligere FGU-elever i beskæftigelse samlet set, men fordelingen mellem fuldtid og de to former for deltid er stort set den samme.

Egu-elever kommer i højere grad videre i beskæftigelse eller starter på uddannelse

Elever, der har fuldført deres FGU-forløb på egu-sporet, er i højere grad i uddannelse eller beskæftigelse end elever, der har fuldført deres FGU-forløb på uddannelsens øvrige spor – både 4 og 12 måneder efter fuldført FGU. Det viser evalueringsens registeranalyse. 12 måneder efter fuldført FGU-forløb er den samlede andel, der er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, 80 % blandt elever

fra egu, 67 % blandt elever fra pgu, 65 % blandt elever fra agu og 56 % blandt elever fra basis. Det er i denne sammenhæng værd at bemærke, at eleverne på egu antalmæssigt udgør en meget lille andel af elevgruppen på FGU.

Det fremgår af evalueringens registeranalyse, at elever fra agu-sporet har den største overgang til ungdomsuddannelse 4 måneder efter, de har fuldført deres FGU-forløb (56 %). 12 måneder efter fuldført FGU-forløb er denne andel dog faldet med 26 procentpoint til 30 % og er nu mindre end andelen af elever i ungdomsuddannelse, der har fuldført deres FGU-forløb på pgu- (35 %) eller egu-sporet (36 %). Det er især på de gymnasiale uddannelser, at agu-eleverne falder fra. 4 måneder efter, de har fuldført deres FGU-forløb, går 28 % af eleverne fra agu på en gymnasial uddannelse, mens andelen er faldet med 20 procentpoint 12 måneder efter fuldført FGU.

En supplerende analyse bekræfter, at elever, der har fuldført deres FGU-forløb på egu-sporet, har en signifikant større sandsynlighed for at være i beskæftigelse 4 og 12 måneder efter fuldført FGU samt i ungdomsuddannelse 12 måneder efter, sammenholdt med sammenlignelige elever fra de øvrige spor ift. samme baggrundsforhold som i evalueringens effektanalyse.

At egu udmærker sig ved at få eleverne videre i beskæftigelse, er ikke så overraskende, i betragtning af at egu-sporet netop er rettet mod arbejdsmarkedet. Men evalueringen viser altså, at elever, der fuldfører deres FGU-forløb på egu, også lykkes med at komme videre fra beskæftigelse til ungdomsuddannelse, fx i ny mesterlære på en erhvervsuddannelse gennem deres arbejdsplads. Disse fund er tankevækkende, i betragtning af at egu-sporet af forskellige årsager, der udfoldes senere i resuméet, endnu ikke har fået den plads på FGU, det oprindeligt var tiltænkt. Omvendt ser agu ikke ud til at få elever videre i ungdomsuddannelse på den lange bane i samme omfang som forventet.

De mest udsatte elever kommer ikke i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse

Evalueringens registeranalyse viser, at de elever, der ikke starter på en ungdomsuddannelse eller kommer i beskæftigelse efter fuldført eller afbrudt FGU-forløb, er betydeligt mere udsatte end de elever, der gør. Det kommer til udtryk, når man sammenligner de to elevgrupper mht. en lang række baggrundsforhold, herunder socioøkonomi, uddannelseserfaringer og indikatorer for særlig udsathed som fx anbringelse uden for hjemmet og recepter på psykofarmaka. Denne grundlæggende forskel i forudsætninger kan således bidrage til en forståelse af, hvorfor nogle elever fra FGU lykkes med at overgå til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, mens andre ikke gør.

Variierende grader af systematik i FGU-skolernes arbejde med udslusning

Evalueringens kvalitative analyse viser, at FGU-skoler og aftagerinstitutioner generelt har fokus på arbejdet med at skabe gode overgange for eleverne, når de overgår fra FGU til uddannelse eller job. Der er dog stor variation i, hvor systematisk FGU-skolerne arbejder med udslusning af elever. Derudover viser evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt ledere, at FGU-skolerne oftere samarbejder med erhvervsuddannelser og virksomheder end med gymnasiale uddannelser.

Evalueringens kvalitative analyse viser, at elever fra FGU typisk indgår i aftagerinstitutionernes opstartsprocesser på lige fod med andre elever, dvs. uden særlige tiltag for at lette indslusningen af eleverne. På aftagerinstitutionerne italesættes FGU-elevernes kendskab til deres kommende ud-

dannelsesinstitution som vigtig for deres overgang – både ift. det faglige indhold og niveau på uddannelsen samt de fysiske rammer på skolen. Her spiller bl.a. kombinationsforløb, hvor eleverne har mulighed for at modtage undervisning på fx en erhvervsskole eller et alment gymnasium som del af deres FGU-forløb, en central rolle.

Samtidig indikerer det beskrevne fald i andelen af elever fra FGU, der går på en ungdomsuddannelse 12 måneder efter fuldført FGU-forløb ift. 4 måneder efter, at der fortsat er rum for forbedring, når det kommer til FGU- og aftagerinstitutionernes samarbejde om at skabe gode overgange fra FGU til ungdomsuddannelserne, der understøtter, at eleverne trives og fastholdes.

FGU styrker elevernes personlige og sociale kompetencer

Det er et centralt formål med FGU, at uddannelsen skal styrke elevernes personlige og sociale kompetencer. Evalueringens kvalitative analyse viser, at eleverne i vid udstrækning oplever et socialt og personligt udbytte af at gå på FGU. Ifølge eleverne hjælper FGU dem med at udvikle deres lyst og overskud til at indgå i sociale sammenhænge samt deres selvværd og selvtillid som følge af den inkluderende tilgang blandt lærere og vejledere og et rummeligt fællesskab med de øvrige elever præget af gensidig forståelse og respekt.

Eleverne får generelt et fagligt udbytte af at gå på FGU, men ikke altid nok

Et andet centralt formål med FGU er at styrke elevernes faglige kompetencer og på den måde kvalificere dem til at leve op til adgangskrav og faglige krav på ungdomsuddannelserne. Evalueringens kvalitative analyse viser, at eleverne generelt oplever at rykke sig fagligt under deres FGU-forløb. Det skyldes først og fremmest lærernes pædagogisk-didaktiske fokus på undervisningsdifferentiering og tålmodighed samt læringsmiljøet på FGU med aktive undervisningsformer og trygge læringsrum. Nogle elever forklarer dog også, at de ikke får det faglige udbytte, som de havde ønsket sig af FGU. Disse elever peger bl.a. på gentagne lærerskift, aflysninger af undervisningen samt manglende struktur i planlægningen af undervisningen som barrierer for deres faglige udvikling.

Det er desuden en pointe blandt lærere og vejledere, at elevernes faglige udvikling ofte kan blive sekundær i lyset af mere basale sociale og personlige udviklingsbehov, der skal modne eleverne og gøre dem klar til at lære på trods af en fortid præget af dårlige skoleerfaringer. I forlængelse heraf svarer lærerne i spørgeskemaundersøgelsen, at de oplever at lykkes mindst med at klæde eleverne på til at klare sig på hf, som er den gymnasiale uddannelse, langt hovedparten af eleverne fra FGU overgår til. Samtidig vurderer hf-institutionerne, der indgår i evalueringens kvalitative analyse, at eleverne fra FGU især er udfordret ift. det skriftlige arbejde, når de starter på hf. Det kan være med til at forklare en del af det frafald, som evalueringen viser har fundet sted blandt tidligere FGU-elever på de gymnasiale uddannelser 12 måneder efter fuldført FGU-forløb.

Det fremgår af evalueringens kvalitative analyse, at aftagerne fra erhvervsuddannelserne generelt vurderer, at elever fra FGU er godt klædt på og har en stor faglig selvtillid ift. den værkstedsbase-rede undervisning, mens deres almenfaglige kompetencer ikke har samme niveau.

Status på arbejdet med de tre retningsgivende mål for FGU

Med oprettelsen af FGU blev uddannelsens formål konkretiseret i tre retningsgivende mål om elevernes trivsel, fravær samt overgang til uddannelse eller beskæftigelse. Evalueringen viser overordnet, at FGU bidrager til elevernes afklaring ift. videre uddannelse eller beskæftigelse, at der er en høj trivsel blandt eleverne på FGU, og at skolerne har et udbredt fokus på håndtering af fravær, men fortsat ser det som en udfordring.

FGU bidrager til elevernes afklaring ift. videre uddannelse eller beskæftigelse

Det første retningsgivende mål for FGU handler om, at andelen af unge, der overgår til ordinær uddannelse eller beskæftige efter FGU, løbende skal forbedres på skoleniveau. Ud over de allerede beskrevne resultater vedrørende FGU-elevernes overgang til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse viser evalueringens kvalitative analyse, at FGU også er med til at afklare eleverne, vedrørende hvilken ungdomsuddannelse eller type af beskæftigelse de ønsker at fortsætte i. Afklaringen kan både bestå i, at eleverne lærer sig selv bedre at kende, ift. hvilken form for uddannelse de vil trives på, eller hvilket erhverv de gerne vil arbejde inden for. For nogle elever kan afklaringen også handle om at finde ud af, at der kan være alternative veje til den form for beskæftigelse, man drømmer om, eller at få en tro på, at man kan klare en gymnasial uddannelse. Eleverne peger især på muligheden for at skifte hold og komme i erhvervstræning eller kombinationsforløb som afklarende elementer i uddannelsen.

Høj trivsel hos FGU-eleverne

Det andet retningsgivende mål for FGU handler om, at elevernes trivsel løbende skal styrkes, og at udviklingen skal følges i en ny national trivselsmåling. Evalueringen viser p.b.a. resultater fra den nationale trivselsmåling på FGU for 2022, at trivslen blandt eleverne på FGU generelt er høj. 94,3 % af eleverne, der indgik i trivselsmålingen i 2022, kan karakteriseres som værende i høj trivsel med en samlet trivselsscore på mere end 3 på en skala fra 1 (lavest) til 5 (højest). Denne andel er en anelse højere end i den nationale trivselsmåling for de to forudgående år (93,9 % i 2021 og 93,6 % i 2020). Det indikerer, at langt de fleste elever på FGU, uagtet at de kan betragtes som en udsat elevgruppe, oplever at trives. I evalueringens kvalitative analyse peger eleverne bl.a. på lærernes rummelige og anerkendende tilgang og det inkluderende sociale miljø som årsager til det høje trivselsniveau.

Skolerne har fokus på håndtering af fravær, men ser det stadig som en udfordring

Det tredje og sidste retningsgivende mål for FGU handler om, at institutionerne registrerer og arbejder målrettet med de unges fravær, herunder ved at afdække og afhjælpe årsagerne hertil. Evalueringen viser, at skolerne har et stort fokus på at styrke elevernes fremmøde, og mange steder arbejder man systematisk med at forebygge og følge op på fravær. Det fremgår fx af spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere på FGU, at knap halvdelen (44 %) oplever, at der i høj grad er en klar ansvarsfordeling i forbindelse med opfølgning på fravær på deres skole. Fraværet opleves dog fortsat som en stor og krævende opgave på skolerne, da mange elever bl.a. går på FGU, fordi fremmøde af forskellige personlige eller helbredsrelaterede årsager kan være en udfordring. I evalueringens kvalitative analyse er det derfor også en pointe blandt medarbejderne, at en positiv udvikling i en elevs fremmøde ofte er vigtigere end elevens fraværspocent i sig selv.

Status på implementering af didaktik og professionsidentitet

Evalueringen viser overordnet, at der er sket en positiv udvikling fra 2021 til 2023 ift. implementeringen af de didaktiske principper for FGU og opbygningen af en fælles professionsidentitet.

Positiv udvikling i implementeringen af de didaktiske principper

Da FGU blev oprettet, blev der udviklet femten didaktiske principper for uddannelsen mhp. at understøtte elevernes læring samt personlige og sociale udvikling på bedst mulig vis. Principperne er inddelt i de tre temaer: læring i praksis, inkluderende læringsmiljø samt struktur og progression.

I evalueringen beregnes et samlet mål for institutionernes implementeringsgrad for de didaktiske principper. Målet bygger på spørgeskemaundersøgelsen blandt lærere, opgjort inden for hver institution ift. lærernes vurdering af, i hvilken grad de samlet set er lykkedes med at implementere principperne under hver af de tre didaktiske temaer på deres skole. Implementeringsgraden går fra 1 til 4. 4 svarer til, at alle lærere på en institution vurderer, at de *i høj grad* er lykkedes med at implementere alle principper under hver af de tre temaer på deres skole, mens en implementeringsgrad på 1 svarer til, at alle lærere på en institution vurderer, at det slet ikke er tilfældet.

Evalueringen viser, at der samlet set har været en positiv udvikling i implementeringen af de didaktiske principper siden 2021. I 2023 er den gennemsnitlige implementeringsgrad for alle FGU-institutioner på 2,9, mens den var på 2,85 i 2021. Evaluator vurderer, at udviklingen er substantiel, dels fordi den kvalitative analyse viser, at mindre kvantitative forskelle i implementeringsgrad afspejler større kvalitative forskelle blandt caseinstitutionerne, dels fordi det samlede institutionsgennemsnit dækker over store forskelle i lærernes besvarelser – individuelt såvel som på skoleniveau.

Udviklingen i den gennemsnitlige implementeringsgrad er især båret af, at der har været en positiv, statistisk signifikant udvikling i den gennemsnitlige implementeringsgrad blandt de institutioner, der havde den laveste implementeringsgrad i 2021. Ser man på de didaktiske temaer hver for sig, viser evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere desuden, at der har været en positiv, statistisk signifikant udvikling i medarbejdernes vurdering af, i hvilken grad de er lykkedes med at implementere principperne under alle tre temaer på deres skole.

Evalueringen viser desuden, at der er en positiv, statistisk signifikant sammenhæng mellem implementeringsgrad og overgang til ungdomsuddannelse. Elevernes gennemsnitlige sandsynlighed for at være i uddannelse både 4 og 12 måneder efter endt FGU-forløb er således større, jo højere implementeringsgrad der er på institutionen, elevernes FGU-skole hører under. Det indikerer, at de didaktiske principper, der er udviklet for FGU, har en positiv virkning ift. at klæde eleverne på til videre uddannelse og derfor er centrale i skolernes videre arbejde med at løfte denne opgave.

Opbygningen af en ny profession skrider fremad, men er stadig under udvikling

Med FGU-reformen fulgte en forventning om, at der opbygges en ny professionsidentitet blandt medarbejderne, der centrerer sig om den særlige indsats, målgruppen for FGU har behov for, i form af stort personligt engagement, faglig indsigt og effektive pædagogiske metoder.

Evalueringen viser, at der samlet set har været en positiv udvikling i opbygningen af professionsidentitet siden 2021. Det fremgår således af spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere på

FGU, at der har været en positiv, statistisk signifikant udvikling ift. andelen af medarbejdere, der i høj grad vurderer, at der på deres skole er en fælles opfattelse af, hvad kerneopgaven for FGU er (32 % i 2023 mod 23 % i 2021), hvad god FGU pædagogik og didaktik er (19 % i 2023 mod 15 % i 2021), samt hvilke typer af unge der hører til i målgruppen for FGU (19 % i 2023 mod 12 % i 2021). Medarbejdernes besvarelser synliggør dog også, at skolerne endnu ikke er i mål med opbygningen af den fælles professionsidentitet, og at der fortsat er tale om en ny uddannelse, hvor lærere og vejledere med forskellige baggrunde stadig er i gang med at finde fælles fodfæste omkring opgaven.

Evaluerings kvalitativ analyse underbygger dog, at det er en proces i positiv udvikling. På case-institutionerne, hvor der var størst intern uenighed om FGU's kerneopgave og didaktik i 2021, og medarbejdergrupperne opdelte sig i professionsbaserede klikker i kølvandet på deres virksomheds-overdragelse fra de tidligere forberedende tilbud til FGU, har skellene fortaget sig, og der er ikke længere samme opdeling mellem "os" og "dem" blandt fag- og almenlærere.

Status på implementering af sporene, prøver og særlige forløb

Evalueringen viser, at der fortsat er forskellige rammemæssige forhold, der udfordrer, at alle spor på FGU implementeres efter hensigten. Samtidig fremgår det af evalueringen, at lærerne på FGU har fået flere og forbedrede erfaringer med at føre elever til prøve, og at der kan konstateres en stor udbredelse i brugen af særlige forløb. Der er dog ikke sket nogen væsentlig udvikling i brugen af erhvervstræning og kombinationsforløb.

Nedgang i elevandel på agu, fremgang på pgu

Evaluerings registeranalyse viser, at andelen af elever, der fuldfører deres FGU-forløb på agu-sporet, har været faldende i løbet af FGU's levetid, mens den omvendt har været stigende på pgu-sporet. Det fremgår af evalueringens kvalitative analyse, at udviklingen i elevtilgangen til de to spor kan hænge sammen med, at man på flere caseinstitutioner oplever et fald i antallet af elever med stærke almenfaglige kompetencer relativt til det gennemsnitlige niveau for FGU's målgruppe. Ledere og lærere på skolerne under de pågældende institutioner har ikke selv nogen entydig forklaring på, hvorfor det er tilfældet. De peger dog på, at elevnedgangen på agu-sporet i sidste ende kan gå ud over kvaliteten i skolernes almenfaglige tilbud, fordi faldende elevtal kan føre til nedlagte hold eller begrænsede muligheder for at "tone" eller differentiere undervisningen på agu-sporet.

Egu i vækst på trods af strukturelle udfordringer

Evalueringen peger overordnet set på et stort potentiale i egu. I evalueringens kvalitative analyse er det en udbredt pointe blandt ledere og medarbejdere, at mange i målgruppen for FGU kan have glæde af egu. Ledere, lærere, vejledere og aftagere giver alle udtryk for, at mange elever gennemgår en stor personlig og social udvikling i mødet med det forpligtende arbejdsliv gennem egu. Evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU viser desuden, at der er en mere positiv vurdering af egu i 2023 end i 2021. Blandt vejledere med egu-ansvar er der i 2023 33 %, der vurderer, at egu-sporet i høj grad fungerer efter hensigten. I 2021 var samme andel på 18 %.

Evaluerings kvalitativ analyse viser, at de udfordringer, der tidligere er blevet dokumenteret i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet, fortsat udgør en barriere for, at man kan realisere intentionerne med egu. Det drejer sig bl.a. om konstruktionen af den tidsmæssige og økonomiske

ramme for sporet, mulighederne for erhvervstræning samt ansvarsfordelingen mellem KUI og FGU. Ledere og egu-vejledere fremhæver det dog som en positiv udvikling, at det nu er muligt at få specialpædagogisk støtte i form af støttetimer, mens egu-eleverne er i praktik.

Implementering af basis er fortsat udfordrende

Evaluerings kvalitativ analyse viser, at der fortsat er store udfordringer med at udmønte basisforløbet som tiltænkt. Selvom det ikke er en lovlig praksis, jf. FGU-loven, ser institutionerne sig i stedet nødsaget til at gøre brug af løbende optag direkte på sporene, og der er generelt en oplevelse af, at det fungerer tilfredsstillende. På trods af at det kan skabe uro på holdene, er det et udbredt perspektiv blandt ledere og medarbejdere, at fordelene vejer op for ulemperne. Der er dog eksempler på, at basis fungerer de steder, hvor der er elevvolumen til, at det er økonomisk bæredygtigt at allokere særskilte lærerressourcer til basisholdene.

Flere erfaringer med portfolio og prøver

Evaluerings spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU viser, at en større andel af lærerne har gjort sig erfaringer med at føre elever til prøve i 2023 ift. i 2021. Det er særligt tilfældet blandt almenlærerne. I alt 51 % af faglærerne har hverken haft elever til portfolio- eller praktisk prøve i 2023, mens det kun gør sig gældende for 19 % af almenlærerne. Denne forskel skal bl.a. ses i lyset af de forskellige prøvekrav på tværs af fag. Faglærerne i evaluerings kvalitativ analyse peger bl.a. på, at der mangler incitamenter for eleverne til at gå til prøve i de faglige temaer.

Evaluerings kvalitativ analyse viser desuden, at lærernes styrkede prøveerfaringer har givet dem en større sikkerhed og klarhed omkring, hvad der forventes ifm. prøver på FGU af både elever og lærere. Det er dog også en udbredt pointe blandt lærerne, at de faglige mål i fagbilagene er for overordnede, hvilket kan skabe en oplevelse af vilkårlighed, når målene skal omsættes til bedømmelseskriterier. Det kommer især til udtryk, når lærerne er censorer på andre FGU-skoler.

Ingen væsentlig udvikling i arbejdet med erhvervstræning og kombinationsforløb

Erhvervstræning og kombinationsforløb kan bidrage til at afklare eleverne ift. videre uddannelse eller beskæftigelse. Samtidig spiller kombinationsforløb en central rolle i samarbejdet med aftagerinstitutionerne og i at klargøre eleverne til overgangen ud af FGU.

I evaluerings spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU angiver 13 %, at eleverne på agu altid (2 %) eller ofte (9 %) kommer i erhvervstræning som del af deres FGU-forløb, mens 48 % angiver, at det altid (8 %) eller ofte (40 %) er tilfældet for elever på pgu. 41 % af FGU-vejlederne i spørgeskemaundersøgelsen angiver i 2023, at de i høj grad gør brug af kombinationsforløb på pgu, mens 20 % angiver, at det i høj grad gør sig gældende for agu. Dvs. at brugen af erhvervstræning såvel som kombinationsforløb er på nogenlunde samme niveau som i 2021.

Evalueringen viser altså, at der med fordel kan sættes endnu større fokus på udbredelsen af kombinationsforløb og erhvervstræning, når den kvalitative analyse samtidig viser, at eleverne oplever begge dele som virkningsfulde elementer i deres proces med at blive afklarede omkring videre uddannelse eller beskæftigelse. Den kvalitative analyse viser desuden, at erhvervstræning opleves som et virkningsfuldt element på egu-sporet, når det kommer til at afklare elevernes interesser ift. beskæftigelse og sikre, at der er god kemi mellem eleven og en potentielt kommende arbejdsgiver.

Stor udbredelse af særlige forløb på FGU

Evalueringen viser, at det er en udbredt praksis på FGU-institutionerne at udbyde forskellige særlige forløb som supplement til FGU, enten finansieret inden for rammerne af FGU-loven eller kommunalt. I spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere på FGU angiver 48 %, at de inden for de sidste to år har oprettet hold eller andre former for særtilbud, der er målrettet særligt sårbare elever. Det drejer sig om hold, der fx retter sig mod unge med angst, massiv skolevægning eller autismespektrumforstyrrelser. Det kan også være nydanskere, der har brug for en særlig sprogindsats.

Status på rammevilkårene for implementering af FGU

Helt overordnet viser evalueringen en udvikling i nogle af de rammevilkår, der er for implementering af FGU, herunder elevgruppen og den pædagogiske ledelse. Evalueringen viser dog også, at udviklingen i elevgruppen betyder, at lærerne især savner kompetenceudvikling ift. undervisning og støtte til elever med specialpædagogiske behov.

Elevgruppen er mindre og yngre, og flere modtager receptpligtig psykofarmaka

Evalueringsens registeranalyse viser, at elevgrundlaget på FGU er blevet mindre siden uddannelsens opstart i 2019. 1. september 2019 var der således indskrevet 7.352 elever på FGU, mens der på samme tidspunkt i 2022 var indskrevet 6.457 elever. Elevgrundlaget på FGU var størst i 2020, hvor 11.312 elever var indskrevet på FGU pr. 1. september. Gennemsnitsalderen for elevgruppen på FGU er desuden blevet lavere i samme periode – fra ca. 20 år ved uddannelsens opstart i 2019 til ca. 19 år i 2022. Samtidig er elevgruppen blevet mere udsat, bl.a. ift. andelen af elever, der er på receptpligtig psykofarmaka. I 2019 var det tilfældet for 25 % af eleverne, mens det i 2022 gjorde sig gældende for 31 %. Denne udvikling skal ses i lyset af, at andelen af unge på receptpligtig psykofarmaka har været faldende i samme periode i den samlede population af 15-24 årige i Danmark.

Lærerne vurderer den pædagogiske ledelse mere positivt

Evalueringsens spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere viser, at der er sket en positiv udvikling i lærernes vurdering af den pædagogiske ledelse på FGU. Det handler bl.a. om, at lærerne i højere grad oplever, at ledelsen prioriterer forberedelsestid og systematisk videndeling blandt medarbejderne. Derudover er skemalagt flerlærerordning mere udbredt i 2023 end i 2021, og en større andel af lærerne oplever, at ordningen understøtter elevernes udbytte af undervisningen.

Både ledere og medarbejdere vurderer kompetenceudviklingen mere positivt

Med oprettelsen af FGU reserverede aftaleparterne 130 mio. kr. til kompetenceudvikling af ledere og medarbejdere på FGU-skolerne i perioden 2019-2022, der skal bidrage til at udvikle de kompetencer, som er nødvendige for at nå i mål med de politiske ambitioner for FGU. Evalueringen viser i denne sammenhæng, at både ledere og medarbejdere vurderer de gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter mere positivt i 2023 end i 2021, men oplevelsen af udbyttet er fortsat blandet.

I evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere angiver 55 % i 2023, at de oplever, at de gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter i høj (13 %) eller nogen grad (42 %) har klædt dem bedre på til opgaven som FGU-lærer/vejleder. Det svarer til en statistisk signifikant stigning ift. i 2021, hvor 45 % af medarbejderne angav, at det enten i høj (12 %) eller nogen grad (33 %) var til-

fældet. Det fremgår samtidig af evalueringens kvalitative analyse, at eksternt faciliteret kompetenceudvikling ifølge lærerne har fyldt for meget på bekostning af intern faglig og pædagogisk sparring. Det kan fx være i lærernes egne teams eller via kollegiale undervisningsobservationer, der giver et konkret og praksisnært afsæt for lærernes pædagogiske udvikling.

Evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt ledere viser desuden, at lederne på FGU især efterspørger kompetenceudvikling om databaseret ledelse og pædagogisk ledelse.

Lærerne føler sig stadig dårligt klædt på til at håndtere specialpædagogiske behov

Evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU viser, at lærernes oplevelse af at føle sig klædt på til at løfte forskellige opgaver i skolehverdagen ikke har ændret sig markant fra 2021 til 2023. Der kan dog konstateres en positiv, statistisk signifikant udvikling, når det kommer til lærernes oplevelse af at føle sig klædt på til at løfte opgaver relateret til specialpædagogik, praksisbaseret undervisning samt systematisk opfølgning på elevernes læring og progression. På trods af den positive udvikling er det dog fortsat kun 16 % af lærerne, der angiver, at de i høj grad føler sig klædt på til at understøtte elevgruppen med specialpædagogiske behov, herunder psykiatriske diagnoser. Lærerne føler sig omvendt bedst klædt på til at arbejde praksisbaseret. Her angiver 43 %, at de i høj grad er klædt på til at løfte opgaven.

De fysiske rammer er stadig en udfordring

Evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt ledere viser, at skolernes fysiske rammer fortsat udgør en udfordring ift. at realisere intentionerne med FGU. Samlet set vurderer 45 % af lederne i 2023, at de fysiske rammer på deres skole(r) i mindre grad (36 %) eller slet ikke (9 %) er passende ift. at løfte opgaven med FGU. Det svarer ca. til samme niveau som i 2021. Den negative vurdering af de fysiske rammer handler bl.a. om lokaler, der både er nedslidte og ikke i tilstrækkelig grad understøtter de ønskede undervisningsformer.

Status på samarbejdet mellem KUI og FGU

Evalueringen viser overordnet, at samarbejdet mellem KUI og FGU er velfungerende, og at det på en række punkter er blevet styrket, siden FGU blev oprettet.

Velfungerende samarbejde mellem KUI og FGU

KUI spiller en helt afgørende rolle ift. at indfri intentionerne med FGU. Det er KUI, der afgør, hvilke unge der målgruppervurderes til og tilbydes FGU, og KUI, som via uddannelsesplanen udstikker rammerne for FGU-forløbet, herunder angivelse af mål og længde. KUI har derudover også ansvar for at sikre, at unge, der har behov for det, får de nødvendige støtteindsatser som supplement til deres FGU-forløb, fx i form af en kontaktpersonordning eller nedsat tid.

Evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt FGU-ledere og KUI-ansvarlige viser, at samarbejdet mellem KUI og FGU generelt vurderes positivt på tværs af de to grupper. 65 % af FGU-lederne vurderer i 2023, at samarbejdet med KUI i høj grad er velfungerende. Det svarer til en stigning på 8 procentpoint sammenholdt med i 2021. Udviklingen er dog ikke statistisk signifikant. Evalueringens kvalitative analyse viser, at det bl.a. er ift. forståelsen af målgruppervurdering, arbejdet med uddannelsesplaner og forlængelse af FGU-forløb, at der er sket en positiv udvikling i samarbejdet.

KUI-ansvarlige ser mere positivt på FGU, men der er stadig et udviklingspotentiale

KUI's syn på FGU og tilgængeligheden af andre tilbud til unge på kanten af målgruppen for FGU har betydning for, hvilke unge KUI målgruppevurderer til FGU. Evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-ansvarlige viser her en tendens til, at de KUI-ansvarlige har fået et mere positivt syn på FGU. I 2023 vurderer 28 % af de KUI-ansvarlige, at FGU i høj grad er et godt tilbud til målgruppen alt i alt. Det svarer til en stigning på 14 procentpoint sammenholdt med i 2021.

Når KUI benytter sig af andre tilbud til de unge end FGU, begrundes det oftest med utilstrækkelige sociale og personlige forudsætninger for at gennemføre FGU og opnå en relevant progression. 72 % af de KUI-ansvarlige angiver i 2023, at det i høj grad handler om dette. Det er ca. på samme niveau som i 2021. Derudover peger en større andel af de KUI-ansvarlige på, at en årsag til at vælge et andet tilbud kan være, at eleverne ikke selv ønsker at gå på FGU. I 2023 peger 28 % af de KUI-ansvarlige på, at dette i høj grad er en årsag, mens den tilsvarende andel i 2021 var på 6 %. FGU's omdømme og evt. fordomme blandt de unge kan altså være en barriere for tilslutningen til FGU.

Brug af nedsat tid er i fremgang, mens kontaktpersonordningen fortsat anvendes i begrænset omfang

KUI er tiltænkt en vigtig rolle ift. at hjælpe FGU-elever, der af forskellige årsager har behov for ekstra støtte. Nedsat tid er et af de greb, som kan bruges til at støtte fastholdelsen af elever, der i en periode ikke er i stand til at være på FGU på fuld tid. Derudover er kontaktpersonordningen et vigtigt element i aftalen bag KUI og FGU målrettede unge, der har brug for en særlig, individuel støtte for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

Evalueringen viser, at der har været en stigning i brugen af nedsat tid, men at brugen af kontaktpersonordningen er uændret siden 2021. Hovedparten af de KUI-ansvarlige angiver i spørgeskemaundersøgelsen, at det er mellem 0 og 30 % af deres unge, der har en kontaktperson i regi af kontaktpersonordningen under KUI-loven. Samtidig angiver cirka en tredjedel (34 %) af de KUI-ansvarlige, at kommunens støtteordninger i mindre grad eller slet ikke dækker elevernes behov for støtte.

Opmærksomhedspunkter

FGU's opgave med at løfte gruppen af unge under 25 år uden kompetencegivende ungdomsuddannelse eller job er et led i at løse en kompleks samfundsudfordring, der har været et stort politisk fokus på i mange år, men som alligevel forbliver uløst (Reformkommissionen, 2021). Udviklingen af et helt nyt uddannelses tilbud som FGU er desuden et ambitiøst projekt i den forstand, at der ud over selve etableringen af nye institutioner og kommunale konstruktioner skal etableres nye måder at undervise på og skabes en ny profession.

Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet samler op fire år inde i FGU's levetid, hvor sektoren stadig må anses som meget ung. Samlet set giver evalueringens resultater imidlertid anledning til optimisme og tiltro til FGU som et relevant uddannelses tilbud til gruppen af unge, der ikke umiddelbart er parate til ordinær ungdomsuddannelse eller beskæftigelse. Det understreges af evalueringens dokumentation af, at FGU i vid udstrækning lykkes med at få de elever, der fuldfører deres FGU-forløb, videre i ungdomsuddannelse og beskæftigelse i umiddelbar forlængelse af FGU. Det store frafald blandt tidligere FGU-elever på især de gymnasiale uddannelser viser dog også, at der

fortsat er et udviklingspotentiale for FGU ift. at ruste eleverne til hverdagen på en ungdomsuddannelse og for aftagerinstitutionerne ift. at støtte de tidligere FGU-elever i denne overgang.

Evalueringens resultater giver anledning til en diskussion af, hvordan man fra centralt politisk hold, i kommunerne samt på FGU- og aftagerinstitutionerne kan arbejde videre med at håndtere de identificerede udfordringer og på den måde sikre, at FGU bliver ved med at bevæge sig i den rigtige retning ift. at indfri intentionerne med uddannelsen. Den nye politiske aftale om at styrke FGU (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023i) adresserer flere af disse udfordringer, men der er fortsat særligt tre opmærksomhedspunkter, der er centrale at forholde sig til pba. denne evaluering.

Det første opmærksomhedspunkt knytter sig til fastholdelsen af tidligere FGU-elever på ungdomsuddannelserne. Andelen af elever, der har fuldført deres FGU-forløb og går på en erhvervsuddannelse, falder fra 30 % til 25 % mellem 4. og 12. måned efter fuldført FGU, mens andelen, der går på en gymnasial uddannelse, falder fra 16 % til 6 % i samme periode. Blandt elever, der har fuldført deres FGU-forløb på agu-sporet, der ellers bl.a. er målrettet unge, som gerne vil læse videre på en gymnasial uddannelse, falder andelen, der går på en gymnasial uddannelse, fra 28 % til 8 % mellem 4. og 12. måned efter fuldført FGU. Det er derfor centralt, at både det politiske lag samt FGU- og aftagerinstitutioner forholder sig til, hvordan man i højere grad kan understøtte FGU-elevernes fastholdelse i ungdomsuddannelse – især på de gymnasiale uddannelser. Det indbefatter overvejelser om prøveformer på FGU, vægtning mellem mundtlig og skriftlig faglighed samt udvikling af udslusnings- og opstartsforløb, når eleven skal påbegynde sin nye hverdag væk fra FGU.

Det andet opmærksomhedspunkt knytter sig til yderligere udbygning og understøttelse af egu. Udbredelsen af egu-sporet er fortsat mindre end forventet, på trods af at egu i højere grad end de øvrige spor på FGU lykkes med at få elever i både ungdomsuddannelse og beskæftigelse 12 måneder efter fuldført FGU-forløb. Det er derfor værdt at genbesøge nogle af de rammebetingelser, der, jf. evalueringen, spænder ben for, at sporet implementeres som tiltænkt. Det knytter sig bl.a. til finansieringen og forløbslængden af egu, mulighederne for at komme i erhvervstræning samt det yngre, mere udsatte elevgrundlag, der kan medføre, at færre FGU-elever har den fornødne arbejdsmarkedsparathed til at gå på egu-sporet.

Det tredje opmærksomhedspunkt knytter sig til implementeringen af FGU. Selvom der er en positiv udvikling at spore, er der fortsat et stykke vej, inden didaktikken og de øvrige elementer i FGU som fx kombinationsforløb, erhvervstræning og den fælles professionsidentitet er fuldt udviklet og forankret på institutionerne. Dette opmærksomhedspunkt understreger vigtigheden af, at der fortsat er fokus på at understøtte implementeringen af FGU fra centralt hold. Det knytter sig bl.a. til tilstedeværelsen af hensigtsmæssige rammebetingelser og tilstrækkelige medarbejderkompetencer på FGU til at løse den komplekse opgave, det er at løfte en elevgruppe, der i løbet af FGU's levetid er blevet både yngre og mere udsat, fx i form af andelen af elever, der får receptpligtig psykofarmaka. Opmærksomhedspunktet synliggør behovet for fortsat at prioritere kompetenceudvikling – særligt knyttet til medarbejdernes pædagogisk-didaktiske redskaber og specialpædagogiske kompetencer målrettet elevgruppen på FGU. Opmærksomhedspunktet understreger derudover det væsentlige i, at KUI og FGU fortsætter den positive udvikling ift. det indbyrdes samarbejde. Det indebærer bl.a., at KUI fortsat bakker op om FGU og er en aktiv medspiller i hele elevernes forløb, fx gennem støtte såsom forlængelse af forløb, nedsat tid og brug af kontaktpersonordningen efter behov.

2 Indledning

Denne rapport er den tredje og afsluttende delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for den forberedende grunduddannelse (FGU). Rapporten følger op på implementeringen af FGU og sætter fokus på elevernes udbytte og de foreløbige effekter af FGU, særligt ift. det retningsgivende mål, der handler om overgang til uddannelse og beskæftigelse.

I dette indledende kapitel introduceres hovedlinjerne i FGU-reformen, herunder beskrivelse af rammer og struktur for FGU og den kommunale ungeindsats (KUI). Derudover skitseres det overordnede design af evaluerings- og følgeforskningsprogrammet, efterfulgt af en mere udfoldet beskrivelse af de datakilder og analyser, der ligger til grund for rapporten.

Rapporten henvender sig primært til beslutningstagere på området, men det er håbet, at ledere, medarbejdere og andre fagprofessionelle i sektoren også kan have gavn af at læse med.

2.1 FGU-reformen i store træk

FGU er født ud af reformen *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*, der blev vedtaget i 2017. Der er tale om en stor og kompleks reform, som indeholder tre centrale elementer: en ny uddannelsespolitisk målsætning samt etableringen af KUI og et nyt forberedende tilbud i form af FGU.

FGU skal medvirke til at indfri den uddannelsespolitiske målsætning om, at mindst 90 % af de 25-årige skal gennemføre en ungdomsuddannelse, og at andelen uden tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet skal halveres. Målene skal være indfriet i 2030.³

Målgruppen for FGU er unge under 25 år, som ikke har eller er i gang med en ungdomsuddannelse eller er i beskæftigelse, der har behov for en forberedende indsats, og som vurderes at kunne opnå personlig, social og faglig progression i FGU.⁴ Målet med FGU er at give disse unge kundskaber, færdigheder, afklaring og motivation til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller opnå ufaglært

3 Dette skal ses i sammenhæng med etableringen af KUI, idet KUI har til opgave at få alle unge gjort parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Kommunerne har således med reformen fået det fulde ansvar for at gøre de unge parate til uddannelse og job.

4 Se *Lov om kommunal indsats for unge under 25 år* (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020a) for mere om målgruppen og kommunernes målgruppevurdering. I særlige tilfælde kan unge over 25 år også tilbydes FGU, hvis det vurderes at være det mest relevante tilbud, men udgangspunktet er, at de unge skal være under 25 (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019b).

beskæftigelse. FGU skal bidrage til at styrke elevens faglige, personlige og sociale udvikling. Det betyder bl.a., at uddannelsen skal rumme og skabe progression for elever med forskellige forudsætninger, ønsker og behov. Fælles for eleverne er, at de har brug for en anden vej for at komme i uddannelse eller job. Nogle skal have løftet deres faglige niveau, så de opfylder adgangskravene til en ungdomsuddannelse, andre har brug for at udvikle sig personligt eller socialt (Regeringen, 2017).

FGU erstatter en række af de tidligere forberedende tilbud på det forberedende område. Det drejer sig om produktionsskoler, almen voksenuddannelse (avu), kombineret ungdomsuddannelse (kuu) og erhvervsgrunduddannelsen (egu). Derudover integreres tilbud om ordblindeundervisning for voksne (obu) samt forberedende voksenundervisning (fvu) for de unge i målgruppen for FGU i uddannelsen. FGU er derfor blevet beskrevet som en ny ”hovedvej” på det forberedende område.

Aftalen om bedre veje til uddannelse og job indebærer samtidig, at kommunerne får det fulde ansvar for at gøre alle unge under 25 år parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Det er således KUI, der har ansvar for at koordinere de unges forløb og sikre, at unge med behov for det understøttes undervejs i deres FGU-forløb i form af fx kontaktpersonordning eller nedsat tid. Det er samtidig KUI, der sætter rammerne for FGU’s opgaveløsning, da det er KUI, der har ansvar for at målgruppevurdere de unge til FGU og udarbejde en uddannelsesplan i samarbejde med de unge, der bl.a. definerer målene med og længden af deres FGU-forløb (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019b).

2.2 Organisering af FGU

2.2.1 Institutions- og skolelandskab

FGU udbydes på 27 statsligt selvejende institutioner. Institutionerne dækker samlet set alle kommuner og er fordelt i hele landet. Hver institution består af et antal skoler. Der findes i alt 85 FGU-skoler fordelt med mindst én skole i næsten alle kommuner, mens der er flere skoler inden for samme kommune i de store kommuner.

Finansieringen af FGU er delt mellem staten og kommunerne, således at kommunerne afholder ca. 65 % af de faktisk afholdte udgifter til FGU, og staten afholder de resterende ca. 35 %.

Institutionerne har pligt til at optage alle de unge, der er målgruppevurderet til FGU inden for institutionens dækningsområde.⁵ Det er op til institutionen, hvordan unge fra enkelte kommuner fordeles på institutionens skoler (se grafik B.1 i appendiks b for et overblik over FGU’s samlede institutions- og skolelandskab).

5 Det er dog ikke et krav til KUI, at de skal målgruppevurdere alle unge under 25 år uden job eller uddannelse til FGU. Der lægges op til, at FGU er hovedvejen for målgruppen, samtidig med at KUI foretager målgruppevurderingen på grundlag af en samlet afvejning ift. mulige tilbud og indsatser, der kan bringe den unge tættere på job og uddannelse. Se *Lov om kommunal indsats for unge under 25 år* (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020a) og *Lov om forberedende grunduddannelse* (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a) for mere information om målgruppen og kommunernes målgruppevurdering samt optag i FGU.

2.2.2 Tilrettelæggelse af uddannelsen

Strukturen i FGU skal imødekomme unge med mange forskellige interesser, forudsætninger og behov, og derfor skal uddannelsesforløbene tilrettelægges med en høj grad af fleksibilitet og individuel tilpasning. Det betyder bl.a., at der er løbende optag og afstigning i FGU, at den enkelte elevs forløb er individuelt tilrettelagt, at der er mulighed for forløb med erhvervstræning (på alle spor) og virksomhedspraktik (på erhvervsgrunduddannelsen), og at den enkelte elev kan komme i kombinationsforløb og således følge undervisning på en kompetencegivende ungdoms- eller arbejdsmarkedsuddannelse som en del af FGU.

At den enkelte elevs FGU-forløb er individuelt tilrettelagt, vil sige, at varigheden af og målene for hver elevs forløb på uddannelsen afhænger af den unges forudsætninger og behov ift. at kunne overgå til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse efterfølgende. Varigheden af den enkelte elevs FGU-forløb bliver fastlagt i dialog mellem KUI og den unge og skal fremgå af den pågældende unges uddannelsesplan. Den samlede varighed af et FGU-forløb kan i udgangspunktet ikke overstige to år, men kan dog forlænges af hensyn til særlige pædagogiske, faglige eller personlige forhold efter godkendelse af KUI. Den enkelte elevs uddannelsesplan skal som minimum indeholde en forventet start- og slutdato samt den unges mål for sit FGU-forløb. Uddannelsesplanen omsættes til en forløbsplan på den unges FGU-skole, der sætter rammerne for den enkelte elevs forløb. Uddannelsesplanen skal på den måde understøtte, at der bliver tilrettelagt et realistisk og sammenhængende FGU-forløb med udgangspunkt i den unges behov. Det indebærer ligeledes, at forløbet skal være af en varighed, der gør det realistisk for eleven at nå sine uddannelsesmål uden forlængelse (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019b).

FGU består af tre forskellige spor: almen grunduddannelse (*agu*), produktionsgrunduddannelse (*pgu*) og erhvervsgrunduddannelse (*egu*). Tanken er, at *agu* hovedsageligt forbereder til hf eller en erhvervsuddannelse, mens *pgu* og *egu* i højere grad er målrettet overgang til en erhvervsuddannelse eller varig beskæftigelse. Fagligheden på *agu* er primært forbundet med almene fag og rummer et hf-forberedende niveau – som udgangspunkt med to tredjedele teori og en tredjedel praksis. På *pgu* er fagligheden primært forbundet med værkstedsundervisning og opgaveløsning med henblik på produktion. De faglige temaer på *pgu* tilrettelægges som udgangspunkt med to tredjedele produktion og en tredjedel teori. For *egu* er fagligheden primært forbundet med virksomhedspraktik på det private eller offentlige arbejdsmarked. Undervisningen på *egu* tilrettelægges som udgangspunkt med to tredjedele virksomhedspraktik og en tredjedel skoleundervisning. Matematik og dansk/dansk som andetsprog er obligatoriske fag på FGU på tværs af de tre spor.

Elever i FGU gennemfører uddannelsen på et af de tre spor, men kan skifte spor undervejs, hvis uddannelsesmålet ændres. Elever kan også begynde FGU på et *basisforløb*, hvorefter de påbegynder det egentlige spor. Der er løbende optag på basis, mens optagelse på de forskellige spor finder sted to gange om året, medmindre individuelle hensyn tilsiger, at uddannelsesstart bør ske på et andet tidspunkt (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a).

En væsentlig del af nytænkningen i FGU handler desuden om den pædagogisk-didaktiske tilgang, der skal understøtte elevernes læring og udvikling. Det indebærer, at der er opstillet femten didaktiske principper, som skal kendetegne undervisningen i FGU (Børne- og Undervisningsministeriet,

2019b). I *Vejledning til de 15 didaktiske principper for FGU* er principperne inddelt i tre temaer: læring i praksis, struktur og progression samt inkluderende læringsmiljøer (Københavns Professionshøjskole, VIA University College, & UC Lillebælt og Professionshøjskolen UCN, 2019).

2.3 Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet

Som led i aftalen om bedre veje til uddannelse og job er der vedtaget et evaluerings- og følgeforskningsprogram, der skal være med til at sikre systematisk opfølgning på implementeringen af FGU, herunder indsatsernes fremdrift og effekt i praksis (Regeringen, 2017, s. 33).

Opfølgningen omfatter alle reformens elementer, og tager afsæt i en virkningsteoretisk forståelsesramme (Patton, 2008; Dahler-Larsen & Krogstrup, 2003). Styrken ved at arbejde med en virkningsteoretisk tilgang er, at tilgangen bidrager til at eksplicite og undersøge de underliggende antagelser om, hvordan, hvorfor og hvornår en given indsats bidrager til de ønskede virkninger. Samtidig kan det give en viden om, hvilke kontekst- og støttefaktorer der har betydning for fremdriften og implementeringen af selve indsatsen. En evaluering med afsæt i en virkningsteoretisk tilgang kan dermed være med til at belyse, om de bagvedliggende antagelser kan underbygges empirisk. Virkningsteorien opdeler implementeringen af reformen i to områder: et fokus på implementering inden for rammerne af den kommunale ungeindsats og et fokus på implementeringen af FGU på de forskellige institutioner og skoler. For et overblik over den samlede virkningsteori bag FGU-reformen, som danner udgangspunkt for evaluerings- og følgeforskningsprogrammet, henvises til metodebilaget i appendiks c.

Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU består ud over denne afsluttende tredje delrapport i to delrapporter, der hhv. har haft målgruppen for FGU og den kommunale ungeindsats (EVA, 2021a) samt implementeringen af FGU (EVA, 2022a) som fokusområder. Som del af evaluerings- og følgeforskningsprogrammet er der desuden blevet udviklet to produkter, der formidler og uddyber pointer fra de to delrapporter med et mere praksisrettet fokus. Det drejer sig hhv. om *De didaktiske principper for FGU i praksis* (EVA, 2023) og *Målgruppevurderinger og uddannelsesplaner i relation til FGU* (EVA, 2022b).

2.4 Rapportfokus: Elevers udbytte, foreløbig effekt og status på implementering af FGU

Denne rapport er den tredje og afsluttende delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet. Derfor har rapporten flere formål, dels at følge op på fremdriften og implementeringen af kernelementer i FGU, herunder KUI's arbejde med FGU og skolernes arbejde med at omsætte de didaktiske principper for FGU i praksis, dels at afdække elevernes udbytte og foreløbige effekter af FGU, herunder hvad der har betydning for, at intentionerne med FGU indfries.

2.4.1 Begrænsninger og forbehold

Rapporten følger op på resultaterne af reformen, knap fire år efter reformen er trådt i kraft. I fortolkningen af rapportens resultater er det væsentligt at holde sig for øje, at det må betragtes som et relativt tidligt nedslag i konteksten af en uddannelsesreform. En international forskningsoversigt af Åsén (2013) peger på, at det kan tage mellem 5 og 15 år, før større skolepolitiske reformer er fuldt implementeret, og de samlede effekter kan måles hos eleverne. Ser man på andre store reformer på uddannelsesområdet i en dansk kontekst, fx seneste folkeskole-, gymnasie- og erhvervsuddannelsesreform, står det også her klart, at implementering tager tid. De nævnte reformer er omfattende, men FGU-reformen skiller sig ud i kompleksitetsgrad, da den indbefatter ændringer af både strukturer, institutioner, samarbejdsrelationer og indhold, som det må forventes at tage tid at etablere og få til at fungere fuldt ud.

Desuden blev implementeringen af FGU-reformen allerede i uddannelsens første leveår vanskeliggjort af restriktioner og nedlukninger som følge af covid-19-pandemien. En undersøgelse af erfaringerne med nødundervisning på FGU under covid-19-pandemien viser i denne sammenhæng, at mange elever oplevede, at nedlukningsperioderne påvirkede deres læring negativt. Lærerne pegede samtidig på, at undervisningen i nedlukningsperioderne bl.a. blev udfordret af, at det ikke var muligt at gennemføre værkstedsundervisning, mens lederne vurderede, at en stor del af eleverne mistredede og manglede den struktur og de sociale relationer, som skolehverdagen på FGU ellers skal give dem (EVA, 2021b).

Resultaterne, der fremgår af evalueringen, skal derfor læses med forbehold for, at FGU-skolerne i ca. halvdelen af uddannelsens nu fireårige levetid har haft særligt svære vilkår for at udvikle den indsats, der møder eleverne på FGU, som tiltænkt. De to år, der er gået fra sidste dataindsamling i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet i foråret 2021 til dataindsamlingen ifm. indeværende rapport i vinteren og foråret 2023, er således den første sammenhængende periode, hvor FGU-skolerne har haft nogenlunde ro til at implementere reformens elementer uden benspænd fra uforudsete, eksterne forstyrrelser.

Det vil derfor også være relevant at følge, om de tendenser og resultater, som fremgår af evaluerings- og følgeforskningsprogrammets tre delrapporter, fortsætter deres udvikling fremadrettet, når FGU-skolerne har fået endnu længere tid til at udvikle deres indsatser under mere normale vilkår.

2.5 Metode og design

2.5.1 Analysestrategi

Formålet med sidste delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet er både at følge op på fremdriften i implementeringen af FGU samt at afdække foreløbige resultater af reformen, herunder elevernes udbytte og overgang til uddannelse og beskæftigelse. Besvarelsen af undersøgelsesopgørmålene i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet forudsætter et undersøgelsesdesign, der rummer både kvantitative og kvalitative analyseelementer. Der er i udvælgelsen og prioriteringen af datakilder og analysestrategi lagt vægt på at gennemføre solide kvantitative analyser af

målopfylde, baseret på omfattende registeranalyser, suppleret med dybdegående kvalitative interview for at afdække elevernes oplevede udbytte af FGU.

For at kunne følge implementeringsprocessen over tid er der gennemført gentagne målinger af implementering i form af spørgeskemaundersøgelser, suppleret med kvalitativ viden fra cases på forskelligartede institutioner og skoler. Ved at koble interviewdata til spørgeskemadata kan de udfoldede beskrivelser fra interviewene bidrage til at perspektivere, eksemplificere og nuancere de kvantitative fund. Lovgrundlag, aftaletekst og vejledninger har indledningsvis dannet grundlag for operationalisering af de forskellige krav og forventninger til praksis i KUI og på FGU-institutionerne, der indgår i interviewguides og spørgeskemaer. Derudover har designet muliggjort, at de dybdegående beskrivelser af praksis indhentet igennem interviewene har kunnet bidrage til at kvalificere spørgeskemaerne forud for udsendelse.

2.5.2 Registeranalyser

De registerbaserede analyser bygger på oplysninger, der stammer fra en række forskellige registre i Danmarks Statistik (DST), herunder uddannelsesregistre, beskæftigelsesregistre og sundhedsregistre samt registre fra Styrelsen for It og Læring (STIL), herunder oplysninger om uddannelsesparathedsvurdering (UPV), trivsel i grundskolen, specialpædagogisk støtte (SPS) samt fravær og trivsel på FGU.

Overordnet set er der gennemført to typer analyser: beskrivende analyser, der kortlægger FGU-elevernes overgang til uddannelse og beskæftigelse, samt effektorienterede analyser, hvor overgangen ud af FGU sammenlignes med overgangen blandt elever fra tidligere forberedende tilbud. Der foretages to nedslag i analyserne hhv. 4 og 12 måneder efter endt FGU.

I de beskrivende analyser præsenteres overgang til uddannelse og beskæftigelse samlet set og opdelt på forskellige typer ungdomsuddannelser, beskæftigelsesgrader og spor. Der tegnes desuden en karakteristik af, hvad der kendetegner elever, der overgår hhv. ikke overgår til uddannelse eller beskæftigelse efter endt FGU, herunder hvad elever, der hverken er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, laver efterfølgende.

Som afsæt for de effektorienterede registeranalyser er der lavet en karakteristik af gruppen af unge uden uddannelse eller beskæftigelse før og efter FGU-reformen samt en beskrivelse af overgang til uddannelse og job blandt hhv. elever fra FGU og elever fra tidligere forberedende tilbud. I effektanalysen har vi ved hjælp af matching estimeret effekten af FGU ved at sammenligne FGU-elevens overgang til uddannelse og beskæftigelse med en kontrolgruppe bestående af sammenlignelige elever fra tidligere forberedende tilbud.

Uddybende oplysninger om populationsafgrænsning, statistiske modeller og operationaliseringer findes i kapitel 3 og 4 samt i rapportens metodebilag (appendiks c).

2.5.3 Casebesøg på FGU-institutioner

Der er gennemført kvalitative casebesøg på fem institutioner med besøg på en af institutionernes skoler. Det er de samme caseinstitutioner og -skoler, der har indgået i begge de kvalitative dataindsamlingsrunder i hhv. 2021 og 2023. Kontinuiteten har muliggjort et sammenhængende blik på implementeringen af FGU i løbet af evalueringsperioden, hvilket er kommet til udtryk gennem et fokus på udvikling siden sidst under casebesøgene i 2023 (se appendiks c for udvælgelseskriterier).

Casebesøgene i både 2021 og 2023 har bestået i kvalitative interview med ledere, lærere, vejledere og elever. På casebesøgene i 2023 er der interviewet i alt 19 ledere, 37 lærere (hhv. 17 almen- og 20 faglærere), 15 vejledere og 36 elever (hhv. 18 fra agu- og 18 fra pgu-sporet).⁶⁺⁷ Interviewene er gennemført som gruppeinterview (med to til seks informanter). I interviewene har der været fokus på at indhente dybdegående viden om, hvordan institutioner og skoler har fortsat deres arbejde med opbygningen og udviklingen af FGU, herunder at omsætte konkrete reformelementer i praksis, samt hvilke erfaringer de har med dette arbejde. I elevinterviewene har der i denne dataindsamling været særligt fokus på, hvilket udbytte eleverne oplever at få gennem deres FGU-forløb, samt hvilke elementer i uddannelsen de oplever som særligt virksomme i denne sammenhæng. Der har været afsat to dage til hvert casebesøg. Alle casebesøg blev gennemført i februar og marts 2023.

Interviewene er gennemført med afsæt i semistrukturerede spørgeguides, der er udarbejdet med udgangspunkt i undersøgelsesspørgsmålene. Konsulenter fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har gennemført alle casebesøg.

2.5.4 Kvalitative interview med aftagerinstitutioner og -virksomheder

Der er gennemført kvalitative interview med én til to repræsentanter med ansvar for samarbejdet med de lokale FGU-skoler for i alt ni aftagerinstitutioner og -virksomheder fordelt på fire erhvervsskoler, to hf-institutioner og tre virksomheder. Aftagerperspektiverne, der præsenteres i rapporten, er altså ikke repræsentative for den samlede population af aftagerinstitutioner og -virksomheder, men skal snarere læses som nedslag, der giver eksempler på, hvordan elever fra FGU klarer sig i overgangen til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, herunder hvad der ifølge aftagerne understøtter eller udfordrer, at eleverne får en god opstart og fastholdes i deres nye hverdag.

Aftagerrepræsentanterne er udvalgt pba. dialog med de besøgte FGU-institutioner mhp. at identificere informanter, som overtager elever fra institutionerne og har kendskab til FGU's målgruppe og formål. Aftagerrepræsentanterne er desuden udvalgt mht. geografisk spredning og et ønske om både at interviewe repræsentanter for større og mindre uddannelsesinstitutioner og virksomheder.

6 Se EVA, 2021a, s. 18 for beskrivelse af interview under første runde af casebesøg.

7 Der er ikke interviewet elever på egu-sporet ifm. casebesøgene, da disse elever befandt sig i forskellige praktikvirksomheder på besøgstidspunktet.

Interviewene er gennemført digitalt af konsulenter fra EVA og har haft fokus på at indhente dybdegående viden om aftagerrepræsentanternes oplevelse af FGU-elevernes faglige, sociale og personlige udgangspunkt, når eleverne starter hos dem. Interviewene har desuden belyst, hvordan aftagerinstitutionerne oplever elevernes overgang fra FGU og opstart i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, herunder hvad der hhv. fremmer og hæmmer, at eleverne fra FGU fastholdes og falder godt til på deres nye uddannelse eller arbejdsplads.

Interviewene er gennemført med afsæt i semistrukturerede spørgeguides, der er udarbejdet med udgangspunkt i de relevante undersøgelsesspørgsmål.

2.5.5 Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere og medarbejdere på FGU

Formålet med spørgeskemaundersøgelsen har været at belyse status på og fremdriften i implementeringen af de forskellige reformelementer siden sidste dataindsamling i 2021 samt udviklingen i rammevilkår med betydning for implementeringen. Det betyder, at de udsendte spørgeskemaer er overvejende identiske med de spørgeskemaer, der blev udsendt ifm. dataindsamlingen, der indgik i anden delrapport. Der er dog foretaget mindre justeringer ud fra følgende principper:

- Justeringerne måtte ikke føre til et længere spørgeskema
- Spørgsmål skulle som udgangspunkt gentages, dog med følgende undtagelser:
 - Hvis spørgsmålene ikke fungerede efter hensigten, krævede en opdatering, gik væsentlig ud over fokus i tredje delrapport, kunne afdækkes bedre af andre informanter eller der var videnskuller, som ikke blev afdækket tilstrækkeligt i det eksisterende spørgeskema.

Der er udsendt spørgeskemaer tilpasset to respondentgrupper, hhv.:

- FGU-ledere undtagen økonomi- og administrationschefer. I praksis vil det sige, at det hovedsageligt er direktører/rektorer for FGU-institutionerne samt lederne for de enkelte skoler under institutionerne, der har modtaget spørgeskemaet.
- Fagprofessionelle ansat i FGU, dvs. lærere og vejledere, inkl. ordblindelærere og egu-ansvarlige. Dette spørgeskema rummer spørgsmål, der er målrettet dele af respondentgruppen, hhv. lærere, ordblindelærere og vejledere.

Spørgeskemaundersøgelserne er gennemført som totalundersøgelser. Det indebærer, at alle FGU-institutioner (27 stk.) er inviteret til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. I 2023 er der imidlertid to institutioner, der ikke har indrapporteret kontaktoplysninger på sine medarbejdere. Svarprocenten blandt de to respondentgrupper er som følger:

- Blandt lederne er der opnået en svarprocent på 73 %, svarende til 75 komplette besvarelser ud af 112 invitationer. Svarprocenterne på institutionsniveau blandt institutioner, der har indrapporteret kontaktoplysninger på sine medarbejdere, spænder fra 25 % til 100 %.
- Blandt medarbejderne er der opnået en svarprocent på 51 %, svarende til 593 komplette besvarelser ud af 1.155 invitationer. Svarprocenterne på institutionsniveau spænder fra 38 % til 67 %.

Det er Epinion, der har gennemført den tekniske del af spørgeskemaundersøgelsen på vegne af EVA, mens EVA har stået for udvikling og kvalitetssikring.

2.5.6 Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere

Formålet med spørgeskemaundersøgelsen blandt KUI-medarbejdere har været at belyse status og fremdrift på implementeringen af de forskellige reformelementer knyttet til KUI's arbejde med FGU. Det betyder, at det udsendte spørgeskema i vid udstrækning er identisk med det spørgeskema, der blev udsendt ifm. med dataindsamlingen, der indgik i første delrapport. Der er dog foretaget mindre justeringer ud fra samme principper som spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere og medarbejdere på FGU, jf. afsnit 2.5.5.

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført som en totalundersøgelse blandt alle landets KUI'er, hvor skemaet er stillet til personer med ansvar for KUI's arbejde med FGU. Ud af en population på 98, én KUI-ansvarlig pr. kommune, er der opnået i alt 80 besvarelser – dvs. en svarprocent på 82 %. I spørgeskemaet har der været fokus på at følge implementeringen af de centrale reformelementer i KUI i overensstemmelse med evalueringens undersøgelsesspørgsmål, herunder temaer som målgruppevurdering, uddannelsesplan, brug af andre tilbud end FGU og samarbejde med FGU.

Det er Epinion, der har gennemført den tekniske del af spørgeskemaundersøgelsen på vegne af EVA, mens EVA har stået for udvikling og kvalitetssikring.

2.5.7 Afrapportering af spørgeskemaundersøgelsesresultater

Af plads- og formidlingshensyn fokuseres der primært på andelen af respondenter i spørgeskemaundersøgelse, der placerer sig i den positive yderkategori "I høj grad" ift. deres vurdering af spørgsmål vedrørende status på implementering af reformens forskellige elementer.

Dette fokus er dels valgt for at overskueliggøre udviklingen i besvarelserne af spørgsmål, der både har været del af spørgeskemaundersøgelse i 2021 og 2023, og dels fordi "I høj grad" er den svarkategori, der bedst afspejler en oplevelse af fuld implementering hos respondenterne ift. de reformelementer, der spørges ind til i spørgsmålene. I afrapporteringen af enkelte spørgsmål er det ligeledes inkluderet, hvor stor en andel af respondenterne der har svaret "I nogen grad" på et spørgsmål. Det er gjort i tilfælde, hvor der kan konstateres en positiv, signifikant udvikling i besvarelserne af spørgsmålet fra 2021 til 2023, som ikke alene kan udledes af andelen, der har svaret "I høj grad".

De fulde svarfordelinger for alle resultater fra spørgeskemaundersøgelse, der refereres til i rapporten, kan findes i rapportens tabel- og figurbilag i appendiks b.

2.5.8 Operationalisering af implementeringsgrad

For at kunne følge implementeringen over tid blev der ifm. anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet konstrueret to implementeringsindikatorer: en indikator for "implementeringsgrad for didaktik" og en indikator for "opbygning af fælles profession".

Indledning

Implementeringsindikatorerne er beregnet som et indeks baseret på flere spørgsmål i spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere, hvor de to indikatorer udtrykkes som et gennemsnit af lærernes besvarelser på hver institution. Indikatorerne er videreført i denne rapport, der beskriver indikatorernes udvikling over tid fra 2021 til 2023. Baggrunden for at anvende lærerbesvarelser er at reducere den tilfældige variation på institutionsniveau, idet antallet af observationer blandt lærere er væsentlig større end blandt de øvrige respondentgrupper. Derudover peger bl.a. Winter (2017) på, at dataindsamlingen bør lægge vægt på at få informationer fra frontlinjemedarbejdere, der kan svare ud fra tæt kendskab til den daglige praksis.

De anvendte indikatorer for implementering bygger altså på selvrapporterede mål. Det indebærer en risiko for "social desirability bias", hvor der kan være en tendens til, at respondenter overrapporterer "ønskværdige" praksisser. Implementeringsindikatorerne er derfor beregnet som indeks baseret på flere spørgsmål mhp. at øge validiteten. Indikatorerne er desuden beregnet som et gennemsnit af medarbejdernes besvarelser på hver institution, hvilket gør dem mindre sårbare over for respondenter, der fx er mere tilbøjelige til at bruge én ende af svarskaalen (Winter, 2017).

Se anden delrapport (EVA, 2022a, s. 19, 26) samt metodebilaget i appendiks c for en uddybende diskussion af implementeringsindikatorerne.

3 Overgang fra FGU

I dette kapitel er der fokus på elevernes overgang fra FGU til ungdomsuddannelse og beskæftigelse, som er et af de retningsgivende mål for reformen. Kapitlet belyser desuden, hvad der kendetegner elever, der hhv. overgår og ikke overgår til uddannelse eller beskæftigelse efter endt FGU.

Kapitlet bygger på deskriptive analyser af registerdata og viser overordnet set, at over halvdelen af eleverne fra FGU har påbegyndt en ungdomsuddannelse eller er i beskæftigelse 4 måneder efter endt FGU. Ser man kun på de elever, der har fuldført deres FGU-forløb, gælder det for ca. syv ud af ti elever. Resultaterne i kapitlet tyder dog på, at der efterfølgende er et vist frafald på ungdomsuddannelserne blandt eleverne fra FGU, særligt på de gymnasiale uddannelser. Det ses ved, at andelen af elever, der går på en gymnasial uddannelse 12 måneder efter fuldført FGU-forløb, er betydeligt lavere end 4 måneder efter. Det fremgår derudover af kapitlet, at det er et mindretal af de unge fra FGU, der overgår til beskæftigelse, som er beskæftiget fuld tid.

Hvis man ser på overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse opdelt på spor, viser kapitlet, at det er elever, der har fuldført FGU på egu-spor, der har den største overgang til både uddannelse og beskæftigelse. 12 måneder efter fuldført FGU-forløb er den samlede andel, der er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, 80 % blandt elever fra egu, 67 % blandt elever fra pgu, 65 % blandt elever fra agu og 56 % blandt elever fra basis. Desuden er der en større andel af eleverne fra egu, der er beskæftiget fuldtid frem for deltid, sammenlignet med elever fra de andre spor. At egu udmærker sig ved at få eleverne videre i beskæftigelse, er måske ikke så overraskende, da egu-spor netop er rettet mod arbejdsmarkedet, men evalueringen viser altså, at egu-eleverne også lykkes med at komme videre i ungdomsuddannelse. Disse fund er tankevækkende, i betragtning af at egu af forskellige årsager endnu ikke har fået den tiltænkte plads på FGU. Det er i den sammenhæng værd at bemærke, at eleverne på egu udgør en lille andel af den samlede elevgruppe på FGU.

Kapitlet tegner derudover et klart billede af, at de elever, der overgår til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse efter fuldført eller afbrudt FGU-forløb, er betydeligt mindre udsatte end de elever, der ikke gør. Det kommer til udtryk, når man sammenligner de to elevgrupper mht. en lang række baggrundsforhold, herunder socioøkonomi, uddannelseserfaringer og indikatorer for særlig udsathed som fx anbringelse uden for hjemmet og recepter på psykofarmaka. Denne grundlæggende forskel i forudsætninger kan således bidrage til en forståelse af, hvorfor nogle elever fra FGU lykkes med at overgå til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, mens andre ikke gør.

Endelig viser kapitlet, at hovedparten af de elever, der ikke overgår til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, modtager forskellige former for overførselsindkomst eller er "selvforsørgende", dvs. uden nogen form for indkomst på analysetidspunktet, mens 11 % har påbegyndt et nyt FGU-forløb.

3.1 Elevers overgang fra FGU

Et centralt formål med FGU er at medvirke til indfrielsen af den uddannelsespolitiske målsætning om, at mindst 90 % af de 25-årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse, og at andelen uden tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet skal halveres. Denne målsætning knytter an til det første af de tre retningsgivende mål for FGU, der lyder, at andelen af unge, der opnår uddannelse eller overgår direkte til ordinær uddannelse eller beskæftigelse efter FGU, løbende skal forbedres på skoleniveau.

I dette afsnit beskrives det, i hvilket omfang elever, i overensstemmelse med det retningsgivende mål, er overgået til uddannelse eller beskæftigelse hhv. 4 og 12 måneder efter endt FGU. Resultaterne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden august 2019 – september 2022. Ungdomsuddannelse er defineret som erhvervsuddannelse eller gymnasial uddannelse, dvs. treårige gymnasiale uddannelser og hf, inkl. hf-enkeltfag, hvis der modtages SU. Beskæftigelse er som udgangspunkt defineret som beskæftigelse uanset beskæftigelsesgrad, dvs. mere end 0 timer pr. måned.

Evalueringen viser i denne sammenhæng, at:

1. Mere end halvdelen af eleverne fra FGU er overgået til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 4 og 12 måneder efter endt FGU. Andelen er dog større, hvis man fokuserer på elever, der har fuldført deres FGU-forløb. Her er ca. to ud af tre elever i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 12 måneder efter (64 %), mens andelen er lidt større 4 måneder efter (71 %).
2. Der er en større andel af eleverne fra FGU, der har påbegyndt en erhvervsuddannelse end en gymnasial uddannelse efter fuldført FGU. 30 % af eleverne, der har fuldført deres FGU-forløb, har påbegyndt en erhvervsuddannelse 4 måneder efter, mens 16 % har påbegyndt en gymnasial uddannelse på samme tidspunkt. 12 måneder efter fuldført FGU-forløb er andelen af elever, der går på en gymnasial uddannelse, faldet til 6 %, mens andelen, der går på en erhvervsuddannelse, er faldet til 25 %. Dette fald tyder på, at der særligt på de gymnasiale uddannelser er udfordringer med at fastholde elever fra FGU.
3. Et mindretal af de unge fra FGU, der ender i beskæftigelse, er beskæftiget fuldtid.
4. Den samlede overgang til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse efter fuldført FGU-forløb er størst blandt elever fra egu set på tværs af sporene. Det gælder både 4 og 12 måneder efter. Overgang til ungdomsuddannelse er størst blandt elever fra egu 4 måneder efter fuldført FGU-forløb. Andelen er imidlertid betydeligt mindre 12 måneder efter, hvilket indikerer et stort frafald blandt elever fra FGU, der har påbegyndt en gymnasial uddannelse.

Disse pointer udfoldes i de følgende afsnit.

3.1.1 To ud af tre elever, der har fuldført FGU, er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse

Det er mere end halvdelen af eleverne fra FGU, der er overgået til enten ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 4 (52 %) og 12 måneder (51 %) efter endt FGU, hvis man både ser på elever, der har

Overgang fra FGU

fuldført og afbrudt deres FGU-forløb. Det fremgår af tabel 3.1. Hvis man udelukkende ser på de elever, der har fuldført deres FGU-forløb, er andelen dog betydeligt større. Her er den samlede overgang hhv. 71 % efter 4 måneder og 64 % efter 12 måneder, svarende til at knap to ud af tre elever er i uddannelse eller beskæftigelse, et år efter de har fuldført deres FGU-forløb.

Definitionen af ”fuldført” og ”afbrudt” FGU-forløb bygger på den afsluttende uddannelseskode (AUDD) i DST.⁸ Længden af FGU-forløb er individuel og afhænger af de mål, den enkelte elev skal opnå med sit FGU-forløb. Afbrudte FGU-forløb er altså udtryk for, at eleven af forskellige årsager ikke har opnået sine mål med uddannelsen. Der kan være mange forskellige baggrunde for, at elever afbryder deres FGU-forløb. Det kan fx skyldes manglende engagement og fremmøde, hvor KUI og FGU beslutter, at FGU ikke er det rette for eleven. Det kan også være pga. psykiske udfordringer, hvor eleven i en periode har behov for at gennemgå et psykiatrisk forløb, eller fordi eleven ikke kan magte FGU og skal tilbydes STU i stedet. Afbrudte forløb dækker således over en bred vifte af situationer.

Definitionen af beskæftigelse inkluderer her alle, der er i beskæftigelse, uanset beskæftigelsesgrad. Andelen af elever, der overgår fra FGU til beskæftigelse og er beskæftiget i hhv. fuldtid og deltid, udfoldes i afsnit 3.1.3 og 3.1.6.

Tabel 3.1
Overgang fra FGU

4 mdr.	Afsluttet FGU (n = 16.523)	Afbrudt FGU (n = 12.062)	FGU i alt (n = 24.146)
	Procent	Procent	Procent
Beskæftigelse (+ 0 timer)	25	24	25
Ungdomsuddannelse	46	2	27
Samlet overgang	71	26	52

12 mdr.	Afsluttet FGU (n = 11.044)	Afbrudt FGU (n = 7.534)	FGU i alt (n = 18.578)
	Procent	Procent	Procent
Beskæftigelse (+ 0 timer)	33	29	31
Ungdomsuddannelse	31	3	20
Samlet overgang	64	32	51

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: n varierer, fordi antallet af elever, der kan følges 12 måneder efter endt FGU, er mindre end det antal, der kan følges 4 måneder efter pga. FGU's begrænsede levetid.

8 Definitionen bygger på følgende koder: 0000 = afbrudt forløb, 9999 = igangværende forløb, 4764 = afsluttet FGU (basis), 4765 = afsluttet FGU (agu), 4766 afsluttet FGU (pgu), 4767 = afsluttet FGU (egu).

Note: Der er lavet robusthedsanalyser, hvor populationen er afgrænset, således at FGU-forløb kun inkluderes, hvis der er information helt frem til 12 måneder efter endt FGU. Robusthedsanalyserne viser imidlertid, at konklusionerne ikke adskiller sig nævneværdigt afhængig af, om man gør populationerne identiske ved de to nedslag, hhv. 4 og 12 måneder efter endt FGU, eller om man vælger også at inddrage informationer fra de FGU-forløb, som kun kan følges 4 måneder frem, sådan som resultaterne præsenteres her.

Note: Uddannelsesforløb på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb.

Note: Hvis en person både er i ungdomsuddannelse og beskæftigelse efter endt FGU, registres personen udelukkende som værende i ungdomsuddannelse.

Note: Analyseenheden er forløb og ikke individer.

Den samlede andel af elever fra FGU, der overgår til uddannelse og beskæftigelse (jf. tabel 3.1), er lidt lavere end den andel, Dansk Arbejdsgiverforening (DA) tidligere har præsenteret, hvor 75 % af eleverne fra FGU er i beskæftigelse eller uddannelse (DA, 2023). Analyserne er dog ikke helt sammenlignelige. Analysen fra DA bygger på data, der dækker en kortere periode (2019-2021), og det ser ud til, at DA's nedslagstidspunkt er seks måneder efter endt FGU. Desuden er det uklart, hvordan DA's analyse behandler personer, der både er i uddannelse og beskæftigelse.

Omvendt er andelen lidt højere end nyligt offentliggjorte tal fra Børne- og Undervisningsministeriet, hvor den samlede andel af FGU-elever, der overgår til uddannelse og beskæftigelse, angives til at være 65 %. Her kan differencen bl.a. hænge sammen med forskelle i definitionen af beskæftigelse, hvor der i Børne- og Undervisningsministeriets publikation skelnes mellem beskæftigelse og begrænset beskæftigelse (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023f).

Det fremgår også af tabel 3.1, at andelen af elever i ungdomsuddannelse (27 %) og beskæftigelse (25 %) er nogenlunde ens 4 måneder efter fuldført eller afbrudt FGU. 12 måneder efter er andelen i beskæftigelse imidlertid større (31 %) end andelen i ungdomsuddannelse (20 %). Det skyldes både, at andelen af elever i ungdomsuddannelse er faldet, og at andelen i beskæftigelse er steget.

3.1.2 Størst overgang til eud og størst frafald på de gymnasiale uddannelser

Andelen af elever fra FGU, der efterfølgende har påbegyndt en erhvervsuddannelse (eud), er større end andelen, der har påbegyndt en gymnasial uddannelse. Figur 3.1 viser, hvilken type ungdomsuddannelse eleverne fra FGU er overgået til hhv. 4 og 12 måneder efter fuldført eller afbrudt FGU-forløb. Det fremgår af figuren, at 16 % af de elever, der har fuldført deres FGU-forløb, er overgået til en gymnasial uddannelse (treårig eller hf)⁹⁺¹⁰ 4 måneder efter, mens 30 % er overgået til en erhvervsuddannelse. Blandt de elever, der har afbrudt deres FGU-forløb, er der stort set ingen, der har påbegyndt en ungdomsuddannelse (1 % på gymnasiale uddannelser og 0 % på eud). Det kan oplagt hænge sammen med, at de bl.a. ikke lever op til adgangskravene.

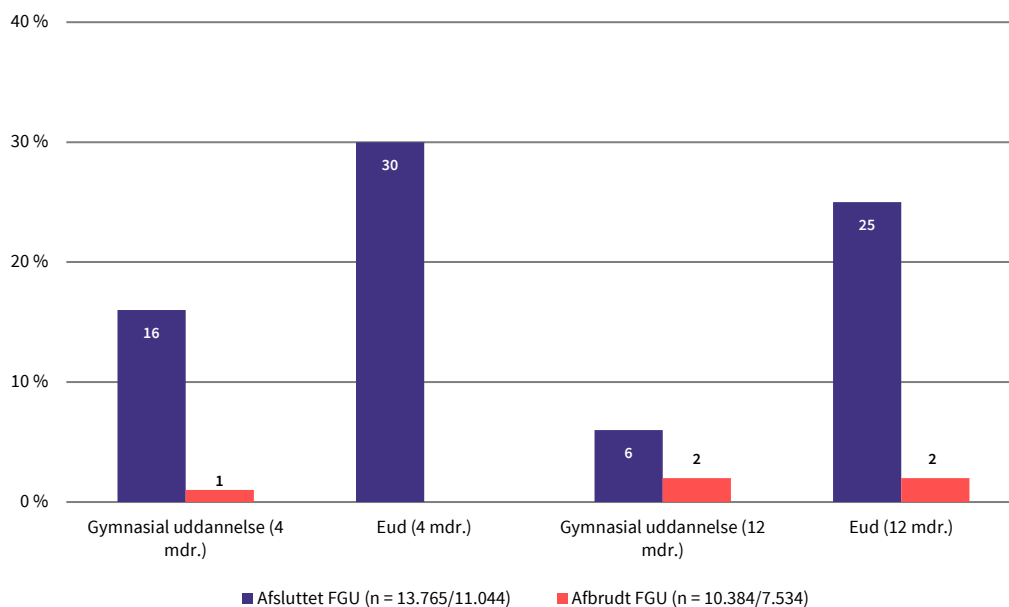
12 måneder efter endt FGU er andelen af elever, der har fuldført FGU og går på en gymnasial uddannelse, faldet markant (10 procentpoint), mens faldet i andelen af elever, der har fuldført FGU og

9 Fordelingen af elever på de forskellige gymnasiale uddannelser er: 58 % på hf. 27 % på 3-årige hf-forløb, fx "hf-inklusion" el. lign., 13 % på stx, hhx eller htx og 2 % på IB, studenterkursus el. lign.

10 Ift. optagelse på de gymnasiale uddannelser er der forskel på, om eleverne fra FGU har bestået forberedelseseksamen til optagelse på den 2-årige uddannelse til hf-eksamen og dermed har et retskrav på optagelse, eller det er elever, der optages efter øvrige optagelsesregler. Det er imidlertid ikke muligt at skelne mellem elever, der er optaget på den ene eller anden måde i datamaterialet.

går på en erhvervsuddannelse er mere begrænset (5 procentpoint). Dette fald tyder på, at der især er udfordringer med at fastholde elever fra FGU på de gymnasiale uddannelser.

Figur 3.1
Elevernes overgang til enten gymnasial uddannelse eller erhvervsuddannelse (eud) 4 og 12 måneder efter endt FGU

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: n varierer, fordi antallet af elever, der kan følges 12 måneder efter endt FGU, er mindre end 4 måneder efter pga. FGU's begrænsede levetid.

Note: Uddannelsesforløb på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb.

Note: Analyseenheden er forløb og ikke individer.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

3.1.3 Deltidsbeskæftigelse er mere udbredt end fuldtidsbeskæftigelse

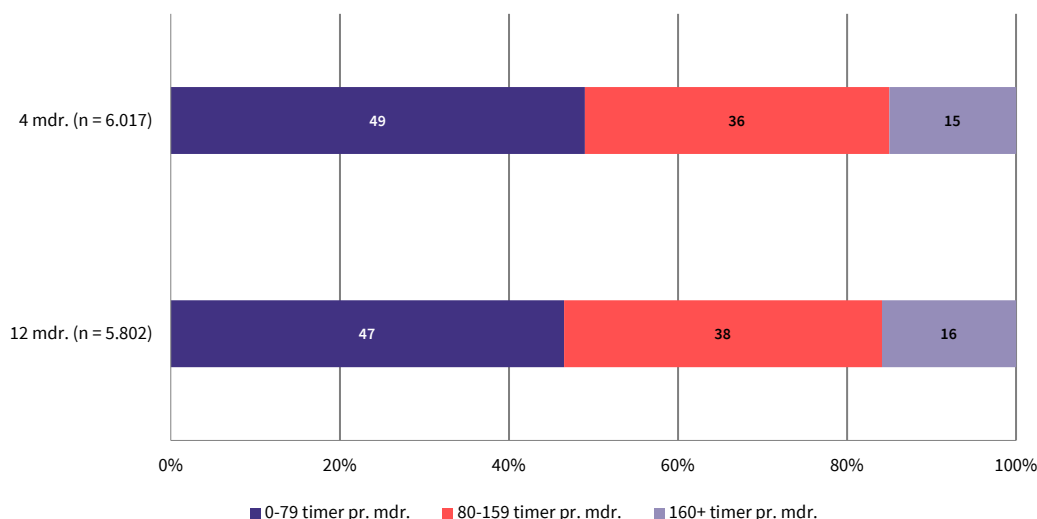
Det fremgår af figur 3.2, at deltidsbeskæftigelse er mere udbredt end fuldtidsbeskæftigelse blandt de elever fra FGU, der overgår til beskæftigelse. Det gælder både 4 og 12 måneder efter fuldført eller afbrudt FGU-forløb.

I figuren er beskæftigelse opdelt efter, hvor mange timer man arbejder om måneden. Deltidsbeskæftigelse er inddelt i to kategorier, hhv. 0-79 og 80-159 timers arbejde om måneden, mens fuldtidsbeskæftigelse er opgjort som 160 eller flere timers arbejde om måneden. De angivne procenter er relative andele blandt de elever, der er i beskæftigelse.

Figur 3.2 viser, at størstedelen af de beskæftigede elever fra FGU er i deltidsbeskæftigelse mindre end 80 timers arbejde om måneden. Det gør sig gældende for 49 % af de tidligere FGU-elever, der er i beskæftigelse 4 måneder efter fuldført eller afbrudt FGU-forløb, mens 36 % er beskæftiget 79-159 timer om måneden på samme tidspunkt. Det er således blot 15 % af de beskæftigede elever fra FGU, der er i fuldtidsbeskæftigelse 4 måneder efter fuldført eller afbrudt FGU-forløb (160 eller flere

timer). 12 måneder efter endt FGU er fordelingen mellem de forskellige beskæftigelsesgrader nogenlunde den samme. Beskæftigelsesgraden er dog blevet en smule højere.

Figur 3.2
Fordeling af beskæftigelsesgrad blandt tidligere FGU-elever i beskæftigelse

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: Figurens to nedslag rummer både elever, der har fuldført og afbrudt deres FGU-forløb.

Note: Uddannelsesforløb på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb.

Note: Analyseenheden er forløb og ikke individer.

3.1.4 Størst overgang fra egu til både beskæftigelse og uddannelse

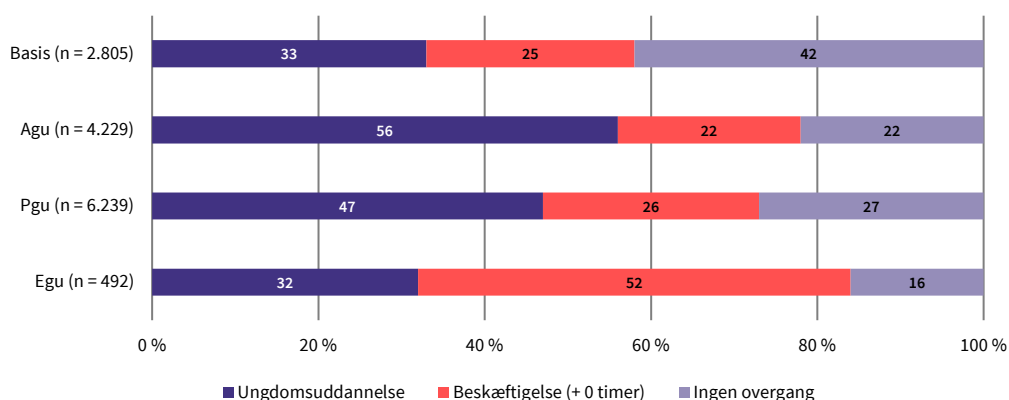
Figur 3.3 viser overgangen til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 4 måneder efter fuldført FGU fordelt på de forskellige FGU-spor. Her fokuseres der altså udelukkende på elever, der har fuldført deres FGU-forløb, da der kun findes oplysninger om spor for disse elever. En ulempe ved dette er, at det ikke er muligt at tage højde for eventuelle forskelle i frafald mellem sporene. Hvis der fx er et højere frafald blandt elever fra egu, betyder det, at det sandsynligvis vil være de ”stærkeste” elever på sporet, der fuldfører deres FGU-forløb, som derfor også vil have en større sandsynlighed for at komme videre i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse efterfølgende.

Som del af evalueringen er der derfor gennemført en supplerende regressionsanalyse, hvor der tages højde for elevernes baggrund i estimeringen af deres gennemsnitlige sandsynlighed for at være i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse efter fuldført FGU. Analysen viser, at den gennemsnitlige sandsynlighed for, at elever, der har fuldført deres FGU-forløb på egu-sporet, er i beskæftigelse 4 og 12 måneder efter fuldført FGU er signifikant højere end for sammenlignelige elever, der har fuldført deres FGU-forløb på et af de øvrige spor. Analysen viser desuden, at den gennemsnitlige sandsynlighed for, at elever, der har fuldført deres FGU-forløb på egu-sporet, er i ungdomsuddannelse 12 måneder efter fuldført FGU, også er signifikant højere end for sammenlignelige elever, der har fuldført deres FGU-forløb på et af de øvrige spor (se figur B.37-38 i appendiks b).

Evalueringens deskriptive registeranalyse viser, jf. figur 3.3, i overensstemmelse med dette, at elever fra egu i højere grad er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 4 måneder efter fuldført FGU-forløb, sammenlignet med elever på de øvrige spor. 4 måneder efter fuldført FGU er 84 % af eleverne fra egu-sporet i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse. Den tilsvarende andel er 78 % for elever fra agu-sporet, 73 % for elever fra pgu-sporet og 58 % for elever fra basis-sporet.

Det fremgår ligeledes af figuren, at andelen, der er i ungdomsuddannelse 4 måneder efter fuldført FGU-forløb, er størst blandt elever, der har fuldført FGU på agu- (56 %) og pgu-sporet (47 %). Andelen, der er i beskæftigelse 4 måneder efter fuldført FGU-forløb, er størst blandt elever, der har fuldført FGU på egu-sporet (52 %).

Figur 3.3
Overgang til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse efter 4 mdr., fordelt på spor

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: Det er udelukkende elever, der har fuldført FGU, der indgår i denne analyse. Det skyldes, at der kun findes uddannelseskoder på spor-niveau blandt de afsluttende uddannelseskoder (audd).

Note: Elever kan færdiggøre deres FGU-forløb på basis, hvis de når målene i deres uddannelsesplan, inden de bliver optaget på sporene ifm. de halvårslige optag (se afsnit 2.2.2 for yderligere beskrivelse af tilrettelæggelsen af FGU, herunder basis).

Note: Analyseenheden er forløb og ikke individer.

12 måneder efter fuldført FGU-forløb har fordelingen ift. overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse forskudt sig på alle fire spor. På tværs af sporene er der nu en større andel af de tidligere FGU-elever, der er i beskæftigelse, mens andelen, der går på en ungdomsuddannelse, er blevet mindre. Det fremgår af figur 3.4, der viser andelen af elever, der har fuldført deres FGU-forløb og er i hhv. ungdomsuddannelse og beskæftigelse 12 måneder efter, fordelt på spor.

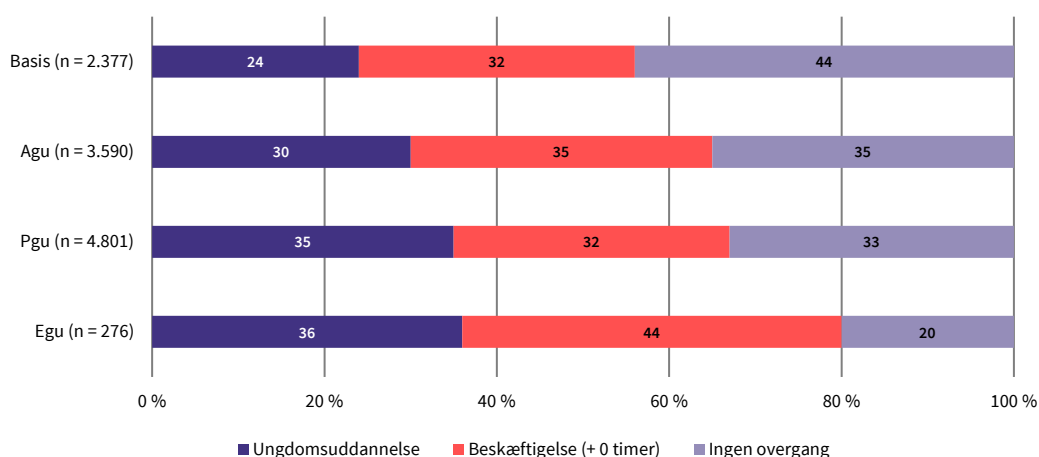
Figuren viser, at andelen i beskæftigelse fortsat er størst blandt elever, der har fuldført deres FGU-forløb på egu-sporet (44 %), mens andelen i beskæftigelse er vokset mest blandt elever, der har fuldført FGU på agu-sporet (35 %), svarende til en stigning på 13 procentpoint ift. 4 måneder efter.

12 måneder efter fuldført FGU er egu også det spor, hvor den største andel af tidligere elever er i ungdomsuddannelse (36 %). Omvendt er andelen af elever i ungdomsuddannelse faldet markant

blandt tidligere elever på agu-sporret. 30 % af eleverne, der har fuldført FGU på dette spor, er i ungdomsuddannelse 12 måneder efter. Det svarer til et fald på 26 procentpoint ift. 4 måneder efter.

Andelen, der hverken er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 12 måneder efter fuldført FGU, er størst blandt elever, der har fuldført deres FGU-forløb på basis-sporret (44 %), mens det gør sig gældende for ca. en tredjedel af eleverne, der har fuldført deres FGU-forløb på agu- (35 %) eller pgu-sporret (32 %). Blandt elever, der har fuldført deres FGU-forløb på egu-sporret, er det kun en femtedel (20 %), der står uden for ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, 12 måneder efter de har fuldført FGU. Det er i denne sammenhæng værd at bemærke, at eleverne på egu antalsmæssigt udgør en meget lille andel af den samlede elevgruppe på FGU.

Figur 3.4
Overgang til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse efter 12 mdr., fordelt på spor

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: Det er udelukkende elever, der har fuldført FGU, der indgår i denne analyse. Det skyldes, at der kun findes uddannelseskoder på spor-niveau blandt de afsluttende uddannelseskoder (audd).

Note: Elever kan færdiggøre deres FGU-forløb på basis, hvis de når målene i deres uddannelsesplan, inden de bliver optaget på sporene ifm. de halvårslige optag (se afsnit 2.2.2 for yderligere beskrivelse af tilrettelæggelsen af FGU, herunder basis).

Note: Analyseenheden er forløb og ikke individer.

At egu udmærker sig ved at få eleverne videre i beskæftigelse, er måske ikke så overraskende, i betragtning af at egu-sporret netop i høj grad er rettet mod arbejdsmarkedet, men evalueringen viser altså, at egu-eleverne også lykkes med at komme videre fra beskæftigelse til ungdomsuddannelse, fx i ny mesterlære på en erhvervsuddannelse gennem deres arbejdsplads.

En del af forklaringen på de høje overgangstal blandt egu-elever kan være, at egu kræver noget særligt af eleverne ift. bl.a. mødestabilitet, produktivitet og almen dannelse i omgangen med voksne kolleger. Derfor er der en selektion ift. de faglige, personlige og sociale kompetencer hos eleverne, der kommer på egu (dette udfoldes i afsnit 6.3.1). Alligevel fremgår det som allerede beskrevet af den supplerende regressionsanalyse, at elever, der har fuldført deres FGU-forløb på egu-

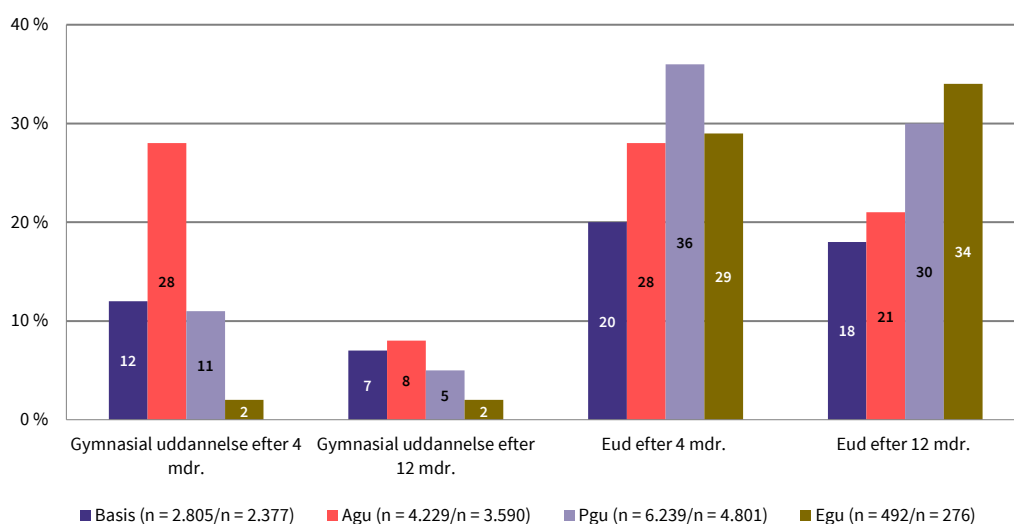
sporet, har en signifikant større gennemsnitlig sandsynlighed for at være i beskæftigelse og ungdomsuddannelse et år efter fuldført FGU end elever fra de øvrige spor, der ellers er sammenlignelige ift. en række baggrundskarakteristika (se figur B.37-38 i appendiks b).

3.1.5 Størst overgang til gymnasiet blandt elever fra agu 4 måneder efter fuldført FGU – efter 12 måneder er kun en lille andel tilbage

Figur 3.5 viser andelen af elever fra de forskellige spor, der har påbegyndt en gymnasial uddannelse eller erhvervsuddannelse 4 og 12 måneder efter fuldført FGU-forløb. Det fremgår af figuren, at der især for agu-sporet er stor forskel på andelen af elever, der går på en gymnasial uddannelse, 4 og 12 måneder efter de har fuldført deres FGU-forløb. Blandt elever, der har fuldført deres FGU-forløb på agu-sporet, er der 28 %, der går på en gymnasial uddannelse 4 måneder efter, mens andelen er faldet til 8 % 12 måneder efter. Et år efter fuldført FGU-forløb er der derfor en ca. lige stor andel af de tidligere FGU-elever, som går på en gymnasial uddannelse, blandt elever, der har fuldført deres FGU-forløb på pgu (5 %), basis (7 %) og agu (8 %).

Figuren viser derudover, at forskellen i andelen af elever, der har fuldført deres FGU-forløb og går på en erhvervsuddannelse 4 og 12 måneder efter, er mindre udtalt på tværs af sporene. Andelen af elever, der har fuldført FGU på basis-, agu- eller pgu-sporet og går på en erhvervsuddannelse, er dog hhv. 2, 7 og 6 procentpoint mindre 12 måneder efter fuldført FGU sammenlignet med 4 måneder efter. Andelen af elever, der har fuldført FGU på agu-sporet og går på en erhvervsuddannelse, er omvendt 5 procentpoint større 12 måneder efter fuldført FGU ift. 4 måneder efter.

Figur 3.5
Overgang til typer af ungdomsuddannelse efter 4 og 12 mdr., fordelt på spor

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: Det er udelukkende elever, der har fuldført FGU, der indgår i denne analyse. Det skyldes, at der kun findes uddannelseskoder på sporniveau blandt de afsluttende uddannelseskoder (audd).

Note: Elever kan færdiggøre deres FGU-forløb på basis, hvis de når målene i deres uddannelsesplan, inden de bliver optaget på sporene ifm. de halvårlige optag (se afsnit 2.2.2 for yderligere beskrivelse af tilrettelæggelsen af FGU, herunder basis).

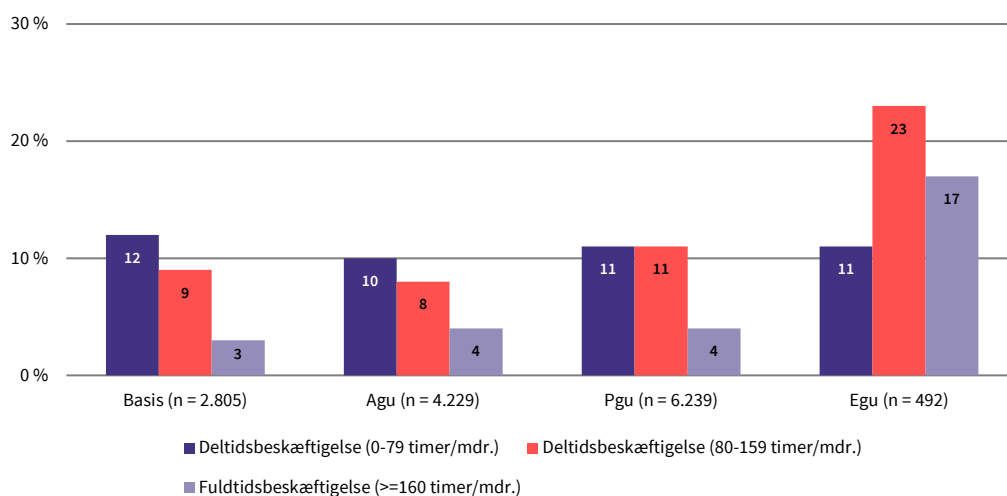
Note: Analyseenheden er forløb og ikke individer. n varierer, fordi antallet af elever, der kan følges 12 måneder efter endt FGU, er mindre end antallet for 4 måneder efter pga. FGU's begrænsede levetid.

3.1.6 Elever fra egu har bedst fat i arbejdsmarkedet

Figur 3.6 viser beskæftigelsesgraden 4 måneder efter fuldført FGU fordelt på spor. Det fremgår af figuren, at den største andel af fuldtidsbeskæftigede med 160 timers arbejde eller mere om måneden og deltidsbeskæftigede med 80-159 timers arbejde om måneden findes blandt elever fra egu-sporet 4 måneder efter fuldført FGU. 17 % af denne elevgruppe er i fuldtidsbeskæftigelse, 4 måneder efter de har fuldført deres FGU-forløb, hvilket gør sig gældende for 3-4 % af eleverne, der har fuldført deres FGU-forløb på et af de tre øvrige spor. 23 % af eleverne fra egu arbejder 80-159 timer om måneden, 4 måneder efter de har fuldført deres FGU-forløb, hvilket er tilfældet for 8-11 % af eleverne fra de andre spor.

Deltidsbeskæftigelse i mindre end 80 timer om måneden er nogenlunde ligeligt fordelt på tværs af spor (10-12 %) 4 måneder efter fuldført FGU.

Figur 3.6
Elevernes overgang til beskæftigelse efter 4 mdr., fordelt på spor

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: Det er udelukkende elever, der har fuldført FGU, der indgår i denne analyse. Det skyldes, at der kun findes uddannelseskoder på spor-niveau blandt de afsluttende uddannelseskoder (audd).

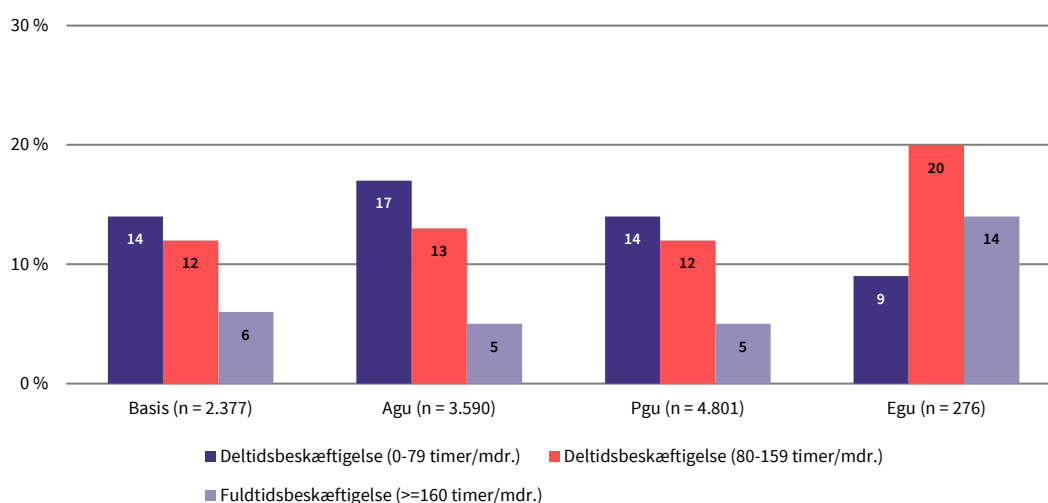
Note: Elever kan færdiggøre deres FGU-forløb på basis, hvis de når målene i deres uddannelsesplan, inden de bliver optaget på sporene ifm. de halvårige optag (se afsnit 2.2.2 for yderligere beskrivelse af tilrettelæggelsen af FGU, herunder basis).

Note: Analyseenheden er forløb og ikke individer.

Beskæftigelsesgraden på tværs af spor er på cirka samme niveau 12 måneder efter fuldført FGU som 4 måneder efter. Det fremgår af figur 3.7. Andelen af elever, der har fuldført deres FGU-forløb på egu-sporet og enten er i fuldtidsbeskæftigelse eller deltidsbeskæftigelse 80-159 timer om måneden, er blevet en smule mindre, mens den tilsvarende andel er blevet en smule større blandt elever, der har fuldført deres FGU-forløb på et af de tre øvrige spor.

Den lille negative udvikling i beskæftigelsesgraden blandt elever, der har fuldført deres FGU-forløb på egu-sporet, kan, jf. figur 3.5, bl.a. hænge sammen med, at der er en større andel af denne elevgruppe, der går på en ungdomsuddannelse 12 måneder efter fuldført FGU-forløb sammenholdt med 4 måneder efter. Den lille positive udvikling i beskæftigelsesgraden blandt elever, der har fuldført deres FGU-forløb på de øvrige spor, kan, jf. samme figur, bl.a. hænge sammen med, at den modsatte tendens gør sig gældende her.

Figur 3.7
Elevernes overgang til beskæftigelse efter 12 måneder, fordelt på spor

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: Det er udelukkende elever, der har fuldført FGU, der indgår i denne analyse. Det skyldes, at der kun findes uddannelseskoder på spor-niveau blandt de afsluttende uddannelseskoder (audd).

Note: Elever kan færdiggøre deres FGU-forløb på basis, hvis de når målene i deres uddannelsesplan, inden de bliver optaget på sporene ifm. de halvårslige optag (se afsnit 2.2.2 for yderligere beskrivelse af tilrettelæggelsen af FGU, herunder basis).

Note: Analyseenheden er forløb og ikke individer.

3.2 Karakteristik af elever, der overgår hhv. ikke overgår fra FGU til uddannelse eller beskæftigelse

Dette afsnit beskriver, hvilke karakteristika der adskiller elever, der overgår til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse inden for 12 måneder efter endt FGU-forløb, fra de elever, der ikke gør.

Evalueringen viser, at de elever, der overgår til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse efter endt FGU, dvs. fuldførte såvel som afbrudte FGU-forløb, er betydeligt mindre udsatte end de elever, der ikke gør. Det kommer til udtryk, når man sammenligner de to elevgrupper mht. en lang række baggrundsforhold, herunder socioøkonomi, uddannelseserfaringer og indikatorer for særlig udsathed som fx anbringelse uden for hjemmet og recepter på psykofarmaka. Denne grundlæggende forskel i forudsætninger kan således bidrage til en forståelse af, hvorfor nogle elever fra FGU lykkes med at overgå til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, mens andre ikke gør.

Disse pointer udfoldes i det følgende afsnit.

3.2.1 De mest udsatte elever på FGU overgår ikke til uddannelse eller beskæftigelse

Tabel 3.2 giver et overblik over, hvad der karakteriserer de elever, der er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 4 og 12 måneder efter endt FGU, sammenlignet med de elever, der ikke er. Da evalueringen bredt set har fokus på at belyse, hvad der karakteriserer FGU-elever, der ikke kommer videre i uddannelse eller beskæftigelse, rummer tabellen både oplysninger om elever, der har fuldført og afbrudt deres FGU-forløb. Forskellen i gennemsnitlig forløbslængde blandt de to grupper kan imidlertid indikere, at der er flere afbrudte FGU-forløb blandt de elever, der ikke overgår til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse. I den forbindelse er det også værd at bemærke, at det ikke er et mål i sig selv at fuldføre FGU, da der kan være legitime grunde til, at en elev stopper før tid for fx at overgå til et mere passende tilbud, beskæftigelse eller lignende.

Det fremgår af tabellen, at gruppen af elever, der ikke er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse hhv. 4 og 12 måneder efter endt FGU, har et dårligere udgangspunkt ift. stort set alle undersøgte baggrundsforhold. Det gælder både socioøkonomi, uddannelses- og beskæftigelsehistorik samt indikatorer for særlig udsathed. Der er bl.a. en større andel, der har været i beskæftigelse, året før de påbegyndte deres FGU-forløb, blandt de elever, der er i uddannelse eller beskæftigelse 4 måneder efter endt FGU (59 %), sammenlignet med dem, der ikke er (35 %). Derudover er der også en mindre andel af eleverne, der er overgået til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 4 måneder efter endt FGU, der har indløst recepter på psykofarmaka (23 % sammenlignet med 33 %) og været anbragt uden for hjemmet (12 % sammenlignet med 20 %). De elever, der er overgået til uddannelse eller beskæftigelse 4 måneder efter endt FGU, har også gennemsnitligt lidt højere karakterer fra grundskolen og færre har modtaget specialundervisning (16 % sammenlignet med 22 %) eller gået på en specialskole (6 % sammenlignet med 10 %).

Det er dog værd at bemærke, at der blandt de elever, der har påbegyndt ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, er en større andel af elever med ikke-vestlig herkomst og elever med opholdstid på mindre end fem år end blandt de elever, der ikke har påbegyndt ungdomsuddannelse eller beskæftigelse. Dette fund kan muligvis hænge sammen med, at sproglige udfordringer eller formelle kvalifikationer er den primære årsag til, at flere af disse elever går på FGU. Det kan betyde, at de på andre områder har gode forudsætninger for at komme videre i uddannelse eller beskæftigelse. Endelig ses også en forskel i varigheden af FGU-forløbene. Forløbene er i gennemsnit længere blandt elever, der overgår til uddannelse og beskæftigelse, end blandt elever, der ikke gør. Det kan både være et udtryk for, at der er en større andel af elever, der har afbrudt deres FGU-forløb, blandt dem, der ikke overgår, og hænge sammen med, at der skal længere forløb til for at klæde eleverne tilstrækkeligt på til at komme videre i uddannelse eller beskæftigelse.

Tabel 3.2

Overblik over karakteristika for elever, der har – eller ikke har – påbegyndt ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 4 og 12 måneder efter endt FGU

	Overgået til UU eller beskæftigelse efter 4 mdr. (n = 12.528)	Ikke overgået til UU eller beskæftigelse efter 4 mdr. (n = 11.618)	Overgået til UU eller beskæftigelse efter 12 mdr. (n = 9.460)	Ikke overgået til UU eller beskæftigelse efter 12 mdr. (n = 9.118)
Varighed forløb (mdr. gns.)	10,9	8,4	9,9	8,5
Afbrudt FGU (%)	21	66	26	56
Socioøkonomiske faktorer				
Mænd (%)	59	56	60	54
Alder (gns.)	19,6	19,6	19,6	19,6
Mødre med grundskole som højeste gennemførte uddannelse (%)	5	4	5	4
Ikke-vestlig herkomst (%)	29	22	29	23
Opholdt sig i DK i mindre end 5 år (%)	14	7	15	9
Uddannelses- og beskæftigelsesrelaterede faktorer				
Trivsel FGU (gns.)	3,7	3,7	3,7	3,7
Fravær FGU (gns.)	13,6	18,7	14,9	17,5
Trivsel grundskole (gns.)	3,5	3,4	3,5	3,5
SPS på FGU (%)	16	15	14	14
Skoleskift (gns.)	1,5	1,9	1,6	1,8
Erklæret ikke uddannelsesparat (%)	80	88	79	85
Specialskole (%)	6	10	6	9
Modtaget specialundervisning (%)	16	22	16	21
Karaktergennemsnit i matematik fra folkeskolen (gns.)	3,3	3	3,2	3,1
Karaktergennemsnit i dansk fra folkeskolen (gns.)	3,3	2,9	3,2	3,1
Har ikke 9. klasses matematik (%)	15	19	15	18
Har ikke 9. klasses dansk (%)	15	19	15	18
Har tidligere gået på en ungdomsuddannelse (%)	41	31	41	33
Tidligere været på forberedende forløb (%)	45	48	48	50
I beskæftigelse 12 mdr. før FGU (%)	59	35	59	36

	Overgået til UU eller beskæftigelse efter 4 mdr. (n = 12.528)	Ikke overgået til UU eller beskæftigelse efter 4 mdr. (n = 11.618)	Overgået til UU eller beskæftigelse efter 12 mdr. (n = 9.460)	Ikke overgået til UU eller beskæftigelse efter 12 mdr. (n = 9.118)
Indikatorer for særlig udsathed				
Recept på psykofarmaka (%)	23	33	23	32
Har været anbragt uden for hjemmet (%)	12	20	12	19
Har tidligere været sigtet for kriminalitet (%)	9	10	10	10

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: Tabellen rummer både elever, der har fuldført og afbrudt deres FGU-forløb.

Note: Der er lavet robusthedsanalyser, hvor populationen er afgrænset, således at FGU-forløb kun inkluderes, hvis der er information helt frem til 12 måneder efter endt FGU. Robusthedsanalyserne viser imidlertid, at konklusionerne ikke adskiller sig nævneværdigt afhængig af, om man gør populationerne identiske ved de to nedslag, hhv. 4 og 12 måneder efter endt FGU, eller om man vælger også at inddrage informationer fra de FGU-forløb, som kun kan følges 4 måneder frem, sådan som resultaterne præsenteres her.

Note: Uddannelsesforløb på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb.

Note: Analyseenheden er forløb og ikke personer. n varierer, fordi antallet af elever, der kan følges 12 måneder efter endt FGU, er mindre end antallet for 4 måneder efter pga. FGU's begrænsede levetid.

3.3 Aktiviteter blandt elever, der ikke overgår til uddannelse eller beskæftigelse

Dette afsnit kortlægger, hvilke aktiviteter, elever der ikke er i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 4 eller 12 måneder efter endt FGU-forløb, indgår i.

Evalueringen viser, at hovedparten af de elever, der ikke går på en ungdomsuddannelse eller er i beskæftigelse inden for et år efter endt FGU-forløb, enten er selvforsørgende eller modtager kontant-/uddannelseshjælp. Der er også en mindre andel af denne gruppe, der har påbegyndt et nyt FGU-forløb, mens endnu færre går på STU eller er i et VEU-tilbud.

3.3.1 En stor andel af de tidligere FGU-elever, der hverken overgår til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, er selvforsørgende

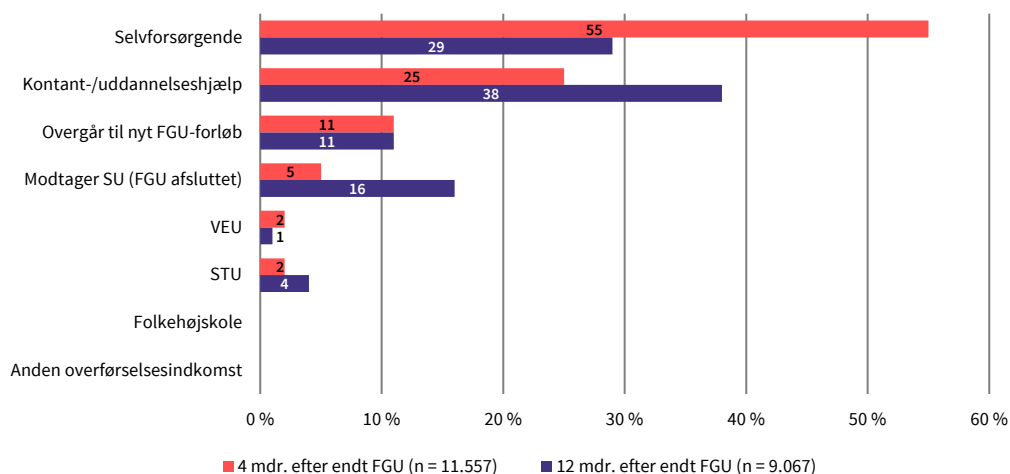
Figur 3.8 viser en oversigt over forskellige aktiviteter og forsørgelsesgrundlag blandt de elever, der ikke er overgået til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 4 og 12 måneder efter endt FGU-forløb. Det fremgår af figuren, at størstedelen enten modtager kontant-/uddannelseshjælp eller er selvforsørgende, dvs. ikke har nogen form for indkomst på tidspunktet for analysens nedslag.

4 måneder efter fuldført eller afbrudt FGU-forløb er der 25 % af de tidligere FGU-elever, der ikke er overgået til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, som modtager kontant-/uddannelseshjælp, og 52 %, der er selvforsørgende. Blandt de tidligere FGU-elever, der ikke er overgået til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 12 måneder efter fuldført eller afbrudt FGU-forløb, er 38 % på kontant-/uddannelseshjælp, mens 29 % er selvforsørgende. Den store andel, der er selvforsørgende, skyldes formentlig, at opgørelsen udgør et øjebliksbillede. Det kan således være unge, der er på vej

på højskole, imellem job eller uddannelse og lignende. Det kan også indbefatte unge, der eksempelvis er i forløb i psykiatrien. Derudover vil hjemmeboende unge under 18 år også indgå i denne gruppe, hvis de ikke er i uddannelse.

Figur 3.8 viser derudover, at 16 % af eleverne, der ikke er overgået til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse 12 måneder efter afbrudt eller fuldført FGU-forløb, modtager SU uden at være indskrevet på en uddannelse. Det skyldes sandsynligvis en forsinkelse i ydelsesregisteret, således at elever, der er faldet fra uddannelse, fortsat modtager SU i en periode. 11 % har efter 4 og 12 måneder påbegyndt et nyt FGU-forløb, mens det er 4 % eller færre, der går på STU, VEU eller folkehøjskole 12 måneder efter endt FGU.

Figur 3.8
Kortlægning af aktiviteter blandt elever, der ikke overgår til uddannelse eller beskæftigelse efter hhv. 4 måneder og 12 måneder

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: Figurens to nedslag rummer både elever, der har fuldført og afbrudt deres FGU-forløb.

Note: n varierer, fordi antallet af elever, der kan følges 12 måneder efter endt FGU, er mindre end 4 måneder efter.

Note: Uddannelsesforløb på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb.

Note: "Anden overførselsindkomst" inkluderer her: dag- og sygepenge, ressourceforløb, fleks- og skånejob, førtidspension samt anden overførselsindkomst. "VEU" inkluderer her: AVU, FVU, OBU samt AMU.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

4 Elever i FGU ift. elever fra tidligere forberedende tilbud

I dette kapitel er der fokus på, hvordan elever på FGU klarer sig ift. elever i de tidligere forberedende tilbud mht. de retningsgivende mål, der omhandler overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse.

Derudover beskriver kapitlet, hvordan den samlede ungegruppe under 25 år har udviklet sig over tid, og sammenligner elever i FGU med elever i tidligere forberedende tilbud mht. en række forskellige karakteristika.

Kapitlets analyser inkluderer både elever, der har fuldført og afbrudt deres forløb på hhv. FGU og de tidligere forberedende tilbud. Det er gjort for at styrke sammenligneligheden mellem de to populationer, der holdes op mod hinanden i analyserne, da de anvendte registre ikke indeholder oplysninger om afbrudte/fuldførte forløb for alle tidligere forberedende tilbud.

Kapitlet bygger på deskriptive og effektorienterede analyser af registerdata og viser, at elever i FGU gennemsnitligt har større sandsynlighed for at være i ungdomsuddannelse 4 måneder efter endt FGU. Efter 12 måneder er billedet dog vendt. Her har FGU-eleverne gennemsnitligt mindre sandsynlighed for at være i ungdomsuddannelse sammenlignet med elever i tidligere forberedende tilbud. Omvendt har FGU-eleverne gennemsnitligt en større sandsynlighed for at være i beskæftigelse 12 måneder efter endt forberedende tilbud.

Det tyder altså på, at FGU i et vist omfang lykkes med at indfri intentionerne ift. det retningsgivende mål om at styrke de unges overgang til uddannelse og beskæftigelse. Dog genfindes pointen fra kapitel tre, der indikerer udfordringer med at fastholde elever fra FGU på ungdomsuddannelserne mellem 4. og 12. måned efter endt FGU-forløb.

I fortolkningen af kapitlets resultater er det dog værd at bemærke, at vi her sammenligner et relativt ungt tilbud som FGU – der forventeligt ikke har nået sit fulde potentiale endnu – med en række veletablerede tilbud, der eksisterede i en længere årrække.

4.1 Deskriptiv sammenligning af elever i FGU og tidligere forberedende tilbud

I dette afsnit præsenteres en række sammenligninger af elever i FGU med elever i tidligere forberedende tilbud. Sammenligningerne knytter sig både til, hvad der karakteriserer eleverne i forberedende tilbud, før og efter FGU trådte kraft, samt overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse. De tidligere tilbud på det forberedende område, som FGU erstatter, indbefatter produktions-skoler, almen voksenuddannelse (avu), kombineret ungdomsuddannelse (kuu) og erhvervsgrunduddannelsen (egu). Derudover er tilbud om ordblindeundervisning for voksne (obu) samt forberedende voksenundervisning (fvu) også integreret i FGU for de unge i målgruppen.

Som afsæt for sammenligningerne præsenteres udviklingen i ungepopulationen henover den periode, hvor FGU-reformen er trådt i kraft. Det kan give et indtryk af, om der er sket nogle markante ændringer i uddannelses- og beskæftigelseslandskabet i løbet af perioden – både generelt og specifikt ifm. oprettelsen af FGU.

I elevkarakteristikken sammenlignes eleverne fra FGU med elever fra tidligere forberedende tilbud ift. en række centrale baggrundsforhold, herunder socioøkonomiske, uddannelses- og beskæftigelsesrelaterede indikatorer samt indikatorer for særlig udsathed.

I den deskriptive analyse af overgangen til ungdomsuddannelse og beskæftigelse præsenteres de faktiske forekomster, uden at der er taget højde for, om de to grupper er sammenlignelige.

Evalueringen viser i denne sammenhæng, at:

1. Andelen af elever, der er i forberedende tilbud, er faldet betydeligt i den periode, hvor FGU er trådt kraft.
2. Elever i FGU adskiller sig fra elever i tidligere forberedende tilbud på flere punkter. En væsentlig forskel er, at eleverne på FGU er betydeligt yngre end elever i de tidligere forberedende tilbud. Baggrundsforholdene tegner dog ikke noget entydigt billede af, at den ene gruppe er mere udsat end den anden.
3. Andelen af elever, der er i ungdomsuddannelse og beskæftigelse hhv. 4 og 12 måneder efter endt forberedende tilbud, er lidt større blandt elever i FGU end elever i tidligere forberedende tilbud. Forskellen i overgang til ungdomsuddannelse er størst efter 4 måneder, mens forskellen i overgang til beskæftigelse er størst efter 12 måneder.

Disse pointer udfoldes i de følgende afsnit.

4.1.1 Andelen af unge i forberedende tilbud falder med opstarten af FGU

Tabel 4.1 viser udviklingen i den samlede population af unge mellem 15 og 24 år henover den periode, hvor FGU-reformen er trådt i kraft. Det fremgår af tabellen, at andelen af elever i forberedende tilbud ser ud til at falde betydeligt fra 2018 til 2019, hvor FGU træder i kraft. Før 2019 har der også

været en faldende tendens, men det er her, faldet er størst. Det er værd at bemærke, at elever på FGU samlet set udgør en lille andel af ungepopulationen, og der kan være tendenser på andre områder, der kan påvirke den samlede fordeling og dermed ungeandelen på FGU.

For de fleste andre kategorier er der sket en mere jævn udvikling hen over årene. Det gælder fx 10. klasse, hvor andelen af elever har været jævnt stigende i hele perioden fra 5,1 % i 2016 til 5,9 % i 2022. Det gælder også beskæftigelse (både under og over 80 timer) bortset fra et fald i 2020, der oplagt har været relateret til covid-19-pandemien og de medfølgende restriktioner. Det fremgår desuden af tabellen, at andelen af unge i ungdomsuddannelse har været let faldende, samtidig med at andelen, der har fuldført en ungdomsuddannelse, har været stigende fra 41,8 % i 2016 til 44,4 % i 2022. Derudover ses et jævnt fald i andelen af unge, der modtager uddannelses-/køntanthjælp i perioden. Andelen var 3,1 % i 2016 og 2 % i 2022.

Tabel 4.1
Udvikling i gruppen af unge 15-24 årige i perioden 2016-2022

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
10. klasse (%)	5,1	5,2	5,1	5,3	5,4	5,7	5,9
Beskæftigelse over 80 timer (%)	3,2	3,3	3,4	3,5	3,2	3,4	3,8
Beskæftigelse under 80 timer (%)	4,3	4,3	4,5	4,5	4,1	4,6	5,2
Fuldført ungdomsuddannelse (%)	41,8	42,7	43,4	44	44,1	44,2	44,4
I ungdomsuddannelse (%)	33,1	32,5	32,4	32,1	33,1	32,9	32,1
I forberedende tilbud (%)	2,6	2,5	2,1	1,5	1,8	1,4	1,2
Offentlig forsørgelse (%)	1,2	1,5	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3
STU (%)	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8
Selvforsørgelse (%)	3,7	3,5	3,5	3,6	3	2,8	3
Uddannelseshjælp, køntanthjælp eller lign. (%)	3,1	2,6	2,5	2,4	2,3	2,1	2
Uoverensstemmende oplysninger og øvrig uddannelse (%)	1,1	1,1	1	0,9	0,7	0,6	0,5
n	630.359	632.416	632.241	632.724	623.576	622.041	618.700

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Opgjort pr. 30. sep. det pågældende år.

4.1.2 Elever på FGU er yngre end elever i tidligere forberedende tilbud

I tabel 4.2 præsenteres en karakteristik af elever på FGU sammenlignet med elever fra tidligere forberedende tilbud. Det fremgår bl.a. af tabellen, at eleverne på FGU har en markant lavere gennemsnitsalder end eleverne i de tidligere forberedende tilbud. Eleverne på FGU har en gennemsnitsalder på 19,6 år, når de starter på FGU, mens elever i de tidligere forberedende tilbud havde en gennemsnitsalder på 22,4 år på opstartstidspunktet. Der er også andre forskelle mellem de to elevgrupper, men ikke noget, der entydigt peger i retning af, at den ene gruppe er mere udsat end den

anden. FGU-eleverne har bl.a. gennemsnitligt flere skoleskift bag sig (1,7) sammenlignet med elever i de tidligere forberedende tilbud (1,2), og der er en mindre andel af FGU-eleverne, der har været i beskæftigelse et år før påbegyndelse af det forberedende tilbud (31 %), sammenlignet med 44 %). Omvendt er der fx en mindre andel af elever på FGU med ikke-vestlig herkomst (25 %) sammenlignet med elever i tidligere forberedende tilbud (29 %).

Tabellen viser også forskelle, der måske kan afspejle mere generelle samfundstendenser, der har udviklet sig i den undersøgte periode. Det gælder fx recepter på psykofarmaka, hvor 29 % af eleverne på FGU har indløst recepter på psykofarmaka sammenlignet med 24 % blandt elever i de tidligere forberedende tilbud. Et andet eksempel er opholdstid i Danmark, hvor stramninger på immigrationsområdet i en periode har ført til færre nytilkomne. I FGU er det 11 % af eleverne, der har opholdt sig i Danmark i mindre end fem år, sammenlignet med 18 % blandt elever fra de tidligere forberedende tilbud. Desuden er der blandt elever fra FGU ikke overraskende en overrepræsentation af elever, der tidligere har gået i et forberedende tilbud (36 % sammenlignet med 18 %).

Tabel 4.2
Karakteristik af elever på FGU, sammenlignet med elever fra tidligere forberedende tilbud

	FGU-elever (n = 37.045)	Elever fra tidligere forberedende tilbud (n = 129.997)
Socioøkonomiske faktorer		
Mænd (%)	57	52
Alder (gns.)	19,6	22,4
Mødre med grundskole som højeste gennemførte uddannelse (%)	4	4
Ikke-vestlig herkomst (%)	25	29
Opholdt sig i DK i mindre end 5 år (%)	11	18
Uddannelses- og beskæftigelsesrelaterede faktorer		
Trivsel (gns.)	3,5	3,5
Skoleskift (gns.)	1,7	1,2
Ikke erklæret uddannelsesparat (%)	84	85
Specialskele	8	6
Modtaget specialundervisning (%)	19	22
Karaktergennemsnit i matematik fra folkeskolen (gns.)	3,1	3,1
Karaktergennemsnit i dansk fra folkeskolen (gns.)	3,1	3,2
Har ikke 9. klasses matematik (%)	17	21
Har ikke 9. klasses dansk (%)	17	22
Har tidligere gået på en ungdomsuddannelse (%)	36	45
Tidligere været på forberedende forløb (%)	36	18
I beskæftigelse 12 mdr. før FGU (%)	31	44

	FGU-elever (n = 37.045)	Elever fra tidligere forberedende tilbud (n = 129.997)
Indikatorer for særlig udsathed		
Recept på psykofarmaka (%)	28	24
Har været anbragt uden for hjemmet (%)	16	14
Har tidligere været sigtet for kriminalitet (%)	10	11

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022 samt uddannelsesforløb på tidligere forberedende tilbud (Produktionsskoler, KUU, AVU, FVU, OBU, egu) i perioden 1. aug. 2015 – 30. juli. 2019.

Note: Uddannelsesforløb på FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb. Uddannelsesforløb på de tidligere forberedende FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre måneder, betragtes som et samlet forløb.

Note: Analyseenheden er her personer og ikke forløb. En person kan godt optræde i begge grupper, hvis personen både har gået i FGU og et eller flere tidligere forberedende tilbud.

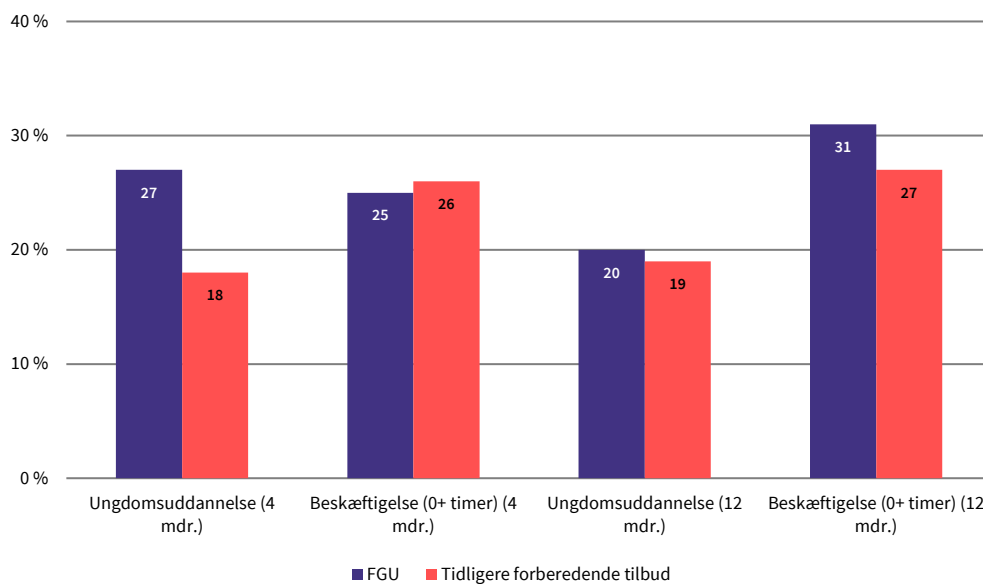
4.1.3 Lidt større overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse blandt elever fra FGU

Figur 4.1 viser overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse blandt elever fra FGU og tidligere forberedende tilbud 4 og 12 måneder efter endt forberedende tilbud.

Det fremgår af figuren, at elever i FGU har en lidt større overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse. Det gælder særligt ift. overgang til ungdomsuddannelse 4 måneder efter endt forberedende tilbud. Blandt elever fra FGU er det 27 % af eleverne, der er i ungdomsuddannelse 4 måneder efter endt forberedende tilbud. Den tilsvarende andel er 18 % blandt elever fra de tidligere forberedende tilbud. 12 måneder efter endt forberedende tilbud er der imidlertid stort set ingen forskel mellem elever fra FGU og tidligere forberedende tilbud (hhv. 20 % og 19 %).

Ift. beskæftigelse er det nogenlunde samme andel af elever, der er i beskæftigelse 4 måneder efter endt forberedende tilbud. Her er 25 % af eleverne fra FGU i beskæftigelse, mens det gælder for 26 % af eleverne i de tidligere forberedende tilbud. Der ses dog en lille forskel 12 måneder efter endt forberedende tilbud. Her er der 31 % af eleverne fra FGU, der er i beskæftigelse, mens den tilsvarende andel er 27 % blandt eleverne fra de tidligere forberedende tilbud. Dette kan hænge sammen med det mønster, der er beskrevet i kapitel tre, hvor man ser en tendens til, at nogle FGU-elever i perioden fra 4. til 12. måned efter endt FGU-forløb falder fra ungdomsuddannelse og overgår til beskæftigelse i stedet.

Figur 4.1
FGU-elevers overgang til ungdomsuddannelse efter 4 mdr. og 12 mdr., sammenlignet med elever fra tidligere forberedende tilbud

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022 samt uddannelsesforløb på tidligere forberedende tilbud (Produktionsskoler, KUU, AVU, FVU, OBU, egu) i perioden 1. aug. 2015 – 30. juli. 2019.

Note: Analyserne rummer både fuldførte og afbrudte forløb på hhv. FGU og de tidligere forberedende tilbud.

Note: Uddannelsesforløb på FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb. Uddannelsesforløb på de tidligere forberedende tilbud på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre måneder, betragtes som et samlet forløb.

Note: Analyseenheden er forløb og ikke personer. Én person kan bidrage med forløb på både FGU og i de tidligere forberedende tilbud.

Note: FGU: 4 mdr. FGU (n = 24.146), 12 mdr. FGU (n = 18.578), tidl. forberedende tilbud (n = 129.997).

4.2 Effektanalyse

Dette afsnit præsenterer effekten af FGU sammenlignet med tidligere forberedende tilbud mht. til overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse hhv. 4 og 12 måneder efter endt forberedende tilbud.

I afsnit 4.1 er det de faktiske overgange til ungdomsuddannelse og beskæftigelse blandt elever fra hhv. FGU og de tidligere forberedende tilbud, der beskrives. Observerede forskelle i disse analyser kan derfor eventuelt skyldes grundlæggende forskelle i elevgrupperne, før og efter FGU-reformen trådte i kraft. Indeværende afsnit præsenterer derfor resultaterne af effektanalyser, hvor der tages højde for eventuelle forskelle i elevgrundlaget.

Analysen tager udgangspunkt i et matching-design,¹¹ hvor elever, der har gået på FGU, sammenlignes med *tilsvarende* elever, der har gået i tidligere forberedende tilbud. Formålet med matching er kort fortalt at ”skabe balance” mellem indsatsgruppen (elever i FGU) og kontrolgruppen (elever i tidligere forberedende tilbud). Dvs. at sikre en ensartet fordeling af en række målbare baggrunds-karakteristika i de to grupper, således at man tilnærmelsesvist kan eliminere betydningen af disse i analysen og isolere effekten af indsatsen.¹²

Valget af en kontrolgruppe tilbage i tid skyldes en antagelse om, at alle de unge, der er i målgruppen for FGU, også *har* gået på FGU. Det anses derfor ikke som muligt at sammenligne unge, der har gået på FGU, med tilsvarende unge, der *ikke har* gået på FGU, da man med målgruppevurderingen til FGU netop henviser nogle, men ikke alle unge til FGU. Effektanalyserne sammenholder således FGU-elevens overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse med sammenlignelige elever i tidligere forberedende tilbud, som FGU har erstattet pr. august 2019.

Styrken ved denne tilgang er, at målgruppen for FGU og de forhenværende forberedende tilbud i vid udstrækning er sammenlignelige,¹³ hvilket er en central forudsætning, når man skal vælge en kontrolgruppe. Der er imidlertid nogle udfordringer ved at vælge kontrolgrupper tilbage i tid. Eksterne faktorer som eksempelvis konjunkturer og adgangskrav til ungdomsuddannelserne kan ændre sig over tid, hvilket kan vanskeliggøre sammenligning af grupper på forskellige tidspunkter, da ellers sammenlignelige personer kan agere forskelligt afhængig af konteksten.¹⁴

Et overordnet princip for design af kontrolgruppen har derfor været at undgå at gå for langt tilbage i tid og på den måde mindske risikoen for, at strukturelle forskelle spiller en rolle. Kontrolgruppen er derfor defineret som elever i forberedende tilbud i perioden 2015-2018. Derudover er der i analyserne forsøgt taget højde for potentielle tidseffekter ved at kontrollere for eventuelle forskelle i ledighedsprocenter i Danmark på de tidspunkter, hvor elever fra hhv. indsats- og kontrolgruppen forlader FGU eller det tidligere forberedende tilbud.¹⁵

I sammenligningen af elever fra FGU med elever fra tidligere forberedende tilbud er det væsentligt at notere sig, at vi med denne tilgang estimerer effekten af at gå på FGU sammenlignet med at have været i et tidligere forberedende tilbud. Det er altså ikke effekten af FGU ift. *intet* tilbud, der estimeres. Det er i denne sammenhæng også værd at bemærke, at vi her sammenligner et relativt

11 Den matching-procedure, der er anvendt her, er coarsened exact matching (CEM) (Blackwell et al. 2009). Se metodebilag i appendiks c for en uddybende beskrivelse af analyserne.

12 I udvælgelsen af matching-variable har der været fokus på at undgå variable, hvor der er risiko for ”tidstrends”, jf. overvejelser i afsnit 4.1.2.

13 En grundlæggende forskel er dog, at der på de tidligere forberedende tilbud i højere grad var mulighed for frit optag, end der er på FGU.

14 Eksempler på sådanne faktorer kan fx være adgangskravet til EUD, indført ifm. eud-reformen i 2015, samt adgangskrav til hf og 3-årige gymnasiale uddannelser, der trådte i kraft ifm. optag i 2019. Disse ændringer kan både have indvirkning på, hvem der har behov for et forberedende tilbud og på elevernes muligheder for at overgå til uddannelse efterfølgende.

15 Derudover er der foretaget en subanalyse, der udelukkende sammenligner FGU-elever i 2019/2021 med elever i tidligere forberedende tilbud i 2018. Estimerne er i denne analyse i samme retning som de øvrige analyser, om end med en vis variation i effektstørrelser. Dette bestyrker formodningen om, at de observerede forskelle mellem FGU og tidligere forberedende tilbud ikke udelukkende kan tilskrives tidseffekter.

ungt tilbud som FGU, som forventeligt ikke har nået sit fulde potentiale endnu, med en samling af veletablerede tilbud, der i de fleste tilfælde eksisterede i en længere årrække.

Effektanalysen, der udfoldes i de følgende afsnit, viser, at:

1. Sammenlignet med tilsvarende elever i tidligere forberedende tilbud har elever i FGU større sandsynlighed for at overgå til ungdomsuddannelse 4 måneder efter endt forberedende tilbud (svarende til en forskel på 6 procentpoint), men lidt mindre sandsynlighed 12 måneder efter (svarende til en forskel på -2 procentpoint).
2. Elever i FGU har større sandsynlighed for at overgå til beskæftigelse 12 måneder efter endt forberedende tilbud end sammenlignelige elever i tidligere forberedende tilbud (svarende til en forskel på 6 procentpoint). Der er ingen statistisk signifikant forskel på de to grupper 4 måneder efter endt forberedende tilbud.
3. Når man ser på effekten af FGU fordelt på FGU-institutionsniveau, er der forskel på effektstørrelsen. Det gælder både ift. ungdomsuddannelse og beskæftigelse.
4. Når man sammenligner fuldførte forløb på FGU med fuldførte forløb på de tidligere forberedende tilbud under VUC, hvor der findes oplysninger om dette, er effekten af FGU ift. ungdomsuddannelse betydeligt mere positiv.

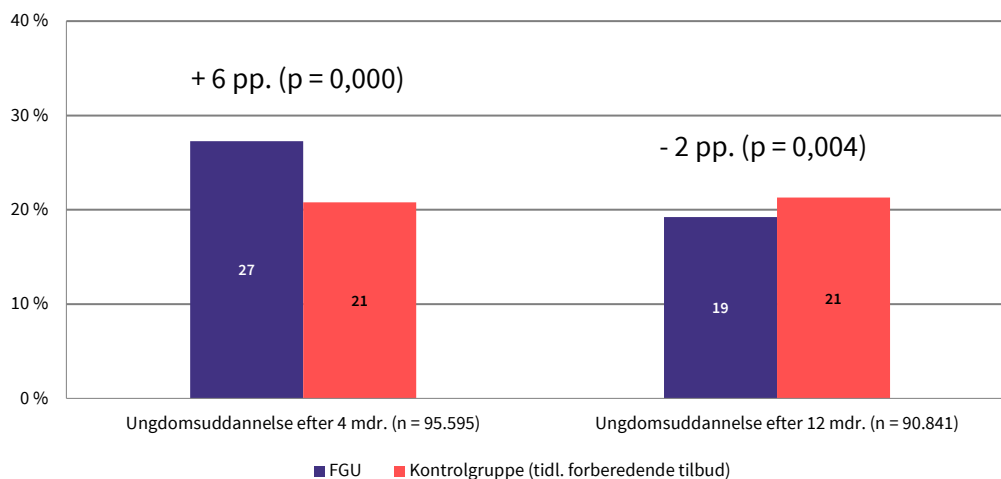
4.2.1 Elever i FGU har større sandsynlighed for at være i ungdomsuddannelse 4 mdr. efter endt forberedende tilbud, men mindre sandsynlighed 12 mdr. efter

Figur 4.2 viser resultaterne af evalueringens matching-analyse mht. overgang til ungdomsuddannelse hhv. 4 og 12 måneder efter endt forberedende tilbud. Figuren viser forskellen i den gennemsnitlige sandsynlighed for at være i ungdomsuddannelse på de to tidspunkter mellem indsats- og kontrolgruppe.

Det fremgår af figuren, at elever i FGU har 6 procentpoint større sandsynlighed for at være i ungdomsuddannelse 4 måneder efter endt forberedende tilbud sammenlignet med kontrolgruppen. Denne forskel har imidlertid ændret retning efter 12 måneder, hvor elever på FGU har 2 procentpoint mindre sandsynlighed for at være i uddannelse. Begge forskelle er statistisk signifikante.

Figur 4.2

FGU-elevers sandsynlighed for at gå på en ungdomsuddannelse 4 og 12 mdr. efter endt FGU, sammenholdt med sammenlignelige elever i tidligere forberedende tilbud

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022 samt uddannelsesforløb på tidligere forberedende tilbud (Produktionsskoler, KUU, AVU, FVU, OBU, egu) i perioden 1. aug. 2015 – 30. juli. 2019.

Note: Analyserne rummer både fuldførte og afbrudte forløb på hhv. FGU og de tidligere forberedende tilbud.

Note: Uddannelsesforløb på FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb. Uddannelsesforløb på de tidligere forberedende FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre måneder, betragtes som et samlet forløb.

Note: Analyseenheden er forløb og ikke personer.

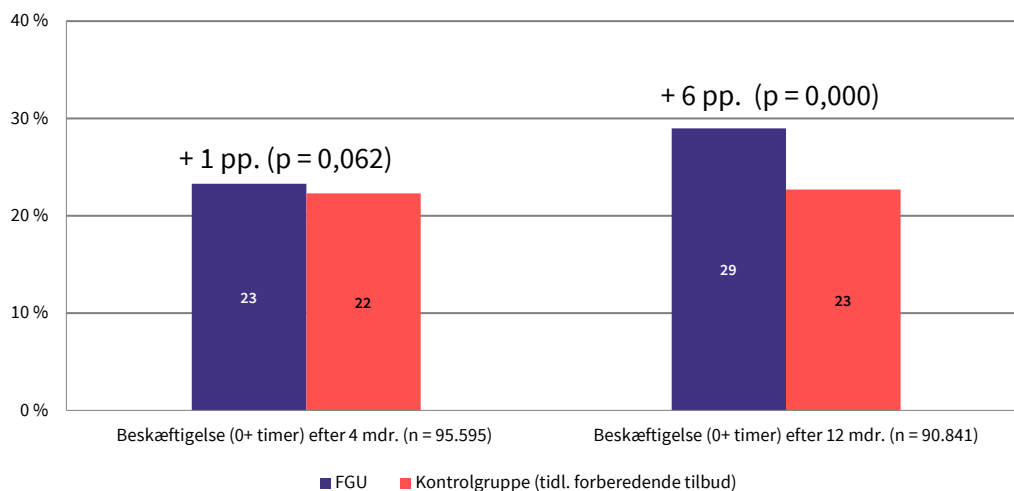
Note: Søjlerne angiver de forudsagte sandsynligheder for at være i ungdomsuddannelse 4 og 12 måneder efter endt forberedende tilbud for hhv. indsatsgruppe (FGU) og kontrolgruppe (tidligere forberedende tilbud). Forskellen mellem blå og røde søjler angiver den estimerede effekt af at gå på FGU sammenlignet med tidligere forberedende tilbud, når alle baggrundvariable holdes konstante. Sandsynligheden er estimeret vha. logistisk regressionsanalyse med inddragelse af vægte, der er konstrueret vha. Coarsened Exact Matching (CEM) pba. en række matching-variable (alder ved start, karakterer i matematik inkl. ingen afgangsprøve i matematik, skoleskift, tidligere anbragt uden for hjemmet, køn, herkomst, sigtet for kriminalitet ekskl. færdselsforseelser, tidligere påbegyndt ungdomsuddannelse, mors uddannelse, fars tilknytning til arbejdsmarkedet, antallet af tidligere forberedende forløb).

4.2.2 Elever i FGU har større sandsynlighed for at være i beskæftigelse 12 mdr. efter endt forberedende tilbud

I figur 4.3 ses resultaterne af matching-analysen, hvad angår overgang til beskæftigelse hhv. 4 og 12 måneder efter endt forberedende tilbud. Figuren viser forskellen i den gennemsnitlige sandsynlighed for at være i beskæftigelse på de to tidspunkter mellem indsats- og kontrolgruppe.

Det fremgår af figuren, at elever i FGU har 6 procentpoint større sandsynlighed for at være i beskæftigelse 12 måneder efter endt forberedende tilbud sammenlignet med kontrolgruppen. 4 måneder efter endt forberedende tilbud er der ingen signifikant forskel mellem indsats- og kontrolgruppen.

Figur 4.3
FGU-elevs sandsynlighed for at være i beskæftigelse 4 og 12 mdr. efter endt FGU, sammenholdt med sammenlignelige elever i tidligere forberedende tilbud

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022 samt uddannelsesforløb på tidligere forberedende tilbud (Produktionsskoler, KUU, AVU, FVU, OBU, egu) i perioden 1. aug. 2015 – 30. juli. 2019.

Note: Analyserne rummer både fuldførte og afbrudte forløb på hhv. FGU og de tidligere forberedende tilbud.

Note: Uddannelsesforløb på FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb. Uddannelsesforløb på de tidligere forberedende FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre måneder, betragtes som et samlet forløb.

Note: Analyseenheden er forløb og ikke personer.

Note: Søjlerne angiver de forudsagte sandsynligheder for at være i beskæftigelse 4 og 12 måneder efter endt forberedende tilbud for hhv. indsatsgruppe (FGU) og kontrolgruppe (tidligere forberedende tilbud). Forskellen mellem blå og røde søjler angiver den estimerede effekt af at gå i FGU sammenlignet med tidligere forberedende tilbud, når alle baggrundsvariable holdes konstante. Sandsynligheden er estimeret vha. logistisk regressionsanalyse med inddragelse af vægte, der er konstrueret vha. Coarsened Exact Matching (CEM) pba. en række matching-variable (alder ved start, karakterer i matematik inkl. ingen afgangsprøve i matematik, skoleskift, tidligere anbragt uden for hjemmet, køn, herkomst, sigtet for kriminalitet ekskl. færdselsforseelser, tidligere påbegyndt ungdomsuddannelse, mors uddannelse, fars tilknytning til arbejdsmarkedet, antallet af tidligere forberedende forløb).

Der er gennemført forskellige sensitivitetsanalyser for at undersøge robustheden af matching-analysens fund. Resultaterne af disse viser, at størrelsen på effektestimaterne varierer en smule, alt efter hvilken matching-model eller -strategi, man vælger. Estimaterne er dog i nogenlunde samme størrelsesorden og retning på tværs af alle metoder, hvilket styrker tiltroen til de konklusioner, der drages på baggrund af analyserne (se metodebilag i appendiks c for uddybning af disse analyser).

4.2.3 Supplerende effektanalyser

Som led i evalueringen er der også gennemført to supplerende matching-analyser, der hhv. undersøger effekten af 1) de enkelte FGU-institutioner sammenholdt med tidligere forberedende tilbud i de kommuner, der hører under FGU-institutionens dækningsområde og 2) fuldførte forløb på hhv. FGU og de tidligere forberedende tilbud, hvor der findes oplysninger om fuldførte og afbrudte forløb i de anvendte registre. Det drejer sig om forskellige tidligere forberedende tilbud på VUC. Resultaterne af disse supplerende matching-analyser udfoldes i de følgende afsnit.

Effekten af FGU varierer mellem de enkelte institutioner

Evalueringsens supplerende matching-analyse viser, at der kan dokumenteres forskelle i effektstørrelsen mellem de enkelte FGU-institutioner ift. overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse. Den institutionsopdelte effektanalyse består i at sammenligne elever på de forskellige FGU-institutioner med sammenlignelige elever, der har gået i tidligere forberedende tilbud i kommuner, der knytter sig til dækningsområdet for den pågældende FGU-institution.

Det fremgår af analysen, at effekten af at gå på de enkelte FGU-institutioner sammenholdt med tidligere forberedende tilbud i samme dækningsområde varierer. Effekten ift. at være i ungdomsuddannelse 12 måneder efter endt forberedende tilbud varierer fra ingen effekt til en negativ effekt svarende til -12 procentpoint.¹⁶ Effekten ift. at være i beskæftigelse 12 måneder efter endt forberedende tilbud varierer fra ingen effekt til en positiv effekt, svarende til 18 procentpoint.¹⁷

Resultaterne skal dog fortolkes med forsigtighed, da de observerede forskelle både kan være udtryk for forskelle i, hvordan FGU-institutionerne lykkes med få elever videre i ungdomsuddannelse, men også kan afspejle store forskelle i, hvordan de tidligere forberedende tilbud er lykkedes med dette. Derudover er der også – trods en mere konservativ signifikansgrænse – risiko for tilfældige fund, når man opdeler en analyse 27 gange, svarende til antallet af FGU-institutioner (se figur B.39-40 i appendiks b).

Effekten af FGU er mere markant blandt elever med fuldførte forløb

Som led i evalueringen er der ligeledes gennemført en supplerende matching-analyse, der ser på effekten af FGU blandt elever, der har fuldført deres FGU-forløb. I denne analyse holdes FGU-elever med fuldførte forløb op mod sammenlignelige elever på tidligere forberedende tilbud under VUC, hvor det til forskel for de andre tidligere forberedende tilbud har været muligt at frasortere forløb, hvor eleven, jf. afslutningskoden, ”har afbrudt kurset eller ikke er mødt op til prøven”.

Analysen viser en mere markant og positiv effekt af FGU ift. overgang til ungdomsuddannelse både 4 og 12 måneder efter fuldført forberedende forløb. 4 måneder efter fuldført forløb har en elev, der har fuldført et FGU-forløb, gennemsnitligt 20 procentpoint større sandsynlighed for at være i ungdomsuddannelse end en sammenlignelig elev, der har fuldført et tidligere forberedende tilbud på VUC. 12 måneder efter fuldført forløb er den gennemsnitlige sandsynlighed for at være i ungdomsuddannelse 7 procentpoint større for en elev med et fuldført FGU-forløb. Den gennemsnitlige sandsynlighed for at være i beskæftigelse 4 måneder efter fuldført forløb er 2 procentpoint mindre for en elev, der har fuldført et FGU-forløb, sammenholdt med en sammenlignelig elev, der har fuldført et tidligere forberedende tilbud på VUC. 12 måneder efter fuldført forløb er den gennemsnitlige sandsynlighed for at være i beskæftigelse dog 6 procentpoint større for en elev, der har fuldført et FGU-forløb. Alle forskelle er statistisk signifikante (se figur B.41-42 i appendiks b).

16 Det er kun de allerstørste effektestimater, der er statistisk signifikante – særligt hvis man pga. risikoen for tilfældige fund, forbundet med multiple testning (27 dækningsområder), anvender en mere konservativ signifikansgrænse, fx $p = 0,001$.

17 Det er en betydelig del af effektestimaterne, der er statistisk signifikante – selv hvis man pga. risikoen for tilfældige fund, forbundet med multiple testning (27 dækningsområder), anvender en mere konservativ signifikansgrænse, fx $p = 0,001$.

5 Elevernes udbytte af FGU

I dette kapitel rettes der fokus mod elevernes udbytte af FGU, herunder både hvad eleverne selv oplever at få ud af deres FGU-forløb, hvad lærerne oplever, at eleverne får ud af at gå på FGU, og hvordan aftagerinstitutionerne oplever, at eleverne er klædt på til ungdomsuddannelse og beskæftigelse efter FGU. Kapitlet zoomer også ind på FGU- og aftagerinstitutionernes praksis ift. elevernes overgang fra FGU til uddannelse eller job.

Kapitlet bygger på kvalitative interview med elever, medarbejdere, ledere og repræsentanter for aftagerinstitutioner, spørgeskemaundersøgelserne blandt ledere og medarbejdere samt den nationale trivselsmåling blandt elever på FGU.

Det fremgår af kapitlet, at eleverne generelt oplever, at de udvikler sig fagligt, personligt og socialt, mens de går på FGU. Ifølge eleverne hjælper FGU dem med at udvikle deres lyst og overskud til at indgå i sociale sammenhænge samt deres selvværd og selvtillid som følge af den inkluderende tilgang blandt medarbejderne og et rummeligt fællesskab med de øvrige elever præget af gensidig forståelse og respekt. Fagligt oplever eleverne generelt også at rykke sig under deres FGU-forløb i både de almene og værkstedsbaserede fag. Det skyldes først og fremmest lærernes pædagogisk-didaktiske fokus på tålmodighed og undervisningsdifferentiering samt det generelle læringsmiljø på FGU med aktive undervisningsformer og trygge læringsrum.

Kapitlet viser derudover, at lærere og vejledere har et tilsvarende blik på elevernes udbytte af FGU. Lærere og vejledere forklarer dog, at elevernes faglige udvikling kan blive sekundær i lyset af mere basale sociale og personlige udviklingsbehov, der skal modne eleverne og gøre dem klar til at lære på trods af en fortid præget af dårlige skoleerfaringer. Ifølge lærere og vejledere er livsmestring og dannelse derfor også blandt de to mest centrale former for udbytte, eleverne får med sig fra FGU.

I forlængelse heraf peger kapitlet på, at repræsentanterne for aftagerinstitutionerne oplever, at de elever, de optager fra FGU, kan været udfordret ift. det almenfaglige niveau, der forventes på en ungdomsuddannelse. På hf knytter det sig især til elevernes skriftlige kompetencer, mens det er en pointe på erhvervsuddannelserne, at elevernes store faglige selvtillid i værkstedsfagene kan veje op for et eventuelt efterslæb i den mere teoretiske undervisning i de almene fag. Repræsentanterne for aftagervirksomhederne vurderer, at egu udvikler elevernes arbejdsmarkedsparathed.

Endelig fremgår det af kapitlet, at samarbejdet mellem FGU- og aftagerinstitutionerne om elevernes overgang ud af FGU har udviklet sig i en positiv retning fra 2021 til 2023. FGU-institutionerne samarbejder dog oftere og mere systematisk om elevernes overgange med erhvervsuddannelser og virksomheder end med gymnasiale uddannelser.

5.1 Elevernes perspektiver på udbyttet af deres FGU-forløb

I dette afsnit beskrives evalueringens resultater vedrørende elevernes egne perspektiver på udbyttet af deres FGU-forløb.

Evalueringen viser, at eleverne gennemgående oplever, at de udvikler sig i forskellige henseender ved at gå på FGU. De forskellige former for udbytte, eleverne oplever, stemmer overens med evalueringens virkningsteori for FGU (se appendiks c). Inklusion, motivation for læring, læringsparathed, fagligt, socialt og personligt udbytte og oplevelse af afklaring er således udbytteformer ved FGU, der både optræder som tegn på målopfyldelse i virkningsteorien og i elevernes fortællinger om deres oplevede udvikling på FGU.

Eleverne på FGU kommer med forskellige mål for deres FGU-forløb i deres uddannelsesplan. Det betyder, at det ikke er alle former for udbytte, der er lige relevant for alle elever. Mens nogle primært er på FGU mhp. at kunne opfylde adgangskravene til en ungdomsuddannelse, er andre på FGU for først og fremmest at opnå en personlig eller social udvikling. Udbytteformerne, der oprindes i de følgende afsnit, skal derfor ikke forstås som en liste over udbytteformer, som hver enkelt elev opnår på FGU, men i højere grad som en samling af de forskellige former for udbytte, FGU-eleverne samlet set oplever, at man opnår ved at gå på FGU.

Selvom det ikke er alle elever, der oplever alle former for udbytte, er det tydeligt i elevinterviewene, at udbytteformerne understøtter hinanden. Når man som elev fx oplever at være inkluderet og føle sig tryk i det sociale miljø på FGU, kan det også bidrage til, at man får et mere stabilt fremmøde og tør deltage mundtligt i undervisningen. På den måde kan elevernes sociale og personlige udbytte på FGU understøtte deres faglige udvikling, ligesom faglige succesoplevelser og gode relationer til underviserne kan være med til at styrke elevernes selvværd, trivsel og fremmøde.

5.1.1 Elevernes oplevelse af deres sociale og personlige udvikling på FGU

Det er, jf. bekendtgørelse af lov om forberedende grunduddannelse, et centralt formål med FGU og derfor også et tegn på målopfyldelse i evalueringens virkningsteori, at uddannelsen skal styrke elevernes personlige og sociale kompetencer (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a).

De følgende afsnit beskriver i forlængelse heraf evalueringens resultater vedrørende elevernes oplevelse af deres sociale og personlige udvikling på FGU.

Eleverne oplever, at FGU styrker deres sociale kompetencer

Det fremgår af den seneste nationale trivselsmåling for FGU fra 2022, at 70 % af eleverne enten er meget enige (25 %) eller enige (45 %) i, at der er et godt fællesskab mellem eleverne på deres FGU-skole. 80 % af eleverne angiver samtidig, at de enten er meget enige (31 %) eller enige (49 %) i, at de andre elever på deres FGU-skole accepterer dem, som de er (Uddannelsesstatistik, 2023a).

Evalueringens kvalitative analyse underbygger disse resultater og viser, at eleverne på FGU oplever at være inkluderet på FGU, og at denne oplevelse af inklusion bidrager til udviklingen af deres sociale kompetencer. Konkret giver eleverne udtryk for en oplevelse af, at de bliver set, hørt og forstået,

og at de har en følelse af tryghed og fællesskab på FGU. For nogle elevers vedkommende er det første gang i deres uddannelsesforløb, de oplever det.

Elevernes fortællinger vidner om, at den sociale udvikling kan finde sted på flere forskellige niveauer. De elever, der oplever den største sociale udvikling på FGU, beskriver bl.a., at de har fået en større tro på sig selv, fordi de oplever at lykkes og være gode nok fagligt og socialt. For andre elever består deres sociale udvikling i at kunne komme i skole og omgås jævnaldrende. Udviklingen af sociale kompetencer kan også komme til udtryk ved, at eleverne begynder at tale med flere af de andre elever på skolen eller bliver bedre til at tage initiativ til samtaler med folk, de ikke plejer at tale med. En elev forklarer fx følgende om personens oplevelse af det sociale fællesskab på FGU:

”Jeg synes, at fællesskabet er godt her på FGU. Jeg kan næsten med alle, men jeg arbejder på at kunne med alle 100 procent. [...] Så jeg snakker med flere, selvom det kan være svært. Nogle gange kan det godt være lidt grænseoverskridende, men jeg siger til mig selv, at det er noget, jeg skal gøre, fordi man skal kunne snakke med mange, når man kommer i arbejde.

ELEV, PGU

Den kvalitative analyse peger særligt på to elementer på FGU, som er afgørende for at skabe et læringsmiljø, hvor eleverne kan udvikle sig socialt. Det handler dels om, at lærere og vejledere møder eleverne med forståelse, dels om at FGU tilbyder et trygt og inkluderende fællesskab.

Lærere og vejledere møder eleverne med forståelse

Det fremgår af interviewene med eleverne, at de finder det vigtigt, at lærere og vejledere møder dem med forståelse og nysgerrighed samt tilpasser deres forventninger til eleven med afsæt i de udfordringer, eleven står over for. Det betyder, at FGU kan være med til at skabe ro og rum for eleverne til at finde ud af, hvordan man håndterer eventuelle diagnoser, eller hvordan man kan finde fodfæste igen efter en svær periode. Dermed oplever eleverne ikke det samme pres på FGU, som de har oplevet andre steder i uddannelsessystemet.

En nysgerrig og forstående tilgang indebærer fx, at lærere og vejledere ikke kun ser på eleven ud fra et skoleperspektiv, men har blik for helheden, da elevens udfordringer sjældent er isoleret til skoletiden. Hvis en elev fx døjer med angst, kan det have stor betydning, at lærerne har forståelse for, at det at komme i skole i sig selv kan være et stort skridt for eleven. En elev sætter følgende ord på denne pointe:

”Før jeg startede her, havde jeg generelt svært ved at komme ud af døren – bare sådan noget med at handle ind var svært. Men så er jeg startet her og har fået lyst til at komme ud af døren og komme på FGU. Også fordi lærerne er meget forstående. Hvis jeg ringer og siger til min lærer, at jeg ikke kan komme i dag, fordi jeg ikke kan komme ud af døren, så presser de ikke på for, at jeg skal komme alligevel. Jeg er på nedsat tid og er her kun fire dage om ugen. Det kan du ikke på andre uddannelser, men det kan man her, og det er godt for mig.

ELEV, PGU

At blive mødt med forståelse og realistiske forventninger kan også indebære at få plads til at udvikle sig i sit eget tempo. For eleverne betyder det meget, at de har en oplevelse af ikke at blive presset, fordi de oplever, at det kræver plads og ro at arbejde med ens udfordringer. Som det følgende citat illustrerer, kan det også indebære, at man som elev fx får lov til at trække sig til et andet lokale, hvis det er for overvældende at være sammen med hele holdet på en given dag:

”Jeg døjer med nogle psykiske ting, så hvis jeg har en dårlig dag, hvor jeg ikke kan overskue at være i klassen, så har jeg nogle gange fået lov til at sidde i et lokale for mig selv. Så sidder jeg og arbejder derinde, men så kommer underviserne lige og spørger: ”Er du godt med på opgaven, eller har du brug for hjælp?”. Det fungerer for mig, fordi så kommer jeg stadig i skole og får stadig lavet noget, men kan alligevel være lidt for mig selv, så det ikke bliver for presset for mig.

ELEV, AGU

Det fremgår altså af elevinterviewene, at det er vigtigt for elevernes sociale udvikling og overskud til at tage del i fællesskabet på FGU, at de oplever en god relation til lærere og vejledere, og at de bliver mødt af en pædagogik, der tager hensyn til den enkelte elev og eventuelle støttebehov.

Det inkluderende miljø på FGU skaber tryghed til at udvikle sig socialt

Det fremgår ligeledes af elevinterviewene, at det sociale miljø på FGU har en afgørende betydning for elevernes mulighed for at udvikle sig socialt. Det gælder først og fremmest oplevelsen af FGU som et trygt og inkluderende sted og oplevelsen af at være en del af et fællesskab.

Et af de kendetegn, eleverne fremhæver ved det sociale miljø på FGU, er fraværet af mobning og oplevelsen af, at man er okay, som man er. Det understøttes af, at mange på FGU kæmper med forskellige udfordringer, hvilket bidrager til en gensidig forståelse blandt eleverne og respekt for hinandens situation. En elev fortæller følgende om, hvordan bevidstheden om, at ingen ser ned på hinanden på FGU, støtter ham i at turde tale med de andre elever:

”Min sociale angst holder mig meget tilbage ift. at snakke med andre, men herude kan man snakke med alle, fordi folk ikke ser ned på en. Selvom man går på forskellige linjer og bliver sat sammen, så snakker folk bare til en, som om man har kendt hinanden altid. Så jeg synes, der er et godt fællesskab herude.

ELEV, PGU

Det fremgår desuden af elevinterviewene, at et andet element, der bidrager til et inkluderende miljø på FGU, er, at det sociale fællesskab prioriteres højt. Det understøttes bl.a. af, at lærerne har fokus på det sociale på holdene og skaber en fælles opmærksomhed omkring, at ingen skal sidde alene. Eleverne oplever samtidig, at det sociale miljø understøttes af, at lærerne har en oprigtig interesse i dem. Det er en udbredt pointe blandt eleverne, at det har en positiv indvirkning på deres motivation og lyst til at komme i skole.

Eleverne oplever, at deres personlige udvikling styrkes på FGU

Evalueringen viser, at eleverne ligeledes oplever et stort udbytte af FGU, når det kommer til udviklingen af deres personlige kompetencer. Netop elevernes personlige kompetencer er et fokuspunkt på FGU, da mange elever af forskellige årsager kommer med dårlige skoleoplevelser, der har præget deres personlige udvikling.

Det er et udbredt perspektiv i elevinterviewene, at elevernes selvtillid og selvværd vokser på FGU. Det kommer både til udtryk i faglige og sociale kontekster. Det kan fx handle om, at eleverne bliver bevidste om nye styrker, tør deltage mundtligt i undervisningen eller får en tro på, at de kan klare en uddannelse, de ikke troede var mulig. En elev sætter følgende ord på, hvordan hendes selvværd er blomstret op på FGU:

” Elev: Mit selvværd har været langt nede i mange år fra både folkeskolen og efterskolen. Men efter jeg er kommet herud, har jeg fundet mig selv og fået et bedre selvværd.

Interviewer: Hvordan mærker du, at du har fået et bedre selvværd?

Elev: Jeg er i hvert fald mere glad. Jeg har været meget ked af det i mange år, men jeg har været meget glad på det seneste.

ELEV, PGU

Det faglige aspekt af elevernes personlige udvikling kommer også til udtryk i den nationale trivselsmåling for FGU fra 2022, hvor 93 % angiver, at de tit (56 %) eller en gang imellem (37 %) deltager aktivt i undervisningen. Derudover angiver 68 %, at de enten er meget enige (22 %) eller enige i (46 %), at de kan få hjælp på FGU, hvis de har personlige problemer (Uddannelsesstatistik, 2023a).

I interviewene med eleverne er det desuden et gennemgående perspektiv, at de oplever at lære sig selv bedre at kende på FGU. Det indebærer fx at blive bedre til at mærke sine behov, lære sine grænser at kende eller blive bevidst om udfordringer, der har gjort det svært at gå i skole. Mens nogle elever eksempelvis arbejder med deres temperament og at kunne tage imod kritik, arbejder andre på at få en mindre perfektionistisk tilgang til deres skolearbejde.

Eleverne ser flere årsager til, at FGU bidrager til deres personlige udvikling. De fremhæver dels, at det sociale miljø på FGU skaber grobund for en personlig opblomstring, fordi rammerne er trygge. Derudover har det positiv betydning for elevernes personlige udvikling, at FGU giver dem mulighed for at afprøve sig selv i kontekster, de ikke tidligere har været i. Ifølge eleverne får de på den måde succesoplevelser med opgaver, de ikke vidste, de havde evnerne til at mestre. Ofte opstår succesoplevelserne gennem praktiske opgaver, eleverne ikke har prøvet før, fx ved at sy, lave mad i køkkenet eller slibe og male en dør. Det har derfor også betydning for elevernes personlige udvikling, når de møder lærere, der udtrykker en tro på dem og giver dem selvtilliden til at kaste sig ud i opgaver, de ikke nødvendigvis føler sig sikre i.

Eleverne oplever desuden, at deres personlige udvikling understøttes, når udviklingen italesættes til forløbsamtalerne, fordi samtalen om deres personlige udvikling kan være med til at tydeliggøre en udvikling, der ikke er konkrete mål for.

5.1.2 Elevernes oplevelse af deres faglige udbytte på FGU

Et andet centralt formål med FGU er, jf. bekendtgørelse af lov om forberedende grunduddannelse, at uddannelsen skal styrke elevens faglige kompetencer og udvikling og på den måde kvalificere eleverne til at kunne leve op til adgangskravene og de faglige krav på hf eller eud (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a). Dette formål indgår derfor også som et tegn på målopfyldelse i evalueringens virkningsteori.

De følgende afsnit udfolder evalueringens resultater vedrørende elevernes oplevelse af deres faglige udbytte af at gå på FGU.

Eleverne oplever generelt et fagligt udbytte af at gå på FGU

Det fremgår af den seneste nationale trivselsmåling for FGU fra 2022, at 58 % af eleverne enten er meget enige (14 %) eller enige (44 %) i, at de lærer meget i undervisningen på FGU (Uddannelsesstatistik, 2023a). Evalueringens kvalitative analyse underbygger, at eleverne generelt oplever et fagligt udbytte ved at gå på FGU. Det faglige udbytte kan både være knyttet til de almenfaglige fag såsom dansk og matematik, men kan også bestå i en praksisfaglig udvikling.

På pgu fortæller eleverne, at de prøver nye ting på FGU og stifter bekendtskab med fagligheder, de ikke har mødt tidligere. Det afspejler sig i pgu-elevernes perspektiver på deres faglige udbytte. Nogle elever opdager fagligheder, de gerne vil uddanne sig inden for eller arbejde med efter FGU, mens andre elever opdager nye evner gennem det praktiske arbejde i værkstederne.

Det er en pointe blandt pgu-eleverne, at den faglige udvikling i værkstedsfagene er tydelig, fordi man kan se et fysisk resultat af det, man har lært i undervisningen. Når en elev fx har syet et stykke tøj med udgangspunkt i sine egne mål, bruger en ny maskine i værkstedet eller har lagt nyt gulv hjemme hos sine forældre efter at have lært at lægge gulv i undervisningen på FGU, er de faglige fremskridt, der har muliggjort arbejdet, konkrete og synlige for eleverne. Det fremgår af interviewene med pgu-elever, at de finder det motiverende, at de på den måde kan se håndgribelige tegn på deres faglige udvikling, hvilket kan være med til at tænde en gnist ift. at blive endnu dygtigere.

Særligt de pgu-elever, der har stiftet bekendtskab med en faglighed, de gerne vil uddanne sig inden for, fremhæver i den sammenhæng, at de får en grundlæggende viden om og praktiske erfaringer med faget, de kan trække på, når de fx skal starte på en erhvervsuddannelse.

Det er for mange elever på tværs af spor en del af formålet med at gå på FGU, at de skal løfte deres almenfaglige niveau, så de lever op til de faglige krav for enten at blive optaget på hf eller eud. Blandt eleverne forstås FGU derfor som et sted, hvor man har mulighed for at lære de ting, man ikke fik med sig fra grundskolen. Det fremgår af elevinterviewene, at eleverne generelt oplever at blive dygtigere i de almene fag, mens de går på FGU. Det varierer dog fra elev til elev, hvor stor en almenfaglig udvikling de oplever at gennemgå.

Konkret kan elevernes almenfaglige udvikling komme til udtryk ved, at de fx pludselig oplever at kunne forstå matematik på en måde, de ikke tidligere har kunnet, stifter bekendtskab med nye

genrer i dansk eller styrker deres kendskab til grammatiske regler. En elev italesætter sin faglige udvikling på FGU på følgende måde:

”Jeg er blevet meget, meget bedre til det faglige på FGU. I folkeskolen blev jeg mobbet, så jeg kom ikke rigtig i skole. Så kom jeg på efterskole, og der begyndte jeg at tage skolen meget mere seriøst, men jeg nåede ikke at få mine eksaminer. Det har jeg allerede fået her. Jeg fik bl.a. 7 i matematik, så jeg synes virkelig, jeg har rykket mig meget fagligt.

ELEV, PGU

Der er dog også kvalitative eksempler på elever, som ikke får det faglige udbytte, som de gerne vil have ud af at gå på FGU. Der er eksempler på elever, der oplever, at fokuset på de almenfaglige kompetencer kan træde i baggrunden ift. fokuset på den personlige og sociale udvikling. Der er også eksempler på elever, der peger på, at gentagne lærerskift, gentagne aflysninger af undervisningen, for afslappet tilgang til det faglige indhold i undervisningen blandt både elever og lærere samt manglende struktur i planlægningen af undervisningen er barrierer for deres faglige udvikling.

Det fremgår af evalueringens kvalitative analyse, at det især er lærernes pædagogisk-didaktiske tilgang og læringsmiljøet på FGU, der understøtter elevernes faglige udvikling. Disse pointer uddybes nærmere i de følgende to afsnit.

Tålmodighed og undervisningsdifferentiering er vigtigt for elevers faglige udbytte

Der er en række elementer ved lærernes pædagogisk-didaktiske tilgang til undervisningen på FGU, eleverne fremhæver som betydningsfulde for, at de opnår et fagligt udbytte gennem uddannelsen.

Først og fremmest italesætter eleverne det som betydningsfuldt for deres faglige udvikling, at lærerne på FGU giver sig tid til den enkelte, er opsøgende og ikke giver op på deres læring. Det stiller både krav til den enkelte lærers tålmodighed og tiltro til elevernes evner samt til rammerne for undervisningen, fx små hold. Eleverne oplever det som afgørende, at lærerne giver individuel hjælp, når der er behov for det, og at lærerne fortsætter med at forklare en opgave eller en faglig problemstilling, til eleven har forstået den. En elev fra agu sætter følgende ord på, hvordan personen oplever, at denne indstilling gennemsyrrer lærernes tilgang til at undervise på FGU:

”Hvis man siger: ”Hey, det forstod jeg ikke en dyt af”, så er der ikke nogen, der siger: ”Ah, det er ærgerligt, jeg skal videre til Sofie derovre”. Der er bare en respekt og nogen, der virkelig gerne vil lære fra sig og hjælpe.

ELEV, AGU

Eleverne forklarer derudover, at lærernes opmærksomhed på den enkeltes faglige niveau og arbejde med at differentiere undervisningen har stor betydning for deres faglige udvikling. Eleverne oplever, at udbyttet er størst, når læreren sikrer sig, at eleverne kan følge med, ligesom det motiverer eleverne at kunne finde ud af de opgaver, de arbejder med. Det inkluderer også, at læreren er opsøgende i undervisningen, da nogle elever kan have svært ved selv at spørge om hjælp.

Det er desuden en pointe blandt eleverne, at de finder det motiverende, når lærerne tager højde for elevernes interesser i undervisningen, fordi det bidrager til, at undervisningen opleves som relevant. En elev fortæller følgende om betydningen af lærernes blik for den enkeltes faglige niveau:

”Jeg synes lærerne på FGU har mere tid til at gå ind i, hvor dygtig du er, og hvad du kan. De kan give dig opgaver, som passer bedre til dit niveau, ift. hvad lærerne kunne i folkeskolen, hvor der ikke var de samme ressourcer.

ELEV, PGU

Det fremgår omvendt også af elevinterviewene, at det kan være en barriere for elevernes faglige udvikling i et fag, hvis et eller flere af de ovenstående elementer ikke er til stede i lærerens pædagogisk-didaktiske tilgang til undervisningen. En gruppe af elever peger desuden på, at fokuset på faglig udvikling på nogle hold kan træde i baggrunden til fordel for arbejdet med elevernes personlige og sociale udvikling. Dette perspektiv italesættes særligt blandt elever, der primært fokuserer på deres faglige mål med FGU for at kunne søge ind på en bestemt ungdomsuddannelse, men går på hold, hvor en stor del af eleverne især arbejder med personlige og sociale mål.

Elevernes fremmøde motiveres af det sociale miljø og en aktiv undervisningsform

En forudsætning for, at eleverne får et fagligt udbytte af deres FGU-forløb, er, at de kommer i skole og er til stede i undervisningen. Et af målopfyldelseskriterierne i evalueringens virkningsteori er i forlængelse heraf, at eleverne bliver motiveret for læring, mens de går på FGU, og for mange elever er fremmøde også et vigtigt udviklingspunkt i deres FGU-forløb.

Eleverne peger særligt på to ting, der kan skabe motivation for at komme i skole. For det første fremhæver eleverne det sociale miljø som en vigtig motivationsfaktor for at komme i skole. Når eleverne føler sig trygge på deres hold, skaber nye venskaber og hygger sig i hinandens selskab, får de lyst til at komme i skole. Eleverne beskriver generelt FGU som et sted, man har lyst til at være. En elev sætter fx følgende ord på denne pointe:

”Interviewer: Hvad tror du har gjort, at det er blevet nemmere at møde til tiden?

Elev: Jeg tror bare, man får meget mere lyst til det. Det er sjovt at være herude. Man udvikler sig også meget mere socialt. Der er et godt sammenhold. Både i ens egen klasse, men også mellem de andre klasser.

ELEV, PGU

For det andet kan det faglige miljø på FGU også være en motivationsfaktor for fremmøde. For nogle elever er det en motivation, at de på FGU kan opnå det faglige niveau, der er påkrævet for at komme ind på en ungdomsuddannelse. For andre elever er det en motivation, at undervisningsformen er mere aktiv og praksisorienteret, end de har været vant til i tidligere uddannelsesforløb.

5.1.3 Elevernes oplevelse af afklaring på FGU

Det er, jf. bekendtgørelse af lov om forberedende grunduddannelse, blandt formålene med FGU og derfor også blandt tegnene på målopfyldelse i evalueringens virkningsteori, at uddannelsen skal

hjælpe eleverne med at blive afklarede ift. valg af ungdomsuddannelse eller beskæftigelse (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a).

De følgende afsnit beskriver evalueringens resultater vedrørende elevernes oplevelse af afklaring ift. videre uddannelse eller beskæftigelse, mens de går på FGU.

FGU bidrager til elevernes afklaring ift. videre uddannelse eller beskæftigelse

Eleverne oplever, at FGU skaber gode betingelser for at blive afklaret. Afklaringen kan bestå i, at eleverne lærer sig selv bedre at kende, ift. hvilken form for uddannelse, de vil trives på. Det kan fx være ved, at man som elev finder ud af, at man ikke trives i en mere stillesiddende skolehverdag og derfor vil fungere bedre på en erhvervsuddannelse end i gymnasiet. Elevernes afklaring kan også handle om at finde ud af, hvilket erhverv man gerne vil arbejde inden for, eller at få en tro på, at man godt kan klare en gymnasial uddannelse. En elev fortæller fx følgende om, hvordan tiden på FGU har bidraget til afklaring omkring videre uddannelse:

”FGU har bare været en super hjælp, ift. hvordan jeg ser mig selv i fremtiden, og hvad jeg gerne vil. Jeg var meget uafklaret om, hvad jeg ville, inden jeg startede på FGU, og havde tæt på nul erfaringer med at arbejde, så det var lidt overvældende at vælge, hvilken linje jeg skulle gå på. Men jeg har erfaringer med metalarbejde fra tidligere, så jeg valgte at komme på industriværkstedet herude på skolen, og derfra er jeg så kommet frem til, at jeg gerne vil være smed.

ELEV, PGU

Det er især muligheden for at skifte hold og komme i erhvervstræning under FGU-forløbet, der bidrager til elevernes afklaring. Disse muligheder tillader eleverne at være undersøgende, ift. hvilke fagligheder de interesserer sig for og trives med.

For elever, der har svært ved at vælge mellem flere interessefeltter, kan muligheden for at skifte hold eller komme i erhvervstræning give konkrete erfaringer at tage udgangspunkt i, når eleven skal beslutte sig for, hvad der skal ske efter FGU. Holdskifte og erhvervstræning kan samtidig give elever, der ikke umiddelbart ved, hvad de interesserer sig for, mulighed for at opdage nye interesser. En elev fra agu-sporet sætter følgende ord på denne pointe:

”På grund af FGU har jeg haft to år til at beslutte mig for, hvad jeg gerne vil. Da jeg startede her, ville jeg gerne være lastbilchauffør eller maler. Jeg havde virkelig været mange ting igennem, ift. hvad jeg kan blive. Men så begyndte skolen at lave de her praktikforløb [erhvervstræning], som kommer hvert halve år, hvor jeg startede i praktik i den børnehave, jeg selv har gået i. Der fandt jeg ud af, at jeg synes, det er fedt at bruge tid med børnene.

ELEV, AGU

Den kvalitative analyse tegner samtidig et billede af, at elevernes afklaring hjælpes på vej, når lærere og vejledere understøtter deres overvejelser om uddannelse eller beskæftigelse, fx ved at tale med eleverne om ønsker til erhvervstræning og give input, der kan støtte elevernes refleksioner.

5.2 Medarbejdernes perspektiver på elevers udbytte af FGU

Evalueringen tegner overordnet et tilsvarende billede af elevernes udbytte af FGU pba. lærere og vejlederes perspektiver, som det der beskrives i afsnit 5.1. Det udfoldes i de følgende afsnit.

5.2.1 Lærere og vejledere vurderer, at de lykkes bedst med at styrke elevernes sociale kompetencer

Evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere viser, at styrkelse af elevernes sociale kompetencer er det udbytte, de vurderer, de lykkes bedst med på deres skole. Omvendt fremgår det, at den laveste vurdering knytter sig til at klæde eleverne på til hf. Det viser tabel 5.1.

Det fremgår af tabellen, at elevernes sociale kompetencer (7,4) scorer højest på en skala fra 1 til 10, når det kommer til lærere og vejlederes gennemsnitlige vurdering af, hvordan de på deres skole lykkes med at udvikle eleverne ift. forskellige parametre. Herefter følger en række forhold, der knytter sig til elevernes afklaring og personlige udvikling. Den gennemsnitlige vurdering er lavest (5,7), når det kommer til lærere og vejlederes vurdering af, hvorvidt de på deres skole lykkes med at klæde eleverne på til at klare sig på hf, som er den gymnasiale uddannelse hovedparten af eleverne fra FGU overgår til, jf. afsnit 3.1.2. Denne vurdering er markant dårligere end lærere og vejlederes gennemsnitlige vurdering af, om de på deres skole lykkes med at klæde eleverne på til hhv. at klare sig på en erhvervsuddannelse (6,8) eller i job (6,8). Det stemmer overens med den deskriptive analyse i afsnit 3.1.2, der viser, at der sker et stort fald i andelen af tidligere FGU-elever på de gymnasiale uddannelser, fra 4. til 12. måned efter de har fuldført deres FGU-forløb.

Tabel 5.1
Hvordan vurderer du på en skala fra 1-10, at I på jeres skole lykkes med følgende...

	Gennemsnitlig vurdering (n = 593)
At klæde eleverne på til at klare sig på hf	5,7
At klæde eleverne på til at klare sig på en erhvervsuddannelse	6,8
At klæde eleverne på til at klare sig i job	6,8
At rykke eleverne fagligt	7,0
At klæde eleverne på til at mestre deres tilværelse	7,0
At styrke elevernes personlige kompetencer (fx deres mødestabilitet eller selvstændighed, når de skal løse opgaver)	7,0
At afklare eleverne ift. uddannelse eller job	7,2
At give eleverne mod på at lære (fx gennem faglige succesoplevelser i undervisningen)	7,2
At styrke elevernes sociale kompetencer (fx deres lyst til at indgå i sociale sammenhænge eller socialisere med andre elever på skolen)	7,4

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Tabellen viser medarbejdernes gennemsnitlige vurdering af svarmulighederne under spørgsmålet "Hvordan vurderer du på en skala fra 1-10, at I på jeres skole lykkes med følgende..."

Det fremgår af evalueringens kvalitative analyse, at lærernes og vejledernes vurdering af elevernes udbytte, jf. tabel 5.1, hænger sammen med, at de ofte oplever at måtte starte med et grundlæggende fokus på elevernes personlige og sociale udvikling, før de kan fokusere på det faglige.

Disse pointer udfoldes på de følgende sider.

5.2.2 Personlig og social udvikling kan være nødvendig for faglig udvikling

Lærerne oplever som eleverne, at eleverne gennemgår en faglig udvikling på FGU. Det er dog ikke altid, eleverne rykker sig så meget, som lærerne kunne ønske sig, eller som det forventes, jf. elevernes uddannelsesplan. På trods af at intentionen med FGU er, at elevernes sociale, personlige og faglige udvikling skal balanceres gennem deres forløb, forklarer lærerne, at de i flere tilfælde oplever at måtte sænke de faglige ambitioner på deres hold. Det skyldes ifølge lærerne, at flere af eleverne først og fremmest har behov for at gennemgå en personlig og social udvikling, før de er klar til at arbejde med deres læringsstrategier og faglige udvikling. Mens nogle elever opnår de faglige niveauer, som stod noteret i deres uddannelsesplan, anses det som en succes for andre elever, hvis deres modstand mod det faglige kan mindskes, mens de går på FGU. En lærer sætter fx følgende ord på, hvordan sidstnævnte udvikling også kan betragtes som en succes:

”Eleverne kommer nogle gange ind, og siger: ”Jeg kan ikke dansk. Jeg hader dansk.” Hvis vi bare kan flytte dem til: ”Nu hader jeg dansk lidt mindre, og jeg kan måske lidt”, så er det også en sejr.

ALMENLÆRER

Ifølge lærerne er det derfor et vigtigt udbytte af FGU, at eleverne opnår en livsmestring og dannelse, der også i højere grad modner dem til at tage del i og få et fagligt udbytte af undervisningen.

5.2.3 Livsmestring og dannelse er vigtig del af personlig udvikling på FGU

Når det kommer til elevernes personlige og sociale udvikling på FGU, peger lærerne på mange af de samme pointer som eleverne. Lærerne knytter imidlertid også begreber som ”livsmestring” og ”dannelse” til fortællingen om elevernes personlige udbytte. Lærerne bruger disse begreber til at betegne den modningsproces, eleverne gennemgår, hvor de øver sig i at være aktive beslutningstagere i deres eget liv. Et centralt element i det handler ifølge lærerne også om at give eleverne værktøjer til at håndtere udfordringer i livet. Det kan helt konkret være hjælp til at få styr på ting i privatlivet, fx i form af hjælp til, hvordan man logger ind på e-boks, betaler en bøde eller lignende. Det er bl.a. i PASE-undervisningen, at lærerne arbejder med dette.

Livsmestring og dannelsesprocessen ligger i forlængelse af arbejdet med at styrke elevernes selvværd og selvtillid, som eleverne selv beskriver. Elevernes selvværd og selvtillid opbygges i lærernes optik gennem de mange små succesoplevelser, eleverne får på FGU, og kommer fx til udtryk, når eleverne springer ud i en udfordring, de ikke tidligere troede på, de kunne løse. Lærerne arbejder med at opbygge elevernes selvværd ved at have en anerkendende tilgang, hvor de fokuserer på, hvad eleverne kan byde ind med, frem for hvad de ikke kan, samt ved at se og høre den enkelte elev. En lærer sætter følgende ord på denne pædagogiske tilgang:

”Vi arbejder meget med selvtilliden. Vi roser og er anerkendende, vi møder dem, vi inkluderer dem, prøver at skabe så gode fællesskaber som muligt. Altså nogle af de tæsk, de har fået på deres vej, de svinder ud og ligger måske mere som nogle ar i bagagen, og nu får de nogle gode oplevelser. De dårlige oplevelser, de har haft, kommer længere og længere væk, og pludselig får de nogle succeser. De får styrket motivationen og selvtilliden.

FAGLÆRER

Fra lærernes perspektiv er elevernes øgede selvtillid og selvværd centralt ift. at opbygge en robusthed og et udgangspunkt for at håndtere fremtidige udfordringer. Det kan fx handle om, at eleverne erkender, at det er okay at have en dårlig dag og samtidig har troen på, at det kan se anderledes ud i morgen, herunder hvad de kan fokusere på for at sandsynliggøre, at det bliver tilfældet.

Det er samtidig en tværgående pointe i lærernes fortællinger, at elevernes øgede selvtillid også har betydning for deres faglige udvikling, fordi det faglige udbytte af undervisningen er større, når eleverne reelt tror på, at de kan lære, hvad der forventes af dem. Det er derfor, at lærerne generelt oplever, at udviklingen af elevernes sociale og personlige kompetencer er en forudsætning for at kunne rykke eleverne fagligt. På trods af dette giver nogle lærere udtryk for, at der er et uproportioneret fokus på faglig udvikling i bekendtgørelser og fagbilag, mens elevernes personlige og sociale udvikling ikke i samme udstrækning anerkendes som et legitimt udbytte af FGU.

5.3 Aftagerperspektiver på elevernes udbytte af FGU-forløb

Dette afsnit sætter fokus på, hvordan forskellige aftagere af elever fra FGU oplever, at eleverne er klædt på til at klare sig efterfølgende på hhv. hf, eud og i beskæftigelse. Pointerne er baseret på i alt ni kvalitative interview med én til to repræsentanter for hhv. fire erhvervsskoler, tre virksomheder og to hf-institutioner, der giver eksempler på aftagernes erfaringer med elever fra FGU indtil nu. Aftagerperspektiverne, der præsenteres i afsnittet, er altså ikke repræsentative for den samlede population af aftagerinstitutioner og -virksomheder, men skal snarere læses som nedslag, der giver eksempler på, hvordan elever fra FGU klarer sig i overgangen til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, herunder hvad der ifølge aftagerne understøtter eller udfordrer, at eleverne får en god opstart og fastholdes i deres nye hverdag.

Baseret på interviewene med repræsentanterne for aftagerinstitutionerne og -virksomhederne vises evalueringen, at: 1) hf-institutionerne vurderer, at eleverne fra FGU især er udfordret ift. det skriftlige arbejde, når de starter på hf, 2) erhvervsskolerne vurderer, at elever fra pgu er godt klædt på og har stor faglig selvtillid ift. det værkstedfaglige, når de starter på en erhvervsuddannelse, mens de kan halte efter, når det kommer til deres almenfaglige niveau, og 3) aftagervirksomhederne vurderer, at egu er med til at udvikle elevernes arbejdsmarkedsparathed

Det er samtidig en tværgående pointe i interviewene med aftagerrepræsentanterne, at elever, der kommer fra FGU, ikke nødvendigvis adskiller sig markant fra andre elever på hf og eud – særligt ikke, når man sammenligner med de øvrige elever, der er i målgruppen for specialpædagogisk støtte, som ofte også inkluderer de forhenværende FGU-elever.

Disse pointer udfoldes i de følgende afsnit.

5.3.1 Elever fra FGU er udfordret i det skriftlige arbejde, når de starter på hf

Blandt de interviewede repræsentanter for hf-aftagerinstitutionerne er der en oplevelse af, at elever fra FGU kan være udfordret ift. det faglige niveau, når de starter på hf. Det gælder særligt ift. elevernes skriftlige niveau. Det fremgår af interviewene med de pågældende repræsentanter, at man på nogle hf-uddannelser har forsøgt at imødekomme en generel oplevelse af et for lavt skriftligt niveau blandt nystartede kursister ved at indføre obligatoriske optagelsesprøver med skriftlige opgaver for alle ansøgere. Optagelsesprøverne skal være med til at sikre, at kursisterne, der optages, har de skriftlige forudsætninger for at klare sig på hf. Elever, der har bestået hf-forberedelseseksamen på FGU, har dog retskrav på at blive optaget på den 2-årige hf-uddannelse, uagtet om de enkelte hf-institutioner har udviklet deres egne prøver for optag af kursister (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023e).

Samtidig ser repræsentanterne for hf-aftagerinstitutionerne nogle steder et mønster i, at kursister, der kommer fra FGU, har et større behov for støtte end andre kursister ift. aflevering af opgaver, mødestabilitet og aktiv deltagelse i undervisningen. Informanterne peger dog på, at dette også kan skyldes, at kursisterne, der kommer fra FGU, i nogle tilfælde er yngre end andre dele af hf-institutionernes kursistgruppe.

Repræsentanterne for hf-aftagerinstitutionerne oplever derudover, at de tidligere FGU-elever i nogle tilfælde mangler tro på, at de kan gennemføre hf. Den manglende faglige selvtillid kommer bl.a. til udtryk i matematik og engelsk.

Aftagerrepræsentanternes oplevelse af det lavere skriftlige niveau og den manglende faglige selvtillid blandt tidligere FGU-elever kan være med til at forklare fundene i afsnit 3.1.2, der viser et markant fald i andelen af elever fra FGU, der går på en gymnasial uddannelse hhv. 4 og 12 måneder efter fuldført FGU-forløb. Dette fald indikerer, at der sker et betydeligt frafald blandt elever fra FGU i løbet af deres første år på hf, hvilket kan hænge sammen med ovenstående forhold.

Repræsentanterne for hf-aftagerinstitutionerne beskriver dog, at kursister, der kommer fra FGU, ofte indgår mere aktivt i skolens sociale fællesskaber sammenlignet med andre kursister. Aftagerrepræsentanterne giver bl.a. eksempler på, at tidligere FGU-elever fx er drivende kræfter i institutionens kursistråd. For de kursister, der indgår aktivt i det sociale miljø på deres hold og skole, bliver det ifølge repræsentanterne for aftagerinstitutionerne en motivation for at komme i skole og gennemføre uddannelsen, hvorfor det sociale engagement også kan bidrage til fastholdelse af kursistgruppen med en fortid på FGU.

5.3.2 Elever fra pgu står stærkt ift. det praksisfaglige, når de starter på eud

Blandt repræsentanterne for eud-aftagerinstitutionerne er der blandede vurderinger af elevernes almenfaglige niveau, når de kommer fra FGU. På nogle eud-institutioner er det et perspektiv, at elever, der kommer fra FGU, ikke har samme almenfaglige niveau som elever, der kommer andre steder fra. På andre eud-institutioner genkender man ikke denne forskel.

De steder, hvor de oplever forskelle i det almenfaglige niveau, italesætter aftagerrepræsentanterne, at det påvirker elevernes faglige selvtillid. I nogle tilfælde bliver eleverne også overraskede over omfanget af teoretisk undervisning. Pba. disse tilbagemeldinger fra de lokale erhvervsuddannelser er nogle FGU-skoler begyndt at arbejde efter, at eleverne opnår 4 til prøverne i dansk og matematik frem for 02. En FGU-vejleder sætter følgende ord på de tilbagemeldinger, de får fra erhvervsuddannelserne om årsagen til frafald blandt nogle af de tidligere elever på vejlederens skole:

”For nogle af vores tidligere elever skyldes frafald fra ungdomsuddannelse det faglige niveau. Det er sådan en svær snak, fordi flere af vores elever kommer med en baggrund, hvor de har haft rigtig svært ved at følge med i folkeskolen. Så har vi to år til at få dem hevet op i niveau og få dem gjort klar til en ungdomsuddannelse. Men derfra og så til at skulle ind på en erhvervsuddannelse... Så skal de jo meget hurtigt op i niveau, og det kan være en udfordring.

VEJLEDER, FGU

Det fremgår dog af interviewene med repræsentanter for eud-aftagerinstitutionerne, at elever fra FGU ofte har et bedre fagligt udgangspunkt ift. det praksisfaglige på deres erhvervsuddannelse sammenlignet med elever, der fx kommer direkte fra grundskolen. Det skyldes, at elever, der har gået på pgu, har stiftet bekendtskab med værkstedsundervisning forud for opstarten på deres erhvervsuddannelse. Ifølge aftagerrepræsentanterne har det betydning for elevernes faglige selvtillid, fordi de oplever at være blandt de bedste og kunne hjælpe andre elever i værkstedsundervisningen. Den faglige selvtillid i denne kontekst bidrager til en følelse af ligestilling med de andre elever på trods af et lavere almenfagligt niveau.

På eud-aftagerinstitutionerne oplever man desuden, at eleverne fra FGU overordnet set er personligt og socialt klædt på til at gå på en erhvervsuddannelse. Det gælder særligt ift. gruppen af elever, der er i målgruppen for specialpædagogisk støtte (SPS), som mange forhenværende FGU-elever også er berettiget til af forskellige årsager.

Der er dog områder, hvor repræsentanterne for eud-aftagerinstitutionerne oplever, at eleverne fortsat har behov for at udvikle sig personligt eller socialt, når de begynder på en erhvervsuddannelse. Udviklingspunkterne er dog ikke nødvendigvis særegne for elever fra FGU. Konkret peger eud-repræsentanterne på elevernes arbejdsmarkedsparathed ift. at møde til tiden, løse de opgaver, man får besked på, og ikke at gå hjem, før undervisningen er slut. Arbejdsmarkedsparatheden handler også om at kunne tage initiativ og være opsøgende, når man skal finde en læreplads.

5.3.3 Elever udvikler deres arbejdsmarkedsparathed under egu-forløb

Alle aftagervirksomheder, der har indgået i de kvalitative interview, har elever ansat fra egu-sporet og anser det som en del af deres rolle at være med til at uddanne eleverne og klæde dem på til dagligdagen i en virksomhed med systematik, forpligtelser og social omgang med kolleger. Virksomhederne er med andre ord indstillet på at løfte et socialt ansvar, og deres forventninger til eleverne er derfor i overensstemmelse hermed. Når de italesætter elevernes udbytte af FGU, handler

det derfor ikke om, hvad eleverne har eller ikke har med sig, når de begynder i virksomheden, men i højere grad om, hvordan eleverne udvikler sig, mens de er i virksomheden.

Repræsentanterne for aftagervirksomhederne oplever især, at eleverne udvikler sig ift. deres arbejdsmarkedsparathed, herunder at eleverne fx lærer at indrette sig efter virksomhedens retningslinjer for fremmøde, mødetidspunkter, pauser og brug af mobiltelefon i arbejdstiden. De fremhæver derudover, at eleverne udvikler deres evne til at indgå i kollegiale relationer, fx ved at blive bedre til at føre samtaler med kolleger, ligesom de får erfaringer med, hvordan man generelt begår sig på en arbejdsplads.

Repræsentanterne for aftagervirksomhederne peger på flere ting, der har betydning for elevernes udvikling, mens de er i virksomheden. For det første bidrager det til elevernes udvikling og ansvarfølelse, når de oplever, at der er brug for deres arbejdskraft, og at virksomheden afhænger af, at de løser deres opgaver. For det andet har det også betydning for elevernes udvikling i virksomheden, når deres kolleger er imødekommende over for dem, anerkender deres indsats og har forståelse for, at de er i en læringsproces, hvor de kan komme til at begå fejl. Repræsentanterne peger desuden på, at oplevelsen af at lykkes i en arbejdsmæssig sammenhæng styrker elevernes selvtillid.

Selvom virksomhederne påtager sig et ansvar for elevernes udvikling og går langt for at udvise rummelighed, stiller de samtidig krav til eleverne. Repræsentanterne for aftagervirksomhederne peger derfor også på eksempler, hvor de er endt med at afskedige en egu- eller tidligere FGU-elev, fx fordi elevens fremmøde ikke har været stabilt nok, eller fordi eleven har været for optaget af sin telefon i arbejdstiden frem for at indgå i det kollegiale fællesskab. Hvis et egu-forløb modsat fungerer godt, italesættes egu som en oplagt indgang til at tage elever i ny mesterlære.

5.4 Status på arbejdet med elevernes trivsel og fravær

Trivsel og fravær indgår som retningsgivende mål for FGU. Målene beskriver, at institutionerne skal arbejde målrettet med at nedbringe fravær og understøtte elevernes trivsel (Regeringen, 2017).

Dette afsnit gør status for FGU-institutionernes arbejde med elevernes trivsel og fravær. Det fremgår af afsnittet, at eleverne generelt trives på FGU, og at skolerne har et udbredt fokus på at nedbringe et fortsat højt fravær blandt eleverne. Det er dog samtidig en pointe, at udviklingen i elevernes fremmøde, mens de går på FGU, betragtes som vigtigere end deres fraværspocent i sig selv.

5.4.1 Elevernes trivsel

Det retningsgivende mål for FGU, der handler om elevernes trivsel, indebærer, at trivslen på FGU løbende skal styrkes, og at udviklingen i elevernes trivsel følges i en ny national obligatorisk trivselsmåling (Regeringen, 2017).

Som det allerede er beskrevet i afsnit 5.1 vedrørende elevernes perspektiver på deres udbytte af at gå på FGU, handler deres trivsel også i høj grad om den personlige, sociale og faglige udvikling, de

oplever at gennemgå på uddannelsen. Det følgende afsnit fokuserer på den nationale trivselsmåling og evalueringens resultater vedrørende elevernes generelle trivsel på FGU.

Trivslen blandt eleverne på FGU er høj

Evalueringen viser, at trivslen generelt er høj blandt eleverne på FGU. I den seneste nationale trivselsmåling fra 2022 er der 94,3 % af eleverne på FGU, der er i højest trivsel, hvilket Børne- og Undervisningsministeriet definerer som andelen af elever med en samlet trivselsscore på mere end 3 på en skala fra 1 (lavest) til 5 (højest). Andelen af elever med højest trivsel på FGU ligger således en anelse højere i 2022 end de foregående år (93,9 % i 2021 og 93,6 % i 2020) (Uddannelsesstatistik, 2023b & 2023c). Det indikerer, at langt de fleste elever oplever at trives på FGU, uagtet at det generelt set er en udsat elevgruppe.

Evalueringens kvalitative analyse viser, at årsagerne til, at eleverne trives på FGU, generelt er samstemmende med årsagerne til, at eleverne oplever et personligt og socialt udbytte af deres FGU-forløb. Det fremgår således af elevinterviewene, at det især er lærernes rummelige og anerkendende tilgang til eleverne og det inkluderende miljø på FGU, der er afgørende for elevernes trivsel. En elev sætter følgende ord på sin oplevelse af det inkluderende sociale miljø på FGU:

”På FGU får man et helt andet fællesskab end på en normal skole. Man får snakket meget mere med hinanden. Nu kommer jeg lige fra folkeskolen, hvor det handler meget om, hvordan man ser ud og alt det der, og hvor man sætter sig sammen med dem, der ser seje ud. Men her er alle lige meget værd, føler jeg, hvilket jeg virkelig har manglet andre steder.

ELEV, PGU

Koblingen mellem det sociale miljø på FGU og elevernes trivsel består også i, at mobning ikke tolereres. Fraværet af mobning står for nogle elever i skarp kontrast til tidligere skoleerfaringer. Eleverne fremhæver bl.a., at man gerne må skille sig ud på FGU, og at man ikke skal frygte at blive udstillet, hvis man siger noget forkert. En elev, der har dansk som andetsprog, fortæller fx følgende om, hvordan det inkluderende sociale miljø på FGU hjælper ham med at blive bedre til dansk:

”Der er ikke nogen, der griner, hvis jeg siger noget forkert på dansk. De kommer og siger: ”Du siger det forkert”, og hjælper mig med, hvordan jeg så skal sige det, men de griner ikke af det eller noget.

ELEV, AGU

Ifølge eleverne skaber fraværet af mobning og bevidstheden om, at alle elever er imødekommende over for hinanden, en tryghed forbundet med at gå i skole, som både har betydning for deres læring, personlige og sociale udvikling samt for trivslen generelt.

Det fremgår af lederinterviewene, at man på flere institutioner benytter sig aktivt af de nationale trivselsmålinger til at følge med i og op på elevernes trivsel.

5.4.2 Arbejdet med fravær

Det retningsgivende mål for fravær på FGU handler om, at institutionerne registrerer og arbejder målrettet med de unges fravær, herunder ved at afdække og afhjælpe årsagerne hertil (Regeringen, 2017). Anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet viste, at mange skoler arbejder målrettet med at forebygge fravær, men at fraværet udgør en udfordring (EVA, 2022a, s. 27ff.).

De følgende afsnit beskriver evalueringens resultater vedrørende FGU-skolernes fraværsarbejde.

Fravær er en udfordring ift. elevernes læring og progression, men fraværsprocent siger ikke noget om elevens udvikling i sig selv

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at medarbejderne på FGU oplever omfanget af elevfravær som en udfordring, både ift. at skabe kontinuitet i undervisningen, at understøtte læring og progression og at fremme fællesskaber blandt eleverne.

56 % af medarbejderne i spørgeskemaundersøgelsen angiver, at fravær i høj grad er en udfordring ift. at skabe kontinuitet i undervisningen, 50 % angiver, at det i høj grad er en udfordring ift. at understøtte læring og progression blandt eleverne, mens 45 % angiver, at det i høj grad er en udfordring ift. at fremme fællesskaber blandt eleverne. Der er ikke sket en statistisk signifikant udvikling i perioden 2021 til 2023, når det kommer til medarbejdernes vurdering af de ovenstående forhold (se tabel B.1 i appendiks b).

I de kvalitative interview med både ledere, medarbejdere og elever italesættes fraværet på FGU ligeledes som højt. Selvom fraværet er højt, og mange medarbejdere vurderer, at det udgør en udfordring ift. kontinuiteten i hverdagen, er det samtidig et udbredt perspektiv, at mange elever netop går på FGU for at arbejde med deres mødestabilitet. Ledere og lærere peger derfor på, at det i højere grad er relevant at se på udviklingen i den enkelte elevs fremmøde frem for elevens fraværspoint. En lærer sætter følgende ord på denne pointe:

” Hvis en elev har 50 % fremmøde, men tidligere kun har været her 40 % af tiden, så er der jo sket en forbedring på 10 procentpoint. Så er det fremgangen, vi har fokus på, og ikke de 50 %, hvor eleven ikke er der.

ALMENLÆRER

Det fremgår desuden af interviewene med ledere og lærere, at man på flere skoler arbejder med den fokusforskydning, som omtales i ovenstående citat ved netop at have fokus på fremmøde frem for fravær. Det indebærer ligeledes en øget opmærksomhed på at møde eleverne positivt frem for med en løftet pegefinger, når de møder op efter at have været fraværende. Det fremgår af elevinterviewene, at de oplever denne praksis som virkningsfuld, både ift. at komme afsted i skole, selvom man fx har sovet over sig, og ift. at bryde med en længere spiral af fravær.

Skolerne har udbredt fokus på håndtering af fravær

Evalueringen viser, at FGU-skolerne generelt har et udbredt fokus på, hvordan de kan håndtere fravær blandt eleverne. Det fremgår fx af spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere, at 85 % oplever, at der enten i høj (44 %) eller nogen grad (41 %) er en klar ansvarsfordeling i forbindelse

med opfølgning på fravær på deres skole. Det er på ca. samme niveau som i evaluerings- og følgeforskningsprogrammets spørgeskemaundersøgelse i 2021 (se tabel B.2 i appendiks b).

Selvom der ikke er nogen udvikling fra 2021 til 2023 i spørgeskemaundersøgelsen, fremgår det af evalueringens kvalitative analyse, at caseinstitutionerne har haft et kontinuerligt fokus på at optimere deres håndtering af fravær. Det knytter sig bl.a. til udvikling af fælles praksisser for, hvordan medarbejderne registrerer fravær, herunder hvad der hhv. registreres som lovligt og ulovligt fravær.

Det fremgår desuden af interviewene med både ledere og medarbejdere, at en del af den fælles praksis for håndtering af fravær også handler om at have blik for, at fravær ofte hænger sammen med sociale eller personlige problemer. Derfor er det også en udbredt tilgang til fraværssarbejdet at være undersøgende og anerkende, at der kan være legitime årsager til fravær. Det er derfor en pointe blandt ledere og lærere, at man bør afstemme sine forventninger til elevernes fravær ift. deres udgangspunkt. En leder udtrykker denne pointe på følgende måde:

”Det kan godt være forkert at sammenligne vores skoleform med de andre ungdomsuddannelser, for vi har en anden målgruppe. Vi har elever, der ikke har været i skole i fire eller fem år. Elever, der har haft sidste skoledag i 4. klasse og været hjemme efter det. Det kan man ikke ændre over en nat.

LEDER

Det fremgår desuden af spørgeskemaundersøgelsen, at der er sket en statistisk signifikant udvikling fra 2021 til 2023 i skolernes brug af særaftaler som led i deres fastholdelsesindsats. I 2023 er det 74 % af medarbejderne, der angiver, at de i høj (28 %) eller nogen grad (46 %) bruger særaftaler, hvor elever får lov til at have begrænset fremmøde i en kortere eller længere periode. Det svarer til en stigning på 16 procentpoint sammenholdt med 2021, hvor 58 % af medarbejderne enten svarede i høj (13 %) eller nogen grad (45 %) til dette spørgsmål (se tabel B.3 i appendiks b).

Ifølge eleverne har det en positiv betydning for deres fastholdelse, når lærere og vejledere har forståelse for elevernes individuelle situation og kan vurdere, hvorvidt eleven har brug for et skub ift. at møde op eller modsat har brug for fx at få en særaftale ift. deres fremmøde. Samtidig er det en pointe blandt eleverne, at modregning af deres skoleydelse pga. ulovligt fravær har en positiv betydning for deres fremmøde, da det udgør en håndgribelig motivation for at møde til undervisning.

Ifølge medarbejderne hjælper skolernes udbredte fokus på håndtering af fravær da også med at styrke elevernes fremmøde. Det fremgår således af spørgeskemaundersøgelsen, at 70 % af medarbejderne vurderer, at deres skoles praksis for forebyggelse af og opfølgning på fravær i høj (17 %) eller nogen grad (53 %) er med til at styrke fremmødet blandt eleverne alt i alt. Der har ikke været nogen statistisk signifikant udvikling i medarbejdernes vurdering af dette spørgsmål sammenholdt med spørgeskemaundersøgelsen i 2021 (se tabel B.4 i appendiks b).

Spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere viser dog, at det store fokus på håndtering af fravær er ressourcekrævende for skolerne. 96 % af lederne vurderer, at tids- og ressourceforbruget forbundet

med at forebygge fravær i høj (69 %) eller nogen i grad (27 %) fylder meget på deres skole (se tabel B.5 i appendiks b).

5.5 Udslusning af elever fra FGU til aftagerinstitution

Dette afsnit fokuserer på udslusningen af elever fra FGU til aftagerinstitutioner i form af ungdomsuddannelser eller virksomheder. Evalueringen viser i denne sammenhæng, at der på mange FGU-skoler og aftagerinstitutioner er fokus på arbejdet med at skabe gode overgange for eleverne, når de overgår fra FGU til uddannelse eller job. Arbejdet er dog fortsat under udvikling mange steder.

Det fremgår af afsnittet, at der er stor variation i, hvor systematisk FGU-skolerne arbejder med udslusningen af elever. Nogle steder har man faste procedurer for, hvilke medarbejdere der varetager hvilke opgaver, når en elev nærmer sig afslutningen af sit FGU-forløb. Andre steder varierer praksis fra medarbejder til medarbejder, hvorfor det også er forskelligt, om eleverne støttes i deres overgang ud af FGU. Evalueringens spørgeskemaundersøgelse viser dog, at en relativt stor andel af medarbejderne på FGU gør brug af udslusningssamtaler.

Det er desuden en pointe i afsnittet, at samarbejdet mellem FGU-skolerne og aftagerinstitutionerne har udviklet sig i en positiv retning siden evaluerings- og følgeforskningsprogrammets sidste dataindsamling i foråret 2021. FGU-skolerne samarbejder dog oftere med erhvervsuddannelser og virksomheder end med gymnasiale uddannelser. Der er samtidig store lokale forskelle på, hvor tæt og systematisk samarbejdet mellem FGU og aftagerinstitutionerne er. På nogle institutioner samarbejder lærere og/eller vejledere fra FGU og aftagerinstitutionen om enkelte elever, mens det ikke er tilfældet på andre institutioner.

Derudover fremgår det af afsnittet, at elever fra FGU som regel indgår i uddannelsesinstitutionernes opstartsprocesser på lige fod med andre elever, når de overgår fra FGU til en ungdomsuddannelse. På aftagerinstitutionerne italesættes FGU-elevernes relation til deres kommende uddannelsesinstitution som vigtig for deres overgang.

Endelig beskrives det i afsnittet, hvordan overgangen fra FGU til beskæftigelse kan finde sted på mange forskellige måder. Det hænger sammen med virksomheders forskelligheder ift. bl.a. kultur, opgaver og organisering.

5.5.1 FGU's praksis ift. udslusning og perspektiver på virksomme elementer

Gode overgange er vigtige for elevernes opstart og fastholdelse på en ungdomsuddannelse eller i en virksomhed. FGU-skolernes arbejde med elevernes overgange til videre uddannelse eller beskæftigelse er derfor et vigtigt opmærksomhedspunkt.

De følgende afsnit beskriver evalueringens resultater i denne sammenhæng.

Varierende grader af systematik i FGU-skolernes arbejde med udslusning

Evaluerings kvalitativ analyse viser, at der er stor variation i, hvor systematisk FGU-skolerne arbejder med udslusningen af elever, herunder hvor formaliseret man arbejder med at understøtte, at eleverne får en god overgang til uddannelse eller job. På tværs af caseskolerne er der dog en opmærksomhed på at udvikle arbejdet med elevernes overgang ud af FGU.

Det fremgår af de kvalitative interview med ledere og medarbejdere, at de skoler, der arbejder mindst systematisk med deres elevs overgang ud af FGU, er kendetegnet ved, at der ikke er en tydelig arbejdsdeling omkring dette arbejde mellem lærere og vejledere. Det betyder, at praksis for og omfanget af støtte i forbindelse med elevernes overgang ud af FGU varierer fra medarbejder til medarbejder. På de pågældende skoler fremhæves mangel på tid som en udfordring ift. at få etableret faste, fælles strukturer for arbejdet med udslusning af eleverne.

På de skoler, hvor der arbejdes mest systematisk med elevernes overgange ud af FGU, er der udarbejdet faste procedurer for, hvem der har ansvar for hvad, når en elev nærmer sig slutningen af sit FGU-forløb. Nogle steder har lærerne fx ansvar for løbende at understøtte elevernes afklaring ift. uddannelse eller beskæftigelse efter FGU ved at tale med eleverne om deres overvejelser under forløbsamtalerne. Vejlederen afholder desuden en individuel udslusningssamtale med eleverne, når de skal stoppe på FGU, bl.a. ift. om eleven har søgt SU. Hvis der er behov, går FGU-vejlederen også i dialog med vejlederen på elevens kommende uddannelsessted ift. at søge specialpædagogisk støtte (SPS). På andre skoler er der lavet samarbejdsaftaler med lokale uddannelsesinstitutioner for at sikre, at eleven får den nødvendige støtte på alle tidspunkter i løbet af overgangen ud af FGU. Her kan overgangsproceduren fx indebære, at lærerne afholder individuelle udslusningssamtaler med eleverne, kort før de stopper. Til disse udslusningssamtaler tales der bl.a. om, hvorvidt eleverne har styr på, hvor de skal møde op første dag, eller om eleven har behov for en mentor. Efter eleverne er startet på den nye uddannelse, kontakter FGU-vejlederne eleverne for at høre, hvordan det går, og for at fornemme, om der er risiko for, at eleven falder fra. Hvis det er tilfældet, kontaktes KUI. Her er det en udfordring at følge op på de elever, der udsluses med sigte på at komme i beskæftigelse uden på forhånd at have et job, da FGU ikke kan følge op på, om eleven er faldet godt til, fordi eleven ikke er startet noget sted. I de situationer beskriver vejlederne, at det er vanskeligt at understøtte en god overgang ud af FGU for eleven.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere viser, at udslusningssamtaler er et relativt udbredt greb til at understøtte elevs overgang ud af FGU, mens kontakt til elever, efter at de har forladt FGU, er mindre udbredt. 39 % af FGU-vejlederne i spørgeskemaundersøgelsen angiver, at de i høj grad gør brug af udslusningssamtaler, når en elev udsluses fra FGU til *uddannelse/job*, ligesom 41 % af vejlederne angiver, at de i høj grad gør brug af udslusningssamtaler, når en elev udsluses fra FGU til *ukendt perspektiv*, dvs. uden en plan for, hvad eleven skal efter FGU. 34 % af FGU-vejlederne angiver, at de i høj grad gør brug af formidling af kontakt til overgangsmentorer eller lignende fra KUI. 2 % af FGU-vejlederne angiver, at de i høj grad gør brug af at have kontakt til elever, efter eleverne har forladt FGU (se tabel B.6 i appendiks b).

Den kvalitative analyse viser desuden, at ledere og vejledere på FGU oplever at mangle data for på kvalificeret vis at kunne forbedre arbejdet med at sikre, at eleverne bliver i uddannelse eller be-

skæftigelse, efter de er overgået fra FGU. Lederne og vejlederne efterspørger et mere præcist indblik i, hvilke elever der udløser udslusningstaxameter, fordi denne viden vil kunne gøre dem klogere på, hvad der fungerer i deres arbejde med eleverne, og hvor der er potentialer for forbedring.

FGU-baseret erhvervsuddannelse opleves som et godt redskab til at få elever i uddannelse, men er ikke muligt på alle pgu-hold

FGU-baseret erhvervsuddannelse er en særlig tilrettelæggelsesform for erhvervsuddannelser, hvor uddannelsen gennemføres helt eller delvist på en FGU-institution efter modellen for ny mesterlære – dog uden en uddannelsesaftale. Adgangen til en FGU-baseret erhvervsuddannelse er betinget af, at elevens FGU-skole har vurderet, at vedkommende ikke har de fornødne faglige, personlige eller sociale forudsætninger for at gennemføre en erhvervsuddannelse med uddannelsesaftale (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023a).

På FGU-institutionerne ser man FGU-baserede erhvervsuddannelser som et godt redskab til at få elever i uddannelse efter deres FGU-forløb. Skolerne fremhæver, at lærlinge kan være gode rollemodeller for andre elever og bl.a. bidrage til, at en værkstedskultur opbygges og videreføres (denne pointe udfoldes i afsnit 6.1.3 vedrørende læring i praksis). Det er dog en pointe blandt lederne, at det ikke nødvendigvis er alle pgu-værksteder, der er velegnede som lærerpladser for lærlinge, dels fordi det kræver en særlig faglighed blandt faglærerne at have en elev, der tager en FGU-baseret erhvervsuddannelse, dels fordi det kræver, at produktionen og opgaverne på værkstedet er varierede nok til, at en FGU-baseret lærling kan opnå den tiltænkte læring på FGU. Skal et værksted på en FGU-skole godkendes som læreplads, skal det desuden godkendes af det faglige udvalg for den specifikke erhvervsuddannelse ligesom alle andre lærepladser.

I aftagerinterviewene er der ligeledes en oplevelse af, at FGU-baserede erhvervsuddannelser er et godt tilbud til visse elever, der kan bidrage til, at elever, som ikke nødvendigvis kunne have klaret en erhvervsuddannelse under ordinære vilkår, har muligheden for at blive faglærte.

5.5.2 FGU's og aftagerinstitutionernes samarbejde om elevers overgang

Ligesom FGU-skolernes interne arbejde med at støtte elevernes overgang ud af FGU har betydning for elevernes opstart i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, har samarbejdet mellem FGU og aftagerinstitutionerne også betydning for, hvor tryk og glidende overgangen bliver for eleverne, herunder om eleverne fastholdes i deres nye uddannelse eller job over tid.

De følgende afsnit udfolder evalueringens resultater vedrørende FGU- og aftagerinstitutionernes samarbejde om elevernes overgange fra FGU til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.

Især positiv udvikling i samarbejde med eud og virksomheder om elevers overgange

Spørgeskemaundersøgelsen blandt FGU-ledere viser, at samarbejdet mellem FGU og aftagerinstitutionerne overordnet set har udviklet sig i en positiv retning siden evaluerings- og følgeforskningsprogrammet sidste dataindsamling i foråret 2021. En større andel af lederne angiver således, at de i høj grad samarbejder med erhvervsuddannelser, gymnasiale uddannelser, VUC, AMU-udbydere og virksomheder, sammenlignet med i spørgeskemaundersøgelsen fra 2021. Selvom udviklingen ikke

er signifikant for alle typer af aftagerinstitutioner, tegner det et samlet billede af, at samarbejdsrelationerne har udviklet sig i en positiv retning. Det fremgår af tabel 5.2 nedenfor.

Selvom samarbejdet overordnet set har udviklet sig positivt, fremgår det af tabellen, at FGU-institutionerne især samarbejder med erhvervsuddannelser (eud) og virksomheder. I 2023 angiver 77 % af lederne, at de i høj grad samarbejder med eud, mens 63 % af lederne angiver, at de i høj grad samarbejder med virksomheder. Der er i begge tilfælde tale om statistisk signifikante udviklinger sammenholdt med spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere i 2021, hvor 58 % angav, at de i høj grad samarbejdede med eud, mens 43 % angav, at de i høj grad samarbejdede med virksomheder.

Tabellen viser desuden, at 13 % af lederne i 2023 angiver, at de i høj grad samarbejder med gymnasiale uddannelser, mens 27 % angiver, at de samarbejder med VUC. Det svarer til en mindre stigning sammenholdt med lederne besvarelser i 2021, men udviklingen er ikke statistisk signifikant. Det er udviklingen til gengæld, når det kommer til andelen af ledere, der angiver, at de i høj grad samarbejder med AMU-udbydere (33 %), hvilket svarer til en stigning på 17 procentpoint sammenholdt med 2021.

Tabel 5.2
I hvilken grad samarbejder I med følgende typer af aftagere?
Andel i procent, der har svaret ”I høj grad”

	2021 (n = 97)	2023 (n = 75)
EUD	58	77
Gymnasiale uddannelser	7	13
VUC	23	27
AMU-udbydere	16	33
Virksomheder	43	63
Andre typer aftagerinstitutioner	20	29

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af lederne, der har svaret ”I høj grad” på spørgsmålet: ”I hvilken grad samarbejder I med følgende typer af aftagere? (hvis du er direktør/vicedirektør, svar da på institutionsniveau): EUD (p-værdi = 0,0443), Gymnasiale uddannelser (p-værdi = 0,1169), VUC (p-værdi = 0,1997), AMU-udbydere (p-værdi = 0,0121), Virksomheder (p-værdi = 0,0177), Andre (p-værdi = 0,8664)”.

Note: Af spørgeskemaundersøgelsens åbne svarmuligheder fremgår det, at ”andre typer aftagerinstitutioner” bl.a. dækker over erhvervsråd og frivillige organisationer.

Note: Se den fulde svarfordeling i figur B.1 i appendiks b.

Det fremgår af spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere, at samarbejdet med aftagerinstitutioner bl.a. indebærer dialog om, hvordan FGU bedst muligt kan arbejde med elevgruppen for at matche aftagernes behov (47 % angiver, at samarbejdet i høj grad handler om dette), og dialog om, hvordan aftagerne bedst muligt kan modtage unge, der har afsluttet FGU (45 % angiver, at samarbejdet i høj grad handler om dette). Det fremgår af figur B.2 i appendiks b. Derudover kan samarbejdet eksempelvis også handle om eksternt finansierede projekter, regionsprojekter, strukturelle forhold for overgange samt FGU-baseret erhvervsuddannelse. Det viser lederne åbne besvarelser af spørgsmålet om, hvad FGU-institutionerne samarbejder med aftagerinstitutionerne om.

Blandt medarbejderne er der overordnet set positive vurderinger af, i hvilken grad samarbejdet med aftagerinstitutioner understøtter FGU-elevernes overgang til uddannelse og job. Samlet set vurderer 71 % af medarbejderne, at samarbejdet i høj (23 %) eller nogen grad (48 %) understøtter FGU-elevernes overgang til uddannelse eller job (se tabel B.7 i appendiks b).

Store lokale forskelle på, hvor tæt dialogen mellem FGU og aftagerinstitutioner er

De kvalitative interview med aftagerinstitutioner viser, at der er store lokale forskelle på, hvor tæt og systematisk dialogen mellem FGU og aftagerne er ift. de enkelte FGU-elevs overgange. Det indebærer konkret, at eleverne nogle steder understøttes af både vejlederen fra FGU og vejlederen fra den kommende aftagerinstitution, mens eleverne andre steder står mere alene i overgangen.

I spørgeskemaundersøgelsen angiver 37 % af lederne, at de i høj grad samarbejder med aftagerinstitutioner om individuelt tilrettelagt overlevering af elever fra FGU/KUI til aftagerinstitutionerne. Det fremgår af figur B.3 i appendiks b.

De steder, hvor samarbejdet og dialogen mellem FGU og aftagerinstitutionerne er tættest, handler samarbejdet mellem FGU og aftagerinstitutionen i høj grad om at gøre overgangen mere glidende for eleven. Det kan fx indebære, at FGU-vejlederen og en vejleder fra elevens kommende uddannelsesinstitution kommunikerer om elevens støttebehov, før eleven starter, arrangerer, at eleven og den kommende vejleder fx mødes til en rundvisning på den kommende uddannelsesinstitution, eller at FGU-vejlederen følger op med eleven, efter eleven er startet på den nye uddannelse. Nogle steder er dialogen og det tætte samarbejde baseret på formaliserede procedurer, mens samarbejdet andre steder er mere håndholdt og understøttes af lokale relationer mellem vejlederne.

De steder, hvor samarbejdet fylder mindst, er eleven i højere grad sin egen tovholder i overgangsfasen fra FGU til ungdomsuddannelse. Der kan være samtaler mellem eleven og elevens FGU-vejleder i forbindelse med overgangen, ligesom eleven også indgår i opstartsforløbet på sin nye uddannelsesinstitution, men der er ikke direkte kommunikation mellem FGU og aftagerinstitutionen om elevens overgang og støttebehov. Aftagerinstitutionen er derfor heller ikke nødvendigvis opmærksom på, at eleven kommer fra FGU.

Flere steder er det lokale samarbejde mellem aftagerinstitutioner og FGU fortsat under udvikling ud fra et ønske om at styrke samarbejdet. Samarbejdet udvikles og prioriteres fx gennem løbende kommunikation eller ved at holde møder med fast kadence mellem FGU-vejledere og vejledere på relevante uddannelsesinstitutioner i lokalområdet.

5.5.3 Aftagernes praksis ift. indslusning på hf, eud eller i job

Ligesom det er vigtigt for FGU-eleverne, at deres skole støtter dem i overgangen fra FGU til ungdomsuddannelse eller job, er det også vigtigt, at aftagerinstitutionerne eller -virksomhederne hjælper eleverne med at falde til på deres nye uddannelsessted eller arbejdsplads.

De følgende afsnit beskriver evalueringens resultater i denne sammenhæng.

Relation til kommende uddannelsesinstitution er vigtig for elevers overgang

De kvalitative interview med repræsentanter for aftagerinstitutioner viser, at FGU-eleverne som regel indgår i uddannelsesinstitutionernes egne opstartspraksisser på lige fod med andre elever, når de starter på en ungdomsuddannelse efter FGU. Derfor er der ikke nødvendigvis særlige tiltag for tidlige FGU-elever i opstartsfasen med undtagelse af de steder, hvor en FGU-vejleder eller -lærer følger op med eleven efter elevens opstart på den nye uddannelse.

Opstartspraksisserne varierer fra uddannelsesinstitution til uddannelsesinstitution. På nogle ungdomsuddannelser har man en indgangsvejleder, der står for selve opstarten og har den overordnede kontakt til FGU, mens eleverne andre steder får én vejleder, som følger dem gennem både opstart og uddannelse. Organiseringsformen kan bl.a. afhænge af institutionernes størrelse og lokale relationer på tværs af FGU og aftagerinstitutionerne.

Repræsentanterne for aftagerinstitutionerne italesætter elevernes tryghed og relation til deres kommende uddannelse som afgørende for at skabe en god overgang. Derfor arbejder flere aftagerinstitutioner med at gøre overgangen så tryk for eleverne som muligt. Der er bl.a. fokus på, at eleven får et godt kendskab til uddannelsesinstitutionen, så stedet ikke opleves som fremmed. Kendskabet etableres fx gennem rundvisninger, kombinationsforløb, eller ved at eleven møder sin fremtidige vejleder før opstart.

Et andet element, som repræsentanterne for aftagerinstitutionerne italesætter som afgørende for at sikre en god overgang, er, at elever, der er berettiget til SPS, modtager støtte fra begyndelsen af deres uddannelsesforløb. Det har derfor stor betydning, at uddannelsesinstitutionen på forhånd er informeret om en elevs eventuelle støttebehov, så eleven ikke starter op uden støtte.

Overgangen fra FGU til job ser forskellig ud fra virksomhed til virksomhed

Når eleverne overgår fra FGU til en virksomhed, typisk som led i et egu-forløb, er det meget forskelligt, hvordan overgangsprocessen ser ud. Det skyldes, at virksomheder er forskellige ift. størrelse, kultur, opgaver og organisering. Det er ligeledes forskelligt, hvilke forventninger virksomhederne møder eleverne med, og om de fx ønsker at have viden om en elevs støttebehov, før eleven starter.

Selvom der er stor variation i, hvordan elevernes opstart ser ud i forskellige virksomheder, er det en fælles pointe blandt de interviewede repræsentanter for aftagervirksomhederne, at de er engagerede i deres elever fra FGU og gør en indsats for at integrere dem i virksomheden. Det er også fælles for de interviewede virksomhedsrepræsentanter, at virksomhederne både fokuserer på at skabe gode rammer, der understøtter den enkelte elevs udvikling, og samtidig stiller krav til eleverne.

Det er desuden en pointe i interviewene med repræsentanter for aftagervirksomhederne, der alle har haft egu-elever ansat, at de oplever, at der mangler opfølgning på eleverne, når elevernes egu-forløb slutter – dvs. i overgangen ud af FGU. Hvis det ikke er muligt for eleven at få et job i den pågældende virksomhed, er der en oplevelse af, at eleven overlades til at skulle søge job på egen hånd, hvilket informanterne oplever kan være en udfordring for eleverne. Set fra virksomhedernes perspektiv kan denne udfordring i værste fald betyde, at eleven aflærer den arbejdsmarkedsparathed, eleven har udviklet på egu, fordi eleven overlades til sig selv uden for beskæftigelse.

6 Status på implementering af FGU

En central del af FGU handler om implementeringen af en særlig pædagogisk-didaktisk tilgang, der skal understøtte elevernes læring samt personlige og sociale udvikling. Til dette formål er der med FGU's oprettelse udviklet femten didaktiske principper for uddannelsen inddelt i de tre temaer: læring i praksis, inkluderende læringsmiljø og struktur og progression. Principperne skal understøtte skolernes arbejde med at udvikle en fælles professionsidentitet og indfri de retningsgivende mål for FGU, der består i løbende at 1) øge andelen af unge, der opnår uddannelse eller beskæftigelse efter FGU, 2) styrke trivslen på FGU og 3) arbejde målrettet med fravær, herunder at afdække og afhjælpe årsagerne hertil.

Ud over implementeringen af de didaktiske principper for FGU og udviklingen af en fælles professionsidentitet, er der også andre centrale elementer i uddannelsen, der skal understøtte, at uddannelsen indfrier de retningsgivende mål. Det drejer sig bl.a. om inddelingen af uddannelsen i tre målrettede spor og et basisforløb, prøveformerne, erhvervstræning og kombinationsforløb samt oprettelsen af lokale særtilbud til særligt sårbare elever.

Kapitlet giver indblik i, hvordan implementeringen af disse centrale elementer i FGU har udviklet sig siden evaluerings- og følgeforskningsprogrammets sidste dataindsamling i foråret 2021, der lå til grund for anden delrapport. Kapitlets afsnit fokuserer derfor først og fremmest på de didaktiske principper og elementer i uddannelsen, hvor der kan konstateres en statistisk signifikant udvikling i ledere og medarbejders vurderinger af implementeringsstatus sammenholdt med resultaterne i anden delrapport (EVA, 2022a). Kapitlets resultater bygger på registerdata, spørgeskemaundersøgelser blandt ledere og medarbejdere samt kvalitative interview med ledere, lærere og vejledere og viser, at der overordnet kan spores optimisme ift. den nuværende status på processen med at indfri intentionerne med FGU i praksis.

Mere konkret fremgår det af kapitlet, at der har været en positiv udvikling i implementeringen af de didaktiske principper siden 2021. Det kommer bl.a. til udtryk ved, at FGU-institutionerne, som havde den laveste implementeringsgrad i 2021, gennemsnitligt har gennemgået en positiv, statistisk signifikant udvikling i deres implementeringsgrad frem mod 2023. Kapitlet viser desuden, at denne udvikling er væsentlig, da der kan konstateres en positiv, statistisk signifikant sammenhæng mellem institutionernes implementeringsgrad ift. de didaktiske principper og andelen af institutionernes elever, der overgår til ungdomsuddannelse efter endt FGU-forløb.

Ifølge implementering af de didaktiske principper under hver af de tre temaer viser kapitlet, at der er sket en positiv udvikling i implementeringen af læring i praksis på agu-spor. Man er dog fortsat nået længere med implementeringen af dette didaktiske tema på pgu-spor. Når det kommer til

implementeringen af det inkluderende læringsmiljø, fremgår det af kapitlet, at der ligeledes er sket en positiv udvikling i denne sammenhæng. Ledere og medarbejdere er dog fortsat forbeholdne over for, om FGU kan rumme alle de elevtyper, der starter på deres skole, hvilket bl.a. handler om udfordringer med at inkludere elever med svære psykiske eller adfærdsmæssige udfordringer. Kapitlet viser derudover et mere blandet billede ift. status på implementeringen af principperne om struktur og progression. Der kan dog især konstateres en positiv udvikling i skolernes arbejde med forløbsplaner og -samtaler.

Det fremgår derudover af kapitlet, at der har været en positiv udvikling i opbygningen af en ny, fælles professionsidentitet blandt medarbejderne. Det betyder også, at skellet mellem ”os” og ”dem” blandt almen- og faglærere fortager sig, selvom der på flere skoler fortsat er et stykke vej, før professionsidentiteten til fulde har fundet sin form og forankring.

If. implementeringen af FGU's tre spor og basisforløbet viser kapitlet, at elevandelen, der går på agu-spolet, er faldet i perioden 2019-2021, mens andelen, der går på pgu, er steget i samme periode. Det fremgår desuden af kapitlet, at brugen af og det oplevede potentiale i egu har gennemgået en positiv udvikling, men at der fortsat er en række barrierer i konstruktionen af egu, som spænder ben for, at sporet kan indfri sit fulde potentiale. Det knytter sig især til den økonomiske og tidsmæssige ramme for sporet. De fortsatte udfordringer gør sig også gældende for basisforløbet, hvorfor flere skoler i stedet benytter sig af løbende optag på sporene.

Det fremgår ligeledes af kapitlet, at flere lærere har fået erfaringer med at føre elever til prøve på FGU, hvilket især gør sig gældende ift. almenlæreres brug af portfolioprøver. På trods af forbedrede erfaringer med at afholde prøver peger kapitlet dog også på en række udfordringer i denne sammenhæng. Det knytter sig først og fremmest til en oplevelse af vilkårlige bedømmelseskriterier for de forskellige faglige niveauer.

Kapitlet viser derudover, at der ikke er sket nogen væsentlig udvikling i skolernes brug af erhvervs- træning og kombinationsforløb, selvom begge koncepter fremhæves som gode redskaber til at understøtte elevernes afklaring om og overgang til uddannelse og beskæftigelse.

Afslutningsvis peger kapitlet på, at det er en udbredt praksis på skolerne at oprette hold eller andre former for særtilbud målrettet særligt sårbare elever, der har brug for ekstra pædagogisk eller sproglig opmærksomhed.

6.1 Status på implementering af de didaktiske principper

Det følgende afsnit sætter fokus på, hvordan FGU-institutionernes implementering af de didaktiske principper har udviklet sig siden evaluerings- og følgeforskningsprogrammets sidste dataindsamling i 2021. Afsnittet gør desuden status ift. implementeringen af hver af de tre didaktiske temaer.

Evalueringen viser overordnet, at der har været en positiv udvikling i implementeringen af de didaktiske principper siden 2021 baseret på målet for implementeringsgrad, der blev udviklet ifm.

anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet (se afsnit 2.5.8 og 6.1.1 i indeværende rapport for uddybning). Det kommer bl.a. til udtryk ved, at FGU-institutionerne, som havde den laveste implementeringsgrad i 2021, gennemsnitligt har gennemgået en positiv, statistisk signifikant udvikling i deres implementeringsgrad frem mod 2023. Det må betegnes som et væsentligt resultat, da evalueringen samtidig viser, at sandsynligheden for, at elever fra en FGU-institution er i ungdomsuddannelse både 4 og 12 måneder efter fuldført FGU-forløb, er større, jo højere en implementeringsgrad institutionen har.

Evalueringen viser derudover, at der samlet set har været en positiv udvikling i medarbejdernes vurdering af status på implementering af de didaktiske principper siden 2021.

Ift. implementering af de didaktiske principper knyttet til læring i praksis viser evalueringen, at der er sket en positiv udvikling på agu-sporet, men at man fortsat er nået længere med implementeringen af principperne på pgu-sporet. Praksisfællesskaber er det didaktiske princip under læring i praksis, hvor der har været den største positive udvikling i implementering siden 2021, men der kan ligeledes dokumenteres en positiv udvikling ift. implementeringen af de to principper vedrørende praksisbaseret dannelse og læring samt helhedsorienteret undervisning.

Evalueringen viser ligeledes, at der er sket en positiv udvikling i ledernes og medarbejdernes vurdering af, hvordan de samlet set er lykkedes med at implementere de didaktiske principper, der knytter sig til et inkluderende læringsmiljø. Det kommer bl.a. til udtryk gennem en oplevelse af styrkede elevfællesskaber og en styrket sproglig opmærksomhed omkring ordblindeindsatsen. Ledere og medarbejdere er dog fortsat forbeholdne over for, om FGU kan rumme alle de elevtyper, der starter på deres skole, hvilket bl.a. handler om udfordringer med at inkludere elever med svære psykiske eller adfærdsmæssige udfordringer.

Endelig viser evalueringen et mere blandet billede, når det kommer til status på implementering af de didaktiske principper under struktur og progression. Der har været en begrænset udvikling fra 2021 til 2023, når det kommer til skolernes arbejde med at opstille synlige læringsmål for eleverne og systematisk evaluere elevernes læring og progression. Omvendt kan der dog konstateres en positiv udvikling i skolernes arbejde med forløbsplaner og -samtaler samt implementering af tydelig struktur og differentiering i undervisningen.

Disse resultater uddybes i de følgende afsnit.

6.1.1 Implementeringsgrad for didaktiske principper

I anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU (EVA, 2022a: 19) blev der udviklet et mål for "implementeringsgrad" for de didaktiske principper, der sammenfatter implementeringsstatus ift. de tre didaktiske temaer for FGU: 1) læring i praksis, 2) inkluderende læringsmiljø og 3) struktur og progression.

Institutionernes implementeringsgrad er baseret på lærernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen, opgjort inden for de enkelte institutioner, ift. lærernes vurdering af, i hvilken grad de samlet set er lykkedes med at implementere principperne for hver af de tre didaktiske temaer.

Skalaen for implementeringsgraden går fra 1 til 4. En implementeringsgrad på 4 svarer til, at alle lærere på en institution vurderer, at de samlet set *i høj grad* er lykkedes med at implementere principperne under hver af de tre didaktiske temaer på deres skole. En implementeringsgrad på ét svarer til, at alle lærere på en institution vurderer, at de samlet set *slet ikke* er lykkedes med dette på deres skole.

I de følgende afsnit beskrives udviklingen i implementeringsgraden for de didaktiske principper siden evaluerings- og følgeforskningsprogrammets sidste dataindsamling i foråret 2021 samt sammenhængen mellem implementeringsgraden og arbejdet med de retningsgivende mål for FGU.

FGU-institutionerne med lavest implementeringsgrad har gennemgået en positiv udvikling i implementeringen af de didaktiske principper

Evalueringen viser, at FGU-institutionerne gennemsnitlig har gennemgået en lille positiv udvikling i implementeringsgrad fra 2,85 i 2021 til 2,90 i 2023. Denne udvikling er dog ikke statistisk signifikant. Hvis man opdeler institutionerne ift. deres implementeringsstatus i 2021 (inddelt i tertiler), kan man se, at det er de institutioner, der havde den laveste implementeringsgrad i 2021, der gennemsnitligt har haft den største udvikling i implementering af de didaktiske principper frem mod 2023. Udviklingen i den gennemsnitlige implementeringsgrad for institutionerne i den lave implementeringskategori er, som det fremgår af tabel 6.1, den eneste statistisk signifikante udvikling på tværs af de tre implementeringskategorier i tabellen.

Tabel 6.1
Implementeringsstatus 2023 (n = 25)

Implementeringskategori 2021	Implementeringsgrad 2021	Implementeringsgrad 2023
Lav (n = 9 institutioner)	2,71	2,85
Mellem (n = 8 institutioner)	2,83	2,90
Høj (n = 8 institutioner)	3,02	2,97

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Lav (p-værdi = 0,019), mellem (p-værdi 0,248), høj (p-værdi = 0,356).

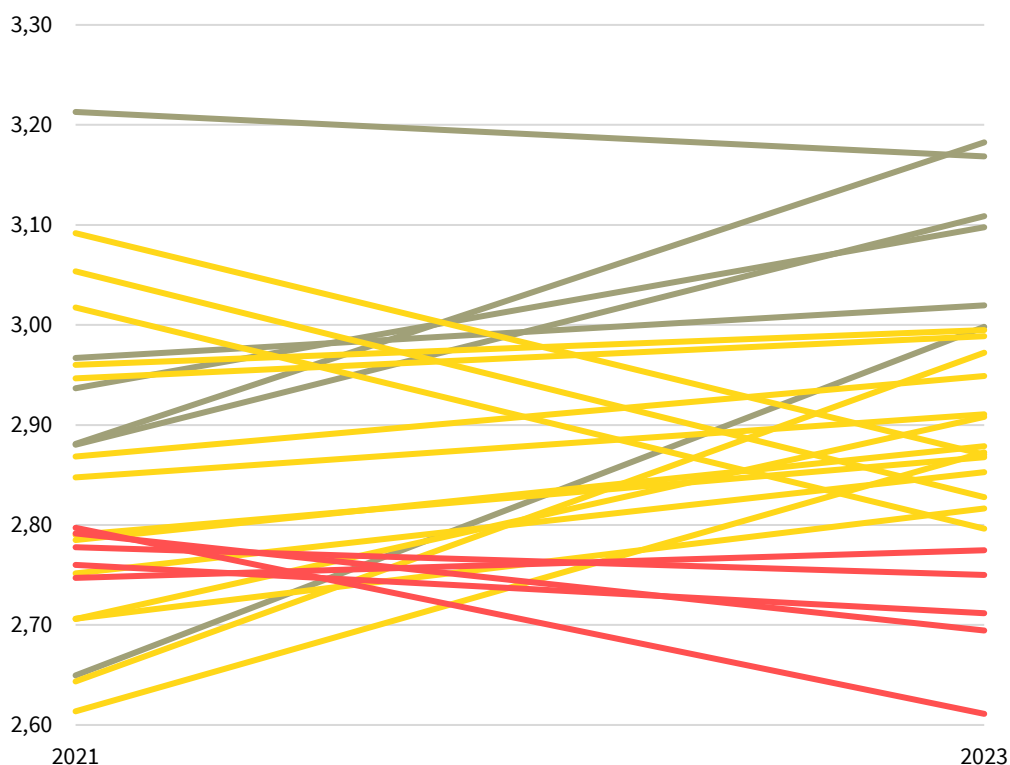
Note: Parret t-test. Implementeringsstatus i 2021 er opdelt i tre kategorier ved at inddele implementeringsgraden i tertiler.

Evalueringen viser imidlertid også, at der er stor spredning i, hvordan de enkeltes institutioners implementeringsgrad har udviklet sig. Det fremgår af figur 6.1., der viser udviklingen i institutionernes implementeringsgrad fra 2021 til 2023. Linjernes farve indikerer implementeringsgraden i 2023, hvor grøn angiver en implementeringsgrad over 3, gul angiver en implementeringsgrad mellem 2,8 og 3, og rød angiver en implementeringsgrad under 2,8. Linjernes hældning indikerer udviklingen.

Figur 6.1 viser, at der ikke er noget entydigt mønster i, hvordan institutionerne har udviklet sig. I de tilfælde, hvor der ses markante udviklinger i enten positiv eller negativ retning, kan det tænkes, at særlige lokale omstændigheder gør sig gældende. Det kan fx være afskedigelser, lederskifte, lukning af matrikler eller lignende. Samtidig ses det, at der er enkelte institutioner, der både har en lav

implementeringsgrad i 2021 og 2023 og dermed ikke har haft samme fremdrift i implementeringen af de didaktiske principper som de øvrige institutioner.

Figur 6.1
Udvikling i implementeringsgrad på institutionsniveau

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Linjernes farve indikerer institutionernes implementeringsgrad i 2023. Grøn angiver en implementeringsgrad over 3. Gul angiver en implementeringsgrad mellem 2,8 og 3. Rød angiver en implementeringsgrad under 2,8. Linjernes hældning indikerer udviklingen.

Note: Konkret er målet baseret på følgende spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om et "inkluderende læringsmiljø" på jeres skole?", "I hvilken grad vurderer du, at I samlet set [på agu] er lykkedes med at implementere principperne om "læring i praksis" på jeres skole?", "I hvilken grad vurderer du, at I samlet set [på pgu] er lykkedes med at implementere principperne om "læring i praksis" på jeres skole?", "I hvilken grad vurderer du, at I samlet set [på egu] er lykkedes med at implementere principperne om "læring i praksis" på jeres skole?", "I hvilken grad vurderer du, at I alt i alt lykkes med at sikre følgende opstilling af synlige læringsmål for eleverne?", "I hvilken grad vurderer du, at I alt i alt lykkes med at sikre systematisk opfølgning på elevernes læring og progression?".

Note: Figuren er udelukkende baseret på besvarelser blandt lærere.

I implementeringslitteraturen er der forskellige beskrivelser af implementeringsprocesser, der netop beskrives som en *proces* og ikke som noget, der sker på én gang. Det fremgår fx af Fixsen et al. (2005), der, jf. boksen på næste side, beskriver forskellige stadier i en implementeringsproces, som kan danne afsæt for en forståelse af FGU-institutionernes implementeringsrejse.

Implementeringsstadier

Exploration and Adoption. Denne fase går forud for selve implementeringen og betegner en slags behovsanalyse, hvor man systematisk kortlægger, hvilke udfordringer en indsats eller reform skal løse og på hvilken måde. En del af det forberedende arbejde, der lå forud for FGU-reformen, kan siges at knytte sig til denne fase.

Program Installation. Denne fase går forud for selve implementeringen og betegner den proces, hvori indsatsen eller reformen udvikles og forberedes. I denne sammenhæng kan det politiske arbejde forbundet med forberedelse af reformen anses som en del af denne fase.

Indledende implementering. Denne fase beskrives som en ”kamp”, hvor den komplekse forandringsproces begynder og stiller krav til udvikling af kompetencer, organisationskapacitet og -kultur på FGU-institutionerne.

Fuld gennemførelse. I denne fase begynder forandringerne at tage form, og praksis sker nu i vid udstrækning i overensstemmelse med intentionerne, samtidig med at de involverede parter er begyndt at acceptere de nye praksisser. En ”new normal”, kan man sige.

Innovation. Når man over tid har fået opbygget erfaringer med de nye praksisser, begynder man at kunne få øje på, hvad der fungerer godt og mindre godt. I denne fase vil man kunne begynde at justere på de implementerede praksisser for at optimere indsatsen. I en FGU-sammenhæng kan det både være lokalt på institutions-/skoleniveau og på policy-niveau.

Bæredygtig praksis. Denne fase understreger, at organisationsudvikling aldrig stopper, og at der er behov for, at man kontinuerligt arbejder for, at indsatsen fastholdes og udvikles.

Kilde: Fixsen et al. (2005).

Ud fra spørgeskemaundersøgelsen – og især de kvalitative casebeskrivelser – kunne hovedparten af institutionerne i 2021 placeres på det indledende implementeringsstadium, mens enkelte institutioner var tættere på fuld gennemførelse. I 2023 tegner spørgeskemaundersøgelsen og den kvalitative analyse et billede af, at der nu er flere institutioner, der nærmer sig fuld gennemførelse, mens de institutioner, der allerede kunne placeres på dette stadium i 2021, enten stadig befinder sig her eller på det innovative stadium, hvor man så småt er begyndt at justere og forfine sin praksis. Det kan være en forklaring på, at udviklingen i implementeringsgrad ikke er lige så markant på de institutioner, der var længst med implementeringen af de didaktiske principper i 2021.

Tre eksempler på udvikling i implementeringsgrad

Ud fra evalueringens kvalitative analyse kan der fremhæves tre eksempler, som illustrerer de forskellige udviklinger i implementeringsgraden for de didaktiske principper.

Det første eksempel er en institution, hvor man både i 2021 og 2023 er relativt langt med implementeringen. I 2021 var der velfungerende lærerteam, og både ledere og medarbejdere havde generelt en oplevelse af at have godt greb om de forskellige didaktiske principper, knyttet til hhv. det inkluderende læringsmiljø, læring i praksis og struktur og progression. I 2023 er der ikke noget, der har udviklet sig radikalt. Der tegner sig et billede af, at man i højere grad er landet i FGU-identiteten og har et større overskud ift. arbejdet med de didaktiske principper end ved første besøg. Der er nu

nogle erfaringer, velfungerende strukturer og procesunderstøttende redskaber, man kan bygge sin praksis op omkring, så lærerne ikke længere oplever, de skal ”opfinde” alt fra bunden. Det betyder dog ikke, at der slet ikke er sket noget på denne institution. Man er bl.a. i gang med at udbrede kompetencer ift. læse- og skrivevanskeligheder til en større skare af lærere og tænke det mere systematisk ind i undervisningen. Derudover oplever man eksempelvis at have justeret og fundet en bedre struktur for forløbssamtalerne, så det giver mere mening for både elever og lærere. Endelig har institutionen også arbejdet med processerne og samarbejdet med bl.a. KUI og aftagerinstitutioner ift. at sikre gode overgange ud af FGU for eleverne.

Det andet eksempel er en institution, der i 2021 kunne placeres på det indledende implementeringsstadium. Der var meget modstand i dele af lærergruppen, og lærerteamene fungerede kun sporadisk. Det var en udfordring at få afholdt forløbssamtalerne, og blandt nogle lærere bar samtalerne præg af, at man afholdt dem, fordi man skulle, og ikke nødvendigvis fordi man oplevede, de gav mening. I 2023 tegner der sig et mere optimistisk billede. Der er særligt sket en udvikling ift. professionsidentiteten, hvor ledere og lærere giver udtryk for at have en fælles forståelse af, hvad kerneopgaven er, og hvad det vil sige at være FGU-lærer. Forløbssamtalerne bliver nu afholdt med en fast frekvens, og de opleves som meningsfulde ift. at opbygge en tæt relation til eleverne og følge deres udvikling. Derudover gøres der flittigt brug af erhvervstræning og kombinationsforløb, ligesom det inkluderende læringsmiljø er blevet styrket. Institutionen har bl.a. fået stablet et velfungerende elevråd på benene.

Det tredje eksempel er en institution, der i 2021 kunne placeres på det indledende implementeringsstadium og fortsat befinder sig her i 2023. Der er formentlig flere årsager hertil. Institutionens økonomi beskrives dels som særdeles udfordret pga. færre elever og store driftsudgifter. Derudover har institutionen kæmpet med at skabe en fælles FGU-identitet på tværs af medarbejdere med forskellige baggrunde, hvor der har været en grundlæggende uenighed om retningen for FGU. Den udfordrede økonomiske ramme har både haft en negativ indflydelse på muligheden for at ansætte pædagogisk personale og gennemføre pædagogisk udvikling blandt de eksisterende medarbejdere. På grund af manglen på pædagogisk personale og en elevgruppe, der beskrives som mere udfordret end i institutionens opstart, oplever lærerne at være særdeles hårdt spændt for i deres hverdag. De mangler derfor tid og overskud til at arbejde med de didaktiske principper, herunder at have en systematisk tilgang til forløbssamtalerne og den helhedsorienterede undervisning. Lærerne på institutionen beskriver det derfor som en lettelse og forbedring af deres arbejdsvilkår, at ledelsen for en stund har erkendt, at de bliver nødt til at slække på ambitionerne for den fælles implementeringsproces for at lette arbejdspresset for lærerne. Ifølge lærerne har det givet dem et større overskud i deres daglige møde med eleverne, hvor de i højere grad oplever at kunne koncentrere sig om kerneydelsen baseret på deres egen faglighed og professionelle dømmekraft.

Positiv sammenhæng mellem implementeringsgrad og elevers overgang til uddannelse eller beskæftigelse

Evalueringen viser, at der er en positiv, statistisk signifikant sammenhæng mellem FGU-institutionernes implementeringsgrad ift. de didaktiske principper og institutionens andel af elever, der overgår til ungdomsuddannelse efter endt FGU-forløb.

Analysen viser, at jo højere implementeringsgrad en institution har, desto større er sandsynligheden for, at institutionens elever er overgået til ungdomsuddannelse, både 4 måneder og 12 måneder efter de har fuldført eller afbrudt deres FGU-forløb.¹⁸

Omvendt er sandsynligheden for, at en institutions elever overgår til beskæftigelse større, jo lavere institutionens implementeringsgrad er. Denne sammenhæng er dog ikke statistisk signifikant hverken 4 eller 12 måneder efter endt FGU-forløb (se tabel B.8 i appendiks b).

6.1.2 Positiv udvikling i medarbejderes samlede vurdering af implementeringen af de didaktiske principper

Evalueringen viser, at der samlet set har været en positiv udvikling i medarbejdernes vurdering af status på implementering af de didaktiske principper sammenholdt med evaluerings- og følgeforskningsprogrammet sidste dataindsamling i foråret 2021.

Figur 6.2 viser således, at 47 % af lærerne i 2023 vurderer, at de i høj eller nogen grad samlet set er lykkedes med at implementere principperne om læring i praksis på agu-sporet på deres skole, hvilket svarer til en statistisk signifikant stigning på 8 procentpoint sammenholdt med spørgeskemaundersøgelsen i 2021. Det er dog fortsat en markant større andel af lærerne, der vurderer, at de i høj eller nogen grad samlet set er lykkedes med at implementere principperne om læring i praksis på pgu-sporet på deres skole. 87 % af lærerne vurderer, at det i høj eller nogen grad er tilfældet, hvilket er på ca. samme niveau som lærernes besvarelser i 2021.

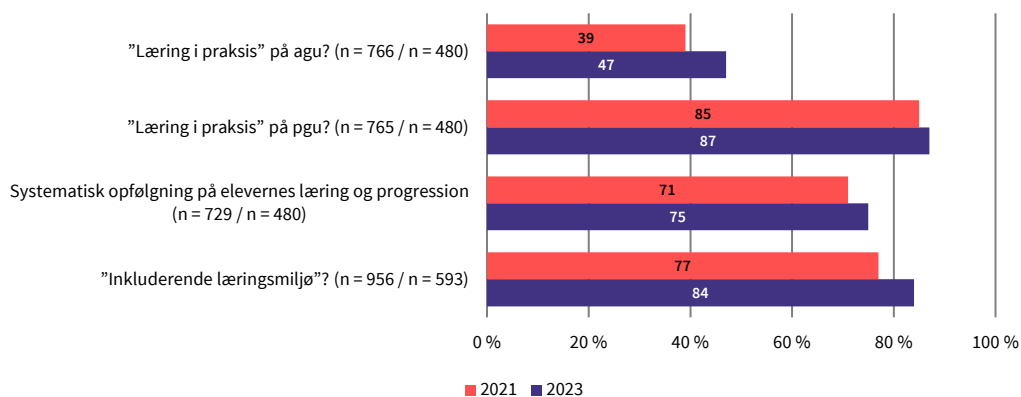
Det fremgår desuden af figuren, at der har været en lille, statistisk signifikant udvikling i andelen af lærere, der i høj eller nogen grad vurderer, at de alt i alt er lykkedes med at sikre systematisk opfølgning på elevernes læring og progression på deres skole. 75 % af lærerne angiver i 2023, at det i høj eller nogen grad gør sig gældende, hvilket var tilfældet for 71 % af lærerne i 2021.

Endelig viser figuren, at en større andel af den samlede medarbejdergruppe på FGU vurderer, at de i høj eller nogen grad samlet set er lykkedes med at implementere principperne om et inkluderende læringsmiljø på deres skole. 84 % af medarbejderne vurderer, at det i høj eller nogen grad er tilfældet i 2023, hvilket svarer til en statistisk signifikant udvikling på 7 procentpoint sammenholdt med i 2021.

18 P-værdi for 4 måneder = 0,041; p-værdi for 12 måneder = 0,002.

Figur 6.2
I hvilken grad vurderer du, I samlet set på jeres skole er lykkedes med at implementere principperne om...?

Andel i procent, der har svaret "I høj grad" eller "I nogen grad"

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af medarbejdere, der har svaret "I høj grad" eller "I nogen grad" på spørgsmålene: "I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om "læring i praksis" på jeres skole? På agu (p-værdi = 0,0069), På pgu (p-værdi = 0,0648); "I hvilken grad vurderer du, at I alt i alt lykkedes med at sikre følgende... Systematisk opfølgning på elevernes læring og progression (p-værdi = 0,0179); "I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om et "inkluderende læringsmiljø" på jeres skole?" (p-værdi = 0,0004)".

Note: Se de fulde svarfordelinger i tabel B.9, B.10 og B.11 i appendiks b.

Egu, pgu og agu er tænkt som tre ligeværdige spor på FGU. Når egu alligevel fylder mindre end de to øvrige spor i de følgende afsnit om status på implementering af de didaktiske principper under hver af de tre didaktiske temaer, skyldes det: 1) at egu stadig er et forholdsvist lille spor (bl.a. pga. de strukturelle udfordringer, som udfoldes nærmere i afsnit 6.3.1), og 2) at eleverne på egu-sporet er i virksomhedspraktik og derfor bruger mindre tid i den løbende skolehverdag på FGU, som arbejdet med principperne udfolder sig i.

6.1.3 Læring i praksis

Læring i praksis samler en række didaktiske principper, der knytter sig til dette tema. Overordnet set indebærer læring i praksis, at undervisningen på FGU skal være praksisbaseret og helhedsorienteret, hvilket også fremgår af de forskellige læreplaner for fagene på FGU.

De fem didaktiske principper for læring i praksis

1. **Praksisbaseret dannelse og læring.** Handler om, at undervisningen skal tage udgangspunkt i – og er centreret omkring – autentiske opgaver, reel produktion og praktisk arbejde. Det er i den forbindelse en intention, at undervisningen på agu tilrettelægges med to tredjedele teori og en tredjedel praksis. På pgu er vægtningen omvendt, dvs. en tredjedel teori og to tredjedele praksis. Derudover forventes det på pgu, at værkstedsundervisningen integreres med undervisningen i de almene fag.

2. **Autenticitet.** Knytter sig til, at lærerne i samarbejde med eleverne skaber et autentisk læringsmiljø, som afspejler beskæftigelsesområdet ift. arbejdstider, regler, relation til samarbejdspartnere, kollegaer mv. Autenticitet handler desuden om lærernes møde med eleverne i rollen som underviser og mentor.
3. **Praksisfællesskaber.** Går ud på at skabe fællesskaber i undervisningen, hvor eleverne er sammen om en bestemt praksis og arbejder hen imod et fælles praktisk mål. I et praksisfællesskab er alle elever nødvendige for at kunne løse opgaven, og den enkelte bidrager med det, som personen kan ift. opgaven. Det kan fx indebære brug af mesterlæreprincipper eller sidemandsop-læring i undervisningen.
4. **Helhedsorienteret undervisning.** Består i, at undervisningen skal tage udgangspunkt i en helhed (fx konstruktionen af et legehus), som undervisningen i forskellige fag kan knytte an til ved at bryde helheden ned i delopgaver, der kan bringe specifikke elementer af det enkelte fag i spil.
5. **Innovation og produktudvikling.** Drejer sig om, at undervisningen skal lære eleverne at udvikle produkter, der kan løse et konkret problem eller en efterspørgsel hos en bestemt bruger, kunde eller målgruppe.

Kilde: Københavns Professionshøjskole, VIA University College, UC Lillebælt og Professionshøjskolen UCN (2019). Vejledning til de 15 didaktiske principper for FGU.

Evalueringsens resultater ift. status på implementering af de didaktiske principper om læring i praksis udfoldes i de følgende afsnit.

Positiv udvikling i arbejdet med læring i praksis samlet set

Evalueringsens spørgeskemaundersøgelse blandt ledere og medarbejdere viser, at der er sket en positiv udvikling ift. implementering af læring i praksis på både agu- og pgu-sporet. Læring i praksis er dog fortsat betydelig bedre implementeret på pgu end på agu.

Det fremgår af tabel 6.2, at andelen af ledere i spørgeskemaundersøgelsen, der vurderer, at de i høj grad er lykkedes med at implementere de didaktiske principper om læring i praksis på deres skole, er steget betydeligt fra 2021 til 2023. Det gælder både for agu og pgu, hvor der ses en statistisk signifikant stigning på hhv. 10 og 19 procentpoint. På agu ses den omvendte tendens, der dog ikke er statistisk signifikant.

Ledernes vurdering af den samlede implementering af principperne om læring i praksis på egu-sporet kan hænge sammen med, at eleverne på egu bruger mindre tid på skolen og derfor i højere grad oplæres gennem disse principper i deres virksomhed end i skolehverdagen.

Tabel 6.2 viser desuden, at det i 2023 fortsat er på pgu, at den største andel af ledere i høj grad vurderer, at de samlet set er lykkedes med at implementere principperne om læring i praksis på deres skole. 67 % af lederne vurderer i høj grad, at det er tilfældet på pgu, sammenlignet med 18 % på agu og 29 % på egu.

Tabel 6.2
I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om læring i praksis på jeres skole?

Andel i procent, der har svaret "I høj grad"

	2021 (n = 60)	2023 (n = 45)
Agu	8	18
Pgu	48	67
Egu	47	29
Samlet set*		23

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skole-/afdelings-/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Note: Agu (p-værdi = 0,0461), pgu (p-værdi = 0,05), egu (p-værdi = 0,4762).

Note: *Spørgsmålet vedrørende implementering af principperne om læring i praksis på tværs af spor (samlet set) er kun stillet i 2023.

Note: Se de fulde svarfordelinger i tabel B.12 i appendiks b.

Den positive udvikling i ledernes samlede vurdering af implementeringen af læring i praksis kan genfindes blandt lærerne – særligt på agu. Det er dog fortsat på pgu, at lærerne har den mest positive vurdering af, i hvilken grad de samlet set er lykkedes med at implementere principperne for læring i praksis på deres skole. I 2023 er det 87 % af lærerne, der vurderer, at det i høj (34 %) eller nogen grad (53 %) er tilfældet på pgu, mens det til sammenligning er 47 % af lærerne, der vurderer, at det i høj (5 %) eller nogen grad (42 %) gør sig gældende på agu (se tabel B.9 i appendiks b).

Den positive udvikling skal formentlig ses i lyset af en forbedring i lærernes vurdering af rammer og ressourcer til at realisere reformens intentioner om læring i praksis. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at 54 % af lærerne i 2023 vurderer, at de i høj (9 %) eller nogen grad (45 %) har de fornødne rammer og ressourcer til denne opgave. Det udgør en positiv, signifikant stigning sammenholdt med 2021, hvor 47 % af lærerne i høj (7 %) eller nogen grad (40 %) vurderede, at det var tilfældet (se tabel B.13 i appendiks b).

Størst positiv udvikling i implementeringen af praksisfællesskaber

Hvis man ser på arbejdet med hver af de fem didaktiske principper, der knytter sig til læring i praksis, viser spørgeskemaundersøgelsen, at praksisfællesskaber er det princip, hvor der kan dokumenteres den største positive udvikling i implementeringen siden evaluerings- og følgeforskningsprogrammets sidste dataindsamling i 2021. Udviklingen gør sig gældende pba. både ledernes og lærernes spørgeskemabesvarelser på tværs af spor.

I spørgeskemaundersøgelsen er lederne blevet bedt om at forholde sig til, i hvilken grad de indtil nu har haft fokus på de forskellige didaktiske principper. Som det fremgår af tabel 6.3, vurderer lederne i 2023 at have haft et nogenlunde lige stort fokus på alle de didaktiske principper om læring i praksis, bortset fra innovation og produktudvikling, som blot 5 % af lederne angiver, de i høj grad har haft fokus på at omsætte til praksis.

Tabel 6.3 viser derudover, at praksisfællesskaber er det princip, hvor der er sket den største udvikling i ledernes besvarelser. 60 % af lederne svarer i 2023, at de i høj grad har haft fokus på at omsætte princippet om praksisfællesskaber til praksis, hvilket svarer til en statistisk signifikant stigning på 23 procentpoint sammenlignet med ledernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen i 2021.

Når udviklingen i ledernes vurdering af arbejdet med at omsætte principperne om praksisbaseret dannelse og læring, helhedsorienteret undervisning og autenticitet til praksis er begrænset, hænger det sammen med, at der allerede i 2021 var en relativ stor andel af lederne, der angav, at de i høj grad havde haft fokus på dette.

Tabel 6.3
I hvilken grad har I hos jer indtil nu haft fokus på at omsætte følgende didaktiske principper til praksis?

Andel i procent, der har svaret ”I høj grad”

	2021 (n = 97)	2023 (n = 75)
Praksisbaseret dannelse og læring	54	57
Praksisfællesskaber	37	60
Autenticitet	45	51
Helhedsorienteret undervisning	52	57
Innovation og produktudvikling	14	5

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note Praksisbaseret dannelse og læring (p-værdi = 0,4855), praksisfællesskaber (p-værdi = 0,0270), autenticitet (p-værdi = 0,9830), helhedsorienteret undervisning (p-værdi = 0,2241), innovation og produktudvikling (p-værdi = 0,2241).

Note: Se de fulde svarfordelinger i figur B.4 i appendiks b.

Evalueringsens spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere viser ligeledes en fremgang i lærernes vurdering af arbejdet med praksisfællesskaber på både agu og pgu.

Andelen af agu-lærere, der enten i høj eller nogen grad angiver, at de bevidst arbejder med praksisfællesskaber i undervisningen, har gennemgået en statistisk signifikant udvikling på 12 procentpoint fra 2021 til 2023. I 2023 vurderer 60 % af agu-lærerne, at de i høj (12 %) eller nogen grad (48 %) bevidst arbejder med praksisfællesskaber i undervisningen. I 2021 var den tilsvarende andel 48 %, hvoraf 12 % svarede ”I høj grad”, og 36 % svarede ”I nogen grad”.

Spørgeskemaundersøgelsen viser desuden, at arbejdet med praksisfællesskaber både i 2021 og 2023 er mere udbredt på pgu end på agu. 86 % af pgu-lærerne vurderer i 2023, at de i høj (50 %) eller nogen grad (36 %) arbejder bevidst med praksisfællesskaber i undervisningen. Det udgør en statistisk signifikant udvikling på 5 procentpoint ift. 2021, hvor 81 % af pgu-lærerne vurderede, at det enten i høj (44 %) eller nogen grad (37 %) var tilfældet (se tabel B.14 i appendiks b).

Evalueringsens kvalitative analyse viser, at praksisfællesskabernes især bringes i spil i undervisningen i forbindelse med opstart af nye elever på holdene. Her fremhæves en række eksempler på

brug af sidemandsoplæring, hvor erfarne elever bevidst sættes til at introducere nye elever til kultur og normer på værkstedet. Ifølge lærere og elever kan det dels styrke den personlige og sociale udvikling hos eleven, der står for sidemandsoplæringen, og dels bidrage til oplevelsen af et inkluderende læringsmiljø hos den nystartede elev.

Det er ligeledes en pointe i den kvalitative analyse, at muligheden for at få tidligere FGU-elever i lære som del af deres erhvervsuddannelse (FGU-eud)¹⁹ er med til at styrke praksisfællesskaberne i undervisningen. Lærere, der har erfaringer med dette, forklarer, at det styrker motivationen hos FGU-eleverne, når de kan spejle sig i en tidligere elev, der er startet fra samme udgangspunkt som dem og nu kan klare sig på en erhvervsuddannelse. De pågældende lærere fremhæver desuden, at det også er med til at styrke den faglige selvtillid hos eud-eleven, der er i lære, fordi personen oplever at være en faglig autoritet og kunne lære fra sig i mødet med FGU-eleverne på værkstedet.

Positiv udvikling i implementering af indikatorer knyttet til praksisbaseret dannelse og læring samt helhedsorienteret undervisning

Spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere viser en positiv, statistisk signifikant udvikling i lærernes vurdering af flere af de indikatorer, som knytter sig til de didaktiske principper om praksisbaseret dannelse og læring samt helhedsorienteret undervisning.

For det første viser spørgeskemaundersøgelsen en positiv, statistisk signifikant udvikling ift. praksisbaseret dannelse og læring knyttet til virkelighedsnære opgaver ud af huset og på skolen samt samarbejde med eksterne aktører såsom virksomheder, civilsamfund eller velfærdsinstitutioner.

Det fremgår af lærernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen, at det er blevet mere udbredt at gennemføre virkelighedsnære opgaver *ud af huset* blandt lærere på agu. Selvom det i 2023 fortsat er mindre end hver tiende agu-lærer (8 %), der angiver, at de i høj grad gør det, er andelen af agu-lærere, der angiver, at de slet ikke gør det (14 %), blevet 47 procentpoint mindre sammenholdt med 2021. Spørgeskemaundersøgelsen viser desuden, at der er en større andel af lærerne på pgu, der definerer og gennemfører virkelighedsnære opgaver *på skolen*. 57 % af lærerne på pgu angiver i 2023, at de i høj grad gør det ift. 51 % i 2021 (se figur B.5 og B.6 i appendiks b). Der er ligeledes sket en positiv udvikling i samarbejdet med eksterne aktører såsom virksomheder, civilsamfund eller velfærdsinstitutioner mhp. at understøtte en praksisnær og anvendelsesorienteret undervisning. I 2023 er det 55 % af lærerne på pgu, der vurderer, at de i høj (12 %) eller nogen grad (33 %) samarbejder med eksterne aktører med dette formål. Til sammenligning var den tilsvarende andel 40 % i 2021, hvoraf 10 % angav ”I høj grad”, og 30 % angav ”I nogen grad” (se tabel B.15 i appendiks b).

For det andet viser spørgeskemaundersøgelsen, at der er sket en positiv, statistisk signifikant udvikling i arbejdet med helhedsorienteret undervisning på agu knyttet til inddragelsen af værkstedsbaserede, praktiske eller virkelighedsnære problemstillinger og opgaver i undervisningen. I 2023 er det 67 % af agu-lærerne, der vurderer, at de i høj (18 %) eller nogen grad (49 %) inddrager denne

19 FGU-baseret erhvervsuddannelse er en særlig tilrettelæggelsesform for erhvervsuddannelser. Uddannelsen gennemføres helt eller delvist på en FGU-institution efter modellen for 'Ny mesterlære', men uden uddannelsesaftale. FGU-eud har samme mål og niveau som tilsvarende eud og afsluttes med samme prøver og beviser (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023b).

type problemstillinger og opgaver i deres undervisning i almene fag på agu. Det svarer til en stigning på 18 procentpoint sammenholdt med 2021, hvor 49 % af agu-lærerne enten i høj (12 %) eller nogen grad (37 %) vurderede, at det var tilfældet (se tabel B.16 i appendiks b).

Selvom der særligt på agu-sporet er sket en positiv udvikling i implementeringen af praksisbaseret dannelse og læring, er der fortsat en mere positiv vurdering af implementeringen af dette didaktiske princip på pgu-sporet. I forlængelse heraf viser evalueringens kvalitative analyse, at de dokumenterede forskelle i pgu- og agu-lærernes oplevelse af arbejdet med praksisbaseret dannelse og læring i vid udstrækning handler om, at lærerne på pgu generelt finder det mere naturligt at integrere dette princip i deres værkstedsbaserede undervisning.

Denne pointe blev også berørt i evaluerings- og følgeforskningsprogrammets anden delrapport (EVA, 2022a, s. 68ff.), men det er fortsat et fremtrædende perspektiv blandt lærerne på agu, at det kræver en bred forståelse af praksisbaseret dannelse og læring, hvis princippet fx skal omsættes meningsfuldt i danskundervisningen. Lærerne på agu efterspørger i denne sammenhæng en central videns- og erfaringsbank, hvor man kan lade sig inspirere af gode eksempler på praksisbaserede tilgange til den almenfaglige undervisning fra kolleger på andre FGU-skoler. Ifølge lærerne vil dette bidrage til, at man netop ikke oplever at skulle "tænke ud af boksen", hver gang man skal tænke praksis ind i sin almenundervisning.

Ift. implementering af princippet om helhedsorienteret undervisning peger den kvalitative analyse på tre centrale udfordringer. For det første er det en pointe, at det stadig opleves som tidskrævende og udfordrende at udvikle og justere helhedsorienterede forløb, hvor koblingerne mellem fagene er meningsfulde og giver eleverne mere, end de ville have lært i det isolerede møde med fagets indhold. For det andet er det en pointe blandt almenlærerne, at der er emner i den almenfaglige undervisning, som eleverne bliver nødt til at lære på en mere teoretisk og fokuseret måde, end hvad den helhedsorienterede undervisning typisk giver mulighed for, hvis eleverne skal nå op på de faglige niveauer, der forventes af dem på hf eller eud. Endelig peger almenlærerne på, at det kan være svært at ramme den rette timing ift. det almenfaglige bidrag til et helhedsorienteret undervisningsforløb med udgangspunkt i en værkstedsproduktion. Det kan betyde, at koblingerne mellem det praksis- og almenfaglige kommer til at virke søgte for både lærere og elever. En almenlærer forklarer som eksempel på dette, at arbejdet i værkstederne typisk følger elevernes energi, og at det derfor kan være svært at planlægge efter og koble an til i den almenfaglige undervisning:

”Når jeg ikke er i værkstedet, bygger de jo videre, og det går hurtigt. Så det der med at få det timet, så de lige præcis har haft matematik på det tidspunkt, hvor de står og skal til at save, det sker aldrig. Nu kom jeg ned i værkstedet i dag, og så har de allerede bygget den der fredagsbar, som jeg ellers skulle have hjulpet med. Det følger meget elevernes energi. Så det, jeg mere er begyndt at gøre, er, at de skal beregne nogle ting på det, de lige har bygget. Det er ikke, fordi det er nødvendigt for dem at bruge Pythagoras for at beregne det, men det bliver konkret for dem, fordi det er noget, de lige har bygget.

ALMENLÆRER

Der kan ikke dokumenteres statistisk signifikante udviklinger i hverken positiv eller negativ retning for spørgeskemaundersøgelsens øvrige indikatorer for implementering af de didaktiske principper om læring i praksis. Dvs. at implementeringen af de to principper vedrørende autenticitet samt innovation og produktudvikling er på cirka samme niveau som i 2021 (se figur B.4 i appendiks b).

6.1.4 Inkluderende læringsmiljø

Et inkluderende læringsmiljø handler om, at undervisningen skal tage afsæt i den enkeltes forudsætninger, behov og interesser, således at alle elever har mulighed for at deltage aktivt og påvirke arbejdet og fællesskabet. Undervisningen af elever med ordblindhed eller anden form for særlig hensyntagen skal i videst mulig omfang ske som led i det inkluderende læringsmiljø, mens elever med behov for støtte, der ikke fuldt ud kan understøttes inden for rammerne af det inkluderende læringsmiljø, skal have tilbud om supplerende undervisning eller anden faglig støtte i fornødent omfang (eksempelvis ordblindeundervisning). Samtidig skal FGU have fokus på at skabe et attraktivt socialt liv med et stærkt ungdomsmiljø og fælles aktiviteter for de unge.

De fire didaktiske principper for et inkluderende læringsmiljø

1. **Inkluderende læringsmiljø.** I et inkluderende læringsmiljø oplever den enkelte elev sig som en del af det miljø og fællesskab, som eleven befinder sig i – både i undervisningen og i pauserne. Elevens oplevelse af at være inkluderet i de faglige fællesskaber afhænger af, at eleven ser sin rolle som betydningsfuld ift. den proces eller det produkt, som undervisningen drejer sig om.
2. **Sproglig opmærksomhed.** Sproglig opmærksomhed betyder, at man har fokus på det mundtlige og skriftlige sprog, som lærerne og eleverne anvender i uddannelsen, herunder bl.a. at lærerne forklarer eleverne, hvad fagord og faglige begreber betyder.
3. **Dannelse.** Dannelse drejer sig bl.a. om, at eleverne opnår forudsætningerne for at indgå i arbejdslivet og i samfundet som ansvarsfulde og demokratiske medborgere. Dannelse handler dels om at have viden og færdigheder, og dels om at man personligt og socialt er i stand til at bringe sin viden og sine færdigheder i spil gennem handling og adfærd.
4. **Sundhed, ernæring og motion.** Sundhed, ernæring og motion drejer sig om at skabe sunde rammer og hjælpe eleven til at være motiveret og læringsparat. Sundhed forstås som både fysisk, mental og social sundhed.

Kilde: Københavns Professionshøjskole, VIA University College, UC Lillebælt og Professionshøjskolen UCN (2019). Vejledning til de 15 didaktiske principper for FGU.

De følgende afsnit udfolder evalueringens resultater ift. status på skolernes arbejde med at implementere de didaktiske principper for et inkluderende læringsmiljø.

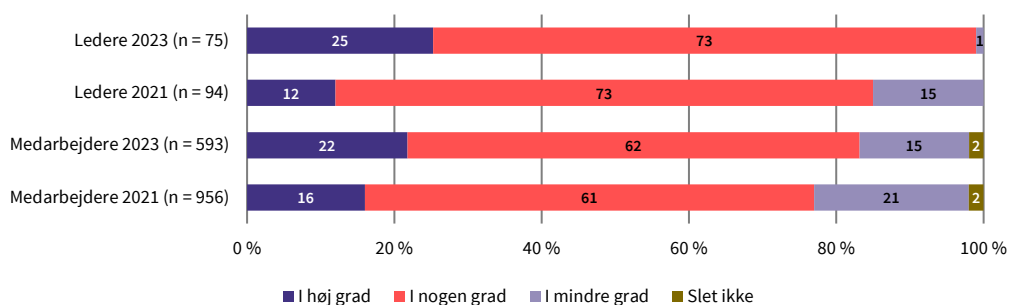
Positiv udvikling i implementering af inkluderende læringsmiljø samlet set

Evalueringen viser, at der fra 2021 til 2023 har været en positiv, statistisk signifikant udvikling i ledere og medarbejders vurdering af, i hvilken grad de samlet set er lykkedes med at implementere principperne om et inkluderende læringsmiljø på deres skole.

Figur 6.3 nedenfor viser, at andelen af ledere, der enten i høj eller nogen grad vurderer, at de på deres skole samlet set er lykkedes med at implementere principperne om et inkluderende læringsmiljø er steget med 13 procentpoint fra 2021 til 2023. I 2023 vurderer 98 % af lederne i spørgeskemaundersøgelsen, at de enten i høj (25 %) eller nogen grad (73 %) er lykkedes med dette, mens 85 % i 2021 vurderede, at det enten i høj (12 %) eller nogen grad (73 %) var tilfældet.

Det fremgår ligeledes af figur 6.3, at andelen af medarbejdere, der i høj eller nogen grad vurderer, at de samlet set er lykkedes med at implementere principperne om et inkluderende læringsmiljø på deres skole, er steget med 7 procentpoint i samme periode. I 2023 vurderer 84 % af medarbejderne i spørgeskemaundersøgelsen, at det enten i høj (22 %) eller nogen grad (62 %) er tilfældet, mens det i 2021 var 77 %, der enten i høj (16 %) eller nogen grad (61 %) vurderede det samme.

Figur 6.3
I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om et ”inkluderende læringsmiljø” på jeres skole?

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere og ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Ledere (p-værdi = 0,0005), medarbejdere (p-værdi = 0,0004).

Note: Bemærk, at andele ikke nødvendigvis summer til 100 % pga. afrunding.

Evalueringen viser ligeledes en positiv, statistisk signifikant udvikling i medarbejdernes vurdering af, i hvilken grad de samlet set oplever, at de som skole har de fornødne rammer og ressourcer til at realisere FGU-reformens intentioner om et inkluderende læringsmiljø. I 2023 vurderer 47 % af medarbejderne i spørgeskemaundersøgelsen, at dette enten i høj (7 %) eller nogen grad (40 %) er tilfældet, mens 43 % enten i høj (4 %) eller nogen grad (39 %) vurderede det samme i 2021.

I 2023 er der dog fortsat 52 % af medarbejderne i spørgeskemaundersøgelsen, der angiver, at de enten i mindre grad (43 %) eller slet ikke (9 %) oplever, at de samlet set har de fornødne rammer og ressourcer som skole til at realisere reformens intentioner om et inkluderende læringsmiljø. Det fremgår af tabel B.16 i appendiks b.

De følgende afsnit uddyber lederne og medarbejdernes oplevelse af status på implementeringen af principperne om et inkluderende læringsmiljø ift. sociale og faglige fællesskaber, elevernes støttebehov samt den sproglige opmærksomhed på ordblinde og elever med dansk som andet sprog.

Positiv udvikling i medarbejderes vurdering af elevfællesskaber på FGU

Evalueringen viser, at der fra 2021 til 2023 er sket en positiv udvikling i andelen af medarbejdere, der i høj grad vurderer, at eleverne på deres skole har mulighed for at deltage i faglige og sociale fællesskaber, samt at der er plads til forskellighed.

48 % af medarbejderne angiver i 2023, at alle eleverne på deres skole i høj grad har mulighed for at deltage i *faglige fællesskaber*, mens 55 % angiver, at alle eleverne på deres skole i høj grad har mulighed for at deltage i *sociale fællesskaber*. Det svarer til en statistisk signifikant stigning på hhv. 5 og 12 procentpoint sammenholdt med 2021. Endelig angiver 80 % af medarbejderne i 2023, at der i høj grad er plads til forskellighed på deres skole, hvilket udgør en statistisk signifikant stigning på 8 procentpoint ift. medarbejdernes spørgeskemaundersøgelser i 2021 (se figur B.7 i appendiks b).

Årsagerne til de positive vurderinger af elevfællesskaberne udfoldes i afsnit 5.1.1 og 5.2.3, der hhv. beskriver elevernes og lærernes perspektiver på elevernes personlige og sociale udvikling, mens de går på FGU. Det handler bl.a. om en gensidig respekt og forståelse eleverne imellem, og at lærere og vejledere bestræber sig på at være nysgerrige og lyttende ift. den enkelte elevs behov.

Fortsat forbehold over for, om FGU kan tilgodese alle elevers støttebehov

Evalueringen viser, at ledere og medarbejdere i 2023 fortsat er forbeholdne over for, om de kan rumme alle de elevtyper, der starter på FGU på deres skole. Samtidig vurderer en tredjedel af lederne, at mere end halvdelen af eleverne på deres skole har behov for støtte ud over, hvad der aktuelt ligger i principperne om et inkluderende læringsmiljø.

FGU har svært ved at inkludere elever med svære psykiske eller adfærdsmæssige udfordringer

Spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere viser, at det kun er 16 %, der vurderer, at de i høj grad kan rumme alle de elevtyper, der starter på deres skole. Det svarer til et fald på 9 procentpoint sammenholdt med spørgeskemaundersøgelsen i 2021, hvor 25 % af lederne vurderede, at det i høj grad var tilfældet. Udviklingen er dog ikke statistisk signifikant, hvorfor der blot er tale om en tendens mod en mere negativ vurdering fra 2021 til 2023 (se tabel B.18 i appendiks b).

Blandt medarbejderne er vurderingen af det samme spørgsmål på ca. samme niveau i 2023 som i 2021. 11 % af medarbejderne vurderer i 2023, at de i høj grad oplever, at deres FGU-skole kan rumme alle de elevtyper, der starter hos dem, mens det fortsat er ca. hver tredje medarbejder, der oplever, at det i mindre grad (27 %) eller slet ikke (5 %) er tilfældet (se tabel B.19 i appendiks b).

Spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere viser, at det typisk handler om et fejlmatch mellem elev og FGU, når elever ikke kan rummes inden for FGU-tilbuddets rammer. 39 % af medarbejderne vurderer således, at det i høj grad handler om elever, der slet ikke passer til FGU og ikke forventes at komme til det (fx elever i STU-målgruppen eller lignende), når der er elever, som deres skole har svært ved at rumme. 20 % af medarbejderne vurderer, at det i høj grad handler om elever, der ikke er klar til FGU endnu, men måske kan blive det på sigt (se figur B.8 i appendiks b).

Det fremgår desuden af evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere, at det især er elever med adfærdsmæssige og psykiske udfordringer, der kan være svære at rumme på

FGU. Adspurgt om, hvad der i særlig grad kendetegner de elever, som deres FGU-tilbud har svært ved at rumme, svarer 67 % af medarbejderne hhv. adfærdsmæssige udfordringer (fx udadreagerende adfærd, misbrug eller kriminalitet) og psykiske funktionsnedsættelser eller udfordringer (fx angst, ADHD, autisme eller depression). 66 % af medarbejderne angiver kognitive udfordringer (fx specialskole elever) som noget, der i særlig grad kendetegner de elever, deres FGU-tilbud har svært ved at rumme (se tabel B.20 i appendiks b).

Medarbejdernes vurdering i spørgeskemaundersøgelsen er dermed i overensstemmelse med retningslinjerne for målgruppevurderingen til FGU, der beskriver, at unge, der har sociale eller personlige udfordringer i en sådan grad, at de i højere grad vil have gavn af et mere specialiseret tilbud, ikke hører under målgruppen for FGU (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019d).

Evaluerings kvalitative analyse viser, at udfordringen med at rumme elever med stærke adfærdsmæssige eller psykiske udfordringer på FGU handler om, at det i de vanskeligste tilfælde kan kræve mandsopdækning af de pågældende elever i undervisningen for at kunne tilbyde den rette støtte. De interviewede lærere peger på, at denne meget ressourcekrævende form for støtte udfordrer deres arbejde med at skabe et inkluderende læringsmiljø for de øvrige elever, hvor de har mulighed for og tid til at have blik for de enkelte elevers udvikling og støttebehov.

Lærerinterviewene bekræfter billedet fra evalueringens spørgeskemaundersøgelse af, at det typisk drejer sig om elever, som det kræver bedre lærernormering og specialpædagogiske kompetencer at støtte, og som derfor snarere burde være målgruppevurderet til STU.

En stor andel af eleverne på FGU har behov for yderligere støtte end et inkluderende læringsmiljø

Evaluerings spørgeskemaundersøgelse viser, at billedet tilnærmelsesvist er det samme i 2023 og 2021, når det kommer til ledernes vurdering af, hvor stor en andel af eleverne på deres skole der har udfordringer såsom kroniske sygdomme eller psykiske funktionsnedsættelser (fx depression, angst, personlighedsforstyrrelse, ADHD eller ASF) i en sådan grad, at de har behov for særlig støtte, ud over hvad der aktuelt ligger i skolens arbejde med det inkluderende læringsmiljø. I både 2023 og 2021 er det 33 % af lederne i spørgeskemaundersøgelsen, der vurderer, at det gør sig gældende for mere end 50 % af eleverne på deres skole (se tabel B.21 i appendiks b).

Spørgeskemaundersøgelsen viser dog også, at der ifølge lederne er sket en positiv udvikling i omfanget af samarbejdsrelationer med forskellige aktører mhp. at dække elevernes støttebehov. Som det fremgår af tabel 6.4 nedenfor, er det kun ift. psykolog/psykologordning og støttekontaktperson (via servicelov), at der ikke er forekommet en stigning fra 2021 til 2023 i andelen af ledere, der i høj grad vurderer, at de samarbejder om at dække elevernes støttebehov. Mest iøjnefaldende er det, at 87 % af lederne i 2023 vurderer, at de i høj grad samarbejder med KUI-vejledere mhp. at dække elevernes støttebehov. Det svarer til en positiv, statistisk signifikant udvikling på hele 67 procentpoint sammenholdt med spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere i 2021.

Tabel 6.4
I hvilken grad samarbejder I med følgende aktører med henblik på at dække FGU-elevers støttebehov?

Andel i procent, der har svaret "I høj grad"

	2021 (n = 60)	2023 (n = 45)
KUI-vejleder	20	87
Psykolog/psykologordning	38	20
Misbrugskonsulenter	17	33
Politi	8	13
STU-vejledere	22	22
Støtte-kontaktperson (via servicelov)	48	24
Kontaktpersonsordning, ungeguide, mentorer el. lign. (via KUI-lov)	25	40
SSP-konsulenter	23	24
Forældre	23	31
Andre	25	29

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, de er skole-/afdelings-/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Note: Andelen, der har svaret "I høj grad" på spørgsmålet: "I hvilken grad samarbejder I med følgende aktører med henblik på at dække FGU-elevers støttebehov?: KUI-vejleder (p-værdi = 0,0000), psykolog/psykologordning (p-værdi = 0,0001), misbrugskonsulenter (p-værdi = 0,0085), politi (p-værdi = 0,1238), STU-vejledere (p-værdi = 0,3979), støtte-kontaktperson (via servicelov) (p-værdi = 0,0540), kontaktpersonsordning, ungeguide, mentorer el. lign. (via KUI-lov) (p-værdi = 0,0119), SSP-konsulenter (p-værdi = 0,6565), forældre (p-værdi = 0,1939), andre (p-værdi = 0,6811)".

Note: Se de fulde svarfordelinger i figur B.9 i appendiks b.

Den positive udvikling i ledernes vurdering af samarbejdet med andre aktører om at dække støttebehovene hos eleverne på FGU kan være med til at forklare en anden positiv udvikling i evalueringens spørgeskemaundersøgelsen. Det fremgår således af spørgeskemaundersøgelsen, at der er sket en positiv, statistisk signifikant udvikling fra 2021 til 2023 i ledernes vurdering af, i hvilken grad deres elevers støttebehov samlet set bliver dækket på FGU. I 2023 vurderer 62 % af lederne, at deres elevers støttebehov enten i høj (2 %) eller nogen grad (60 %) samlet set bliver dækket, mens det kun var 39 % af lederne, der enten i høj (2 %) eller nogen grad (37 %) vurderede det samme i 2021 (se tabel B.22 i appendiks b).

Sproglig opmærksomhed er styrket omkring ordblindeindsats

Et af principperne, der skal bidrage til et inkluderende læringsmiljø, er sproglig opmærksomhed. Det didaktiske princip om sproglig opmærksomhed vedrører, at man skal sætte fokus på det mundtlige og skriftlige sprog, som lærerne og eleverne anvender i uddannelsen. Det inkluderer bl.a., at lærerne forklarer eleverne, hvad fagord og faglige begreber betyder.

Evalueringen viser, at FGU-skolernes arbejde med sproglig opmærksomhed især er styrket ift. indsatsen med at skabe et ordblindevenligt og dermed inkluderende læringsmiljø. Det fremgår dog

også af evalueringen, at der fortsat er et ønske om, at der tilføres flere ressourcer til ordblindeindsatsen på FGU, så det i højere grad bliver muligt at identificere alle elever med ordblindhed og give dem den fornødne hjælp i løbet af deres FGU-forløb.

Evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere viser, at arbejdet med at identificere alle elever med ordblindhed ved starten af deres FGU-forløb er på nogenlunde samme niveau som i 2021. I 2023 vurderer 90 % af medarbejderne, at de enten i høj (63 %) eller nogen grad (27 %) får identificeret alle elever med ordblindhed ved starten af deres FGU-forløb, mens det i 2021 ligeledes var 90 % af medarbejderne, der i høj (60 %) eller nogen grad (30 %) vurderede det samme (se tabel B.23 i appendiks b).

På trods af det uændrede billede i spørgeskemaundersøgelsen viser evalueringens kvalitative analyse, at flere af caseskolerne har haft fokus på at styrke deres ordblindeindsats siden 2021. Det kommer bl.a. til udtryk gennem ansættelse af flere ordblindelærere, der både gennemfører ordblindescreeninger af nystartede elever, varetager ordblindeundervisning og rådgiver og oplærer kolleger såvel som ordblinde elever i tilgængelige hjælpemærktøjer og læringsstrategier.

Det er en udpræget pointe blandt de interviewede lærere, at de nyder godt af den kollegiale sparring fra en ordblindeunderviser, ift. hvordan de kan indarbejde et øget og mere integreret fokus på ordblindeindsatsen i deres undervisning. Det er dog samtidig en pointe, at der skal tilføres endnu flere ressourcer til ordblindeindsatsen, hvis den skal være tilstrækkelig ift. omfanget af elever med læsevanskeligheder på FGU. En almenlærer sætter eksempelvis følgende ord på udfordringen med at skabe ordblindevenlige miljøer ud fra de tilgængelige ressourcer:

” Vi har jo en kæmpe gruppe af elever, som er læsesvage. Jeg sidder og screener, og de scorer utrolig lavt i deres læseforståelse. Der står jo i loven, at der skal stilles et ordblindevenligt miljø til rådighed for de her elever, men det har vi simpelthen ikke ressourcerne til i det nødvendige omfang. [...] Det er et kæmpe problem, for eleverne har ikke de grundlæggende læsefærdigheder ift. at nå op på det her meget abstrakte niveau, der skal til for at lave en portfolio.

ALMENLÆRER

Ifølge lærerne handler behovet for flere ressourcer først og fremmest om at kunne ansætte flere ordblindeundervisere, der kan føre an i skolens ordblindeindsats og oplære skolens øvrige lærere i hjælpemærktøjer og pædagogisk-didaktisk viden om, hvordan man opbygger et ordblindevenligt miljø i sin undervisning.

6.1.5 Struktur og progression

Overordnet set handler det didaktiske tema vedrørende struktur og progression om at understøtte elevernes sociale, personlige og faglige udvikling i løbet af deres uddannelsesforløb på FGU. Det skal både ske gennem undervisningens tilrettelæggelse, fx ved at skabe en struktureret hverdag med tydelige rammer og klare instruktioner og ved systematisk at arbejde med elevernes progression, mens de går på FGU. En central forventning er her, at der arbejdes med elevernes progression

ved løbende at følge op på, hvordan de fastsatte mål for faglige, personlige og sociale kompetencer bedst opnås.

De seks didaktiske principper for struktur og progression

1. **Synlige læringsmål.** Formålet med at opstille læringsmål er at synliggøre for eleverne, hvad de skal lære af et undervisningsforløb eller en opgave. Læringsmål udarbejdes med afsæt i fagenes og de faglige temaers mål og formuleres i et elevvenligt sprog. Læringsmålene kan både være faglige, personlige og sociale.
2. **Læringsstrategier.** Læringsstrategier er processer, teknikker eller procedurer, som eleven anvender, når noget nyt skal læres, og opgaver skal løses.
3. **Tydelig struktur.** Den daglige undervisning, samarbejdsformerne og opgaveløsningen skal i FGU være præget af en tydelig struktur. Struktur i undervisningen indebærer bl.a. en fast ramme for dagens program og formulerede mål for dagens opgave.
4. **Differentiering.** Differentiering betyder, at der tages udgangspunkt i de enkelte elevers faglige niveau og forudsætninger i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af undervisningen. Differentiering er tæt forbundet med det inkluderende læringsmiljø.
5. **Evaluering.** Evaluering handler om systematisk og løbende at vurdere elevernes læringsudbytte af den gennemførte undervisning. Evalueringen er relateret til fagenes og de faglige temaers mål og til elevens forløbsplan og uddannelsesplan.
6. **Afklaring og vejledning.** Afklaring og vejledning handler om arbejdet med at forberede eleverne til overgang til enten beskæftigelse eller ungdomsuddannelse. Afklaring og vejledning hænger sammen med evaluering, fordi afklaringen af elevens videre forløb er baseret på den viden, der løbende samles om elevens læring.

Kilde: Københavns Professionshøjskole, VIA University College, UC Lillebælt og Professionshøjskolen UCN, 2019: 3f. Vejledning til de 15 didaktiske principper for FGU.

De følgende afsnit udfolder evalueringens resultater ift. status på skolernes arbejde med at implementere de didaktiske principper om struktur og progression.

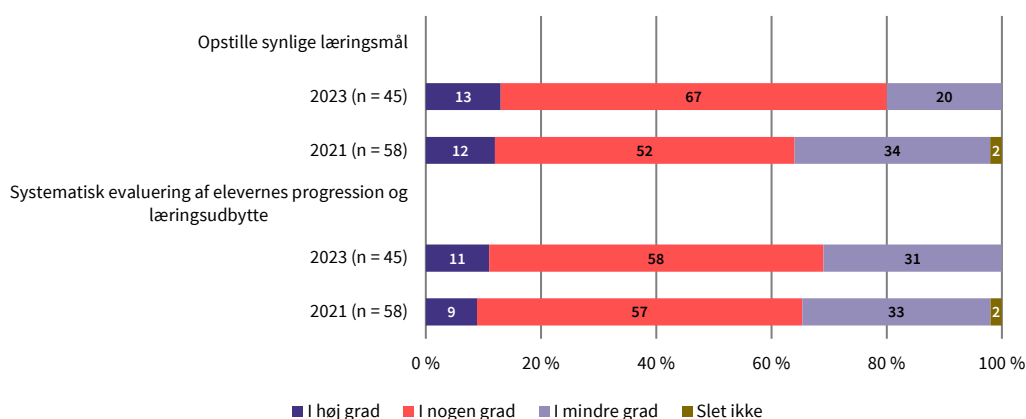
Begrænset udvikling i arbejdet med struktur og progression overordnet set

Evalueringen viser ingen statistisk signifikant udvikling i skolernes implementering af principperne om struktur og progression siden evaluering- og følgeforskningsprogrammet sidste dataindsamling i 2021. Der ses dog tendenser til en positiv udvikling pba. både ledernes og lærernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen i 2023.

Figur 6.4 viser ledernes vurdering af to indikatorer for arbejdet med struktur og progression i 2023 sammenlignet med 2021. Figuren viser, at der ikke er nogen statistisk signifikant forskel på fordelingen af ledernes besvarelser mellem de to år. Dog ses der for begge indikatorer en mere positiv vurdering i 2023, hvor 80 % af lederne i høj (13 %) eller nogen grad (67 %) vurderer, at de lykkes med at sikre, at der opstilles synlige læringsmål for eleverne. Den tilsvarende andel i 2021 var 68 %, hvoraf 12 % svarede "I høj grad", og 52 % svarede "I nogen grad". Det fremgår desuden af figuren, at forskellen er mindre, når det kommer til ledernes vurdering af, i hvilken grad de lykkes med at

sikre en systematisk evaluering af elevernes progression og læringsudbytte. Her er der 69 % af lederne, der i 2023 vurderer, at de i høj (11 %) eller nogen grad (58 %) lykkes med dette, mens den tilsvarende andel i 2021 var 66 %, hvor 9 %, svarede "I høj grad", og 57 % svarede "I nogen grad".

Figur 6.4
Status på arbejdet med struktur og progression

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, de er skole-/afdelings-/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at I lykkes med at sikre følgende: at der opstilles synlige læringsmål for eleverne?" (p-værdi = 0,1368) "I hvilken grad vurderer du, at I lykkes med at sikre følgende: systematisk evaluering af elevernes progression og læring?" (p-værdi 0,5492).

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Der tegner sig et tilsvarende billede som i ovenstående figur pba. af lærernes vurdering af de to indikatorer for arbejdet med struktur og progression (se tabel B.24 i appendiks b).²⁰ Dog er lærerne generelt en anelse mere positive end lederne. 18 % af lærerne angiver i 2023, at de i høj grad oplever at lykkes med at opstille synlige læringsmål for eleverne, og 16 % angiver, at de i høj grad oplever at lykkes med systematisk evaluering af elevernes progression og læringsudbytte.

Den begrænsede udvikling i implementeringen af principperne om struktur og progression skal formentlig ses i lyset af fund, der knytter sig til ledelsens fokus på at understøtte lærernes arbejde med disse principper. Her viser spørgeskemaundersøgelsen, at der ikke kan dokumenteres nogen udvikling ift. prioriteret tid til at opstille læringsmål eller forventning om, at lærerne evaluerer undervisningen sammen med eleverne. Dog ses der en tendens til, at en større andel af lederne i høj grad prioriterer at afsætte tid til, at lærere og vejledere på deres skole kan afholde forløbssamtaler med eleverne. I 2023 er det 80 % af lederne, der angiver, at de har prioriteret dette, sammenlignet med 74 % i 2021 (se tabel B.25 og B.26 i appendiks b).

²⁰ Der ses en lille positiv udvikling ifm. lærernes vurdering af, i hvilken grad de lykkes med at sikre en systematisk evaluering af elevernes progression og læringsudbytte. I 2023 er det hhv. 16 % og 59 % af lærerne, der vurderer, at de i høj eller nogen grad lykkes med dette, sammenlignet med 14 % og 57 % i 2021 (p-værdi = 0,0179).

Blandt lærerne ses imidlertid en positiv udvikling i deres vurdering af, i hvilken grad de oplever, at de som lærere og skole har de fornødne rammer og ressourcer til at realisere reformens intentioner om struktur og progression. 59 % af lærerne angiver i 2023, at de enten i høj (8 %) eller nogen grad (51 %) oplever at have de fornødne rammer og ressourcer. Dette er en forbedring set ift. i 2021, hvor 48 % af lærerne angav, at de enten i høj (6 %) eller nogen grad (42 %) oplevede, at dette gjorde sig gældende. Det svarer til en statistisk signifikant stigning på 11 procentpoint (se tabel B.27 i appendiks b).

Størst udvikling i arbejdet med synlige læringsmål

Hvis man ser på arbejdet med hver af de seks didaktiske principper under struktur og progression, viser spørgeskemaundersøgelsen, at synlige læringsmål er det princip, hvor der kan dokumenteres den største positive udvikling i implementeringen siden evaluering- og følgeforskningsprogrammets sidste dataindsamling i 2021. Udviklingen kan både dokumenteres pba. lederne og lærernes spørgeskemabesvarelser.

I spørgeskemaundersøgelsen er lederne blevet bedt om at forholde sig til, i hvilken grad de indtil nu har haft fokus på de forskellige didaktiske principper. Som det fremgår af tabel 6.5, vurderer lederne i 2023 at have haft størst fokus på principperne om afklaring og vejledning. 63 % af lederne angiver, at de i høj grad har haft fokus på at omsætte dette princip til praksis. Dernæst følger principperne om differentiering (41 %), synlige læringsmål (35 %) og tydelig struktur (28 %).

Det er dog ift. arbejdet med synlige læringsmål, at der er sket den største positive udvikling i andelen af ledere, der angiver, at de i høj grad har haft fokus på at omsætte princippet til praksis. I 2023 er det således 35 % af lederne, der angiver, at det er tilfældet, hvilket svarer til en statistisk signifikant stigning på 15 procentpoint sammenholdt med besvarelserne i 2021.

Der ses positive tendenser ift. udviklingen i arbejdet med at omsætte alle de didaktiske principper under struktur og progression til praksis, men det er kun ift. arbejdet med de synlige læringsmål og læringsstrategier, at udviklingen er statistisk signifikant.

Tabel 6.5
I hvilken grad har I hos jer indtil nu haft fokus på at omsætte følgende didaktiske principper til praksis?

Andel i procent, der har svaret "I høj grad"

	2021 (n = 97)	2023 (n = 75)
Synlige læringsmål	20	35
Læringsstrategier	5	9
Tydelig struktur	23	28
Differentiering	36	41
Evaluering	8	15
Afklaring og vejledning	51	63

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Synlige læringsmål (p-værdi = 0,0314), Læringsstrategier (p-værdi = 0,0079), Tydelig struktur (p-værdi = 0,5144), Differentiering (p-værdi = 0,3891), Evaluering (p-værdi = 0,0903), Afklaring og vejledning (p-værdi = 0,0991).

Note: Se den fulde svarfordeling i figur B.10 i appendiks b.

Der kan ligeledes dokumenteres en positiv udvikling i arbejdet med synlige læringsmål pba. lærernes besvarelser. Her viser spørgeskemaundersøgelsen i 2023, at en større andel af lærerne oftere opstiller læringsmål for eleverne. 81 % af lærerne angiver, at de enten i høj (31 %) eller nogen grad (50 %) opstiller faglige mål på holdniveau for de forskellige forløb, de underviser i. Det svarer til en statistisk signifikant stigning på 7 procentpoint sammenholdt med 2021, hvor 74 % af lærerne angav, at det enten i høj (25 %) eller nogen grad (49 %) var tilfældet (se tabel B.28 i appendiks b).

Det samme billede ses for individuelle læringsmål. Her angiver 82 % af lærerne i 2023, at de i høj (33 %) eller nogen grad (49 %) opstiller individuelle faglige, sociale eller personlige læringsmål for den enkelte elev. Det svarer til en statistisk signifikant stigning på 9 procentpoint sammenlignet med spørgeskemaundersøgelsen i 2021, hvor den tilsvarende andel var på 73 %. Heraf svarede 27 % i høj grad og 46 % i nogen grad (se tabel B.29 i appendiks b).

Positiv udvikling i arbejdet med forløbsplaner og -samtaler

Evaluerings spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere peger på, at den positive udvikling i arbejdet med synlige læringsmål især knytter sig til en øget systematik i arbejdet med forløbsplaner og -samtaler og det dertilhørende princip om evaluering af elevernes progression. Spørgeskemaundersøgelsen dokumenterer både en positiv udvikling ift. lærernes arbejde med forløbsplanerne og forløbssamtalerne.

FGU skal sammen med eleven udarbejde en individuel forløbsplan, der pba. uddannelsesplanen fastlægger de konkrete mål for elevens uddannelsesforløb. Det er hensigten, at forløbsplanen skal danne baggrund for en systematisk opfølgning på den enkelte elevs udvikling i uddannelsesforløbet, ved at læreren afholder en månedlig forløbssamtale, hvor man konsulterer den enkelte elevs forløbsplan og opdaterer den (Undervisningsministeriet, 2019a). Forløbsplanen kan på den måde ses som udgangspunktet for FGU's arbejde med opstilling af læringsmål, synliggørelse af læringsmål samt arbejdet med afklaring og evaluering (EVA, 2022a, s. 75).

Først og fremmest viser spørgeskemaundersøgelsen en positiv udvikling ifm. lærernes arbejde med forløbsplanen. Det gælder både ift. lærernes indsigt i elevernes forløbsplaner og ift. at skabe ejerskab til forløbsplanerne blandt eleverne. I 2023 er det 65 % af lærerne, der angiver, at de i høj grad kender indholdet i deres elevers forløbsplaner, sammenlignet med 55 % i 2021. Det svarer til en statistisk signifikant stigning på 10 procentpoint. Derudover er det 63 % af lærerne, der i 2023 angiver, at de i høj (15 %) eller nogen grad (48 %) oplever at skabe ejerskab til forløbsplanerne blandt eleverne. Det udgør en statistisk signifikant stigning på 14 procent ift. 2021, hvor 49 % af lærerne angav, at det i høj (7 %) eller nogen grad (42 %) var tilfældet (se tabel B.30 i appendiks b).

Spørgeskemaundersøgelsen viser ligeledes en positiv udvikling i lærernes brug af forløbsplaner i arbejdet med at følge op på elevernes læring og progression. I 2023 er det 89 % af lærerne, der angiver, at de enten i høj (43 %) eller nogen grad (46 %) anvender forløbsplanerne til at følge op. Det svarer til en statistisk signifikant stigning på 8 procentpoint ift. 2021, hvor 81 % af lærerne angav, at

de i høj (37 %) eller nogen grad (44 %) anvendte forløbsplanerne til dette formål. Der ses ikke nogen udvikling i lærernes brug af forløbsplanen ifm. med tilrettelæggelse af undervisningen. Brug af forløbsplanen ifm. tilrettelæggelse af undervisning er desuden mindre udbredt end ifm. opfølgning på elevernes læring og progression. 13 % af lærerne angiver i 2023, at de i høj grad anvender forløbsplanen til at tilrettelægge undervisningen (se tabel B.31 i appendiks b).

Spørgeskemaundersøgelsen viser desuden en positiv udvikling i frekvensen af forløbssamtaler, der afholdes oftere i 2023 end i 2021. Andelen af lærere, der angiver, at de afholder forløbssamtaler hver måned eller oftere, har gennemgået en statistisk signifikant udvikling på 10 procentpoint fra 2021 til 2023. I 2023 angiver 74 % af lærerne, at de afholder forløbssamtaler hver måned (67 %) eller oftere end hver måned (7 %), mens det i 2021 var 64 %, der angav, at de afholdt forløbssamtaler hver måned (58 %) eller oftere end hver måned (6 %) (se tabel B.32 i appendiks b).

Det er en udbredt oplevelse blandt lærerne i evalueringens kvalitative analyse, at forløbssamtalerne på deres skole har fundet en mere struktureret og meningsfuld form i løbet af de sidste par år. Ifølge lærerne knytter det sig især til, at frekvensen i samtalerne generelt har fundet et mere passende leje, og at formålet med samtalerne er blevet gjort tydeligere fra ledelsens side. Samtidig vidner lærerinterviewene om, at den positive udvikling i lærernes indsigt i elevernes forløbsplaner og oplevelse af at kunne skabe ejerskab til forløbsplanen blandt eleverne netop kan hænge sammen med den større grad af systematik ift. forløbssamtalerne. Forløbssamtalerne er flere steder blevet et fast, tilbagevendende forum, der giver mulighed for at gøre status på indholdet og progressionen i den enkelte elevs forløbsplan og drøfte dette med eleven. Det er dog fortsat et perspektiv blandt nogle lærere, at der er for mange forløbssamtaler, og at arbejdet med dokumentation ifm. opfølgning på elevernes faglige udvikling er tidskrævende og tager fokus fra mere presse- rende opgaver ifm. personlige eller sociale udviklingsbehov hos eleverne.

Den kvalitative analyse viser derudover, at det især er forløbssamtalernes bidrag til relationsdannelsen mellem lærer og elev, der opleves som meningsfuld. Det er således en udbredt pointe blandt lærerne, at det vigtigste udbytte af forløbssamtalerne ikke knytter sig til drøftelser og dokumentation af elevernes faglige udvikling, men om det selvværd, det giver eleverne, at der er en lærer, som oprigtigt spørger ind til deres personlige og sociale trivsel. Med til pointen hører dog, at det øgede selvværd hos eleverne og den styrkede relation mellem lærer og elev som følge af forløbssamtalerne også kan have en positiv indvirkning på elevernes faglige motivation og gåpåmod i undervisningen. En faglærer forklarer denne pointe på følgende måde:

”Jeg elsker forløbssamtalerne. Det giver virkelig meget til både eleverne og mig. Der er nogle elever, hvor man virkelig kan mærke en forskel på dem i undervisningen, efter man har snakket med dem. Man kommer ind under huden på dem, fordi man får noget tid med dem én og én, hvor man kan kigge dem i øjnene og spørge, hvordan det går.

FAGLÆRER

Det fremgår af interviewene, at lærerne især har en positiv oplevelse af forløbssamtalerne på de caseskoler, hvor der er blevet allokeret ekstra ressourcer til at afholde samtalerne. De ekstra ressourcer handler om, at det i højere grad er blevet tænkt ind i lærernes skemaer, at de skal afholde forløbssamtalerne som en tilbagevendende, månedlig aktivitet. Enten ved at der er en ekstra lærer i klassen på dagene for forløbssamtalerne, som kan aktivere eleverne før og efter deres samtale, eller ved at man har tænkt en passende aktivitet ind i elevernes skema, de selv kan sidde med, mens kontaktlærerne afholder forløbssamtalerne.

Endelig fremgår det af interviewene med ledere og lærere, at der på nogle af caseskolerne er blevet udviklet elevkonferencer som opfølgning på forløbssamtalerne. Elevkonferencerne består i et månedligt teammøde, hvor teamets lærere, deres nærmeste leder og evt. en vejleder gennemgår den enkelte elev på holdet pba. den opdaterede forløbsplan, der er udviklet med afsæt i seneste forløbssamtale. Lærerne, der har deltaget i elevkonferencer, forklarer, at de oplever det som et givende format ift. at skabe overblik over de enkelte elevers udvikling og drøfte, hvordan man som team kan samarbejde om at hjælpe eleverne med deres fortsatte progression, herunder om der evt. er behov for at inddrage KUI.

Positiv udvikling i implementering af tydelig struktur og differentiering

Evalueringen tegner et billede af en lille positiv udvikling ift. arbejdet med principperne om hhv. tydelig struktur og differentiering siden dataindsamlingen i 2021.

Tydelig struktur i undervisningen indebærer bl.a., at der er en fast ramme for dagens program, klarhed ift. arbejdsformer og gruppearbejde samt tydelighed mht. opgavebeskrivelser (formål, varighed, materialer, slutprodukt mv.). Intentionen med tydelig struktur som princip er således at skabe overskuelighed for eleverne og dermed give dem overskud til at blive udfordret fagligt.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der i 2023 er en betydelig andel af lærerne, der arbejder bevidst med at skabe tydelig struktur i undervisningen. Denne andel er steget en anelse siden 2021. I 2023 er det således 59 % af lærerne, der angiver, at de i høj grad arbejder bevidst for at sikre, at den daglige undervisning er præget af en tydelig struktur, sammenlignet med 52 % i 2021. Det svarer til en statistisk signifikant stigning på 7 procentpoint (se tabel B.33 i appendiks b).

Evaluerings kvalitativ analyse understøtter, at caseskolerne har haft fokus på at skabe tydelig struktur i undervisningen. Der er bl.a. eksempler på, at man fysisk har synliggjort læringsmålene i et fag ved at hænge dem op i lokalet, at lærerne skriver dagens program op på tavlen, eller at man arbejder med farvekodning, der illustrerer, hvor langt eleverne hver især er nået ift. fagets forskellige faglige niveauer. Som det fremgår af nedenstående citat, er der en oplevelse af, at tydelig struktur er vigtigt, fordi det kan være med til at skabe tryghed for eleverne:

”Jeg kom til at tænke på det med tydelig struktur, for jeg synes, det er med til at skabe den her tryghed for vores elever, som er med til at øge deres trivsel og dannelse. Det, at vi har en struktur for hverdagen med et program på tavlen, så eleverne ved, hvad de skal klokken det og det, og hvornår der er pause. [...] Bare det at forberede eleverne på, hvis der sker noget den næste dag, som måske kan ’trigge’ nogle, kan være med til at skabe tryghed.

ALMENLÆRER

På trods af det øgede fokus på tydelig struktur er det dog fortsat en pointe blandt de interviewede lærere, at særlige behov blandt eleverne kan være en udfordring, fx hvis en elev har behov for en akut, individuel samtale, der bryder med det planlagte program for dagen.

Spørgeskemaundersøgelsen viser desuden en lille positiv udvikling ift. andelen af lærere, der oplever at lykkes med at differentiere, således at mål og/eller opgaver tilpasses den enkelte elev. I 2023 er det 91 % af lærerne, der vurderer, at de enten i høj (35 %) eller nogen grad (56 %) lykkes med dette. I 2021 var den tilsvarende andel 87 %. Heraf svarede 32 % ”I høj grad” og 55 % svarede ”I nogen grad”. Det svarer til en statistisk signifikant stigning på 4 procentpoint (se tabel B.34 i appendiks b).

Den kvalitative analyse viser, at det især er differentiering baseret på fagligt niveau, lærerne benytter sig af. Denne type differentiering består typisk i, at lærerne enten giver eleverne opgaver på forskelligt niveau, eller at eleverne starter med opgaver på samme niveau, hvorefter elever, der færdiggør disse, har mulighed for at lave ekstra opgaver på et højere fagligt niveau.

6.2 Status på opbygning af fælles profession

Med FGU-reformen følger en forventning om, at der opbygges en ny professionsidentitet blandt medarbejderne, der centrerer sig om arbejdet med målgruppen og den særlige indsats, målgruppen har behov for i form af stort personligt engagement, faglig indsigt og effektive pædagogiske metoder (Regeringen, 2017).

Evalueringen viser i denne sammenhæng, at der har været en positiv udvikling i opbygning af professionsidentitet på tværs af institutioner. Det kommer bl.a. til udtryk ved, at ledere og medarbejdere vurderer de forskellige indikatorer for professionsidentitet i spørgeskemaundersøgelsen mere positivt, og at den kvalitative analyse viser, at skellet mellem ”os” og ”dem” blandt almen- og faglærere fortager sig. På mange skoler er der dog fortsat et stykke vej, før den fælles FGU-professionsidentitet til fulde har fundet sin form og forankring.

Disse pointer udfoldes i de følgende afsnit.

6.2.1 Positiv udvikling i opbygning af professionsidentitet

I anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet blev der udviklet et mål for ”professionsidentitet” baseret på medarbejderbesvarelser i spørgeskemaundersøgelsen opgjort inden

for de enkelte institutioner (EVA, 2022a, s. 33f.). Målet er baseret på medarbejdernes vurdering af, i hvilken grad de på deres skole har en fælles opfattelse af, 1) hvad kerneopgaven for FGU er, 2) hvad god FGU-pædagogik og didaktik er, og 3) hvilke typer af unge der hører til i målgruppen for FGU.

Skalaen for professionsidentitet går fra 1 til 4. 4 svarer til, at alle medarbejdere på en institution vurderer, at de i *høj grad* har en fælles opfattelse af alle de tre ovenstående forhold på deres skole. 1 svarer til, at alle medarbejdere på en institution vurderer, at det *slet ikke* er tilfældet for nogle af de tre forhold.

En analyse af udviklingen i målet for professionsidentitet viser, at institutionerne gennemsnitlig har gennemgået en lille positiv udvikling i opbygningen af professionsidentitet fra 2,85 i 2021 til 2,90 i 2023. Denne udvikling er dog ikke statistisk signifikant. I tabel 6.6 opdeles institutionerne efter deres status i 2021 (inddelt i tertiler). Det fremgår af tabellen, at institutionerne under hver af de tre kategorier gennemsnitligt har gennemgået en positiv udvikling i opbygningen af professionsidentitet fra 2021 til 2023. For institutionerne, der lå i "Mellem"- og "Høj"-kategorierne i 2021, er der tale om en gennemsnitlig, statistisk signifikant udvikling, mens der for institutionerne, der lå i "Lav"-kategorien, kun kan spores en tendens til en gennemsnitlig udvikling mod en styrket professionsidentitet.

Tabel 6.6
Udvikling i professionsidentitet

Professionsidentitet kategori 2021	Professionsidentitet 2021	Professionsidentitet 2023
Lav (n = 9 institutioner)	2,53	2,74
Mellem (n = 7 institutioner)	2,79	3,03
Høj (n = 9 institutioner)	2,93	3,07

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

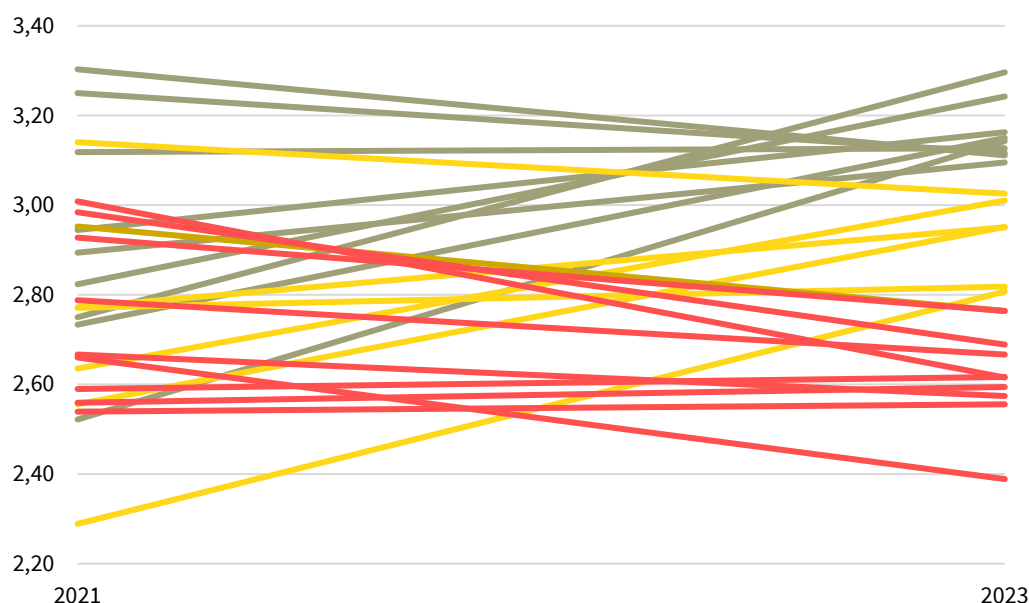
Note: Lav (p-værdi = 0,051), mellem (p-værdi = 0,035), høj (p-værdi = 0,044).

Note: Parret t-test. Professionsidentitet i 2021 er opdelt i tre kategorier ved at inddele i tertiler.

Evalueringsanalyse af udviklingen i målet for professionsidentitet viser dog også, at der er store forskelle i, hvordan de enkelte institutioner har udviklet sig. Figur 6.5 viser institutionernes enkeltvise udvikling i professionsidentitet fra 2021 til 2023. Linjernes farve indikerer professionsidentiteten i 2023, hvor grøn angiver en implementeringsgrad over 3,1, gul angiver en implementeringsgrad mellem 2,8 og 3,1, og rød angiver en implementeringsgrad under 2,8. Linjernes hældning indikerer udviklingen.

Det fremgår af figuren, at der ikke er noget entydigt mønster i, hvordan professionsidentiteten på institutionerne har udviklet sig. I de tilfælde, hvor der ses markante udviklinger, kan det tænkes, at særlige lokale omstændigheder gør sig gældende, fx særlige kompetenceudviklingsindsatser, strategiprocesser, afskedigelser, lederskifte eller lignende. Samtidig ses det, at der er enkelte institutioner, der både i 2021 og 2023 scorer lavt og dermed ikke har haft samme fremdrift i udviklingen af professionsidentitet som de andre institutioner.

Figur 6.5
Udvikling i professionsidentitet på institutionsniveau

Når under en tredjedel af lederne i høj grad oplever, at der aktuelt på deres skole er en fælles opfattelse af, hvad god FGU-pædagogik og -didaktik er, samt hvilke typer af unge der hører til i målgruppen for FGU, viser det samtidig, at opbygningen af en fælles professionsidentitet fortsat er i proces med rum for udvikling. Dette billede forstærkes af, at medarbejdernes vurderinger af status på opbygningen af en fælles professionsidentitet på deres skole er mindre positive end ledernes. Uoverensstemmelsen mellem ledernes og medarbejdernes perspektiver på opbygningen af en fælles professionsidentitet på FGU gjorde sig også gældende i 2021, da evaluerings- og følgeforskningsprogrammet sidst gjorde status (EVA, 2022a, s. 35f.).

Selvom medarbejderne overordnet set svarer mindre positivt på spørgsmålene om opbygningen af en fælles professionsidentitet end lederne, er medarbejdernes vurderinger også blevet mere positive siden 2021. 32 % af medarbejderne vurderer i 2023, at der i høj grad er en fælles opfattelse af, hvad kerneopgaven for FGU er på deres skole, hvilket svarer til en stigning på 9 procentpoint sammenlignet med 2021. 19 % af medarbejderne vurderer i 2023, at de i høj grad har en fælles opfattelse af, hvad god FGU-pædagogik/-didaktik er på deres skole mod 15 % i 2021. Endelig vurderer 19 % af medarbejderne i 2023, at de i høj grad har en fælles opfattelse af, hvilke typer af unge der hører til i målgruppen for FGU på deres skole, hvilket svarer til en stigning på 7 procentpoint sammenholdt med spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere i 2021. I alle tre tilfælde er der tale om en statistisk signifikant udvikling (se figur B.12 i appendiks b).

6.2.3 Fag- og almenlæreres skelnen mellem ”os” og ”dem” fortager sig

Evaluerings kvalitativ analyse viser ligeledes, at det er gået fremad med opbygningen af en fælles professionsidentitet på FGU siden evaluerings- og følgeforskningsprogrammet sidste dataindsamling i foråret 2021. Analysen viser dog også, at skolerne fortsat arbejder videre med at udvikle og forankre en fælles professionsidentitet.

På de skoler, hvor man allerede i 2021 var kommet langt med at opbygge en fælles forståelse af, hvad kerneopgaven for FGU er, og hvad der kendetegner undervisningen på FGU, oplever medarbejderne fortsat at have en fælles forståelse af, hvad det vil sige at være FGU-lærer. Disse steder trækker man typisk på hinandens styrker og fortsætter kontinuerligt med at lære af hinandens erfaringer og baggrunde. Det kommer til udtryk i de kvalitative interview med ledere og medarbejdere.

På andre skoler, hvor en fælles professionsidentitet fortsat italesættes som noget, man arbejder på at opbygge, er medarbejderne typisk enige om, hvad FGU's kerneopgave består i, samt om de overordnede rammer ift. didaktikken. Der kan dog fortsat være mindre uenigheder om, hvordan FGU-didaktikken konkret ser ud i praksis. Det kan fx være, ift. hvad der skal til, for at undervisningen kan betegnes som praksisrettet, hvor tolerant en tilgang man bør have til eleverne, når de ikke møder op, eller hvilke fagligheder der skal have hvilke ansvarsområder i FGU-medarbejdernes mangesidede opgavekatalog.

På de skoler, hvor der var størst intern uenighed om FGU's kerneopgave og didaktik i 2021, og hvor medarbejdergrupperne var mest opdelt pba. virksomhedsoverdragelserne, er skellene begyndt at fortage sig, og der er ikke længere samme skarpe opdeling mellem ”os” og ”dem” blandt fag- og

almenlærere. Selvom man fortsat har et stykke vej ift. opbygningen af en fælles professionsidentitet på disse skoler, er der sket en positiv udvikling i form af en større velvilje til at skabe en fælles retning blandt medarbejderne. En almenlærer sætter følgende ord på denne pointe:

”Jeg synes, vi nærmer os en form for konsensus. Før var det meget os og dem, følte jeg, og der var nærmest en fysisk adskillelse på lærerværelset, hvis der overhovedet var nogle fra begge grupper til stede. Det opfatter jeg slet ikke i dag. [...] Vi er her sammen og skal have det til at fungere. Men man kan også mærke, at der er et gensidigt ønske om, at det skal fungere.

ALMENLÆRER

På de skoler, hvor medarbejderne har udviklet sig i retning af en større konsensus om hjørnestenene i den fælles professionsidentitet, peges der på flere årsager til dette. For det første peges ledere og medarbejdere på, at medarbejdernes relationer til hinanden er vigtige for udviklingsarbejdet, hvilket bl.a. er blevet understøttet gennem sociale arrangementer eller fælles kompetenceudvikling. For det andet er man på flere skoler nået længere med organiseringen af lærere i forskellige teamkonstellationer, hvilket har været med til at styrke samarbejdet blandt medarbejdere med forskellige baggrunde og understøtte den pædagogiske udvikling på tværs af fagligheder.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere viser da også, at der siden 2021 er sket en positiv, statistisk signifikant udvikling i retning af, at flere medarbejdere oplever, at deres skole har fundet en god balance mellem på den ene side at bygge på gode erfaringer fra de tidligere forberedende tilbud og på den anden side at nytænke tilbuddet. 60 % af medarbejderne oplever i 2023, at deres skole i høj (12 %) eller nogen grad (48 %) har fundet en god balance ift. dette, mens det i 2021 var 51 % af medarbejderne, der i høj (8 %) eller nogen grad (43 %) oplevede, at det var tilfældet (se tabel B.35 i appendiks b).

6.3 Status på implementering af specifikke uddannelseselementer

Ud over implementeringen af de didaktiske principper for FGU og udviklingen af en fælles professionsidentitet er der også andre centrale elementer i uddannelsen, der skal understøtte, at tilbuddet lever op til de tre retningsgivende mål. Det drejer sig bl.a. om inddelingen af uddannelsen i tre specialiserede spor og et basisforløb, prøveformerne, brug af erhvervstræning og kombinationsforløb samt oprettelsen af lokale særtilbud til særligt sårbare elever.

Ifølge implementeringen af FGU's tre spor og basisforløbet viser evalueringen, at elevtallet på agu er faldet i perioden 2019-2021. Elevnedgangen på agu kan i sidste ende gå ud over kvaliteten i det tilbud, der møder elever, som gerne vil gå den almene uddannelsesvej, da det kan føre til nedlagte agu-hold.

Evalueringen viser desuden, at brugen af agu er i vækst, og at ledere, lærere og vejledere generelt opfatter agu som et meningsfuldt tilbud, der kan hjælpe dele af elevgruppen på FGU med at

komme videre i fast beskæftigelse og også i uddannelse på sigt. På trods af dette er der fortsat en række barrierer i konstruktionen af egu, som spænder ben for, at sporet kan indfri sit fulde potenti-ale til gavn for eleverne. Det knytter sig bl.a. til dårlige økonomiske rammer og en for kort tids-ramme for egu-forløbene, fordi det ofte kan være nødvendigt at bruge tid på grundige afklarings-forløb, inden der indgås en praktikaftale med en virksomhed.

Det fremgår ligeledes af evalueringen, at basisforløbet fortsat opleves som udfordrende at realisere som tiltænkt, fordi en begrænset elevtilgang gør det økonomisk urentabelt at allokere lærerres-sourcer til formålet. Mange steder gør man derfor brug af løbende optag på sporene i stedet, selvom denne praksis er ulovlig, jf. FGU-loven.

Når det kommer til prøveformerne på FGU, viser evalueringen, at portfolioprøver er den mest ud-bredte prøveform på tværs af institutioner. På trods af forbedrede erfaringer med at afholde port-foliobaserede prøver og en oplevelse af, at denne prøveform egner sig godt til elevgruppen på FGU, peger ledere og lærere dog fortsat på en række udfordringer, når det kommer til at afholde prøver. Det knytter sig især til en oplevelse af vilkårlige bedømmelseskriterier for de forskellige faglige ni-veauer, og at portfolioarbejdet kan være for abstrakt for nogle elever.

Derudover viser evalueringen, at der ikke er sket nogen væsentlig udvikling i skolernes brug af er-hvervstræning og kombinationsforløb, selvom begge koncepter fremhæves som gode redskaber til at understøtte elevernes afklaring om og overgang til uddannelse eller beskæftigelse.

Endelig fremgår det af evalueringen, at det er en udbredt praksis på skolerne at oprette hold eller andre former for særtilbud målrettet særligt sårbare elever, der har brug for ekstra pædagogisk el-ler sproglig opmærksomhed.

6.3.1 Implementering af uddannelsens tre spor og basis

Anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet viste, at der blandt FGU-institutio-nerne var en oplevelse af, at egu-sporer ikke fungerede efter hensigten, og at man i flere tilfælde sendte elever på andre spor end egu, selvom egu ansås som det mest relevante spor. Udfordrin-gerne handlede bl.a. om tidsrammen, manglende økonomiske incitamenter, elevlønnen samt an-svarsfordelingen mellem KUI og FGU. Derudover viste anden delrapport også et udbredt ønske om at gentænke basis. Mange steder blev basis i praksis tilrettelagt anderledes end oprindeligt tænkt (EVA, 2022a, s. 91ff., 98ff.).

De følgende afsnit følger op på status vedrørende implementering af de tre spor og basis.

Nedgang i elevandel på agu, fremgang på pgu

Evalueringsens registeranalyse viser, at der er sket et fald i andelen af elever, der fuldfører deres FGU-forløb fra agu-sporer og basis, mens der omvendt har været en stigning i andelen, der fuldfør-er deres FGU-forløb fra pgu- og egu-sporer. Det fremgår af tabel 6.7.

28 % fuldførte deres FGU-forløb på agu-sporer i 2021, mens den tilsvarende andel var 39 % i 2019. I 2021 fuldførte 17 % deres FGU-forløb på basis, hvilket gjorde sig gældende for 22 % i 2019. Knap

halvdelen af eleverne (48 %) fuldførte deres FGU-forløb på pgu-sporet i 2021, hvilket svarer til en stigning på 11 procentpoint sammenholdt med i 2019. Endelig var det kun 7 %, der fuldførte deres FGU-forløb på egu-sporet i 2021. Det udgør dog en stigning på 6 procentpoint ift. 2019.

Tabel 6.7
Udvikling i fuldførte forløb blandt elever på FGU, fordelt på spor

Andel i procent

Spor	2019 (n = 2.304)	2020 (n = 6.893)	2021 (n = 5.791)
Basis	22	17	17
Agu	39	33	28
Pgu	37	47	48
Egu	1	3	7

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistisk (DST).

Note: Analysen i tabellen vedrører fuldførte FGU-forløb i perioden aug. 2019 til og med udgangen af 2021. Data fra 2022 er udeladt, da fuld data for dette år ikke er tilgængelig på analysetidspunktet.

Det fremgår af evalueringens kvalitative analyse, at udviklingen i andelen af elever, der fuldfører deres FGU-forløb fra hhv. agu og pgu, kan hænge sammen med, at man på flere caseinstitutioner oplever et fald i antallet af almenfagligt stærke elever, der starter på institutionernes skoler, relativt til det gennemsnitlige almenfaglige niveau for FGU's målgruppe. Ifølge ledere og lærere på de pågældende skoler kommer en endnu større andel af eleverne altså med dårlige skoleerfaringer fra den mere stillesiddende, boglige undervisning i grundskolen. De dårlige skoleerfaringer gør eleverne mere tilbøjelige til at vælge pgu, da de i højere grad motiveres af sporets værkstedsbaserede undervisning og måske pludselig kan se formålet med fx at lære matematik, hvis det hjælper dem med at løse en praktisk opgave i værkstedet.

Evalueringens kvalitative analyse viser derudover, at antallet af elever på agu-sporet på nogle af caseinstitutionernes skoler er så begrænset, at det ikke længere er økonomisk rentabelt at oprette særskilte agu-hold. Selvom det umiddelbart er ulovligt, jf. FGU-loven (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a), har skolerne i stedet været nødt til at integrere agu-eleverne på skolens pgu-hold, hvor deres undervisning tones ud fra et agu-perspektiv. Agu-eleverne, der er integreret på pgu-hold, giver udtryk for, at de savner mere koncentreret almenfaglig undervisning, og peger på, at det hæmmer deres faglige udbytte af FGU.

På andre skoler har elevnedgangen på agu betydet, at det ikke længere er muligt at udbyde niveaudelte eller på anden vis opdeltede agu-hold, hvilket i sidste ende kan gå ud over kvaliteten i det tilbud, man kan tilbyde.

Egu i vækst på trods af strukturelle udfordringer

Overordnet set peger evalueringen på et stort potentiale i egu. Blandt ledere og medarbejdere på FGU er der en udbredt oplevelse af, at egu kan noget helt særligt ift. dele af målgruppen for FGU. Egu fremhæves som et spor, mange kan have glæde af, og ledere, lærere, vejledere og aftagere gi-

ver udtryk for, at mange elever vokser med opgaven i mødet med det virkelige arbejdsliv. Informanternes erfaringer viser, at selv elever, der fx er betydeligt udfordret kognitivt, kan vise sig at være gode og ansvarsbevidste medarbejdere under de rette betingelser på egu.

Rammer og regler – egu

Egu-sporet i FGU indeholder to tredjedele virksomhedspraktik og en tredjedel skoleforløb, hvor der lægges vægt på læring gennem jobberfaring. Siden 1993 og frem til FGU's start var egu en selvstændig uddannelse, der var forankret i kommunerne. Egu er blevet videreført som en del af FGU. Egu skal give den unge kendskab til arbejdsfunktioner og praktiske færdigheder, som både kan bruges i videre uddannelse, og som er efterspurgt på arbejdsmarkedet og kan give direkte erhvervskompetence inden for den pågældende branche.

En egu-elev kan vælge mellem alle faglige temaer, der findes, uanset om det faglige tema udbydes af den pågældende institution. Grunden hertil er, at skolens valg af temaer ikke skal blive en hindring for, at eleven kan komme i virksomhedspraktik.

FGU-institutionerne modtager taxameter for egu-elever under elevens skoleforløb på institutionen (en tredjedel af forløbet). Institutionerne modtager ikke taxametertilskud, når eleven er i virksomhedspraktik (to tredjedele af forløbet). På agu- og pgu-sporene, hvor der ikke indgår virksomhedspraktik, modtages taxameter for hele elevens uddannelsesforløb. Det er den samme enhedstakst, der tildeles alle spor. Dog udløser elever i kombinationsforløb på agu og pgu ca. halv takst, mens kombinationsforløb på egu ikke udløser noget taxameter. Begrundelsen for dette er, at stort set al skoleundervisning i egu-sporet kan tilrettelægges som kombinationsforløb. Derudover modtager FGU-institutionen et "vejledningstilskud" til at dække de omkostninger, FGU har i forbindelse med praktikdelen af egu-elevens uddannelsesforløb, herunder arbejdet med at følge op på elevens forløbsplan, samarbejdet med virksomheder og KUI samt tilrettelæggelse af prøver. Institutionerne modtager desuden udslusningstakst for egu-forløb, herunder for varigheden i virksomhedspraktik.

Kilder: Børne- og Undervisningsministeriet, 2018 & 2019c.

Mere positiv vurdering af egu i 2023 sammenlignet med i 2021

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der er en mere positiv vurdering af egu i 2023 sammenlignet med 2021. Blandt vejledere med egu-ansvar er der i 2023 33 %, der vurderer, at egu-sporet i høj grad fungerer efter hensigten, som det ser ud hos dem. I 2021 var den tilsvarende andel 18 %. I 2023 er der dog fortsat en vis andel (20 %), der angiver, at det i mindre grad eller slet ikke er tilfældet. Denne andel var dog på 37 % i 2021. Udviklingen er statistisk signifikant (se figur B.13 i appendiks b).

Som det fremgår af tabel 6.7 i forrige afsnit, er andelen af elever på egu vokset i løbet af implementeringsperioden. Dette afspejles også i den kvalitative analyse, der viser, at man på flere skoler bevidst har arbejdet med at styrke egu, samtidig med at man oplever, at der er et stigende fokus på egu fra kommunalt hold. I interviewene fremhæves der fx eksempler på kommuner, der har fremsat ambitioner om, at man i løbet af en given periode skal udvide egu-sporet med et bestemt antal elever. Dog peger evalueringen også på, at der fortsat er skoler, hvor egu-sporet er stort set ikke eksisterende. Det fremgår bl.a. af åbne besvarelser i spørgeskemaundersøgelserne blandt såvel KUI-ansvarlige som medarbejdere på FGU.

På de skoler, der har haft fokus på at styrke egu, fortæller vejlederne, at man bl.a. har arbejdet med en bedre organisering af skoledelen på egu. Der er forskellige måder at organisere undervisningen på (blokke med undervisning, ugentlige timer, onlineundervisning mv.), men på tværs af organiseringer fremhæves det som vigtigt at skabe et tilhørsforhold til skolen blandt egu-eleverne. Det kan fx bestå i at invitere dem til fredagsbar på skolen eller lignende. For at skabe større tilgang til egu-sporet har nogle skoler også haft et særligt fokus på at afdække, om der er elever på agu- eller pgu-sporene, som kunne have gavn af et egu-forløb. En konsekvens af denne strategi har imidlertid været, at elevtilgangen til egu i nogle tilfælde har været på bekostning af de øvrige spor.

Pr. 1. januar 2021 blev det muligt for FGU-institutionerne at søge tilskud gennem SPS-ordningen til støttetimer til elever med funktionsnedsættelser i virksomhedspraktik (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023d). Dette fremhæves blandt nogle ledere og vejledere som en markant forbedring af rammevilkårene for egu, der har haft positiv indvirkning på tilbuddet, da muligheden for tilskud giver skolerne og virksomhederne bedre muligheder for at støtte eleverne i deres praktik. Ledere og vejledere oplever det dog som en ulempe ved SPS-systemet, at det er administrativt tungt. Den behovsafhengige kompensation medfører desuden, at midlerne varierer, hvilket kan være vanskeligt at planlægge efter.

Samarbejdet mellem FGU og KUI er afgørende for et succesfuldt egu-spor

Ansvar for opgaver omkring egu-sporet er delt mellem FGU og KUI. FGU har ansvar for at tilrettelægge uddannelsesforløbet og vejlede undervejs, mens KUI som udgangspunkt har ansvar for at sikre virksomhedspraktikpladser til egu-elever. Selve arbejdet med at skaffe praktikpladsen kan dog som med den tidligere egu-ordning uddelegeres til den forberedende institution – i dette tilfælde FGU. Rationalet bag denne ansvarsfordeling drejer sig bl.a. om, at kommunerne i forvejen har kendskab til det lokale arbejdsmarked via deres jobcentre og derfor har bedre kendskab til praktikpladser og beskæftigelsesmuligheder end FGU-institutionerne.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt KUI-ansvarlige viser, at det er knap halvdelen af kommunerne, der har uddelegeret ansvaret for det praktikpladsopsøgende arbejde til FGU. Andelen er lidt mindre i 2023 (42 %) end i 2021 (47 %). Det fremgår af tabel B.36 i appendiks b. Den kvalitative analyse viser, at ansvarsfordelingen mellem KUI og FGU ift. egu er en svær opgave, og der er blandede erfaringer med placeringen af det praktikpladsopsøgende arbejde. Generelt oplever de interviewede FGU-ledere og -vejledere, at opgaven ligger bedst hos FGU. Det skyldes, at det typisk er FGU, der kender eleverne bedst, fordi mange har gået på FGU i en periode, inden de starter på et egu-forløb. I mange tilfælde vil FGU også have et godt kendskab til virksomhederne ifm. forudgående erhvervs-træningsperioder. Det giver FGU gode forudsætninger for at skabe et godt match mellem elev og virksomhed. I og med at det er FGU, der har ansvar for at følge eleven, når praktikaftalen er indgået, opleves det som mest smidigt, at det også er FGU, der står for opstart af forløbet. Det tætte løbende samarbejde mellem FGU og virksomheder, der har egu-elever i praktik, kan også skabe en positiv spiral, hvor FGU efterfølgende kan fortsætte samarbejdet med virksomheden om nye elever. Der er dog ledere og vejledere på nogle af caseinstitutionerne, der giver udtryk for, at de ikke har kapacitet til at løfte det praktikpladsopsøgende arbejde med den nuværende finansiering.

Det fremhæves på tværs af interviewene med ledere og vejledere, at samarbejdet mellem FGU og KUI er helt afgørende for et succesfuldt egu-spor. Det handler både om tydelighed, ift. hvem der har ansvar for hvad, og om en velvillighed fra KUI's side ift. at forlænge egu-forløb efter behov.

Fortsat udfordringer forbundet med egu-konstruktionen

Anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU fremhævede en række udfordringer, forbundet med egu-konstruktionen (EVA, 2022a, s. 100f.). Evalueringen viser, at disse udfordringer fortsat udgør en barriere for, at man kan realisere intentionerne med egu fuldt ud. Det fremgår både af spørgeskemaundersøgelsen og den kvalitative analyse.

For det første er det en pointe i interviewene med ledere og vejledere, at økonomien i egu-konstruktionen fortsat opleves som en barriere, fordi taxameteret langt fra står mål med de udgifter, der er forbundet med en velfungerende egu. Det er særligt vejledningsdelen på egu, herunder virksomhedssamarbejdet, der opleves som tids- og ressourcekrævende. På de caseinstitutioner, hvor egu-sporet er prioriteret, understreges det, at man fra ledelseshold har valgt at prioritere egu, på trods af at "det er en underskudsforretning". Blandt de interviewede ledere fremlægges det desuden som en "underskudsforretning", hvis elever overgår til egu fra et af skolens øvrige spor. Det skyldes ifølge lederne, at skolen i disse tilfælde mister midler i form af tabt undervisningstaxameter, da skolen får taxameterindtægter for hele FGU-forløbet for elever på agu eller pgu, mens det kun er tilfældet for den tredjedel af egu-forløbet, hvor eleverne har undervisning på skolen.

For det andet er det fortsat en udbredt pointe blandt ledere og vejledere, at tidsrammen for egu er en udfordring. Egu varer i udgangspunktet op til to år (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019c). I særlige tilfælde kan uddannelsen dog forlænges med et ekstra års praktik, så den i alt varer tre år.²¹ På skoler, hvor samarbejdskommunerne er indstillet på at lave forlængelser med et ekstra år, så den samlede tidsramme er tre år, opleves tidsrammen som mere passende. En tidsramme på to år opleves som utilstrækkelig, fordi eleverne ofte har behov for tid på FGU (typisk på pgu-sporet), inden et egu-forløb kan påbegyndes. Behovet for tid handler typisk om at:

1. Afklare eleverne ift. valg af egu-spor og evt. branche
2. "Modne" eleverne, inden de er "klar" til egu, fx ved at styrke deres mødestabilitet
3. Sikre et godt og varigt match mellem elever og virksomheder, inden der indgås en praktikaftale, hvilket kræver et forudgående kendskab til elevens styrker og svagheder

21 For egu og de øvrige spor gælder det, at varigheden af FGU kan forlænges, når særlige pædagogiske, faglige eller personlige forhold taler herfor. Det kan fx være ift. unge, der er ramt af sygdom, har et misbrug eller på anden måde er særlig udsatte, eller unge, som mangler det sidste for at kunne få et uddannelsesbevis. Kommunerne får derudover mulighed for at forlænge et FGU-forløb ud over to år, såfremt kommunen vurderer, at dette er hensigtsmæssigt. En sådan forlængelse af en elevs forløb kan finansieres enten ved statstilskud eller ved kommunal betaling (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020b). For elever på erhvervsgrunduddannelsens højeste undervisningsniveau kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forlænge uddannelsestiden for en elevs samlede uddannelsesforløb med op til ét år. Forlængelse kan alene ske som virksomhedspraktik (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a).

4. Der kan være behov for flere erhvervstræningsforløb,²² inden der kan komme en praktikaftale i stand.

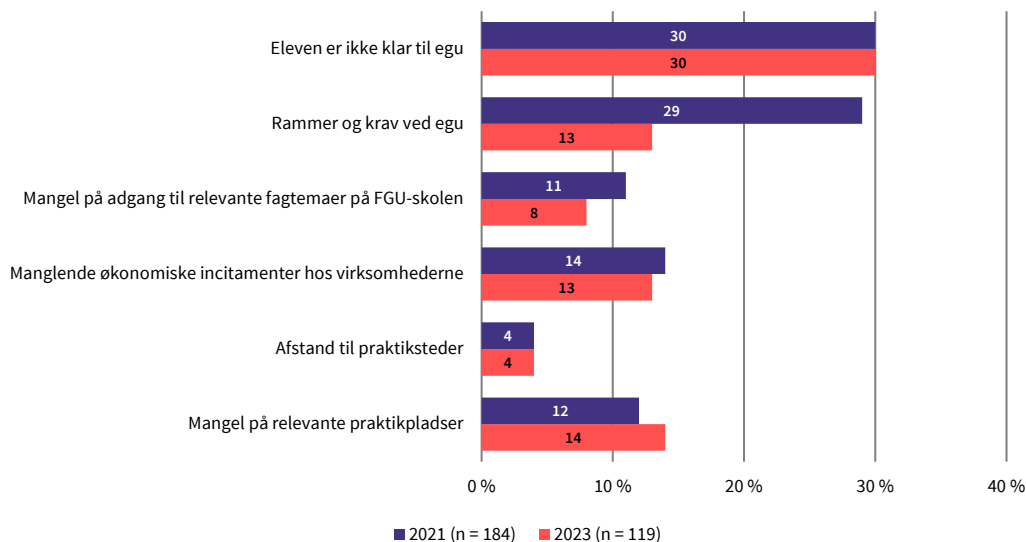
I forlængelse heraf giver ledere og egu-vejledere fortsat udtryk for et ønske om bedre muligheder for erhvervstræning, end de nuværende regler tillader (to uger ad gangen og højst fire uger pr. halve år). Det skyldes netop, at der kan være behov for adskillige erhvervstræningsforløb som optakt til igangsættelsen af et egu-forløb.

Et nyt perspektiv, der kommer til udtryk i den kvalitative analyse, er, at løn og arbejdsvilkår for egu-elever kan stå i vejen for fastholdelse af eleverne. Det forhold, at egu-elever kan have en lavere timeløn samt en større egenbetaling ifm. med fx certifikater end eud-elever, kan ifølge nogle aftagere være med til at forstærke elevernes oplevelse af at være marginaliseret, hvilket kan have en negativ indvirkning på deres motivation. Omvendt var det dog også en pointe i evaluerings- og følgeforskningsprogrammets anden delrapport, at det kan udgøre en barriere for virksomheder ift. at indgå praktikaftaler med egu-elever, at de vurderer elevlønnen til at være for høj (EVA, 2022a, s. 101).

I spørgeskemaundersøgelsen kan der ikke dokumenteres nogen signifikante ændring i vejledernes oplevelse af barrierer for, at elever kan starte på et egu-forløb fra 2021 til 2023. Det fremgår af figur 6.6. Baseret på vejledernes besvarelser er den største barriere, at eleven ikke er klar til egu. 30 % af vejlederne angiver både i 2021 og 2023, at de i høj grad oplever det som en barriere for, at elever kan starte på et egu-forløb. Til gengæld er der en tendens til, at rammer og krav ved egu i mindre grad opleves som en barriere i 2023. 13 % af vejlederne angiver i 2023, at de i høj grad oplever det som en barriere for, at elever kan starte på et egu-forløb, hvilket svarer til et fald på 16 procentpoint sammenholdt med 2021, hvor 29 % af vejlederne i høj grad havde denne oplevelse. Udviklingen er dog ikke statistisk signifikant.

²² Ud over virksomhedspraktik kan egu-elever (i lighed med elever på de øvrige spor) modtage erhvervstræning, som er kortere praktikperioder i en virksomhed (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020b).

Figur 6.6
Oplevede barrierer for at elever kan starte på egu-forløb
Andel i procent, der har svaret ”I høj grad”

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmålsformuleringen i spørgeskemaundersøgelsen lyder: ”Nedenfor er der oplyst en række mulige barrierer for, at elever kan starte på egu-forløb hos jer. I hvilken grad gør disse årsager sig gældende hos jer? Eleven er ikke klar til egu (p-værdi = 0,4331), rammer og krav ved egu (p-værdi = 0,1244), mangel på adgang til relevante fagtemaer på FGU-skolen (p-værdi = 0,7523), manglende økonomiske incitamenter hos virksomhederne (p-værdi = 0,1390), afstand til praktiksteder (p-værdi = 0,2966), mangel på relevante praktikpladser (p-værdi = 0,2946).”

Note: Spørgsmålet er kun stillet til vejledere og egu-ansvarlige/-konsulenter.

Note: Se den fulde svarfordeling i figur B.14 i appendiks b.

EGU kan være ”et trin på vejen ud af FGU”

Det fremgår af afsnit 3.1.4, at der generelt er en god overgang fra egu til både beskæftigelse og ungdomsuddannelse. Den kvalitative analyse viser i forlængelse heraf, at skoler og aftagere har gode erfaringer med at hjælpe eleverne videre fra egu til eksempelvis ny mesterlære. Altså lader egu til at leve op til hensigten om at hjælpe sporets elever videre i beskæftigelse efter fuldført FGU-forløb med mulighed for at kunne overgå fra beskæftigelse til uddannelse, når eleven er klar til dette.

Det er i forlængelse heraf en pointe blandt de interviewede ledere og vejledere, at egu også bruges ”som et trin på vejen ud af FGU” i situationer, hvor man vurderer, at ordinær i ungdomsuddannelse i første omgang vil være for krævende for eleven. Det knytter ligeledes an til pointen om, at tidsrammen for FGU kan være en udfordring ift. at udnytte egu’s fulde potentiale. Ledere og vejledere giver således udtryk for, at egu burde ligge i forlængelse af FGU ud over de maksimale to år.

Basis er fortsat udfordrende

Anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU dokumenterede store udfordringer forbundet med at udmønte basisforløbet som tiltænkt (EVA, 2022a, s. 93f.). Det fremgik af rapporten, at hovedparten af FGU-institutionerne i stedet gør brug af løbende optag på sporene, selvom denne praksis er ulovlig, jf. FGU-loven (Børne- og Undervisningsministeriet 2019a).

Evaluerings kvalitativ analyse viser dog, at løbende optag direkte på sporene fortsat er praksis mange steder, og der er generelt en oplevelse af, at det fungerer tilfredsstillende. Selvom det kan skabe uro på holdene, er det et udbredt perspektiv, at fordelene vejer op for ulemperne. Der er imidlertid også eksempler på skoler, hvor basis godt kan fungere, fordi der er tilstrækkelig elevvolumen til at allokere særskilte lærerressourcer til forløbet. Ledere og vejledere på de pågældende skoler fremhæver især ”interne praktikker”, hvor elever på basis afprøver forskellige fagtemaer eller spor, som et godt redskab til at afklare elever, der er usikre på, hvad de vil. De fremhæver det dog også som en udfordring, at basisholdene kan vokse sig meget store pga. det løbende optag.

6.3.2 Portfolio og prøver

Alle FGU-elever skal som udgangspunkt aflægge prøver i de almene fag matematik og dansk eller dansk som andetsprog samt et tredje alment fag, der vælges ved udtræk, hvis eleven har mere end ét alment fag udover dansk og matematik.

Eleverne går til prøve, når læreren vurderer, at eleven er klar til det. Eleven skal dog først til prøve, når personen afslutter det niveau, der står i vedkommendes forløbsplan. I de faglige temaer på pgu og egu skal eleverne til prøve ved afslutningen på FGU-niveau 3. Prøver i de almene fag bedømmes med en karakter, mens prøver i de faglige temaer på pgu og egu bedømmes bestået/ikke bestået. Hvis en elev afslutter et fagligt tema på FGU-niveau 1 eller 2, skal eleven ikke til prøve, men får derimod en standpunktsbedømmelse, der ligeledes vurderes som bestået/ikke bestået (EMU, 2022).

Der er tre forskellige prøveformer på FGU: portfolioprøve, praktisk prøve på én arbejdsdag og praktisk prøve over flere arbejdsdage. Fagbilagene for fagene og de faglige temaer på FGU beskriver, hvilke(n) prøveform(er) der er mulig(e) i det pågældende fag, og FGU-institutionerne skal ud fra disse muligheder beslutte, hvilken prøveform der skal gælde på institutionen for de enkelte fag og faglige temaer (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023c).

Portfolioprøven er en mundtlig eksamination, der tager udgangspunkt i udvalgte produkter og materialer, som eleven har udarbejdet i undervisningen i faget. De udvalgte produkter og materialer, som eleven skal føres til prøve i, samles i en præsentationsportfolio (EMU, 2022).

De følgende afsnit beskriver evalueringen resultater vedrørende portfolio og prøver.

Flere lærere har fået erfaringer med at føre elever til prøve

Det fremgår af evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere, at en større andel af lærerne har haft elever oppe til prøve i 2023 sammenlignet med i 2021. I 2023 angiver 38 % af lærerne således, at de endnu ikke har benyttet sig af nogle af prøveformerne på FGU, mens det i 2021 gjorde sig gældende for 44 % af lærerne. Det fremgår dog også af spørgeskemaundersøgelserne, at det først og fremmest er faglærere i de faglige temaer, der endnu ikke har haft elever oppe til prøve. 51 % af faglærerne i spørgeskemaundersøgelsen angiver således, at de endnu ikke har haft elever til hverken portfolio- eller praktisk prøve i 2023, hvilket kun gør sig gældende for 19 % af almenlærerne (se tabel B.37 i appendiks b).

Evalueringsens spørgeskemaundersøgelse blandt FGU-medarbejdere viser ligeledes, at portfolio-prøven er den mest udbredte prøveform på tværs af FGU-institutioner. 54 % af lærerne i spørgeskemaundersøgelsen angiver således, at de har haft mindst én elev oppe til portfolioprøve, mens det kun er 18 % af lærerne, der angiver, at de har haft mindst én elev oppe til en praktiskprøve af enten én eller flere arbejdsdages varighed. Spørgeskemaundersøgelsen viser i tråd med prøvekravene på FGU, at erfaringerne med at føre elever til portfolioprøve er mere udbredte blandt almen- end blandt faglærere. 79 % af almenlærerne har ført enten 1-5 elever (19 %), 5-10 elever (16 %) eller 10 eller flere elever (44 %) til portfolioprøve indtil nu, mens 35 % af faglærerne har ført enten 1-5 elever (25 %), 5-10 elever (6 %) eller 10 eller flere elever (4 %) til portfolioprøve. 26 % af faglærerne har enten ført 1-5 elever (20 %), 5-10 elever (4 %) eller 10 eller flere elever (2 %) til praktikprøve på én eller flere arbejdsdage (se tabel B.38 i appendiks b).

De store forskelle på andelen af almen- og faglærere, der har ført elever til prøve på FGU indtil nu, giver god mening i lyset af prøvekravene på FGU. Mens alle elever i udgangspunktet skal aflægge prøve i tre almene fag for at kunne overgå fra FGU til videre ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, er prøverne inden for de faglige temaer på pgu eller egu hverken obligatoriske eller del af adgangskravene til de gymnasiale uddannelser eller erhvervsuddannelserne. Det fremgår da også af interviewene med faglærere på FGU, at der kan mangle incitament til at føre eleverne til prøve i de faglige temaer, da det dels kan være svært at motivere eleverne til at gå til prøve, når det ikke er formelt nødvendigt, og der dels er få elever, som reelt når op på niveau 3 i løbet af deres FGU-forløb. Det er således en pointe blandt de interviewede faglærere, at eleverne typisk er startet på en erhvervsuddannelse, når de er omkring FGU-niveau 3 i de faglige temaer, da dette niveau, ifølge faglærerne, er højere, end hvad der forventes af eleverne på grundforløbet.

Det fremgår dog af interviewene med faglærerne, at nogle elever selv efterspørger at komme til prøve i et fagligt tema, da de gerne vil have en vurdering af deres faglighed eller en god prøveoplevelse med sig i bagagen, inden de fx starter på en erhvervsuddannelse. I andre tilfælde opfordrer faglærerne selv elever til, at de skal tage prøven i et fagligt tema, hvis de vurderer, at eleven er dygtig nok og også vil have godt af den succesoplevelse, som en positiv eksamination kan være. En faglærer forklarer fx, at det er vigtigt for hende at hjælpe eleverne med at blive egnede til at kunne komme til prøve og få en god oplevelse med dette, hvis eleven selv efterspørger det:

” Hvis det er vigtigt for eleven at få oplevelsen af at komme til prøve, så vil jeg rigtig gerne give dem den oplevelse. Og så går jeg ind og kigger på: ”Hvad har du så liggende, der kan bruges?” Det kræver, at eleven har noget liggende i sin portfolio, hvis de skal op til prøve, så jeg kan hjælpe dem med: ”Det her kan høre under det her bedømmelseskriterie, og det her under et andet bedømmelseskriterie”. Så får vi det til at passe, så der er noget at afholde prøven ud fra – også selvom eleven ikke nødvendigvis lever helt op til alle målene under niveau 3.

FAGLÆRER

Faglærerne fremhæver desuden, at det kan være en god erfaring for eleverne at komme til prøve i deres faglige tema, fordi det kan forberede dem på de prøver, der fx venter på en erhvervsuddannelse.

Portfolien bruges primært af almenlærere til at forberede eleverne til prøver

Som det fremgår af tabel 6.8 nedenfor, bruges portfolien først og fremmest af almenlærere til løbende at forberede eleverne til prøver. 64 % af almenlærerne i spørgeskemaundersøgelsen i 2023 angiver, at de i høj grad anvender portfolien til dette, hvilket svarer til en stigning på 9 procentpoint sammenholdt med almenlærernes besvarelser i 2021. 27 % af faglærerne i spørgeskemaundersøgelsen angiver i 2023, at de i høj grad anvender portfolien til samme formål, hvilket er et fald på 6 procentpoint sammenholdt med samme lærergruppes besvarelser i 2021. Udviklingen er dog hverken statistisk signifikant for almen- eller faglærere.

Omkring en tredjedel af almenlærerne angiver i 2023, at de i høj grad anvender portfolien til at synliggøre læring og progression for eleverne (33 %) og evaluere elevernes læringsudbytte (35 %), hvilket gør sig gældende for ca. en fjerdedel af faglærerne (hvv. 27 % og 23 %).

Tabel 6.8

Portfolio kan bruges på forskellig vis. I hvilken grad anvender du portfolio som et redskab til:

Andel i procent, der har svaret "I høj grad"

	Almenlærer 2021 (n = 354)	Almenlærer 2023 (n = 224)	Faglærer 2021 (n = 423)	Faglærer 2023 (n = 296)
At synliggøre læring og progression for eleverne selv	32	33	33	27
At evaluere elevernes læringsudbytte	30	35	24	23
Løbende at forberede eleverne til prøver	55	64	27	26

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af lærerne, der har svaret "I høj grad" på spørgsmålet: "Portfolio kan bruges på forskellig vis. I hvilken grad anvender du portfolio som et redskab til: At synliggøre læring og progression for eleverne selv (p-værdi almenlærere = 0,496; p-værdi faglærere = 0,2351); At evaluere elevernes læringsudbytte (p-værdi almenlærere = 0,1176; p-værdi faglærere = 0,8278); Løbende at forberede eleverne til prøver (p-værdi almenlærere = 0,619; p-værdi faglærere = 0,564)".

Note: Se den fulde svarfordeling i figur B.15 i appendiks b.

Almenlærere har fået forbedrede erfaringer med portfolioprøver

Evaluerings kvalitativ analyse viser, at der overordnet kan spores en fremgang i almenlærernes vurdering af portfolioprøverne. Det knytter sig først og fremmest til, at de har fået mere erfaring med formatet og har fået indblik i andre FGU-skolers praksisser gennem censoropgaver.

Det fremgår af interviewene med almenlærerne, at faglige netværk og rollen som censor har bidraget til erfaringsudveksling og givet et indblik i, hvordan kolleger på andre FGU-institutioner afvikler portfolioprøver. På nogle skoler har man desuden arbejdet med interne miniprøver, der dels skal give eleverne en indikation på deres faglige niveau og holde dem fagligt motiverede i løbet af skoleåret og dels styrke både elevers og læreres kendskab til portfolioprøver. Det er en udbredt pointe blandt almenlærerne, at de forskellige erfaringer har været med til at afmystificere prøveformen og givet en øget sikkerhed i, hvad det kræver at føre elever til portfolioprøve ift. fagligt niveau, forberedelse og bedømmelse. En lærer sætter fx følgende ord på, hvordan rollen som censor har fået personen til at føle sig mere sikker på det portfoliobaserede prøveformat:

”Vi var flere, der gik og var mega nervøse over, at skulle have elever til prøve, fordi vi ikke havde prøvet det før. Vi havde ikke prøvet at aflevere en portfolio til censor og vidste ikke helt, hvad den skulle indeholde, eller hvordan den skulle se ud. Så var vi heldige at komme ud som censorer, og det var beroligende at se, hvad elever på andre skoler går op til prøve i. Det behøver ikke være så skide svært. Jeg tror, vi var kommet til at forestille os nogle mål, som ikke var realistiske at indfri. Og nu har vi haft en del prøver her på skolen, og det er heldigvis gået rigtig godt, og vores elever har været rigtig gode til det. Så på den måde er der kommet mere ro på ift. prøverne, og jeg er ikke så nervøs for det mere.

LÆRER, AGU

Det er dog også en pointe blandt lærerne, at det kræver meget forberedelse, når man skal føre en elev til portfolioeksamen ift. at forberede eleven på prøvesituationen, sikre, at portfolioen lever op til kravene, udarbejde bedømmelseskriterier og sørge for, at prøvematerialet, der sendes til censor, generelt er fyldestgørende.

Portfolioprøve egner sig godt til elevgruppen på FGU, men portfolioarbejde kan være for abstrakt for nogle elever

Evaluerings kvalitativ analyse viser, at portfolioprøver generelt opfattes som en god prøveform til elevgruppen på FGU. Det er en pointe blandt de interviewede lærere, at mange elever på FGU generelt har dårlige prøveerfaringer med i bagagen eller måske aldrig har været oppe til en gældende prøve før af forskellige årsager. Lærerne peger i den sammenhæng på, at portfolioen er med til at skabe et trygt prøverum for eleverne, fordi de kommer til prøve i kendt stof, som de har arbejdet med i løbet af skoleåret, og som de har haft mulighed for at forberede sig på forud for prøven.

Det er en pointe blandt lærerne, at portfolioen på den måde er med til at give eleverne en oplevelse af ejerskab over den opgave, de skal præsentere til prøven, hvilket både kan bidrage til en faglig stolthed blandt eleverne, og til at de, i nogens tilfælde for første gang, får en god prøveoplevelse med et godt resultat og øget faglig selvtillid til følge. En almenlærer sætter følgende ord på, hvordan personen foretrækker portfolioprøven over den prøveform, vedkommende også har erfaringer med fra folkeskolen:

”Jeg har haft rigtig mange til prøve i både dansk, matematik og naturfag. Nu har jeg jo også kørt prøver i mange år i folkeskolen, og jeg synes, at portfolioen er en bedre prøveform både for eleven og for mig som lærer. Man ved, at ens elever kan have ro i maven, når de kommer ind ad døren, fordi de kan det, de skal op i. Jeg gør meget ud af at øve prøvesituationen med eleverne, så det bliver en god dag for alle. Jeg har elever, der aldrig har været til prøve før, og det eneste, de hører, det er far hjemme over aftensmaden, der siger: ”Det er frygteligt at være til eksamen, og lærerne er onde”. Det kan vi afmystificere sammen, fordi vi øver det med eleverne, og det er dem, der styrer rummet til prøven.

ALMENLÆRER

På trods af lærernes positive vurdering af portfoliooprøven ift. elevgruppen er det også en pointe blandt nogle lærere, at portfolioarbejdet kan være for akademisk og krævende for nogle elever. Ifølge de pågældende lærere består udfordringen i, at det løbende arbejde med portfolioen kræver en stor selvstændighed, som det ikke er alle elever på FGU, der kan leve op til. Det knytter sig bl.a. til, at det kan være svært for eleverne selv at skulle udforme relevante problemstillinger og løbende sørge for at få dokumenteret deres arbejde med forskellige opgaver i portfolioen, så de har noget konkret at tage udgangspunkt i, når de skal føres til prøve. Lærerne forklarer, at det for nogle elever betyder, at de pludselig får travlt og har meget at indhente, når de skal forberede sig til en afsluttende prøve, hvilket også skaber behov for ekstra støtte fra læreren.

Det er desuden en pointe blandt de interviewede lærere, at en elevs bedømmelse til en prøve ikke nødvendigvis er et fyldestgørende mål for elevens udvikling på FGU. Lærerne, der fremfører denne pointe, peger på, at eleverne kan have gennemgået en stor personlig, social eller faglig udvikling fra deres eget udgangspunkt, selvom de ikke går til prøve eller ikke nødvendigvis overgår til uddannelse eller job i umiddelbar forlængelse af deres FGU-forløb.

Blandt de interviewede repræsentanter for hf-aftagerinstitutionerne er det derudover et perspektiv, at portfoliooprøven ikke altid giver et retvisende billede af, hvad eleverne kan. Det skyldes dels, at eleverne ikke bliver trænet tilstrækkeligt i skriftligt arbejde, og dels at eleverne føres til prøve i kendt stof, hvorfor der kan være huller i elevens kunnen uden for de emner, som indgår i elevens portfolio. På trods af ovennævnte udfordringer er aftagerinstitutionerne dog ikke entydigt kritiske over for prøveformen. Flere anser prøveformen som velegnet til målgruppen trods ulemperne.

Bedømmelseskriterier til prøver kan fremstå vilkårlige

Endelig viser evalueringens kvalitative analyse, at den største udfordring ved prøverne på FGU er, at de faglige mål for de forskellige faglige niveauer er formuleret for overordnet i fagbilagene. Det bidrager ifølge ledere og lærere til en oplevelse af vilkårlighed, når målene skal omsættes til bedømmelseskriterier.

Det er en pointe blandt lærerne, at de kan finde det uhåndgribeligt, når de skal omsætte de faglige mål for det niveau, en elev føres til prøve i til bedømmelseskriterier, der er relevante ift. den specifikke portfoliooprøve. Ifølge lærerne betyder det, at de faglige mål for de forskellige faglige niveauer i princippet kan resultere i bedømmelseskriterier, der kan variere meget i sværhedsgrad, alt efter hvilken lærer der har udformet dem.

Lærerne peger på, at det især bliver tydeligt, når man samarbejder med en censor fra en anden FGU-institution omkring en prøve eller selv er ude som censor. En lærer betegner det fx som en "kampzone" om fortolkningen af de faglige niveauer mellem eksaminator og censor, når man afholder prøver, der i sidste ende kan være påvirket af, hvor god den personlige kemi er mellem de to parter. En anden lærer sætter følgende ord på, hvordan man kan blive dybt overrasket over, hvordan ens kollega fortolker de faglige mål, når man er ude som censor:

”Jeg synes, det er for uhåndgribeligt med de faglige mål i fagbilagene. Der er mange fine floskler, men de er ikke så konkrete. Hvad kræver det egentlig at være på G-niveau ift. at være på E- eller D-niveau? Det har vi virkelig diskuteret meget. Når jeg har været ude som censor, har jeg nogle gange haft oplevelsen af: ”Hvad!?”. Det kan fx være en elev, der er ført til prøve på G-niveau, hvor jeg tænker, at det er et meget introducerende niveau. Der har vi slet ikke været på linje med hinanden, så jeg kunne godt tænke mig, at det blev mere konkret.

ALMENLÆRER

I lærerinterviewene efterspørges der et centralt defineret, fælles tredje, der i højere grad kan ensarte bedømmelseskriterierne på tværs af lærere og institutioner og mindske det individuelle fortolkningsrum, ift. hvornår en elev befinder sig på ét fagligt niveau frem for et andet.

6.3.3 Erhvervstræning og kombinationsforløb

Anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet viste, at erhvervstræning bidrog til at afklare eleverne, men at erhvervstræning ikke blev brugt i samme udstrækning på alle spor. Evalueringen viste også, at kombinationsforløb ansås som en central del af samarbejdet med aftagerinstitutionerne, men at kombinationsforløb ikke var lige udbredt på tværs af sporene (EVA, 2022a, s. 80f., 96f.). De følgende afsnit gør status på udbredelsen af erhvervstræning og kombinationsforløb.

Ingen væsentlig udvikling i, hvor ofte elever kommer i erhvervstræning

Der er ikke sket nogle markante ændringer i, hvor hyppigt skolerne gør brug af erhvervstræning i perioden 2021 til 2023. Det indebærer også, at brugen af erhvervstræning fortsat er mindre udbredt på agu sammenlignet med på pgu.

I spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere angiver 13 % i 2023, at eleverne på *agu* altid (2 %) eller ofte (11 %) kommer i erhvervstræning som del af deres FGU-forløb, mens 21 % angiver, at det sker af og til. Til sammenligning angiver 48 % af medarbejderne i 2023, at elever på *pgu* altid (8 %) eller ofte (40 %) kommer i erhvervstræning som en del af deres FGU-forløb. Udviklingen i, hvor ofte erhvervstræning bruges, er dog ikke statistisk signifikant. Det fremgår af tabel 6.9 nedenfor.

Tabel 6.9

Hvor hyppigt sker det, at elever på følgende spor kommer i erhvervstræning som en del af deres FGU-forløb?

Andel i procent

	2021 (n = 973)			2023 (n = 581)	
	På AGU	På PGU	På EGU*	På AGU	På PGU
Altid	1	6	28	2	8
Ofte	8	38	17	11	40
Af og til	28	34	9	21	30
Sjældent	22	8	2	21	9

	2021 (n = 973)			2023 (n = 581)	
	På AGU	På PGU	På EGU*	På AGU	På PGU
Aldrig	6	1	2	3	0
Ved ikke	35	12	42	42	12
Total	100	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Agu (p-værdi = 0,3655), pgu (p-værdi = 0,4609). *Egu kun medtaget i 2021.

Den manglende udvikling i udbredelsen af erhvervstræning har fundet sted, på trods af at det er en pointe i interviewene med både elever, lærere og vejledere, at erhvervstræning på tværs af spor i høj grad bidrager til elevernes afklaring og arbejdsmarkedsparathed.

Det fremgår dog af lærer- og vejlederinterviewene, at den manglende udvikling i brug af erhvervstræning hænger sammen med, at det er ressourcekrævende at planlægge. Det skyldes dels, at mange elever har behov for meget støtte i processen med at finde et sted, de kan komme i erhvervstræning, og dels at det kræver opbygning af et netværk blandt virksomheder i lokalområdet, der har lyst til at få elever i erhvervstræning. Det er derfor en pointe blandt lærere og vejledere, at der kan være et uforløst potentiale ift. erhvervstræning og dermed også ift. det udbytte, eleverne får ud af at komme i erhvervstræning. På de skoler, hvor man fortsat oplever et uforløst potentiale, er der eksempler på, at man arbejder med at udbygge indsatsen ift. erhvervstræning, fx ved at udforme et katalog over relevante virksomheder eller gennem et styrket fokus på ansvarsfordelingen mellem medarbejderne ift. at hjælpe eleverne med at komme i erhvervstræning.

Selvom der ikke er sket signifikante ændringer i, hvor hyppigt erhvervstræning bruges fra 2021 til 2023, har der været en positiv, statistisk signifikant udvikling i samme periode, når det kommer til andelen af medarbejdere, der er involveret i samarbejdet med virksomheder omkring praktik eller erhvervstræning. Spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejderne viser, at 57 % af medarbejderne i 2023 angiver, at de er involveret i dette, hvilket svarer til en statistisk signifikant stigning på 8 procentpoint sammenholdt med i 2021 (se tabel B.39 i appendiks b).

Spørgeskemaundersøgelsen viser desuden, at der fortsat er variation i medarbejdernes vurdering af, om elevernes muligheder for at komme i erhvervstræning er tilstrækkelige. Samlet set vurderer 69 % af medarbejderne i spørgeskemaundersøgelsen i 2023, at mulighederne i høj grad (19 %) eller i nogen grad (50 %) er tilstrækkelige, mens 24 % vurderer, at mulighederne i mindre grad (21 %) eller slet ikke (3 %) er tilstrækkelige. Denne variation gjorde sig også gældende i 2021, hvor 72 % af medarbejderne samlet set vurderede, at mulighederne for at komme i erhvervstræning i høj grad (20 %) eller i nogen grad (52 %) var tilstrækkelige, mens 29 % vurderede, at dette i mindre grad (24 %) eller slet ikke (5 %) var tilfældet (se tabel B.40 i appendiks b).

Kombinationsforløb opleves som et godt redskab ift. afklaring og overgang af både FGU og aftagerinstitutioner

Kombinationsforløb opleves som et godt redskab til at hjælpe eleverne med afklaring ift. videre uddannelse eller beskæftigelse og til at sikre, at eleverne får en god overgang til ungdomsuddannelse efter fuldført FGU-forløb. Det kommer til udtryk på tværs af de kvalitative interview med elever, medarbejdere, ledere og repræsentanter for aftagerinstitutioner.

Der er dog forskel på, hvor udbredt brugen af kombinationsforløb er på de forskellige spor. På pgu bruges kombinationsforløb oftere end på agu. I spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere angiver 76 % af vejlederne i 2023, at de enten i høj (41 %) eller nogen grad (35 %) gør brug af kombinationsforløb på pgu, mens 21 % angiver, at de i mindre grad (17 %) eller slet ikke (4 %) gør dette. Til sammenligning angiver 52 % af vejlederne i spørgeskemaundersøgelsen, at de i høj (20 %) eller nogen grad (32 %) gør brug af kombinationsforløb på agu, mens 34 % angiver, at det i mindre grad (26 %) eller slet ikke (8 %) er tilfældet. Der er ikke sket en statistisk signifikant udvikling i brugen af kombinationsforløb på de forskellige spor fra 2021 til 2023 (se tabel B.41 i appendiks b).

Evalueringens kvalitative analyse viser, at kombinationsforløb bruges på forskellig vis på skolerne. Overordnet bruges kombinationsforløbene i tre forskellige henseender.

Tre formål med brug af kombinationsforløb

1. Som del af elevers overgang fra FGU til ungdomsuddannelse

Når kombinationsforløb bruges som led i elevernes overgang fra FGU til ungdomsuddannelse, sker det, ved at eleven modtager undervisning på sin kommende ungdomsuddannelse som del af afslutningen på sit FGU-forløb. Denne form for kombinationsforløb opleves som et godt værktøj ift. at støtte elevernes overgang til og opstart på deres ungdomsuddannelse.

2. Som led i elevernes afklaringsproces

Når kombinationsforløb bruges som led i elevernes afklaringsproces, sker det som regel, ved at eleverne afprøver en uddannelse gennem en kortere periode, enten individuelt eller i hold. Når eleverne er i denne form for kombinationsforløb, har kombinationsforløbet samme betydning for eleverne, som erhvervstræning eller holdskifte kan have, idet kombinationsforløbet giver eleverne mulighed for at stifte bekendtskab med en uddannelse i praksis.

Kombinationsforløb som led i elevernes afklaringsproces kan også give eleverne indblik i, hvordan hverdagen på en specifik uddannelse ser ud, og hvilke krav der stilles. Dette kan, ud over at skabe konkret kendskab til uddannelsen, også bidrage til at give eleverne indblik i, om de er klar til at overgå fra FGU til en ungdomsuddannelse. Elevinterviewene viser, at eleverne generelt oplever et stort udbytte af denne form for kombinationsforløb. Hvis elever er afklarede om, hvilken uddannelse de vil starte på efter FGU, er det dog afgørende for udbyttet, at kombinationsforløbet er fagligt målrettet den specifikke uddannelse, som eleven planlægger at starte på.

Udfordringerne ved denne form for kombinationsforløb er, at de kan være omfattende at planlægge, ligesom der i landområder kan være logistiske udfordringer ift. transport. Denne form for kombinationsforløb kræver derudover, at uddannelserne i lokalområdet vil samarbejde om at afholde dem, hvilket opleves som en barriere for brug af kombinationsforløb på nogle FGU-skoler.

3. Give mulighed for, at eleverne kan tage kurser uden for FGU under deres FGU-forløb

På nogle skoler bruges kombinationsforløb også, hvis en elev mangler et kursus for at komme videre i uddannelse, som det ikke er muligt at tage på FGU. Det kan fx være på AMU.

Det fremgår desuden af evalueringens kvalitative analyse, at kombinationsforløb generelt opleves som et vigtigt bidrag til elevernes afklaringsproces på FGU og støtte ifm. deres overgang til videre uddannelse. En dansk som andet sprog-elev, der har været i erhvervstræning og i kombinationsforløb på eud fortæller fx følgende om sin afklaringsproces og udvikling mod at blive klar til eud:

”Jeg var i praktik [erhvervstræning] i et køkken og oplevede, at jeg godt kunne lide at lave kage og andre desserter. Så bagefter sagde jeg, at jeg gerne ville starte som bager-konditor. Og så var jeg i praktik [kombinationsforløb] på eud. Men da jeg var på eud, blev jeg meget genert, fordi mit danske sprog ikke er rigtig godt. Så jeg sagde: ”Okay, jeg vil godt tilbage til FGU, og når jeg bliver klar i dansk og naturfag, går jeg tilbage til eud”. Og nu starter jeg på eud næste måned.

ELEV, AGU

I spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere angiver omkring halvdelen af lederne, at de i høj grad samarbejder med aftagerinstitutioner om forskellige former for kombinationsforløb: 51 % angiver, at de i høj grad samarbejder om kombinationsforløb for individuelle elever undervejs på FGU; 48 % angiver, at de i høj grad samarbejder om kombinationsforløb for individuelle elever i forbindelse med udslusning, og 47 % angiver, at de i høj grad samarbejder med aftagerinstitutioner om kombinationsforløb på holdniveau (se figur B.16 i appendiks b).

6.3.4 Stor udbredelse af særlige forløb på FGU

Evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt ledere viser, at det er en udbredt praksis på FGU at udbyde forskellige forløb som supplement til FGU, enten finansieret inden for rammerne af FGU-loven eller kommunalt finansieret, fx via LAB-loven (lov om en aktiv beskæftigelsesindsats).

48 % af de adspurgte ledere angiver, at de inden for de sidste to år har oprettet hold eller andre former for særtilbud, der er målrettet særligt sårbare elever (se tabel B.42 i appendiks b). Det fremgår af spørgeskemaundersøgelsens åbne besvarelser, at det drejer sig om hold, der retter sig mod forskellige målgrupper såsom:

1. Unge, der ligger i spændet mellem STU og FGU, hvor målet er at gøre dem klar til FGU
2. Unge med angst eller massiv skolevægning
3. Unge med autismespektrumforstyrrelser (ASF)
4. Nydanskere, der har brug for en særlig sprogindsats.

Forløbene tilrettelægges på forskellig vis afhængig af målgruppen. Der er eksempler på virtuelle forløb kombineret med gradvist fremmøde, hvor målet er, at eleverne kan vænne sig til fysisk fremmøde på sigt. Andre forløb har fokus på forskellige former for livsmestringsindsatser, der skal klæde eleverne på til FGU. Endelig er der eksempler på forløb, der minder om basisforløb, men hvor alle elever er på nedsat tid.

Den kvalitative analyse viser, at de særlige forløb udspringer af et oplevet behov for en ekstra indsats målrettet bestemte elever, og at forløbene typisk er udviklet i dialog med KUI.

7 Udvikling i rammevilkår for implementering

Dette kapitel sætter fokus på udviklingen i rammevilkårene, der har været for implementeringen af FGU siden sidste dataindsamling i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet i foråret 2021.

Kapitlet følger således op på de rammevilkår, der blev udvalgt i forbindelse med evaluerings- og følgeforskningsprogrammets anden delrapport med afsæt i Winter og Niensens (2008) implementeringsteori, der især peger på vigtigheden af de medarbejdere, der skal implementere reformen, og deres oplevelse af at kunne løfte opgaven. Det indebærer både et fokus på medarbejdernes kompetencer og deres betingelser for at løfte opgaven ift. ledelsesunderstøttelse, skolernes fysiske rammer og de socioøkonomiske vilkår i form af elevgruppens sammensætning.

Kapitlet bygger på registerdata om elevgruppens sammensætning, spørgeskemaundersøgelserne blandt ledere og medarbejdere samt kvalitative interview med ledere, lærere og vejledere.

Det fremgår af kapitlet, at elevgrundlaget på FGU er blevet yngre og mere udsat ift. visse karakteristika fra uddannelsens opstart i 2019 til 2022. Det kan have betydning for, at ledere og lærere fortsat efterspørger kompetenceudvikling blandt medarbejderne ift. håndtering af målgruppen, herunder elever med specialpædagogiske behov.

I forlængelse heraf viser kapitlet desuden, at lærerne ikke føler sig væsentligt bedre klædt på til opgaverne som FGU-lærer i 2023 sammenholdt med i 2021, selvom lederne vurderer, at behovet for kompetenceudvikling blandt medarbejderne generelt er blevet mindre. Der har derudover fortsat været en stor udskiftning i medarbejdergruppen på FGU fra 2021 til 2023, bl.a. som følge af flere tilpasningsrunder foranlediget af faldende elevtal på skolerne.

Ift. ledelse og organisering viser kapitlet, at der har fundet en positiv udvikling sted fra 2021 til 2023, hvad angår medarbejdernes vurdering af den pædagogiske ledelse på deres skole og ledelsens inddragelse af medarbejdere, ift. hvordan FGU skal føres ud i livet. Medarbejdernes vurdering af, hvorvidt den interne organisering understøtter deres opgaveløsning, er dog cirka på samme niveau som i 2021.

Endelig fremgår det af kapitlet, at skolernes fysiske rammer fortsat udgør en udfordring ift. at realisere intentionerne med FGU. Det handler bl.a. om lokaler, der både kan være nedslidte og ikke i tilstrækkelig grad understøtter de ønskede undervisningsformer.

7.1 Elevgrundlag

Elevgrundlaget på FGU er et helt centralt vilkår for skolernes opgaveløsning, herunder skolernes mulighed for at rumme og understøtte alle elevers progression, så de i sidste ende kan leve op til forventningerne i deres uddannelsesplan og overgå til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.

I dette afsnit tegnes der pba. register- og kvalitative data et billede af udviklingen for en række karakteristika hos elevgruppen på FGU fra uddannelsens opstart i 2019 og frem til 2022. Evalueringen viser i denne sammenhæng, at elevgruppen på FGU er blevet yngre og mere udfordret ift. visse indikatorer for udsathed over tid.

Disse pointer vil blive udfoldet i det følgende afsnit.

7.1.1 Elevgruppen er blevet yngre og mere udsat over tid på nogle områder

På baggrund af registerdata kan det dokumenteres, at elevgruppen på FGU har ændret sig på en række punkter i den periode, FGU har eksisteret.

Tabel 7.1 viser forekomsten af udvalgte karakteristika for eleverne i årene 2019-2022. Det fremgår af tabellen, at elevgruppen på FGU er blevet mindre, yngre og mere udsat i løbet af FGU's levetid ift. visse indikatorer for udsathed. Det gælder særligt mht. tidligere skoleerfaringer og brug af receptpligtig psykofarmaka. Andre indikatorer for udsathed er dog uændrede eller reduceret i perioden.

Tabel 7.1
Udvikling i udvalgte karakteristika for elevgruppen på FGU

	2019 (n = 7.352)	2020 (n = 11.312)	2021 (n = 8.888)	2022 (n = 6.457)
Socioøkonomiske faktorer				
Mænd (%)	55	57	55	55
Alder (gns.)	19,77	19,77	19,56	19,05
Fædre med grundskole som højeste gennemførte uddannelse (%)	43	44	42	41
Mødre med grundskole som højeste gennemførte uddannelse (%)	42	42	40	38
Ikkevestlig herkomst (%)	31	27	23	22
Opholdt sig i DK i mindre end 5 år (%)	10	8	5	4
Uddannelses- og beskæftigelsesrelaterede faktorer				
Trivsel (gns.)	3,48	3,47	3,41	3,37
Modtager SPS på FGU (%)	18	21	23	20
Skoleskift (gns.)	1,52	1,6	1,62	1,66
Ikke erklæret uddannelsesparat (%)	85	86	91	94
Specialskole (%)	8	8	8	9

Udvikling i rammevilkår for implementering

	2019 (n = 7.352)	2020 (n = 11.312)	2021 (n = 8.888)	2022 (n = 6.457)
Modtaget specialundervisning (%)	23	23	21	20
Har ikke 9. klasses matematik (%)	20	21	20	19
Har ikke 9. klasses dansk (%)	20	20	20	20
Har tidligere gået på en ungdomsuddannelse (%)	24	28	27	26
Tidligere været på forberedende forløb (%)	56	43	31	24
I beskæftigelse 12 mdr. før FGU (%)	42	43	44	54
I fuldtidsbeskæftigelse 12 mdr. før FGU (%)	1	1	1	1
Indikatorer for særlige forhold				
Recept på psykofarmaka (%)	25	26	28	31
Har været anbragt uden for hjemmet (%)	14	14	13	13
Har tidligere været sigtet for kriminalitet (%)	10	9	6	4

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Beskrivelsen af elevgrundlaget på FGU er baseret på data om elever, der har gået på FGU pr. 1 september i hvert af de pågældende år fra 2019 til 2022.

Note: Den gennemsnitlige trivselsscore i tabellen er fundet pba. egne registeranalyser af trivselsdata. Se metodebilaget i appendiks c for yderligere beskrivelse af den bagvedliggende analyse.

Note: En supplerende registeranalyse viser, at udviklingen i indløsning af recepter på psykofarmaka har været faldende fra 2019 til 2022 blandt den samlede population af 15-24 årige i Danmark (se tabel B.141 i appendiks b).

Aldersmæssigt er eleverne på FGU i gennemsnittet blevet 0,72 år yngre fra 19,77 år i 2019 til 19,05 år i 2022. Rent socioøkonomisk er der desuden sket et lille fald fra 2019 til 2022 i andelen af unge, der kommer fra ”uddannelsesfremmede hjem”. Andelen af elever med mødre eller fædre, der har grundskole som højst gennemførte uddannelse, er således faldet fra 43 % til 41 % for fædre og fra 42 % til 38 % for mødre.

Hvad angår de uddannelses- og beskæftigelsesrelaterede faktorer, er der ikke de store udsving i udviklingen fra år 2019 til 2022 for hovedparten af variablene. De mest markante udviklinger består i, at andelen af elever, der er erklæret uddannelsesparate efter 9. klasse, er faldet fra 15 % i 2019 til 6 % i 2022. Derudover er andelen af elever, der tidligere har været på et forberedende forløb, nærmest blevet mere end halveret fra 56 % i 2019 til 24 % i 2022. Ift. beskæftigelse har der været en stigning i andelen af elever, der har været i beskæftigelse, 12 måneder før de er begyndt på FGU. I 2022 havde 54 % af eleverne været i beskæftigelse 12 måneder før FGU mod 42 % i 2019. Derudover er den gennemsnitlige trivsel blandt eleverne faldet en smule fra 3,48 i 2019 til 3,37 i 2022, mens der også gennemsnitligt har været en anelse flere skoleskift blandt eleverne i 2022 inden deres opstart på FGU.

Hvis man ser på indikatorerne for udsathed, er andelen af elever, der tidligere har været sigtet for kriminalitet faldet fra 10 % i 2019 til 4 % i 2022. Det samme gør sig gældende for andelen af elever, der har opholdt sig i Danmark i mindre end fem år. I 2019 gjorde dette sig gældende for 10 % af eleverne, mens det i 2022 er tilfældet for 4 %. Samme tendens afspejles i, at andelen af elever med ikke-vestlig herkomst er faldet fra 31 % i 2019 til 22 % i 2022.

Endelig er andelen af elever, der er på receptpligtig psykofarmaka, steget med 6 procentpoint fra 2019 til 2022. Denne udvikling er især værd at hæfte sig ved, fordi andelen af unge på receptpligtig psykofarmaka har været faldende i samme periode, hvis man ser på den samlede population af danske unge mellem 15 til 24 år – fra 18 % i 2019 til 15 % i 2022 (se tabel B.141 i appendiks b).

Evalueringsens kvalitative analyse underbygger, at både ledere, lærere og vejledere oplever, at elevgruppen på FGU er blevet yngre og mere udsat siden 2019. Det er bl.a. en udbredt pointe i interviewene, at skolerne oplever at have flere elever, der kommer direkte fra grundskolen, flere elever, der kommer fra specialtilbud, og flere elever, der har behov for at være på nedsat tid.

Ledere og lærere italesætter, at ændringen i elevgruppen stiller større krav til det inkluderende læringsmiljø, og i nogle tilfælde gør det svært at løfte eleverne til at kunne gå til prøve inden for forløbsperioden, de er normeret til i deres uddannelsesplan. Samtidig fortæller lærerne, at det kan have betydning for deres tilgang til eleverne og undervisningen, at flere fx har været i kontakt med psykiatrien. Lærerne forklarer, at disse elever typisk har brug for ekstra støtte og opmærksomhed i undervisningen, hvilket kan gøre det svært at yde tilstrækkelig hjælp til de øvrige elever på holdet.

7.2 Ledelse og organisering

Anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet understregede vigtigheden af ledelse og organisering ift. at implementere intentionerne med FGU. Rapporten påviste således statistisk signifikante sammenhænge mellem institutionernes implementeringsgrad for didaktik og medarbejdernes oplevelse af forskellige forhold knyttet til pædagogisk ledelse, intern organisering og forandringsledelse (EVA, 2022a, s. 45-54).

Evalueringen i indeværende tredje delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet viser i denne sammenhæng, at der siden 2021 har fundet en positiv udvikling sted i medarbejdernes vurdering af den pædagogiske ledelse på deres skole og det aspekt af forandringsledelse, der handler om ledelsens inddragelse af medarbejdere, ift. hvordan FGU skal føres ud i livet. Medarbejdernes vurdering af, hvorvidt den interne organisering understøtter deres opgaveløsning, er dog cirka på samme niveau som i 2021.

Disse pointer udfoldes i de følgende afsnit.

7.2.1 Pædagogisk ledelse

Andel delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet pegede på prioritering af lærernes forberedelsestid, understøttelse af systematisk videndeling blandt medarbejdere samt evnen til at sætte pædagogisk-didaktisk retning og tilbyde sparring tæt på undervisning som centrale elementer i pædagogisk ledelse på FGU. Rapporten viste desuden, at der kunne konstateres en positiv, statistisk signifikant sammenhæng mellem FGU-institutionernes implementeringsgrad ift. de didaktiske principper og andelen af medarbejdere på de enkelte institutioner, der hhv. vurderede, at ledelsen i høj grad understøttede systematisk videndeling blandt medarbejderne, og at ledelsen i høj grad satte pædagogisk-didaktisk retning for lærernes opgaveløsning (EVA, 2022a, s. 46-49).

De følgende afsnit udfolder udviklingen i den pædagogiske ledelse på FGU siden anden delrapport og fokuserer derfor på prioriteringen af lærernes forberedelsestid og understøttelsen af systematisk videndeling blandt medarbejderne. Det skyldes, at det er ift. disse to elementer, at der kan konstateres en statistisk signifikant udvikling i lærernes vurdering af den pædagogiske ledelse på FGU pba. evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere (se tabel B.43-45 i appendiks b for et overblik over udviklingen i lærernes vurdering af alle undersøgte elementer vedr. pædagogisk ledelse).

Ledere og lærere oplever i højere grad, at lærernes forberedelsestid prioriteres

Det fremgår af spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere, at der har været en positiv udvikling siden 2021, når det kommer til andelen af ledere, der i høj grad vurderer, at de på deres skole har prioriteret at afsætte tid til lærernes individuelle såvel som fælles forberedelse af undervisningen.

I 2023 er det således 56 % af lederne, der angiver, at de i høj grad prioriterer at afsætte tid til lærernes individuelle forberedelse af undervisningen, hvilket svarer til en stigning på 8 procentpoint sammenholdt med den tilsvarende andel i 2021. 62 % af lederne i spørgeskemaundersøgelsen angiver i 2023, at de i høj grad prioriterer at sætte tid af til lærernes fælles forberedelse af undervisningen, hvilket udgør en stigning på 19 procentpoint ift. spørgeskemaundersøgelsen i 2021. Ingen af de to udviklinger er dog statistisk signifikante, hvorfor der blot er tale om tendenser (se figur B.17 i appendiks b).

Den positive tendens i ledernes prioritering af lærernes forberedelsestid afspejles i lærernes vurdering af, i hvilken grad de oplever, at ledelsen prioriterer, at man som lærer har tid til at forberede sin undervisning. I 2023 er det 59 % af lærerne i spørgeskemaundersøgelsen, der oplever, at det enten i høj (16 %) eller nogen grad (43 %) er tilfældet, hvilket svarer til en statistisk signifikant stigning på 12 procentpoint sammenholdt med lærernes besvarelser i 2021. Her oplevede 47 % af lærerne, at det enten i høj (10 %) eller nogen grad (37 %) gjorde sig gældende (se tabel B.43 i appendiks b).

En større andel af medarbejderne vurderer i høj grad, at ledelsen understøtter systematisk videndeling

Evalueringens spørgeskemaundersøgelse viser ligeledes, at medarbejdernes vurdering af den pædagogiske ledelse ift. facilitering af videndeling har udviklet sig positivt fra 2021 til 2023.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere viser således, at 19 % oplever, at ledelsen i høj grad understøtter systematisk sparring og videndeling blandt medarbejderne, hvilket svarer til en statistisk signifikant stigning på 4 procentpoint sammenholdt med spørgeskemaundersøgelsen blandt FGU-medarbejdere i 2021 (se tabel B.44 i appendiks b).

25 % af lærerne angiver i 2023, at de i høj grad oplever, at ledelsen sætter pædagogisk-didaktisk retning for lærernes opgaveløsning, hvilket svarer til en stigning på 5 procentpoint sammenholdt med den tilsvarende andel i 2021. Stigningen er dog ikke statistisk signifikant, hvorfor den blot kan karakteriseres som en tendens til en positiv udvikling (se tabel B.45 i appendiks b).

7.2.2 Intern organisering

Anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet synliggjorde ligeledes betydningen af FGU-institutionernes interne organisering. Rapporten viste således en positiv, signifikant sammenhæng mellem lærernes vurdering af, i hvilken grad de oplever, at organiseringen af deres samarbejde understøtter deres opgaveløsning og FGU-institutionernes implementeringsgrad ift. de didaktiske principper for FGU (EVA, 2022a, s. 49). De følgende afsnit gør status på udviklingen i ledere og medarbejdes oplevelse af den interne organisering på deres skole.

Lærernes oplevelse af rammerne for deres samarbejde er uændret

Evalueringen viser, at der har været mindre forskydninger i, hvordan skolerne, jf. ledernes spørgeskemabesvarelser, organiserer lærernes samarbejde. Som det fremgår af tabel 7.2, har der således været en stigning på hhv. 11 og 13 procentpoint i andelen af ledere, der angiver, at lærernes samarbejde på deres skole er organiseret omkring linjer/temaer og fag.

Det fremgår desuden af spørgeskemaundersøgelsen åbne besvarelser, at man på nogle skoler kører med mere smidige samarbejdsformer, hvor lærerne samarbejder på kryds og tværs af fag og spor alt efter elevernes behov.

Tabel 7.2
I hvilken grad passer følgende beskrivelser på organiseringen af lærernes samarbejde på jeres skole? Samarbejde/teams er organiseret omkring...

Andel i procent

	2021 (n = 65)	2023 (n = 43)
Klasser/hold	68	63
Spor	43	42
Linjer/temaer	40	51
Fag	17	30
Andet	25	14

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad passer følgende beskrivelser på organiseringen af lærernes samarbejde på jeres skole? Samarbejde/teams er organiseret omkring: Klasser/hold (p-værdi = 0,9836); Spor (p-værdi = 0,940); Linjer/temaer (p-værdi = 0,2222); Fag (p-værdi = 0,0717); Andet (p-værdi = 0,9594)".

På trods af de mindre forskydninger i organiseringen af lærernes samarbejde fremgår det af spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere, at lærernes oplevelse af, i hvilken grad organiseringen af lærersamarbejdet på deres skole understøtter deres opgaveløsning er på nogenlunde samme niveau i 2023 som i 2021 – dog med tendens til en lille positiv udvikling.

I 2023 er det således 73 % af lærerne, der vurderer, at organiseringen af lærersamarbejdet på deres skole enten i høj (20 %) eller nogen grad (53 %) understøtter deres opgaveløsning som FGU-lærer. I 2021 var det 67 % af lærerne i spørgeskemaundersøgelsen, der enten i høj (19 %) eller nogen grad

(48 %) vurderede, at dette var tilfældet. Udviklingen er ikke statistisk signifikant (se tabel B.46 i appendiks b).

En større andel af lærerne vurderer i høj grad, at flerlærerundervisning understøtter elevernes udbytte af undervisningen

Det fremgår af spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere, at det som i 2021 er knap to tredjedele af lærerne, der angiver, at de har skemalagt undervisning, hvor de deltager flere lærere sammen, fx i form af flerlærerordninger, inddragelse af ressourcepersoner eller lignende (se tabel B.47 i appendiks b).

Det fremgår dog ligeledes af spørgeskemaundersøgelsen, at en større andel af lærerne, der har skemalagt flerlærerundervisning, i høj grad oplever, at deres flerlærerundervisning generelt set understøtter elevernes udbytte af undervisningen. I 2023 er det 62 % af de pågældende lærere, der oplever, at dette i høj grad er tilfældet, hvilket svarer til en statistisk signifikant stigning på 10 procentpoint sammenholdt med den tilsvarende andel i spørgeskemaundersøgelsen i 2021 (se tabel B.48 i appendiks b).

Tendens til positiv udvikling i lederes vurdering af tværgående samarbejde i ledelsesgruppen på samme institution

Evalueringsens spørgeskemaundersøgelse blandt ledere viser, at der kan iagttages en tendens til en positiv udvikling i ledernes vurdering af, hvorvidt de har et velfungerende samarbejde i ledelsesgruppen, der går på tværs af institutionens FGU-skoler.

I 2023 er det således 94 % af lederne, der angiver, at de enten i høj (67 %) eller nogen grad (27 %) oplever et velfungerende samarbejde i institutionens samlede ledergruppe. I 2021 var det 91 % af lederne, der angav, at de enten i høj (51 %) eller nogen grad (40 %) oplevede, at det var tilfældet. Der er dog kun tale om en grænsesignifikant udvikling (se tabel B.49 i appendiks b).

7.2.3 Forandringsledelse

Implementeringslitteraturen peger på forandringsledelse som en vigtig parameter ifm. implementering. Et vigtigt element her er bl.a. at kommunikere en vision eller kernefortælling tydeligt, således at alle involverede har en god forståelse af, i hvilken retning man ønsker, at organisationen skal bevæge sig. Et andet vigtigt element er, at medarbejderne føler sig lyttet til og inddraget i forbindelse med implementeringen (Winter & Nielsen, 2008; Denton, Vaughn, & Fletcher, 2003).

Evaluerings- og følgeforskningsprogrammets anden delrapport understregede vigtigheden af forandringsledelse ved at påvise en statistisk signifikant sammenhæng mellem institutionernes implementeringsgrad for didaktik og andelen af medarbejdere, der i høj grad oplever, at ledelsen kommunikerer klart til medarbejderne om, hvordan FGU skal føres ud i livet hos dem ift. værdier, visioner, mål mv. (EVA, 2022a, s. 52f.). De følgende afsnit gør status på udviklingen i ledernes og medarbejdernes oplevelse af forandringsledelse på deres skole.

Medarbejdernes oplevelse af klar kommunikation fra ledelsen er uforandret

Spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere viser, at medarbejdernes oplevelse af, i hvilken grad ledelsen har kommunikeret klart til medarbejderne om, hvordan FGU skal føres ud i livet på deres skole, fx ift. værdier, visioner og mål, er på cirka samme niveau i 2023 som i 2021.

I 2023 er det 67 % af medarbejderne, der oplever, at ledelsen enten i høj (24 %) eller nogen grad (43 %) har kommunikeret klart til medarbejderne om, hvordan FGU skal føres ud i livet på deres skole. I 2021 var det 60 % af medarbejderne, der enten i høj (23 %) eller nogen grad (37 %) oplevede, at det var tilfældet. Udviklingen er dog ikke statistisk signifikant, hvorfor det ikke kan konkluderes, at den ændrede svarfordeling dækker over en reel fremgang i medarbejdernes oplevelse af ledelsens kommunikation (se tabel B.50 i appendiks b).

Positiv udvikling i medarbejderes oplevelse af inddragelse i implementeringsproces

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der har været en positiv udvikling i medarbejdernes vurdering af, i hvilken grad de oplever at blive tilstrækkelig lyttet til, når det gælder, hvordan FGU skal føres ud i livet på deres skole.

I 2023 er det 58 % af medarbejderne, der vurderer, at de enten i høj (17 %) eller nogen grad (41 %) oplever at blive tilstrækkelig lyttet til, ift. hvordan FGU skal føres ud i livet på deres skole. Det svarer til en positiv, statistisk signifikant udvikling på 7 procentpoint relativt til 2021, hvor 51 % af medarbejderne oplevede, at det enten i høj (11 %) eller nogen grad (40 %) var tilfældet (se tabel B.51 i appendiks b).

Samtidig vurderer 69 % af lederne i spørgeskemaundersøgelsen i 2023, at de i høj grad har inddraget deres medarbejdere eller medarbejderrepræsentanter i arbejdet med at omsætte intentioner og principper bag FGU til praksis, hvilket gjorde sig gældende for 59 % af lederne i 2021. Denne udvikling er dog ikke statistisk signifikant. Det er udviklingen til gengæld, når det kommer til ledernes vurdering af, i hvilken grad de hhv. har inddraget elevrepræsentanter i dette arbejde og drøftet behov for kompetenceudvikling med medarbejderne eller medarbejderrepræsentanter.

I 2023 er det dog fortsat kun 12 % af lederne, der vurderer, at de i høj grad har inddraget elevrepræsentanter i arbejdet med at omsætte intentioner og principper bag FGU til praksis, hvilket svarer til en stigning på 8 procentpoint sammenholdt med 2021. 61 % af lederne vurderer i 2023, at de i høj grad har drøftet behovet for kompetenceudvikling med medarbejdere, hvilket svarer til en stigning på 18 procentpoint sammenlignet med 2021 (se figur B.19 i appendiks b).

7.3 Medarbejdersammensætning, kompetencer og kompetenceudvikling

Anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet viste, at medarbejdertilpasningsrunder, sammensætningen af kompetencer i medarbejdergruppen samt sammensætningen af virksomhedsoverdragede medarbejdere med forskellige kulturer og tilgange har haft betydning for implementeringen af FGU. Rapporten viste også, at medarbejderne ikke vurderede udbyttet af den gennemførte kompetenceudvikling udpræget positivt (EVA, 2022a, s. 57ff.).

Anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet viste samtidig, at der er en positiv sammenhæng mellem skolernes implementeringsgrad for didaktik og andelen af medarbejdere, der i høj grad oplever at være klædt på til at løfte opgaven som FGU-lærer. Medarbejdersammensætning og -kompetencer spiller altså en væsentlig rolle for implementeringen af FGU (EVA, 2022a, s. 55).

Dette afsnit følger op på udviklingen ift. medarbejdersammensætning, kompetencer og kompetenceudvikling. Afsnittet viser bl.a., at der fortsat har været udskiftning i medarbejderne på FGU, og at medarbejderudskiftning både kan have positiv betydning for opbygningen af en ny kultur, men også kan være en forhindring for kvaliteten af tilbuddet. Afsnittet viser også, at lærerne ikke føler sig væsentligt bedre klædt på til opgaverne som FGU-lærer i 2023 sammenlignet med i 2021, selvom lederne vurderer, at behovet for kompetenceudvikling blandt medarbejderne er blevet mindre.

7.3.1 Medarbejdersammensætning på FGU

Sammensætningen af medarbejdere på en skole kan have stor betydning for skolens vilkår for implementeringen af FGU. Det handler både om sammensætningen af fagligheder og kompetencer samt om medarbejdergruppen har overensstemmende indstillinger til samarbejde og pædagogik.

De følgende afsnit beskriver evalueringens resultater vedrørende udviklingen i medarbejdersammensætning på FGU.

Betydelig medarbejderudskiftning på FGU

Evalueringen viser, at der har været betydelig medarbejderudskiftning på FGU i perioden 2021-2023. Det kommer både til udtryk gennem en stigning i andelen af nyansatte medarbejdere og gennem et fald i andelen af virksomhedsoverdragede medarbejdere, der fortsat er på FGU.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere viser, at der fortsat har været en stor medarbejderudskiftning på skolerne fra 2021 til 2023. I 2023 angiver 7 % af lederne, at over 50 % af deres medarbejdere er blevet ansat inden for de sidste to skoleår, mens 20 % angiver, at det er tilfældet for 31-50 % af deres medarbejdere (se tabel B.52 i appendiks b).

Den store andel af nyansatte medarbejdere på skolerne kan oplagt hænge sammen med, at andelen af virksomhedsoverdragede medarbejdere er blevet mindre i samme periode. I 2023 er det således kun 8 % af lederne, der angiver, at 71-100 % af deres medarbejdere er virksomhedsoverdraget, mens det i 2021 var 25 % af lederne, der angav, at det var tilfældet (se tabel B.53 i appendiks b).

Blandt de virksomhedsoverdragede medarbejdere er det især medarbejdere fra VUC, der har forladt FGU-skolerne, enten på eget initiativ eller som led i tilpasningsrunder blandt medarbejderne. Det vurderer 75 % af lederne i spørgeskemaundersøgelsen i 2023. 33 % af lederne vurderer, at det især er medarbejdere fra produktionsskolerne, der har forladt FGU-skolerne, mens 19 % vurderer, at det særligt er medarbejdere fra EGU og KUU i kommuner (svarprocenterne summerer ikke til 100 %, da det har været muligt at angive flere svar på spørgsmålet – se tabel B.54 i appendiks b).

Evalueringens kvalitative analyse viser, at tilpasningsrunderne især har været forårsaget af elevnedgang og deraf manglende taxameterindtægter. Nogle steder har afskedigelser dog også haft til formål at strømline FGU-tilbuddet ift. pædagogik, tilgang til kollegialt samarbejde eller opfattelser af kerneopgaven på FGU. Derudover har nogle lærere, heriblandt virksomhedsoverdragede lærere, aktivt søgt væk pga. transformationen til FGU.

Medarbejderudskiftninger kan være en udfordring for kvaliteten af tilbuddet, men kan skabe nye forudsætninger for opbygning af kultur

Den kvalitative analyse viser, at perioden fra 2021 til 2023 med stor medarbejderudskiftning pba. tilpasningsrunder har været hård for både ledere og medarbejdere. Analysen viser dog også, at der i kølvandet på den hårde periode har indfundet sig en arbejdsro på flere skoler, hvor man er nået længere med at opbygge en fælles kultur og professionsidentitet. På den måde fremgår det af evalueringens kvalitative analyse og spørgeskemaundersøgelse, at medarbejderudskiftningerne både har haft en negativ og positiv indvirkning på implementeringen af FGU.

Ifølge 48 % af lederne i spørgeskemaundersøgelsen har personaletilpasningerne haft en overvejende positiv indvirkning på opbygningen af en ny, fælles kultur blandt medarbejderne, mens kun 19 % af lederne vurderer, at tilpasningerne har haft en overvejende negativ indvirkning på dette. Personaletilpasningerne har ifølge 24 % af lederne ligeledes haft en overvejende positiv indvirkning på medarbejdernes motivation. 38 % af lederne vurderer dog omvendt, at tilpasningerne har haft en overvejende negativ indvirkning i denne sammenhæng (se figur B.20 i appendiks b).

De kvalitative interview blandt ledere viser i forlængelse heraf, at en positiv konsekvens af medarbejderudskiftningerne har været, at de medarbejdere, der fortsat er på FGU, brænder for opgaven og ikke har modstand mod implementeringen af FGU. En leder fortæller fx:

”Der er ingen tvivl om, at da vi startede, der var der nogen, der havde det sådan: ”Det der FGU, hvis vi lige holder ud et år, så går det nok over igen”. De medarbejdere, der ikke har fundet sig til rette i organisationen, har fundet andre jobs nu. [...] Så nu har vi det personale, der brænder for opgaven.

LEDER

De kvalitative interview viser samtidig, at de mange afskedigelser også har været en barriere for implementeringen af FGU, fordi afskedigelserne har skabt usikkerhed blandt medarbejderne og forstyrret deres fokus på undervisningen og eleverne. Udskiftningen af medarbejdere har desuden gjort det svært at udvikle den gensidige fortrolighed og viden om hinandens kompetencer, som et velfungerende kollegialt samarbejde bygger på.

På de skoler, hvor man har måttet afskedige mange medarbejdere pga. dårlig økonomi, er man i nogle tilfælde bekymret for, om de mange afskedigelser har ført til lavere kvalitet i tilbuddet, fordi specifikke funktioner er blevet sparet væk. Den kvalitative analyse rummer ligeledes eksempler på skoler, hvor eleverne italesætter gentagne lærerskift som en barriere ift. deres udbytte af FGU, da det tager tid for nye lærere at opbygge en fortrolig relation til eleverne og kendskab til den enkelte elevs støttebehov.

Det fremgår af den kvalitative analyse, at skolerne har fokus på at imødekomme den uro, som medarbejderudskiftningerne har skabt, for på den måde at sikre mere stabile rammer omkring skolens udviklingsarbejde. Den kan fx være gennem grundig opfølgning på trivselsmålinger blandt medarbejderne, et ekstra fokus på sammenrystende aktiviteter eller fælles kompetenceudvikling og strategiprocesser.

7.3.2 Kompetenceudvikling af FGU-medarbejdere

Det er centralt for implementeringen af FGU, at der er de rette medarbejderkompetencer til stede på FGU-institutionerne, der kan omsætte de didaktiske principper i praksis og bidrage til elevernes personlige, sociale og faglige udvikling på bedst mulig vis (EVA, 2022a, s. 54ff.).

Med oprettelsen af FGU reservede aftaleparterne i tråd med dette 130 mio. kr. til kompetenceudvikling af ledere og medarbejdere på FGU-skolerne i perioden 2019-2022, der skal bidrage til at udvikle de kompetencer, som er nødvendige for at nå i mål med de politiske ambitioner for FGU.

De følgende afsnit udfolder evalueringens resultater vedrørende udviklingen i ledere og medarbejderes oplevelse af den gennemførte kompetenceudvikling.

Lærerne føler sig bedre klædt på ift. specialpædagogik, praksisbaseret undervisning og opfølgning på elevernes læring og progression

Evalueringen viser, at lærernes oplevelse af at være klædt på til at løfte forskellige opgaver i hverdagen på FGU ikke har ændret sig markant fra 2021 til 2023. Som det fremgår af tabel 7.3, kan der dog konstateres en positiv, statistisk signifikant udvikling i denne periode, når det kommer til lærernes arbejde med specialpædagogik, praksisbaseret undervisning og systematisk opfølgning på elevernes læring og progression.

Tabel 7.3

I hvilken grad føler du dig klædt på til at løfte følgende opgaver som FGU-lærer?

Andel i procent, der har svaret "I høj grad"

	2021 (n = 723)	2023 (n = 480)
At understøtte elevgruppen med specialpædagogiske behov, herunder psykiatriske diagnoser	12	16
At undervisningsdifferentiere, så forskellige niveauer og behov tilgodeses	32	32
At arbejde praksisbaseret	39	43
At arbejde helhedsorienteret, herunder at skabe samspil mellem almene fag og værkstedsfag	21	23
At arbejde systematisk med opfølgning på elevernes læring og progression	19	23
At understøtte et ordblindevenligt miljø i undervisningen	21	23
At arbejde med portofolio*		30
At føre eleverne til prøve*		33

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af lærere, der har svaret "I høj grad" på spørgsmålet: "I hvilken grad føler du dig klædt på til at løfte følgende opgaver som FGU-lærer?: At understøtte elevgruppen med specialpædagogiske behov, herunder psykiatriske diagnoser (p-værdi = 0,0485); At undervisningsdifferentiere, så forskellige niveauer og behov tilgodeses (p-værdi = 0,1467); At arbejde praksisbaseret (p-værdi = 0,0394), At arbejde helhedsorienteret, herunder at skabe samspil mellem almene fag og værkstedsfag (p-værdi = 0,1024); At arbejde systematisk med opfølgning på elevernes læring og progression (p-værdi = 0,0052); At understøtte et ordblindevenligt miljø i undervisningen (p-værdi = 0,0549)". *Kun medtaget i 2023.

Note: Se den fulde svarfordeling i figur B.21 i appendiks b.

Den positive udvikling til trods er det fortsat kun 16 % af lærerne, der angiver, at de i høj grad føler sig klædt på til at understøtte elevgruppen med specialpædagogiske behov, herunder psykiatriske diagnoser. Det svarer til en stigning på 4 procentpoint sammenholdt med lærernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen i 2021. På trods af denne stigning er arbejdet med at understøtte elevernes specialpædagogiske behov, ligesom i 2021, den opgave, som den mindste andel af lærerne i høj grad føler sig klædt på til at løfte.

Der tegner sig et lidt mere positivt billede, når det kommer til lærernes vurdering af egne kompetencer ift. at arbejde systematisk med opfølgning på elevernes læring og progression. Knap en fjerdedel af lærerne (23 %) vurderer i 2023, at de i høj grad føler sig klædt på til at løfte denne opgave, hvilket svarer til en stigning på 4 procentpoint relativt til 2021. Bedre ser det ud ift. lærernes vurdering af egne kompetencer relateret til praksisbaseret arbejde, hvor 43 % af lærerne i 2023 angiver, at de i høj grad føler sig klædt på til at løfte denne opgave. Det udgør også en stigning på 4 procentpoint sammenlignet med 2021.

Derudover angiver knap en tredjedel af lærerne i 2023 (hhv. 30 % og 33 %), at de i høj grad føler sig klædt på til at arbejde med portofolio og føre eleverne til prøve.

Størst behov for kompetenceudvikling ift. pædagogisk-didaktiske redskaber, håndtering af målgruppen samt opfølgning på elevernes læring og udvikling

Set fra et lederperspektiv er behovet for kompetenceudvikling blandt medarbejderne blevet mindre i 2023, end det var i 2021. 40 % af lederne angiver således i spørgeskemaundersøgelsen i 2023, at de i høj grad oplever et aktuelt behov for kompetenceudvikling blandt medarbejderne på deres skole/institution, mens den tilsvarende andel udgjorde 78 % i 2021 (se tabel B.55 i appendiks b).

På trods af at en mindre andel af lederne vurderer, at der i høj grad er et aktuelt behov for kompetenceudvikling af medarbejderne på FGU, viser spørgeskemaundersøgelsen, at lederne især vurderer, at der fortsat er et behov for kompetenceudvikling ift. lærernes pædagogisk-didaktiske redskaber, viden og kompetencer ift. håndtering af målgruppen samt krav og redskaber ift. systematisk opfølgning på elevernes læring og udvikling. Det fremgår af tabel 7.4.

Tabellen viser desuden, at lederne vurderer, at der er det største kompetenceudviklingsbehov blandt lærerne i de faglige temaer ift. pædagogisk-didaktiske redskaber, mens det for lærerne i de almene fag drejer sig om viden og kompetencer ift. håndtering af målgruppen.

Tabel 7.4

I hvilken grad vurderer du, at der er et aktuelt behov for kompetenceudvikling blandt lærerne inden for følgende områder? (n = 75)

Andel i procent, der har svaret "I høj grad"

	Lærere i de faglige temaer	Lærere i de almene fag
Opbygning af samarbejde og en fælles kultur på FGU	35	37
Pædagogisk-didaktiske redskaber	57	40
Viden og kompetencer ift. håndtering af målgruppen, herunder elever med specialpædagogiske behov	49	55
Krav og redskaber ift. systematisk opfølgning på elevernes læring og udvikling	51	40
It-kompetencer	25	17
Portfolio og prøver	37	17

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut 2023.

Note: Andelen af ledere, der har svaret "I høj grad" på spørgsmålet: "I hvilken grad vurderer du, at der er et aktuelt behov for kompetenceudvikling blandt lærerne i de almene fag inden for følgende områder?/ I hvilken grad vurderer du, at der aktuelt er et behov for kompetenceudvikling blandt lærerne i de faglige temaer inden for følgende områder?"

Note: Se den fulde svarfordeling i figur B.22 i appendiks b.

Tabel 7.4 viser, at der baseret på ledernes vurderinger aktuelt er et større behov for kompetenceudvikling i pædagogisk-didaktiske redskaber blandt lærerne i de faglige temaer sammenlignet med lærerne i de almene fag. 57 % af lederne vurderer, at der i høj grad er et aktuelt behov for kompetenceudvikling blandt lærerne i de faglige temaer ift. pædagogisk-didaktiske redskaber, mens 40 % vurderer, at det i høj grad er et aktuelt behov blandt lærerne i de almene fag.

Baseret på ledernes besvarelser er behovet for kompetenceudvikling i pædagogisk-didaktiske redskaber blevet mindre siden 2021, hvor 76 % af lederne vurderede, at der i høj grad var behov for kompetenceudvikling inden for området på tværs af medarbejdergrupper. Faldet i andelen af ledere, der vurderer, at der i høj grad er behov for denne type kompetenceudvikling, kan hænge sammen med, at 54 % af lederne ligeledes angiver, at der i høj grad er blevet gennemført kompetenceudvikling i pædagogisk-didaktiske redskaber blandt hele eller dele af deres medarbejdergruppe i løbet af 2022 og 2023 (se tabel B.56 og figur B.23 i appendiks b).

Ifølge ledernes vurderinger er der også aktuelt et større behov for kompetenceudvikling blandt lærerne i de faglige temaer sammenlignet med lærerne i de almene fag, når det kommer til krav og redskaber ift. systematisk opfølgning på elevernes læring og udvikling. 51 % af lederne vurderer, at der i høj grad er et aktuelt behov for kompetenceudvikling blandt lærerne i de faglige temaer inden for dette område, mens 40 % af lederne vurderer, at der i høj grad er samme behov blandt lærerne i de almene fag. Det fremgår af tabel 7.4.

Igen er det vurderede behov for kompetenceudvikling dog blevet mindre siden 2021, hvor 71 % af lederne angav, at de i høj grad havde oplevet et behov for kompetenceudvikling på tværs af medarbejdergrupper inden for dette område. Det kan ligeledes hænge sammen med, at der ifølge 22 %

af lederne i spørgeskemaundersøgelsen i høj grad er blevet gennemført kompetenceudvikling i krav og redskaber ift. systematisk opfølgning på elevernes læring og udvikling blandt hele eller dele af deres medarbejdergruppe i løbet af 2022 og 2023 (se tabel B.56 og figur B.23 i appendiks b).

Endelig viser tabel 7.4, at der ifølge lederne aktuelt er et større behov for kompetenceudvikling blandt lærerne i de almene fag sammenlignet med lærerne i de faglige temaer inden for viden og kompetencer ift. håndtering af målgruppen, herunder elever med specialpædagogiske behov. 55 % af lederne vurderer, at der er i høj grad er et behov for kompetenceudvikling inden for dette tema blandt lærerne i de almene fag, mens 49 % af lederne vurderer, at det i høj grad er tilfældet blandt lærerne i de faglige temaer.

I spørgeskemaundersøgelsen i 2021 vurderede 68 % af lederne, at de i høj grad havde oplevet et behov for kompetenceudvikling inden for dette område på tværs af medarbejdergrupper. Faldet i andelen af ledere, der i høj grad oplever et kompetenceudviklingsbehov inden for dette område, kan også her hænge sammen med, at 38 % af lederne samtidig angiver, at der i høj grad er blevet gennemført kompetenceudvikling blandt hele eller dele af deres medarbejdergruppe inden for viden og kompetencer ift. håndtering af målgruppen i 2022 og 2023 (se tabel B.56 og figur B.23 i appendiks b).

Mere positive vurderinger af den gennemførte kompetenceudvikling i 2023 – selvom kompetenceudviklingsaktiviteterne fortsat har været af varierende kvalitet

Både ledernes og medarbejdernes vurderinger af de gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter blandt medarbejdere på FGU er mere positive i spørgeskemaundersøgelsen i 2023 end i 2021. Medarbejderne har dog fortsat blandede vurderinger og oplevelser af udbyttet af kompetenceudviklingsaktiviteterne.

I 2023 angiver 90 % af lederne, at de gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter i høj grad (29 %) eller i nogen grad (61 %) har bidraget til at klæde medarbejderne bedre på. Det svarer til en positiv, statistisk signifikant udvikling sammenholdt med 2021, hvor 80 % af lederne vurderede, at det enten i høj (19 %) eller nogen grad (61 %) var tilfældet (se tabel B.57 i appendiks b).

Spørgeskemaundersøgelsen blandt medarbejdere i 2023 viser, at medarbejderne har en mindre positiv vurdering af de gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter end lederne. Samtidig er medarbejdernes vurdering af kompetenceudviklingsaktiviteterne dog mere positiv end i 2021. Samlet set angiver 55 % af medarbejderne i 2023, at de oplever, at de gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter i høj (13 %) eller nogen grad (42 %) har bidraget til at klæde dem bedre på til opgaven som FGU-lærer/-vejleder. Det svarer til en positiv, statistisk signifikant udvikling på 10 procentpoint ift. 2021, hvor 45 % af medarbejderne angav, at det i høj (12 %) eller nogen grad (33 %) gjorde sig gældende (se tabel B.58 i appendiks b).

Medarbejderne oplever desuden, at de i højere grad er blevet involveret i drøftelserne af, hvilke kompetenceudviklingsaktiviteter der er behov for blandt medarbejderne på deres skole. I 2023 er det kun knap en femtedel af medarbejderne (18 %), der angiver, at de slet ikke er blevet inddraget i drøftelser om kompetenceudviklingsbehov i løbet af det seneste år. Det svarer til en statistisk signifikant udvikling sammenholdt med 2021, hvor knap en tredjedel af medarbejderne (31 %) angav, at

det slet ikke var tilfældet. Det er alligevel værd at bemærke, at det i 2023 er næsten to tredjedele af medarbejderne (62 %), der angiver, at de slet ikke (18 %) eller i mindre grad (44 %) er blevet inddraget i drøftelser af, hvilke kompetenceudviklingsaktiviteter der er behov for blandt medarbejderne på deres skole i løbet af det seneste år (se tabel B.59 i appendiks b).

Som i anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet (EVA, 2022a, s. 58f.) tegner evalueringens kvalitative analyse et billede af, at medarbejderne oplever størst udbytte af kompetenceudviklingsaktiviteter, der er undervisningsnære og konkrete, og som indebærer muligheden for at kunne sparre med hinanden i medarbejdernes eksisterende læringsfællesskaber.

Det er i forlængelse heraf en pointe i interviewene med lærerne, at det er vigtigt for deres motivation og udbytte af kompetenceudviklingsaktiviteter, at leverandøren har et tilstrækkeligt kendskab til FGU og indblik i målgruppen. Omvendt finder især faglærerne det demotiverende, når kompetenceudviklingsaktiviteterne bliver for teoretiske og abstrakte, hvilket kan føre til, at de oplever at blive talt ned til eller henover hovedet af en oplægsholder. En faglærer sætter følgende ord på forskellen mellem personens oplevelse af de to tilgange til kompetenceudvikling:

”Nogle af oplægsholderne har været skide dygtige og har selv erfaringer med elevgruppen. De kan snakke ind i, hvad det vil sige at være lærer under de forhold, som vi oplever på FGU. Det har været super fedt og opmuntrende. Så har der også været nogle, der står og taler ned til os oppe fra en piedestal, og det er jo svært at lytte til, hvad de siger, når man bliver talt ned til.

FAGLÆRER

Lærernes blandede vurderinger af den gennemførte kompetenceudvikling hænger desuden sammen med, at nogle har oplevet at deltage i fælles kompetenceudviklingsaktiviteter, som de ikke har fundet relevante for deres egen praksis. De pågældende lærere efterspørger, at man i højere grad giver plads til kompetenceudvikling målrettet særlige medarbejdergrupper, så al kompetenceudvikling ikke foregår i fællesskab. De kvalitative data indeholder fx eksempler på succesfulde fælles kompetenceudviklingsforløb om mere almene emner, såsom håndtering af elevgruppens støttebehov, og opdelt kompetenceudviklingsaktiviteter om andre mere fagspecifikke emner.

Endelig er det en pointe blandt nogle af lærerne, at de oplever, at der har været for meget ekstern faciliteret kompetenceudvikling i løbet af de sidste år. Selvom lærerne har fundet dele af denne kompetenceudvikling udbytterig, peger de på, at det har nået et niveau, hvor det tager vigtig tid fra deres dagligdag med eleverne. De pågældende lærere forklarer desuden, at de i højere grad oplever at mangle tid til intern kompetenceudvikling gennem fælles drøftelser med kolleger. Det kan fx dreje sig om faglig og pædagogisk sparring i lærernes eksisterende team eller kollegiale undervisningsobservationer, der giver et konkret og praksisnært afsæt for lærernes pædagogiske udvikling.

7.3.3 FGU-ledere efterspørger kompetenceudvikling i databaseret og pædagogisk ledelse

Baseret på evalueringens spørgeskemaundersøgelse oplever lederne på FGU aktuelt det største kompetenceudviklingsbehov blandt lederne på deres institution inden for databaseret ledelse efterfulgt af pædagogisk ledelse. 27 % af lederne angiver, at de i høj grad oplever et aktuelt behov for kompetenceudvikling i databaseret ledelse blandt lederne på deres institution, mens 21 % af lederne angiver, at det samme gør sig gældende ift. pædagogisk ledelse (se figur B.24 i appendiks b).

81 % af lederne angiver, at der i høj (32 %) eller nogen grad (49 %) er blevet gennemført kompetenceudvikling af lederne i løbet af 2022 og 2023. 19 % angiver, at dette i mindre grad er tilfældet (se tabel B.60 i appendiks b).

Ledernes vurdering af kompetenceudviklingen, de har gennemført i 2022 og 2023, er dog blandet. Tre ud af fire ledere angiver, at kompetenceudviklingsaktiviteterne i høj (20 %) eller nogen grad (55 %) har bidraget til at klæde dem bedre på til ledelsesopgaven på FGU, mens den sidste fjerdedel angiver, at det i mindre grad (24 %) eller slet ikke (1 %) er tilfældet (se tabel B.61 i appendiks b).

7.4 Fysiske rammer

Evalueringen viser, at skolernes fysiske rammer fortsat udgør en udfordring ift. at realisere intentionerne med FGU, ligesom anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet viste, at det var tilfældet i 2021 (EVA, 2022a, s. 61).

Samlet set vurderer 45 % af lederne i 2023, at de fysiske rammer på deres skole(r) i mindre grad (36 %) eller slet ikke (9 %) er passende ift. at løfte opgaven med FGU. Der kan ikke konstateres en signifikant udvikling i ledernes vurderinger fra 2021 til 2023 (se tabel B.62 i appendiks b).

De åbne besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen blandt lederne viser, at det fortsat er en udfordring, at nogle af skolernes lokaler ikke er velegnede til at indfri intentionerne med undervisningen på FGU. Nogle steder har man ikke de rette faciliteter til agu-holdernes undervisning, mens man andre steder ikke har rammer, der understøtter det praktiske arbejde i det omfang, man ønsker. Derudover er bygningsmassen fra tidligere tilbud, som man nogle steder har overtaget, nedslidt. Der er fortsat eksempler på skoler, hvor taget er utæt, vinduerne ikke kan lukkes, eller der er skimmelsvamp. De steder, hvor dette er tilfældet, oplever man at skulle bruge unødigt mange ressourcer på renovering og vedligeholdelse, der ellers kunne være brugt på at ansætte medarbejdere, gennemføre kompetenceudvikling eller investere i andre tiltag, der ville komme elever og medarbejdere mere direkte til gode.

Det fremgår desuden af spørgeskemaundersøgelsens åbne besvarelser, at man på nogle skoler oplever, at der ikke er plads til alle elever på én matrikel. Derfor har man måttet leje sig ind i lokaler andre steder. Lederne vurderer dog, at de adskilte matrikler udgør en udfordring ift. at skabe et fælles og inkluderende ungemiljø på FGU. Særligt byskoler pointerer derudover, at det kan være en udfordring at skaffe de rette fysiske rammer til de "tunge" værkstedshold, der både kræver ekstra plads og udstyr, fx træ- eller metalværksteder.

8 Status på samarbejdet mellem KUI og FGU

I dette kapitel er der fokus på samarbejdet mellem den kommunale ungeindsats (KUI) og FGU. Kapitlet gør status på, hvordan samarbejdet har udviklet sig siden første og anden delrapport i evaluering- og følgeforskningsprogrammet (EVA, 2021a, 2022a), hvor samarbejdet blev belyst fra hhv. et KUI- og FGU-perspektiv.

Sådan som reformen er bygget op, spiller KUI en helt afgørende rolle for at indfri intentionerne med FGU. Det er KUI, der afgør, hvilke unge der målgruppevurderes til og tilbydes FGU, og KUI, som via uddannelsesplanen udstikker rammerne for FGU-forløbet, herunder angivelse af mål og længde. Derudover er det KUI's ansvar at sikre, at unge, der har behov for det, får de nødvendige støtteindsatser som supplement til FGU-forløbet, fx i form af en kontaktpersonordning. Et godt samarbejde mellem KUI og FGU gennem alle faser af de unges forløb er dermed helt centralt (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a, s. 20).

Den første og anden delrapport i evaluering- og følgeforskningsprogrammet tegnede et billede af, at KUI's arbejde med FGU var under opbygning, men at samarbejdet hovedsagligt var velfungerende på trods af indledende udfordringer. Begge parter oplevede desuden en fælles vilje til at løse de udfordringer, der var i samarbejdet. Særligt målgruppevurderingen samt udformning af og opfølgning på uddannelsesplanen blev dog fremhævet som udfordringer, herunder afgrænsning af, hvem der er i målgruppen for FGU, og forløbslængder (EVA, 2021a, s. 46ff, 2022a, s. 62ff.).

Som det fremgår af kapitlet, viser evalueringen i indeværende rapport, at der er sket en positiv udvikling i samarbejdet mellem KUI og FGU på en række områder. Kapitlet bygger på spørgeskemaundersøgelser blandt KUI-ansvarlige, FGU-ledere og -medarbejdere samt kvalitative interview med ledere, lærere og vejledere på FGU. I og med at antallet af respondenter i spørgeskemaundersøgelsen blandt KUI-ansvarlige er relativt begrænset pga. populationsstørrelsen, kan der være sket procentmæssigt markante udviklinger, som ikke er statistisk signifikante. Der afrapporteres derfor også på væsentlige tendenser til udvikling i kapitlets afsnit.

Det fremgår af kapitlets analyser, at samarbejdet mellem KUI og FGU vurderes mere positivt. Det skyldes bl.a., at samarbejdspartnerne på KUI og FGU kender hinanden bedre og har fået opbygget en række procedurer, der kan understøtte det løbende samarbejde. Nogle steder har man desuden haft gode erfaringer med fælles kompetenceudvikling, der har bidraget til et styrket samarbejde.

Kapitlet beskriver også en tendens til, at KUI's syn på FGU som tilbud er mere positivt end tidligere, særligt ift. den svageste del af målgruppen. På trods af den positive udvikling er det dog fortsat omkring en tredjedel af de KUI-ansvarlige, der vurderer, at FGU i mindre grad eller slet ikke er et godt tilbud til hhv. unge, der ligger i den fagligt stærke ende af målgruppen for FGU, og unge, der ligger i den svage ende af målgruppen for FGU, når det gælder sociale og personlige forudsætninger.

Det fremgår desuden af kapitlet, at KUI og FGU er blevet skarpere på målgruppen for FGU og i forlængelse heraf i stigende grad gør brug af afsøgningsforløb i de tilfælde, hvor man er i tvivl.

I arbejdet med tilrettelæggelse af og opfølgning på uddannelsesforløbene kan der ligeledes dokumenteres en positiv udvikling. Det handler både om, at de KUI-ansvarlige i højere grad end tidligere oplever, at uddannelsesplanerne fungerer som et godt redskab, og om at KUI i højere grad oplever, at KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner. Fra FGU's side er der ligeledes en oplevelse af, at KUI er blevet mere åbne over for at forlænge uddannelsesforløb, hvis FGU vurderer, at det er relevant. Der er dog stadig enkelte eksempler på FGU-medarbejdere, der efterspørger, at KUI sender flere og mere detaljerede informationer om indholdet i de enkelte elevers uddannelsesplan, så FGU-medarbejderne i højere grad har mulighed for at udarbejde så præcise og meningsfulde forløbsplaner for eleverne som muligt.

Kapitlet viser derudover, at der har været en klar forbedring i kommunikationen mellem KUI og FGU, dels oplever KUI i højere grad at få nok information om de unge, mens de går på FGU, dels er KUI's kendskab til det lokale FGU-tilbud øget. Den løbende opfølgning på elever undervejs i deres FGU-forløb er desuden blevet mere systematiseret. Der er dog fortsat knap en fjerdedel af de KUI-ansvarlige, der angiver, at der i mindre grad eller slet ikke følges systematisk op på alle elever undervejs i deres FGU-forløb, på trods af at kommunerne har et tilsynsansvar for de unge på FGU.

Når det kommer til støtte, fremgår det afslutningsvis af kapitlet, at brugen af nedsat tid er mere udbredt end tidligere. Til gengæld ses der ikke nogen udvikling i brugen af kontaktpersonordningen, og det er fortsat en begrænset del af de unge på FGU, der har en kontaktperson.

8.1 Samarbejdet mellem KUI og FGU

Evalueringen viser, at der i 2023 er en tendens til en mere positiv vurdering af samarbejdet mellem KUI og FGU. Den positive tendens skal ses i lyset af, at der kan være modsatrettede incitamenter på spil i samarbejdet mellem KUI og FGU, samtidig med at det er en kompleks opgave, de skal samarbejde om at løse. Den positive udvikling i samarbejdet kommer især til udtryk i den kvalitative analyse, hvor FGU-ledere og -vejledere giver udtryk for, at samarbejdet er styrket siden sidste nedslag i 2021. Det er desuden en pointe i den kvalitative analyse, at fælles kompetenceudvikling kan være med til at understøtte denne udvikling.

Disse pointer udfoldes i de følgende afsnit.

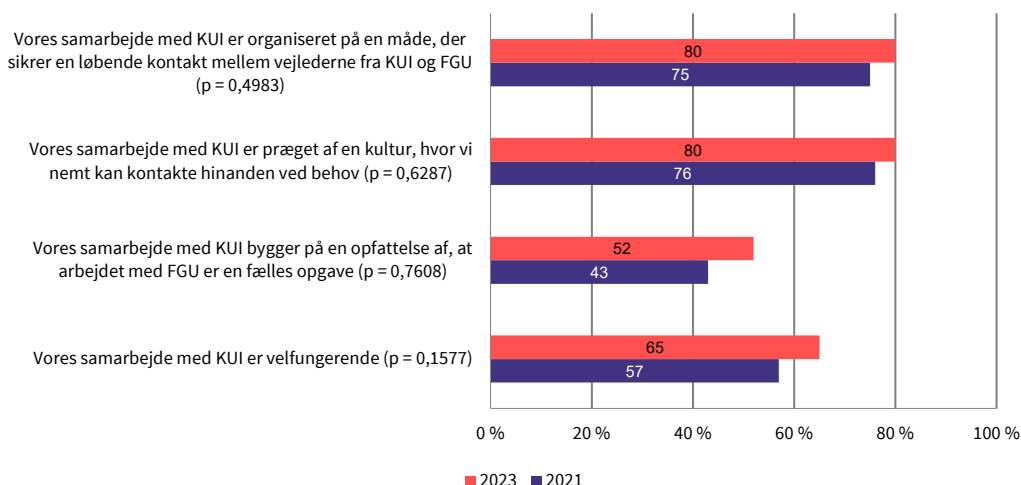
8.1.1 Velfungerende samarbejde mellem KUI og FGU

Overordnet set vurderes samarbejdet mellem KUI og FGU lidt mere positivt i 2023 af både ledere på FGU og KUI-ansvarlige. Udviklingen er ikke statistisk signifikant, men billedet er konsistent på tværs af indikatorer, hvorfor det kan betragtes som en positiv tendens.

Figur 8.1 viser, at lederne på FGU vurderer alle indikatorer for samarbejde med KUI mere positivt end i 2021. 65 % af lederne angiver fx i 2023, at deres samarbejde med KUI i høj grad er velfungerende, sammenholdt med 57 % i 2021. 80 % af lederne angiver desuden i 2023, at samarbejdet med KUI i høj grad er organiseret på en måde, der sikrer løbende kontakt, hvilket gjorde sig gældende for 75 % af lederne i 2021.

Figur 8.1
FGU-lederes vurdering af samarbejdet med KUI (n = 75)

Andel i procent, der har svaret "I høj grad"

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af FGU-ledere, der har svaret "I høj grad" til spørgsmålet: "I hvilken grad kendetegner følgende udsagn, hvordan jeres samarbejde med KUI fungerer?" "Vores samarbejde med FGU/KUI er velfungerende", "Vores samarbejde med FGU/KUI bygger på en opfattelse af, at arbejdet med FGU er en fælles opgave", "Vores samarbejde med FGU/KUI er præget af en kultur, hvor vi nemt kan kontakte hinanden", "Vores samarbejde med FGU/KUI er organiseret på en måde, der sikrer løbende kontakt"

Note: Se den fulde svarfordeling i figur B.25 i appendiks b.

I spørgeskemaundersøgelsen blandt de KUI-ansvarlige er det primært på spørgsmålet om, hvorvidt samarbejdet med FGU er velfungerende, at der kan iagttages en udvikling. 69 % af de KUI-ansvarlige angiver, at deres samarbejde med FGU i høj grad er velfungerende, mens den tilsvarende andel udgjorde 60 % i 2021. De KUI-ansvarliges svarfordeling for de øvrige samarbejdsindikatorer er stort set uændrede fra 2021 til 2023. Et tilsvarende billede tegner sig blandt vejlederne på FGU (se figur B.26-27 i appendiks b).

8.1.2 Fælles kompetenceudvikling kan understøtte samarbejdet

Evaluerings kvalitativ analyse viser, at man på nogle FGU-institutioner har haft gode erfaringer med at gennemføre fælles kompetenceudvikling for KUI og FGU, hvor begge parter har deltaget i fælles drøftelser og aktiviteter gennem en længere periode. Her har man både haft fokus på de ting, der har fungeret godt i samarbejdet, som er værd at bevare, og de udviklingspunkter, man har haft en ønske om at arbejde videre med. Derefter har man prøvet forskellige handlinger af undervejs og evalueret tiltagene.

Ledere og vejledere på FGU giver udtryk for, at den fælles kompetenceudvikling har medført et langt større kendskab til hinanden og har styrket KUI's viden om FGU som tilbud – ikke kun blandt de KUI-vejledere, der primært har med FGU at gøre, men også blandt de andre vejledere i KUI. Det har bl.a. bidraget til, at udskolingsvejlederne i højere grad har fået øjnene op for FGU som tilbud til de unge, der ikke er klar til at starte på en ungdomsuddannelse efter grundskolen eller 10. klasse.

FGU-ledere og -vejledere fremhæver desuden i interviewene, at et andet udbytte af den fælles kompetenceudvikling er, at KUI og FGU har fået fastlagt tydeligere procedurer for rollefordeling før, under og efter et FGU-forløb.

På en af caseinstitutionerne beskriver ledere og vejledere også, at den løbende dialog med repræsentanter for KUI har skabt en større grad af ensretning for samarbejdet omkring de unge på FGU på tværs af institutionens samarbejdskommuner.

8.2 Målgruppevurdering og afsøgningsforløb

Et centralt element i KUI's arbejde er at hjælpe unge under 25 år, der ikke er i kompetencegivende ungdomsuddannelse eller beskæftigelse på mindst tredive timer om ugen, med at finde det rette tilbud, der kan være til størst mulig gavn for den enkelte og samfundet. KUI's arbejde med at afklare med den enkelte unge, om dette tilbud kunne være FGU, foregår gennem den såkaldte målgruppevurdering (Børne- og Undervisningsministeriet, 2022).

Når KUI er usikre på, om FGU er det rette tilbud til en ung, kan der gøres brug af afsøgningsforløb. Afsøgningsforløb er forløb på FGU af op til to ugers varighed, som kan bidrage til en mere kvalificeret vurdering af, om FGU er et relevant tilbud til den unge, inden den unge indskrives.

Evalueringen viser i denne sammenhæng, at der i 2023 er en tendens til større enighed om målgruppen for FGU mellem FGU og KUI, og at brugen af afsøgningsforløb er blevet mere udbredt.

8.2.1 Tendens til større enighed om målgruppen for FGU, men målgruppevurderingen er stadig en udfordring

Der kan ikke spores den store udvikling ift. KUI's tilgang til og syn på målgruppevurderingen. Spørgeskemaundersøgelsen blandt KUI-vejledere viser dog en tendens til, at de oplever, at FGU-medarbejderne i højere grad end tidligere er enige i deres målgruppevurderinger. Det indikerer, at der er sket en udvikling ift. at afstemme, hvilke unge der konkret er i målgruppen for FGU.

I 2023 angiver 54 % af de KUI-ansvarlige, at FGU i høj grad er enige i deres målgruppevurderinger, sammenlignet med 44 % i 2021. Denne forskel er dog ikke statistisk signifikant (se tabel B.63 i appendiks b). Når der ikke er en større andel, der svarer ”I høj grad”, kan det handle om, at målgruppevurderingen grundlæggende er en vanskelig opgave, hvor det ikke altid er entydigt, om en ung tilhører målgruppen eller ej.

Den kvalitative analyse viser ligeledes, at ledere, vejledere og lærere fra FGU oplever, at KUI er blevet mere præcise ift. at identificere, hvilke unge der er i målgruppen for FGU. Oplevelsen er, at det især er gennem løbende tilbagemeldinger ift. konkrete elever, at man er blevet skarpere på målgruppen. Det er en pointe i de kvalitative interview, at det både er KUI og FGU selv, der er blevet skarpere på målgruppen, bl.a. i kraft af en bedre forståelse af, hvad FGU kan tilbyde og kræver fra elevens side. Ledere og vejledere på FGU beskriver i denne forbindelse en lydhørhed hos KUI, hvis man fra FGU's side giver udtryk for, at en elev er fejlplaceret på FGU. I disse tilfælde er det oplevelsen, at KUI er hurtige til at tage FGU-skolens tilbagemeldinger til efterretning og finde en alternativ løsning til de pågældende unge. Blandt ledere og vejledere på FGU vurderer man, at denne lydhørhed hos KUI bygger på en anerkendelse af, at man går virkelig langt på FGU for at give eleverne en chance og for at få dem til at falde til og lykkes med deres forløb. En FGU-vejleder sætter følgende ord på, hvordan han har oplevet skiftet i KUI's tilgang til FGU og målgruppevurderingen:

”Til at starte med havde vi en fornemmelse af, at vi nogle gange blev brugt som skraldespand eller fik elever fordi: ”Vi ved ikke, hvad vi ellers skal gøre med de her unge mennesker, så de kommer på FGU”. Men nu synes jeg egentlig, at KUI er begyndt at se vores potentiale som uddannelsesinstitution, fordi vi netop kan få folk i uddannelse eller job.

VEJLEDER, FGU

Ledere og vejledere på FGU fremhæver især vigtigheden af en korrekt målgruppevurdering mht. de elever, som endnu en gang vil opleve et nederlag i deres liv, hvis de ikke kan magte FGU. I forlængelse heraf giver ledere og vejledere fra FGU også udtryk for, at KUI er blevet mere reflekterede ift. at sikre, at den unge er klar til FGU, således at de ikke kommer til at ”spilde” værdifuld FGU-tid, der kunne komme dem til gode senere hen.

Det fremgår af evalueringens kvalitative analyse, at udfordringer i samarbejdet mellem FGU-skoler og KUI typisk forekommer i tilfælde, hvor der har været stor medarbejderudskiftning hos KUI, der vanskeliggør kontinuiteten i samarbejdet.

8.2.2 Brug af afsøgningsforløb er mere udbredt

Spørgeskemaundersøgelserne viser, at afsøgningsforløb er lidt mere udbredt i 2023 end i 2021. Blandt de KUI-ansvarlige angiver 35 %, at de altid eller ofte gennemfører afsøgningsforløb. Den tilsvarende andel i 2021 var på 25 %. Samme tendens ses pba. FGU-vejledernes besvarelser. Andelen, der angiver, at de altid eller ofte gennemfører afsøgningsforløb, er dog lidt lavere her, hhv. 24 % i 2023 og 17 % i 2021, og udviklingen er ikke statistisk signifikant (se figur B.28 i appendiks b).

I de kvalitative interview giver FGU-vejlederne også udtryk for, at brugen af afsøgningsforløb er mere udbredt end tidligere. FGU-vejlederne peger desuden på, at afsøgningsforløbene er godt givet ud, selvom de kan være tidskrævende, fordi de gør det muligt at blive klogere på, om en elev er i målgruppen for FGU, så man ikke risikerer at skulle afbryde et ufrugtbart forløb senere hen.

8.3 KUI's syn på FGU og brug af andre tilbud

Første delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet indikerede, at KUI's syn på FGU og tilgængeligheden af andre tilbud til unge på kanten af målgruppen for FGU har betydning for, hvilke unge KUI målgruppevurderer til FGU (EVA, 2021a, s. 53ff.). Som det udfoldes i de følgende afsnit, viser evalueringen i indeværende rapport i denne sammenhæng, at KUI har fået et mere positivt syn på FGU, at der er stor forskel på KUI's adgang til andre tilbud end FGU, og at KUI's årsager til at fravælge FGU er vidt forskellige.

8.3.1 Stor forskel på KUI's adgang til andre tilbud end FGU

Det fremgår af spørgeskemaundersøgelsen blandt KUI-ansvarlige, at der er stor forskel på, om de forskellige kommuner har andre tilbud end FGU til rådighed for gruppen af unge under 25 år, der ikke har gennemført eller er i kompetencegivende ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.

29 % af de KUI-ansvarlige angiver, at de er enige i, at de har et udvalg af andre tilbud end FGU til rådighed for denne målgruppe, mens 35 % er delvist enige, 24 % er delvist uenige, og 13 % er uenige i, at det er tilfældet (se tabel B.64 i appendiks b).

8.3.2 KUI-ansvarlige ser mere positivt på FGU, men der er fortsat rum for udvikling

Generelt viser spørgeskemaundersøgelsen en tendens til, at de KUI-ansvarlige har fået et mere positivt syn på FGU, særligt ift. den svageste del af målgruppen. Det fremgår af figur 8.2 på næste side.

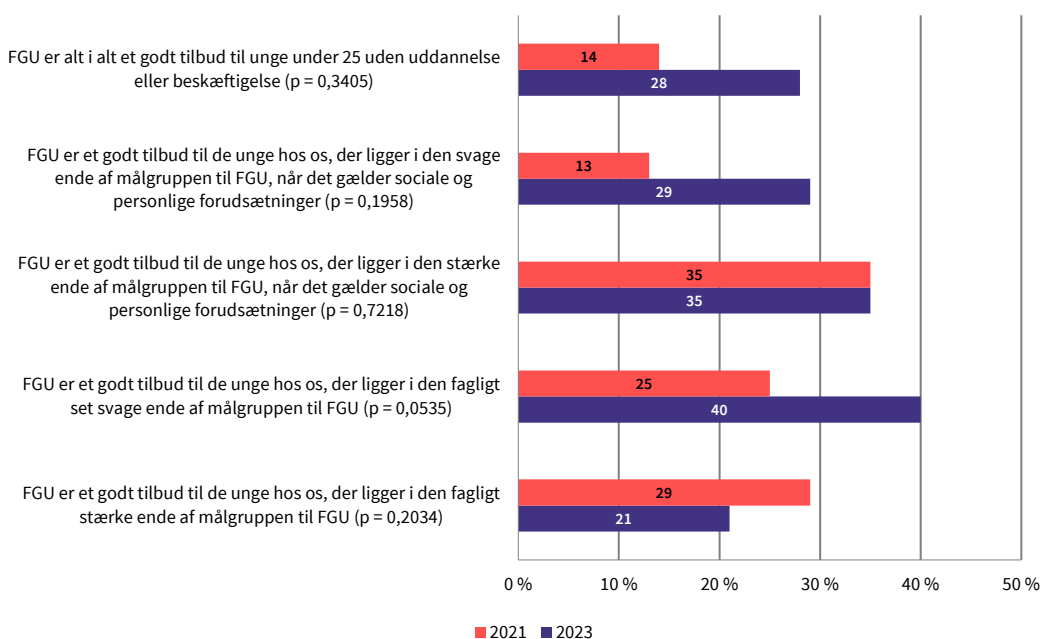
I 2023 vurderer 29 % af de KUI-ansvarlige, at FGU i høj grad er et godt tilbud til de unge, der ligger i den svage ende af målgruppen til FGU, når det gælder sociale og personlige forudsætninger. I 2021 var det blot 13 % af de KUI-ansvarlige, der havde samme vurdering. Derudover vurderer 40 % af de KUI-ansvarlige i 2023, at FGU i høj grad er et godt tilbud til unge i den fagligt svage ende af målgruppen for FGU, sammenlignet med 25 % i 2021.

Selvom om disse besvarelser vidner om en positiv udvikling i de KUI-ansvarliges vurdering af FGU fra 2021 til 2023, fremgår det dog også af besvarelserne, at der fortsat er rum for udvikling ift. de KUI-ansvarliges opfattelse af FGU. Der er således stadig ca. en tredjedel af de KUI-ansvarlige, der mener, at FGU i mindre grad eller slet ikke er et godt tilbud, når det hhv. gælder unge, der er i den fagligt stærke del af målgruppen for FGU (34 %), og unge, der ligger i den svage ende af målgruppen for FGU ift. personlige og sociale forudsætninger (37 %).

28 % af de KUI-ansvarlige vurderer dog i høj grad, at FGU alt i alt er et godt tilbud til unge under 25 år uden for uddannelse eller beskæftigelse, hvilket gjorde sig gældende for 14 % af de KUI-ansvarlige i 2021. Kun 11 % af de KUI-ansvarlige vurderer i 2023, at FGU alt i alt i mindre grad (11 %) eller slet ikke (0 %) er et godt tilbud til denne gruppe af unge (se figur B.29 i appendiks b). Det indikerer, at de KUI-ansvarlige generelt oplever, at FGU er et godt tilbud ift. at hjælpe unge i målgruppen videre i kompetencegivende ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.

Figur 8.2
KUI's syn på FGU (n = 72)

Andel i procent, der har svaret ”I høj grad”

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af KUI-medarbejderne, der har svaret ”I høj grad” til spørgsmålet: ”I hvilken grad kendetegner følgende udsagn opfattelsen af FGU blandt medarbejdere og ledere af KUI i jeres kommune?”

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2021 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Se den fulde svarfordeling i figur B.29 i appendiks b.

I ingen af de ovenstående tilfælde er der dog tale om statistisk signifikante udviklinger i de KUI-ansvarliges vurderinger af FGU fra 2021 til 2023, hvorfor der kun er tale om tendenser.

8.3.3 KUI fravælger ofte FGU, fordi de unge ikke har de nødvendige personlige og sociale forudsætninger

Der kan være flere forskellige grunde til, at KUI vælger et andet tilbud end FGU til unge under 25 år uden for uddannelse eller beskæftigelse. Det fremgår af tabel 8.1 på næste side.

Når KUI vælger et andet tilbud end FGU til denne målgruppe, angiver 26 % af de KUI-ansvarlige, at det typisk handler om at forberede de unge til FGU, 36 % angiver, at det typisk handler om at forberede den unge til beskæftigelse som et alternativ til FGU, mens 11 % angiver, at det handler om at forberede den unge til uddannelse som et alternativ til FGU. Der er desuden 26 % af de KUI-ansvarlige, der har svaret "Andet". I de åbne tekstbesvarelser uddyber de, at der kan være tale om alle tre grunde til at vælge et andet tilbud end FGU, afhængig af den enkelte unges situation. I 2023 er det fortsat STU, praktikforløb og egne kommunale tilbud, som KUI hyppigst gør brug af som alternativ til FGU (se tabel B.65 i appendiks b).

Tabel 8.1

Når I vælger andre tilbud end FGU, hvad handler det da som oftest om:

Andel i procent, der har angivet de forskellige svarmuligheder

	(n = 80)
At forberede de unge til FGU	26
At forberede de unge til beskæftigelse (som alternativ til FGU)	36
At forberede de unge til ungdomsuddannelse (som alternativ til FGU)	11
Andet	26
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

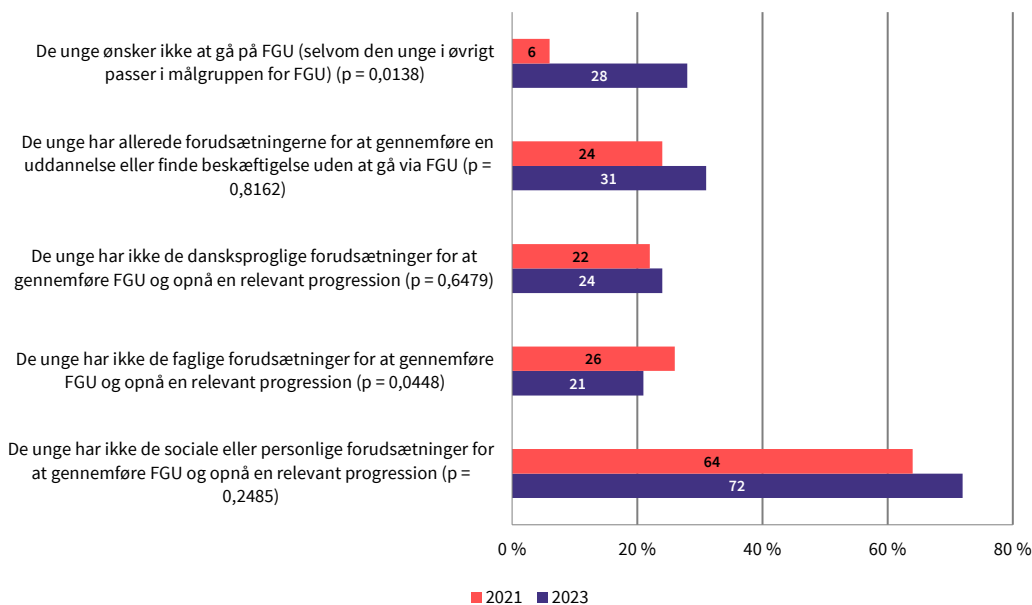
Som nævnt i kapitlets indledning er FGU, jf. KUI-loven, ikke tiltænkt alle unge under 25 år, der ikke er i gang med eller har gennemført en kompetencegivende ungdomsuddannelse eller er i beskæftigelse mindst tredive timer om ugen. Nogle unge, der lever op til disse karakteristika, kan alligevel blive vurderet til ikke umiddelbart at høre under målgruppen for FGU, fx hvis de har sociale eller personlige vanskeligheder i en sådan grad, at de i højere grad vil få gavn af et mere specialiseret tilbud (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020a).

Spørgeskemaundersøgelsen blandt KUI-ansvarlige viser, at det netop er den hyppigste årsag til, at KUI giver de unge et andet tilbud end FGU. Det fremgår således af figur 8.3 på næste side, at hele 72 % af de KUI-ansvarlige i 2023 angiver, at det i høj grad handler om, at de unge ikke har de sociale og personlige forudsætninger for at gennemføre FGU og opnå en relevant progression, når unge under 25 år, der ellers umiddelbart er i målgruppen for FGU, får et andet tilbud end FGU i deres kommune. Det er ca. på samme niveau som i 2021.

Sammenlignet med 2021 angiver en markant større andel af de KUI-ansvarlige desuden, at brugen af andre tilbud i høj grad handler om, at de unge ikke selv ønsker at gå på FGU, selvom det er KUI's vurdering, at de hører under målgruppen. 28 % af de KUI ansvarlige angiver i 2023, at det i høj grad er en årsag til, at relevante unge i deres kommune får et andet tilbud end FGU, hvilket svarer til en statistisk signifikant udvikling på 22 procentpoint ift. 2021.

Figur 8.3
Årsager til at vælge andre tilbud end FGU (n = 72)

Andel i procent, der har svaret ”I høj grad”

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af KUI-medarbejderne, der har svaret ”I høj grad” til spørgsmålet: ”Når unge under 25 år uden job eller ungdomsuddannelse i jeres kommune får et andet tilbud end FGU, i hvilken grad handler det da om følgende årsager?”

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2021 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Se den fulde svarfordeling i figur B.30 i appendiks b.

I spørgeskemaundersøgelsen er de KUI-ansvarlige desuden blevet bedt om at uddybe, hvorfor de nogle gange vælger andre tilbud end FGU. De mest fremtrædende årsager er som følger:

- For lang afstand til FGU-skolen.
- Den unge ønsker ikke at gå på FGU eller har allerede gået på FGU.
- Behov for nedsat tid, som FGU kan have svært ved at håndtere.
- Begrænset rummelighed på FGU for de unge, der ikke kan indgå i store sociale fællesskaber.
- FGU anses ikke som relevant/har ikke tilstrækkelige ressourcer/kompetencer til at håndtere unge med begrænset dansk, misbrug eller svære psykiatriske udfordringer, særligt angst.

På spørgsmålet om, hvor ofte det forekommer, at elever i STU-målgruppen i første omgang målgrupper vurderes til FGU, svarer 11 % af de KUI-ansvarlige ”Ofte” og 29 % ”Af og til” (se tabel B.66 i appendiks b). I de åbne besvarelser uddyber de, at det kan skyldes flere forskellige årsager såsom:

- At man er i tvivl om, hvorvidt de unge måske alligevel kan klare FGU og derfor ønsker at vurdere ”progressionspotentialet”

- At de unge selv har et stærkt ønske om et tilbud inden for normalområdet
- At man ikke kender de unge godt nok, fx hvis de er tilflyttere
- At man har indgået særlige aftaler med FGU, fx 3-årigt FGU-forløb før evt. STU
- Stram økonomi på STU-området, hvor der fra centralt hold er fremsat en forventning om, at alle andre relevante tilbud skal være afprøvet først.

Evalueringsens kvalitative analyse underbygger ligeledes, at man på FGU modtager en del elever, som man allerede fra start har en klar formodning om vil fortsætte på STU. Fra et FGU-perspektiv beskrives disse tilfælde som et udtryk for et kommunalt ønske om, at FGU skal afprøves, hvis der er den mindste forhåbning om, at den pågældende unge kan lykkes på FGU. I interviewene med FGU-vejledere forklares det dog også, at det i nogle tilfælde handler om, at man ikke har fået dokumenteret elevens udfordringer tilstrækkeligt i grundskoletiden og derfor ikke på forhånd har kendskab til, hvor store personens udfordringer reelt er.

8.4 Tilrettelæggelse af og opfølgning på uddannelsesforløb

Uddannelsesplanen er en gennemgående plan, som følger de unge fra udgangen af grundskolen, og frem til de har afsluttet en uddannelse, er i beskæftigelse eller er fyldt 25 år. Uddannelsesplaner er altså ikke kun relevante for unge i FGU. Uddannelsesplanen spiller dog en særlig rolle for unge i FGU, fordi den fungerer som afsæt for hele FGU-forløbet, herunder hvilke mål den unge skal opnå gennem FGU, og hvor lang tid forløbet skal vare. Kommunerne skal følge op på uddannelsesplanerne, når der sker ændringer i den unges forløb, som er af en sådan karakter, at det har betydning for planen. Derudover er der en forventning om løbende dialog mellem FGU og KUI om den enkelte unges forløb, særligt i forbindelse med risiko for frafald, så man bedst muligt kan understøtte den unges fastholdelse eller vej videre fra FGU (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023h).

Evalueringen viser i denne forbindelse, at vurderingen af arbejdet med uddannelsesplanerne er blevet mere positiv på tværs af KUI og FGU, at opfølgningen på den enkelte unges FGU-forløb er blevet mere systematisk mellem KUI og FGU, samt at FGU er blevet mere tilfredse med KUI's praksis ift. forlængelse af elevers FGU-forløb.

8.4.1 Mere positiv vurdering af arbejdet med uddannelsesplaner

For unge, der målgruppevurderes til FGU, skal uddannelsesplanen være det overordnede styringsredskab, hvad angår mål, retning og varighed. Det er KUI's ansvar at udarbejde uddannelsesplanen med den enkelte unge og sende de nødvendige oplysninger fra planen til den FGU-skole, den unge skal være elev på. På FGU-skolen danner de videreformidlede oplysninger fra uddannelsesplanen grundlag for udarbejdelsen af elevens forløbsplan (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023h).

Spørgeskemaundersøgelsen blandt KUI-ansvarlige og FGU-medarbejdere samt interviewene med ledere og vejledere på FGU viser, at arbejdet med uddannelsesplanerne har udviklet sig positivt på en række punkter.

En større andel af de KUI-ansvarlige vurderer bl.a., at uddannelsesplanerne fungerer godt som et redskab til at understøtte en koordineret og sammenhængende indsats omkring den unge. I 2023 er det 47 % af de KUI-ansvarlige, der vurderer, at det i høj grad er tilfældet, hvilket svarer til en statistisk signifikant stigning på hele 30 procentpoint ift. 2021 (se figur B.31 i appendiks b).

Der kan ligeledes konstateres en positiv, statistisk signifikant udvikling, når det kommer til de KUI-ansvarliges oplevelse af, om KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner, herunder hvilke mål det er realistisk at opnå for den unge inden for en given tidsramme. I 2023 er det 35 % af de KUI-ansvarlige, der i høj grad oplever dette, mens det var 13 % i 2021 (se figur B.31 i appendiks b). En tilsvarende statistisk signifikant udvikling kan også spores i FGU-vejledernes vurdering af dette spørgsmål. Det fremgår således af spørgeskemaundersøgelsen blandt FGU-medarbejdere, at 22 % af FGU-vejlederne i 2023 angiver, at de i høj grad oplever, at KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner, relativt til 8 % i 2021 (se tabel B.134 i appendiks b).

Det fremgår også tydeligt i de kvalitative interview med vejledere fra FGU, at samarbejdet med KUI om uddannelsesplanerne i mange tilfælde har udviklet sig positivt, og der er en oplevelse af, at der bliver inkluderet flere informationer i uddannelsesplanen end tidligere. I interviewene giver FGU-vejlederne dog fortsat eksempler på en række uensartede i samarbejdet, der kan udfordre FGU-skolens arbejde med at skabe det bedst mulige forløb for den enkelte elev.

Vejlederne peger fx på, at det nogle gange kan fremstå uklart, om en elev har bestået afgangsprøven i 9. klasse, eller hvilke fag eleven har bestået eller ikke bestået ud fra de oplysninger, KUI videreformidler fra elevernes uddannelsesplaner. Vejlederne fremhæver også eksempler, hvor KUI ikke har videregivet oplysninger om, at der foreligger en pædagogisk psykologisk vurdering (ppv) fra grundskolen på en elev. Endelig giver vejlederne også eksempler på, at KUI i nogle tilfælde får indplaceret de unge på hold eller faglige temaer, der ikke er tilstrækkelig velfunderet i den unges interesser. En vejleder fra FGU sætter følgende ord på denne oplevelse:

”Der er også nogle elever, der bliver sendt herhen af en UU-vejleder, som bliver helt overraskede over, hvad vi laver.” ”Nå, men UU-vejlederen sagde, at jeg var kreativ, så hun sendte mig herhen”. ”Nå, men er du interesseret i at sy og tekstil og sådan noget?” ”Næ, overhovedet ikke...”

VEJLEDER, FGU

Det overordnede billede i evalueringen på tværs af KUI og FGU er dog, at samarbejdet om den enkelte elev med afsæt i uddannelsesplanen bevæger sig i den rigtige retning.

8.4.2 Mere systematisk opfølgning på FGU-forløb

Evalueringen viser ligeledes, at der er sket en klar forbedring i kommunikationen mellem KUI og FGU. Andelen af KUI-ansvarlige, der oplever, at de relevante medarbejdere i KUI får nok information om de unge undervejs i deres FGU-forløb, er således større i 2023 end i 2021. I 2023 er det 43 %

af de KUI-ansvarlige, der oplever, at det i høj grad er tilfældet, hvilket svarer til en statistisk signifikant stigning på 24 procentpoint sammenholdt med de KUI-ansvarliges besvarelser i 2021 (se tabel B.67 i appendiks b).

Samtidig er der en tendens til, at kendskabet til FGU er øget hos KUI. I 2023 svarer 78 % af de KUI-ansvarlige, at de i høj grad har indblik i de aktuelle tilbud og muligheder, som deres lokale FGU-skoler kan tilbyde de unge, ift. at kunne gøre uddannelsesplanerne præcise nok. I 2021 var den tilsvarende andel 61 %. Denne udvikling er dog ikke statistisk signifikant (se tabel B.68 i appendiks b).

Der er også en tendens til, at den løbende opfølgning på elever undervejs i deres FGU-forløb er blevet mere systematiseret. Denne udvikling er positiv, fordi kommunen har tilsynsansvar over for unge på FGU, hvilket indebærer, at der skal være dialog mellem KUI og FGU om den enkelte unges forløb, progression og trivsel samt risiko for frafald. FGU skal omvendt kontakte kommunen, hvis der sker ændringer i forløbsplanen, som betyder, at der er behov for at justere uddannelsesplanen ift. uddannelsesmål eller længde af forløb, da kommunen skal godkende ændringer af denne karakter (Børne- og Undervisningsministeriet, 2021).

Over halvdelen af de KUI-ansvarlige (54 %) angiver i forlængelse heraf i 2023, at der i høj grad er faste møder mellem KUI og FGU, hvor der følges systematisk op på alle elever, sammenlignet med 33 % i 2021. Denne udvikling er dog heller ikke statistisk signifikant. Det kan hænge sammen med, at der fortsat er 27 %, der angiver, at det i mindre grad eller slet ikke er tilfældet (se figur B.32 i appendiks b).

Tendensen mod en positiv udvikling i KUI's og FGU's samarbejde om den systematiske opfølgning på elever undervejs i deres FGU-forløb afspejles også i evalueringens kvalitative analyse. Her giver FGU-ledere og -vejledere udtryk for, at de orienterer KUI om status på elevernes FGU-forløb og praktiserer en høj grad af inddragelse af KUI ift. den enkelte elevs fremmøde og fastholdelse.

8.4.3 Større tilfredshed med KUI's praksis ift. forlængelser

Spørgeskemaundersøgelsen blandt KUI-ansvarlige indikerer, at KUI oftere bevilliger forlængelser af FGU-forløb i 2023 end i 2021.²³ I alt 63 % af de KUI-ansvarlige angiver, at de altid eller ofte godkender forslag fra FGU om forlængelse inden for perioden på to år. 39 % angiver, at de altid eller ofte godkender forslag om forlængelser ud over to år. I 2021 angav 24 % af de KUI-ansvarlige, at det ofte sker, at en elev får forlænget sit FGU-forløb (se tabel B.69-70 i appendiks b).

23 Bemærk, at spørgsmålsformuleringen i 2023 er revideret siden spørgeskemaundersøgelsen i 2021. Det kan være med til at forklare forskellen. Den oprindelige formulering lød: "Hvor ofte sker det hos jer, at en elev får forlænget deres FGU-forløb (ud over den længde, der oprindeligt blev lagt op til i uddannelsesplanen, også hvis forlængelsen sker inden for en samlet længde på to år)?" I 2023 skelnes der mellem forløbslængder inden for to år og ud over to år: "Hvor ofte sker det, at I godkender forslag fra FGU om forlængelse af eleveres FGU-forløb inden for en samlet længde på to år?", "Hvor ofte sker det, at I godkender forslag fra FGU om forlængelse af eleveres FGU-forløb ud over en samlet længde på to år?"

I overensstemmelse med dette angiver 90 % af FGU-vejlederne, at de altid (36 %) eller ofte (54 %) oplever, at KUI beviliger forlængelse af elevernes forløb på FGU, når FGU vurderer, at det er relevant. Det udgør en statistisk signifikant stigning sammenholdt med 2021, hvor de tilsvarende andele var på hhv. 18 % og 54 % (se tabel B.71 i appendiks b).

Når det kommer til fastsættelse af forløbslængder, er det en større andel af de KUI-ansvarlige, der angiver, at de har en praksis for, hvor lange forløb de typisk fastsætter i de unges uddannelsesplaner.²⁴ I 2023 er det 36 % af de KUI-ansvarlige, der angiver, at de har en sådan, sammenlignet med 24 % i 2021. Udviklingen er dog ikke statistisk signifikant. Det fremgår samtidig af spørgeskemaundersøgelsen, at den ”typiske forløbslængde” er kortere i 2023 (12,5 måneder i gennemsnit, sammenlignet med 14,5 måneder i gennemsnit i 2021). Blandt de KUI-ansvarlige, der har en fast praksis for forløbslængder, skønnes forløbene imidlertid at være længere i 2023 (16,3 måneder sammenlignet med 14 måneder i 2021). Det fremgår af tabel B.72-73 i appendiks b.

Den kvalitative analyse viser ligeledes, at der generelt er tilfredshed med KUI’s tilgang til eventuelle forlængelser af FGU-forløb. FGU-vejlederne oplever, at KUI er villige til at bevillige et halvt til et helt års forlængelse af et forløb, og i nogle tilfælde mere end dette, hvis det vurderes at være det, der skal til, for at en elev, der er inde i en god udvikling, fx kan opnå G-niveau i matematik. En vejleder fra FGU sætter følgende ord på, hvordan KUI støtter op om den enkelte elevs udvikling gennem denne tilgang til at forlænge forløb med afsæt i elevens behov:

”Så er der nogle, hvor kommunen går ind og siger: ”Vi tager den, fordi vi ved, det gavner på den lange bane”. [...] Hvis vi kan give dem kommunal finansiering med i et ekstra år, så er det givet sindssygt godt ud, ift. at de unge fx kan tage skridtet mod en erhvervsuddannelse eller mod et ufaglært job. Det, vi faktisk er nået rigtig langt med på to år, kan vi nu nå det sidste skridt med ved at give dem et ekstra års tid. [...] Det synes jeg, vi har et fantastisk samarbejde med KUI om. De er meget, meget fleksible.

VEJLEDER, FGU

Det er dog også en pointe blandt nogle vejledere, at de oplever, at KUI sætter grænsen ved ét års forlængelse af et FGU-forløb – også i tilfælde, hvor det fx er to års forlængelse, der skal til, for at en elev kan opnå den nødvendige udvikling for at kunne overgå til uddannelse eller beskæftigelse.

24 Bemærk, at spørgsmålsformuleringen i 2023 er revideret siden spørgeskemaundersøgelsen i 2021. Det kan være med til at forklare forskellen. Den oprindelige formulering lød: ”Har I en tommelfingerregel for, hvor lange forløb uddannelsesplanerne tager udgangspunkt i?” Den nuværende formulering lyder: ”Har I en praksis for, hvor lange forløb I typisk fastsætter i uddannelsesplanerne?”

8.5 Støtte på FGU

KUI er tiltænkt en vigtig rolle ift. at støtte elever, der af forskellige årsager har behov for ekstra støtte. Der findes således en række tilbud, som kommunerne og FGU kan gøre brug af mhp. at støtte den unge bedst muligt.

Nedsat tid er et af de greb, som kan bruges til at støtte fastholdelsen af elever, der i en periode ikke er i stand til at være på FGU på fuld tid.²⁵ Nedsat tid kan fx være relevant i forbindelse med funktionsnedsættelse eller kronisk sygdom og skal godkendes af kommunen. Derudover er kontaktpersonordningen et vigtigt element i aftalen bag KUI og FGU, målrettet unge, som har brug for en særlig, individuel støtte for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

Som det udfoldes i de følgende afsnit, viser evalueringen, at der har været en positiv udvikling i brugen af nedsat tid, men at brugen af kontaktpersonordningen er uændret siden 2021.

8.5.1 Mere udbredt brug af nedsat tid

Spørgeskemaundersøgelsen blandt de KUI-ansvarlige viser, at der er sket en positiv, statistisk signifikant udvikling i brugen af nedsat tid på FGU, så flere elever er på nedsat tid i 2023. 15 % af de KUI-ansvarlige angiver, at det ofte sker, at de unge, der påbegynder FGU i deres kommune, er på nedsat tid i en kortere eller længere periode. I 2021 var den tilsvarende andel 3 %. Omvendt er der hhv. 19 % og 0 % af de KUI-ansvarlige, der i 2023 angiver, at det sker sjældent eller aldrig, hvilket gjorde sig gældende for hhv. 33 % og 3 % af de KUI-ansvarlige i 2021 (se tabel B.74 i appendiks b).

Samme tendens kan genfindes i spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere på FGU. Her angiver lederne, at de både på basis og sporene har større andele af elever på nedsat tid i kortere eller længere perioder godkendt af KUI i 2023 sammenholdt med 2021 (se tabel B.75 i appendiks b).

FGU-loven opridser, at nedsat tid er tiltænkt elever, der ikke har mulighed for at gennemføre undervisningen inden for den almindelige uddannelsestid pga. funktionsnedsættelse, kronisk sygdom, psykisk sårbarhed eller misbrugsbehandling (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a).

Det fremgår dog af spørgeskemaundersøgelsen blandt de KUI-ansvarlige, at KUI's holdning til nedsat tid har ændret sig i retning mod en forståelse af, at nedsat tid kan bruges i mange forskellige situationer, fx til at understøtte elever, som har svært ved at klare FGU på fuldtid, frem for en mere restriktiv holdning, hvor nedsat tid kun bruges, når helt særlige og tidsbegrænsede forhold gør sig gældende, fx helbredsmæssige eller akutte sociale situationer. De KUI-ansvarliges besvarelser ligger i både 2021 og 2023 omkring midten af en skala fra 1 til 6 (hvor 1 udgør den mest restriktive ende af skalaen). I 2023 ligger de gennemsnitlige besvarelser dog tættere på 6 (gennemsnit på 3,8) end i 2021 (gennemsnit på 2,9). Det fremgår af tabel B.76 i appendiks b.

25 En FGU-elev på fuldtid skal deltage i undervisning med et gennemsnitligt minimumstimental på 26 klokke timer pr. uge.

En tilsvarende holdningsændring kan ikke spores i spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere på FGU. Deres gennemsnitlige score på samme skala ligger på 4,1 i både 2023 og 2021. Dermed er lederne både nu og tidligere generelt mere åbne for brugen af nedsat tid i mange forskellige situationer sammenlignet med de KUI-ansvarlige (se tabel B.77 i appendiks b).

Evalueringsens kvalitative analyse støtter op om, at man bruger nedsat tid oftere end tidligere på FGU, og oplever, at KUI er åbne for denne mulighed. Det er i denne sammenhæng en pointe blandt både lærere og vejledere på FGU, at nedsat tid kan gøre en forskel for eleverne, dels fordi nogle elever af forskellige årsager bedre kan overkomme en reduceret skoledag, og dels fordi deres FGU-forløb forlænges tilsvarende den nedsatte tid. For nogle unge kan et længere og mindre komprimeret FGU-forløb på den måde have stor betydning for deres mulighed for at udvikle sig og gennemføre FGU.

8.5.2 Ingen udvikling i brug af kontaktpersonordningen

Det er kommunens ansvar at udpege en gennemgående kontaktperson til de unge, som af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere enheder i kommunen. Kontaktpersonens hovedopgave er at følge og støtte den unge gennem det samlede forløb, frem mod at den unge er overgået til ordinær uddannelse eller beskæftigelse.

For nogle unge fungerer kontaktpersonen primært som bindeled og koordinerer andre kommunale indsatser for den unge, fx tilbud og forløb på uddannelses- og socialområdet. For andre unge knytter kontaktpersonens opgaver sig primært til at få den unges hverdag til at fungere, fx ift. at møde til tiden på uddannelsesstedet eller arbejdspladsen. Det kan også være ift. at bistå den unge ved løbende kontakt med offentlige myndigheder (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023h).

Evalueringen viser, at brugen af kontaktpersonordningen er på nogenlunde samme niveau i 2023 som i 2021. Der er således ikke noget, der indikerer, at flere elever modtager støtte i 2023. Hovedparten af de KUI-ansvarlige angiver i spørgeskemaundersøgelsen, at det er mellem 0 og 30 % af deres unge, der har en kontaktperson i regi af kontaktpersonordningen under KUI-loven (se tabel B.78 i appendiks b).

I den første delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet blev der fremsat forskellige mulige forklaringer på, hvorfor kontaktpersonordningen anvendes på forskellig vis og i forskelligt omfang (EVA, 2021a, s. 99ff.):

- Økonomi: Hvor mange årsværk, der sættes af til kontaktpersonordningen set ift. behovet
- Prioritering og opgavetrængsel: Kan bl.a. handle om utilstrækkelig tid blandt uddannelsesvejledere i KUI, der varetager kontaktpersonopgaven, eller at man prioriterer kontaktpersonordningen til nogle områder frem for andre (fx særlige uddannelsesmæssige delområder).

Endelig var det også en mulig forklaring, at den begrænsede implementering skyldtes, at ordningen var relativt ny og endnu ikke faldet helt på plads. Denne forklaring kan dog ikke i samme grad anvendes her to år efter evaluerings- og følgeforskningsprogrammets første delrapport.

I forlængelse heraf ser der desuden flere steder ud til at være en erkendelse af, at kommunens støtteordninger ikke nødvendigvis er tilstrækkelige til at imødekomme behovene hos flere FGU-elever. Kun 18 % af de KUI-ansvarlige vurderer således, at KUI-kontaktpersonordningen og evt. andre støtteforanstaltninger i deres kommune (inkl. tilbud under LAB-loven) er tilstrækkelige til at yde den støtte, mange elever på FGU har brug for. 49 % af de KUI-ansvarlige vurderer, at det i nogen grad er tilfældet, mens 34 % vurderer, at det i mindre grad (31 %) eller slet ikke (3 %) gør sig gældende (se tabel B.79 i appendiks b).

Appendiks A – Litteraturliste

Black, B.S., Lalkiya, P., & Lerner, J. Y. (2020). *The Trouble with Coarsened Exact Matching*. Northwestern Law & Econ Research Paper Forthcoming. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3694749.

Blackwell, M., Iacus, S., King, G., & Porro, G (2009). Cem: *Coarsened Exact Matching in Stata*. Stata Journal 9(4): 524–46.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2018). *Vejledning om egu. Erhvervsgrunduddannelsen*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på <https://www.stil.dk/-/media/filer/uvm/udd/anden/181102-vejledning-om-egu.pdf>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2019a). *Bekendtgørelse af lov om forberedende grunduddannelse*: LBK nr. 606 af 24/05/2019. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2019/606>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2019b). *Rundt om den forberedende grunduddannelse – FGU. Introduktion for fagprofessionelle*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/fgu/2019/feb/190207-rundt-om-forberedende-grunduddannelse-v2.pdf>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2019c). *Virksomhedspraktik i den forberedende grunduddannelse*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: [Virksomhedspraktik i forberedende grunduddannelse | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2019/1301).

Børne- og Undervisningsministeriet. (2019d). *Kom godt i gang med målgruppevurdering. Vejledning til fagprofessionelle i den kommunale ungeindsats*. Lokaliseret 15. november 2023 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf-19/190124-kom-godt-i-gang-med-maalgruppevurdering-ua.pdf>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2020a). *Bekendtgørelse af lov om kommunal indsats for unge under 25 år*: LBK nr. 1301 af 04/09/2020. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2020/1301>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2020b). *Vejledning til lov og bekendtgørelse om forberedende grunduddannelse (FGU)*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/fgu/pdf20/200505-vejledning-til-lov-og-bekendtgørelse-om-forberedende-grunduddannelse-fgu-ua.pdf>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2021). *Bliv skarp på uddannelsesplanen*. Lokaliseret 15. november på: <https://www.uvm.dk/publikationer/2019/190515-bliv-skarp-paa-uddannelsesplanen>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2022). *Bekendtgørelse om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhvervs*. BEK nr. 1290 af 16/09/2022. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/1290>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2023a). *Bekendtgørelse af lov om erhvervsuddannelser*. LBK nr. 1069 af 08/09/2023. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1069>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2023b). *FGU-baseret erhvervsuddannelse*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/uddannelser/eud/andre-veje-til-en-erhvervsuddannelse/produktionsskolebaseret-eud>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2023c). *Prøveformer på FGU*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://www.uvm.dk/forberedende-grunduddannelse/proever-og-eksamen/proeveformer>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2023d). *SPS på FGU*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://www.spsu.dk/for-sps-ansvarlige/forberedende-grunduddannelse---fgu/sps-paa-fgu>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2023e). *Hf forberedelseseksamen*. Lokaliseret 13. november 2023 på: <https://www.uvm.dk/forberedende-grunduddannelse/proever-og-eksamen/hf-forberedelseseksamen>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2023f). *Lovende FGU-tal forud for forhandlinger*. Lokaliseret 15. november 2023 på: <https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2023/okt/231027-lovende-fgu-tal-forud-for-forhandlinger>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2023g). *Beregning af gennemsnit i dansk og matematik*. Lokaliseret 15. november 2023 på: <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/adgang-og-optagelse/gennemsnit>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2023h). *Samarbejde mellem FGU og den kommunale ungeindsats (KUI)*. Lokaliseret 15. november 2023 på: <https://www.uvm.dk/forberedende-grunduddannelse/om-forberedende-grunduddannelse/samarbejde-mellem-fgu-og-den-kommunale-ungeindsats>.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2023i). *Ny aftale skal hjælpe unge uden uddannelse og job*. Lokaliseret d. 21. november 2023 på: <https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2023/nov/231121-ny-aftale-skal-hjaelpe-unge-uden-uddannelse-og-job>.

Dahler-Larsen, P., & Krogstrup, H. K. (2003). *Nye veje i Evaluering*. Århus: Forlaget Systime Academic (Kap. 4 og 7).

Dansk Arbejdsgiverforening (DA). (2023). *Elevernes vej gennem FGU*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://www.da.dk/politik-og-analyser/uddannelse-og-kompetencer/2023/elevernes-vej-gennem-fgu/>.

Denton, C. A, Vaughn, S., & Fletcher, J. M. (2003). Bringing Research-Based Practice in Reading Intervention to Scale. *Learning Disabilities Research & Practice*, 18(3), 201–211

EMU. (2022). *Prøvere regler på FGU*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://emu.dk/fgu/proe-ver/proeveregler?b=t435-t4580>.

EVA. (2021a). *Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU: Første delrapport: Målgruppen for FGU og den kommunale ungeindsats*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2021b). *STU og FGU's erfaringer med nødundervisning under covid-19- pandemien. En undersøgelse af nødundervisning i foråret og sommeren 2020*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2022a). *Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU: Anden delrapport: Implementeringen af FGU*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2022b). *Inspiration til den kommunale ungeindsats: Målgruppevurderinger og uddannelsesplaner i relation til FGU*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2023). *De didaktiske principper for FGU i praksis*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

Fixsen, D., Naoom, S., Blase, K., Friedman, R., & Wallace, F. (2005). *Implementation Research: A Synthesis of the Literature*. Tampa, Florida: University of South Florida.

King, G., & Zeng, L. (2006). The dangers of extreme counterfactuals. *Political Analysis* 14, 131–59.

Københavns Professionshøjskole, VIA University College, UC Lillebælt og Professionshøjskolen UCN. (2019). *Vejledning til de 15 didaktiske principper for FGU*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på: <https://emu.dk/sites/default/files/2019-05/Vejledning%20til%20de%2015%20didaktiske%20principper%20for%20FGU.pdf>.

O'Donnell, C. L. (2008). Defining, Conceptualizing, and Measuring Fidelity of Implementation and Its Relationship to Outcomes in K–12 Curriculum Intervention Research. *Review of Educational Research*. 78(1), 33-84.

Patton, M, Q. (2008). *Utilization-Focused Evaluation* (4. udgave). Saint Paul, MN.: Sage Publications. (Kap 10: 333-380).

Reformkommissionen. (2021). *Erkendt, forsøgt løst, uløst*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på:

https://fm.dk/media/18858/erkendt-forsøgt-loest-uloest_web.pdf.

Regeringen. (2017). *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på:

<https://www.uvm.dk/publikationer/folkeskolen/2017-aftale-om-bedre-veje-til-uddannelse-og-job>.

Uddannelsesstatistik. (2023a). *Elevtrivsel på tværs af spørgsmål i trivselsmålingen for FGU*. Lokalise-

ret 10. oktober 2023 på: <https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Reports/1943.aspx>.

Uddannelsesstatistik. (2023b). *Gennemsnitlig trivsel på FGU*. Lokaliseret 10. oktober 2023 på:

<https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Reports/1941.aspx>.

Uddannelsesstatistik. (2023c). *Datadokumentation for elevtrivsel på FGU*. Lokaliseret 10 oktober

2023 på: https://uddannelsesstatistik.dk/Documents/Forberedende%20uddannelser/Dokumentation/FGU_Uddannelsesstatistik_Elevtrivsel.pdf.

Uddannelsesstatistik. (2023d). *Datadokumentation for elevtrivsel i grundskolen*. Lokaliseret 15. no-

vember 2023 på: https://uddannelsesstatistik.dk/Documents/Grundskole/datadokumentation/DVH_Grundskole_Elevtrivsel.pdf.

Winter, S. C., & Nielsen, V. L. (2008). *Implementering af politik*. Aarhus: Hans Reitzels Forlag

Winter, S. C. (2017). *Gør skoleledelse en forskel?: Ledelse af implementeringen af folkeskolereformen*.

København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Åsén, G. (2013). Forskningsöversikt om skolreformers genomslag. Bilag 2 i *Det tar tid – om effekter*

av skolpolitiska reformer. Delbetänkande av Utredningen om förbättrade resultat i grundskolan.

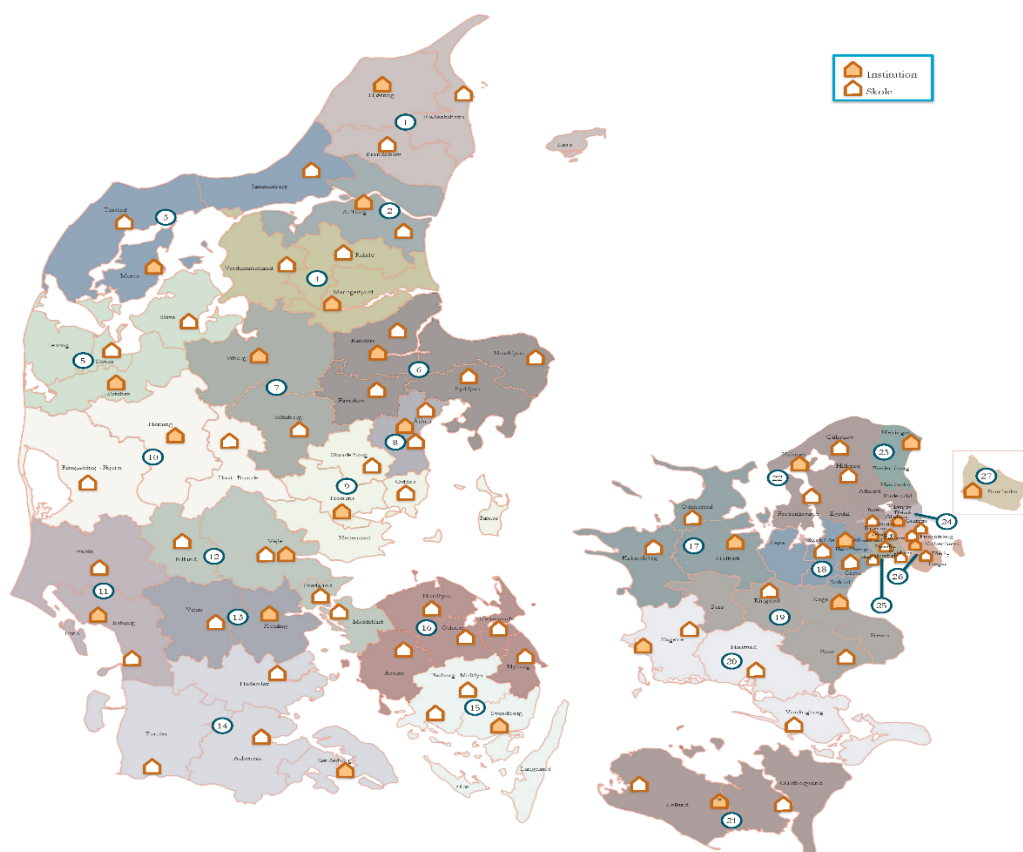
Stockholm: SOU.

Appendiks B – Tabel- og figurbilag

Indledning

Appendiks-grafik B.1

FGU-institutionernes dækningsområde og skoler

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, 2023

Elevernes udbytte af FGU

Appendiks-tabel B.1

I hvilken grad oplever du, at omfanget af elevfravær på jeres skole er en udfordring ift. følgende...

Andel i procent

	2021 (n=863)			2023 (n=581)		
	At understøtte læring og progression blandt eleverne	At skabe kontinuitet i undervisningen	At fremme fællesskaber blandt eleverne	At understøtte læring og progression blandt eleverne	At skabe kontinuitet i undervisningen	At fremme fællesskaber blandt eleverne
I høj grad	55	60	48	50	56	45
I nogen grad	38	31	39	41	35	41
I mindre grad	7	8	11	8	8	13
Slet ikke	0	1	2	1	1	1
Total	100	100	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at omfanget af elevfravær på jeres skole er en udfordring ift. følgende... : At understøtte læring og progression blandt eleverne: $p = 0,0727$, At skabe kontinuitet i undervisningen: $p = 0,1985$, At fremme fællesskaber blandt eleverne: $p = 0,3442$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder og/eller egu-ansvarlig.

Appendiks-tabel B.2

I hvilken grad oplever du, at I har en klar ansvarsfordeling i forbindelse med opfølgning på fravær på jeres skole (således at det i praksis fx er klart, hvem der udsender advarsler, indkalder og afholder samtaler med elever i forbindelse med fravær)?

Andel i procent

	2021 (n=863)	2023 (n=581)
I høj grad	41	44
I nogen grad	42	41
I mindre grad	14	13
Slet ikke	4	2
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, I har en klar ansvarsfordeling i forbindelse med opfølgning på fravær på jeres skole (så det i praksis fx er klart, hvem der udsender advarsler, indkalder og afholder samtaler med elever i forbindelse med fravær)?" $p = 0,1313$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder og/eller egu-ansvarlig.

Appendiks-tabel B.3

I hvilken grad gør I brug af "særaftaler", hvor FGU-elever får lov til at have begrænset fremmøde i en kortere eller længere periode (lovligt fravær efter aftale med lærere/vejledere)?

Andel i procent

	2021 (n=835)	2023 (n=570)
I høj grad	13	28
I nogen grad	45	46
I mindre grad	36	22
Slet ikke	3	1
Ved ikke	3	3
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad gør I brug af "særaftaler", hvor FGU-elever får lov til at have begrænset fremmøde i en kortere eller længere periode (lovligt fravær efter aftale med lærere/vejledere)?" p = 0,0000.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer og/eller vejleder.

Appendiks-tabel B.4

I hvilken grad vurderer du, at jeres praksis for forebyggelse af - og opfølgning på - fravær alt i alt er med til at nedbringe fravær/styrke fremmøde?

Andel i procent

	2021 (n=861)	2023 (n=581)
I høj grad	14	17
I nogen grad	58	53
I mindre grad	26	26
Slet ikke	2	4
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at jeres praksis for forebyggelse af - og opfølgning på - fravær alt i alt er med til at nedbringe fravær/styrke fremmøde?" p = 0,9809.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder og/eller egu-ansvarlig.

Appendiks-tabel B.5

I hvilken grad oplever du, at tids- og ressourceforbruget, forbundet med at forebygge fravær, fylder meget på jeres skole?

Andel i procent

	2023 (n=45)
I høj grad	69
I nogen grad	27

2023 (n=45)	
I mindre grad	4
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at tids- og ressourcforbruget, forbundet med at forebygge fravær, fylder meget på jeres skole?"

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.6

I hvilken grad gør I brug af følgende for at understøtte elevers overgang fra FGU:

Andel i procent

	2023 (n=107)			
	Udslusnings- samtaler, når en elev udslu- ses fra FGU til uddannelse/job	Udslusnings- samtaler, når en elev udslu- ses fra FGU til "ukendt per- spektiv"	Kontakt til ele- ver efter, at de har forladt FGU	Formidling af kontakt til over- gangsmentorer el. lign. fra KUI
I høj grad	39	41	2	34
I nogen grad	39	32	21	35
I mindre grad	18	23	49	25
Slet ikke	4	4	29	7
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

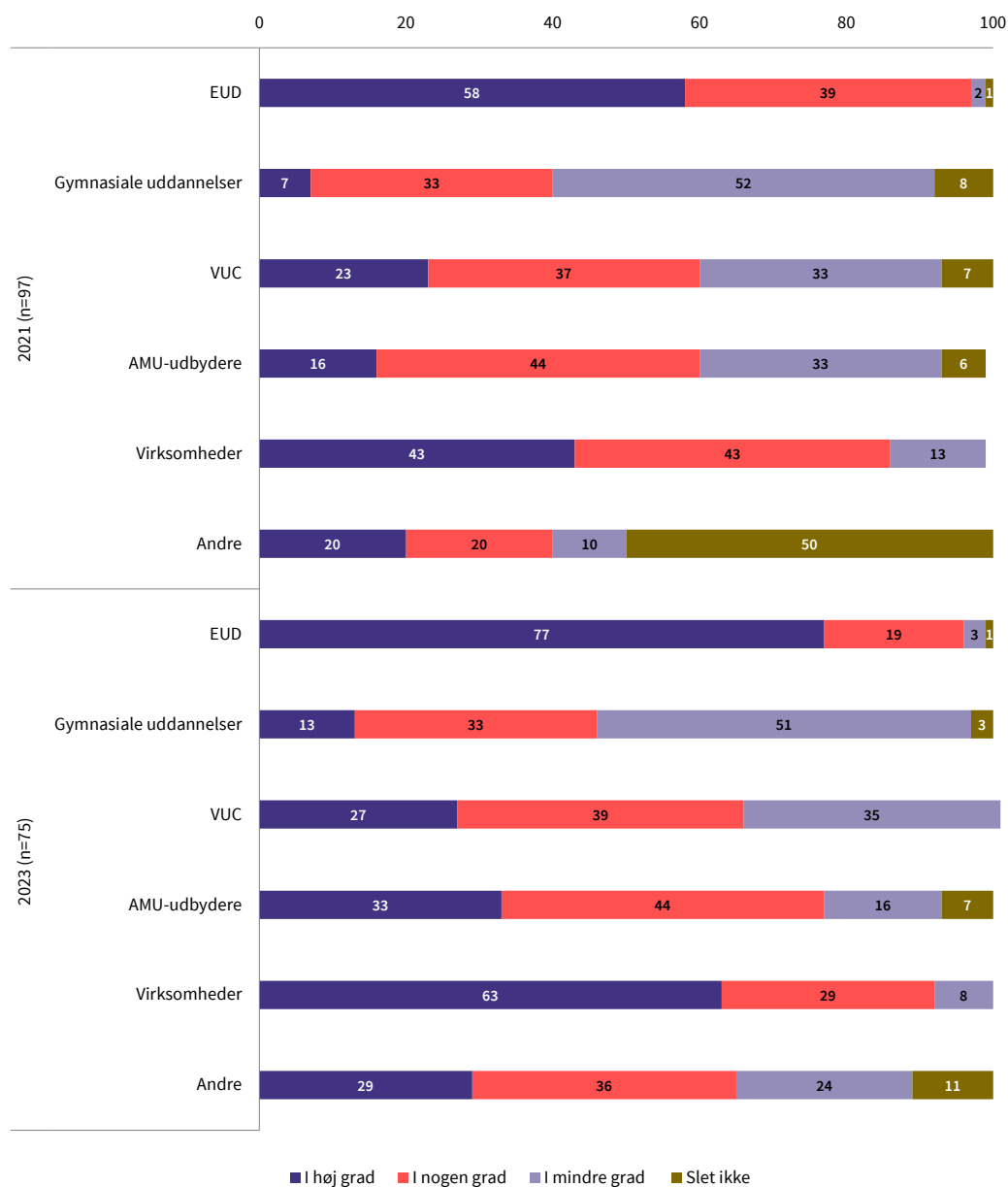
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad gør I brug af følgende for at understøtte elevers overgang fra FGU: Udslusningssamtaler, når en elev udsluses fra FGU til uddannelse/job, Udslusningssamtaler, når en elev udsluses fra FGU til "ukendt perspektiv", Kontakt til elever efter, at de har forladt FGU, Formidling af kontakt til overgangsmentorer el. lign. fra KUI".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder.

Appendiks-figur B.1

I hvilken grad samarbejder I med følgende typer af aftagere? (Hvis du er direktør/vicedirektør, svar da på institutionsniveau)

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

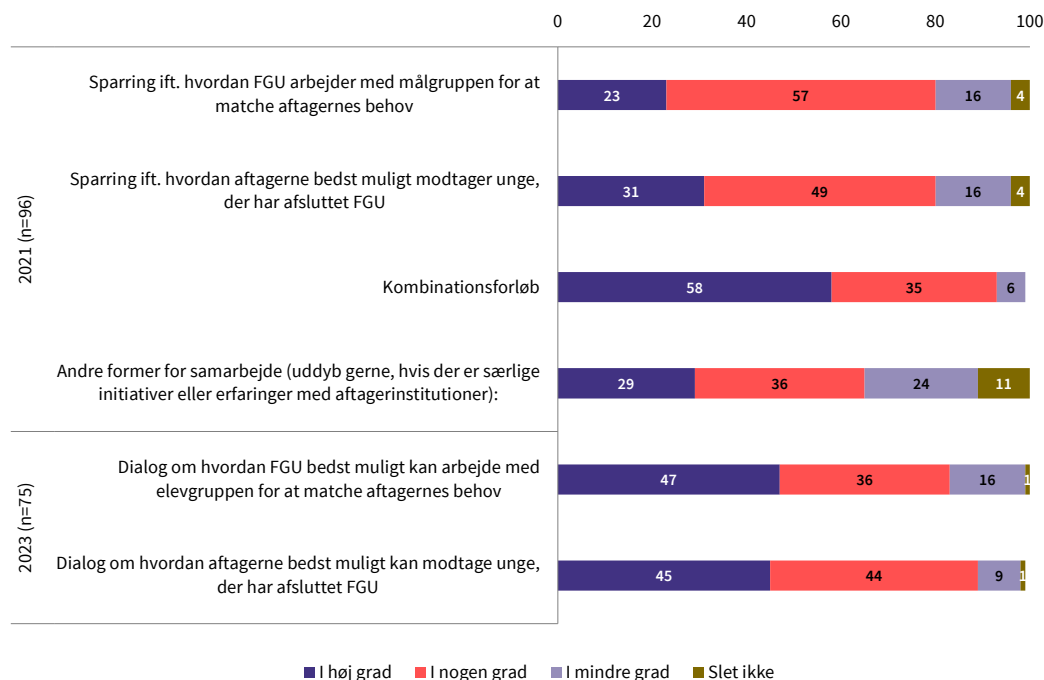
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad samarbejder I med følgende typer af aftagere?: EUD: $p = 0,0443$, Gymnasiale uddannelser: $p = 0,1169$, VUC: $p = 0,1997$, AMU-udbydere: $p = 0,0121$, Virksomheder: $p = 0,0177$, Andre: $p = 0,8664$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er institutionsleder/direktør/rector, vicedirektør og/eller skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-figur B.2

I hvilken grad er der i samarbejdet med aftagerinstitutioner fokus på følgende:

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad er der i samarbejdet med aftagerinstitutioner fokus på følgende?: Sparring ift. hvordan FGU arbejder med målgruppen for at matche aftagernes behov/*Dialog om hvordan FGU bedst muligt kan arbejde med elevgruppen for at matche aftagernes behov: p = 0,0144, Sparring ift. hvordan aftagerne bedst muligt modtager unge, der har afsluttet FGU/*Dialog om hvordan aftagerne bedst muligt kan modtage unge, der har afsluttet FGU: p = 0,0272".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er institutionsleder/direktør/rector, vicedirektør og/eller skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.7

I hvilken grad vurderer du, at jeres samarbejde med aftagerinstitutioner understøtter FGU-elevens overgang til uddannelse/job?

Andel i procent

	2021 (n=140)	2023 (n=107)
I høj grad	22	23
I nogen grad	54	48
I mindre grad	22	25
Slet ikke	2	4
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

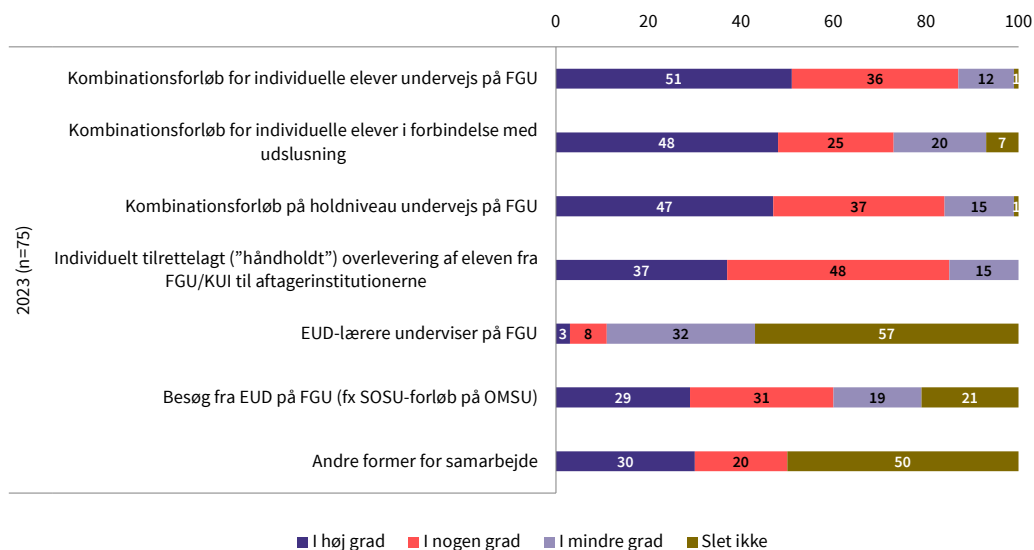
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at jeres samarbejde med aftagerinstitutioner understøtter FGU-elevens overgang til uddannelse/job?" p = 0,6037.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder.

Appendiks-figur B.3

I hvilken grad samarbejder I med aftagerinstitutioner om følgende:

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Andelen af lederne, der har svaret "I høj grad" på spørgsmålet: "I hvilken grad samarbejder I med aftagerinstitutioner om følgende?: Kombinationsforløb for individuelle elever undervejs på FGU, Kombinationsforløb for individuelle elever i forbindelse med udslusning, Kombinationsforløb på holdniveau undervejs på FGU, Individuelt tilrettelagt ("håndholdt") overlevering af eleven fra FGU/KUI til aftagerinstitutionerne, EUD-lærere underviser på FGU, Besøg fra EUD på FGU (fx SOSU-forløb på OMSU), Andre former for samarbejde".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er institutionsleder/direktør/rector, vicedirektør og/eller skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Status på implementeringen af FGU

Appendiks-tabel B.8

Sammenhæng mellem implementeringsgrad og elevernes sandsynlighed for at være i uddannelse og beskæftigelse 12 mdr. efter endt FGU

Andel i procent

Kategori	Implementeringsgrad	Uddannelse 12 mdr.		Beskæftigelse 12 mdr.	
Tertiler	Gennemsnit	Margin	P-værdi	Margin	P-værdi
Lav	2,75	21	ref	26	ref
Mellem	2,88	23	0,26	23	0,031
Høj	3,05	23	0,002	23	0,047

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL) samt spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Margin angiver sandsynligheden for at være i uddannelse og beskæftigelse 12 mdr. efter endt FGU for elever på institutioner med hhv. lav, mellem eller høj implementeringsgrad, når alle inkluderede baggrundsvariable holdes konstante på et givent niveau; her svarende til det observerede niveau.

Appendiks-tabel B.9

I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om ”læring i praksis” på jeres skole?

Andel i procent

	2021 (n = 765)			2023 (n = 480)		Samlet set
	På AGU	På PGU	På EGU	På AGU	På PGU	
I høj grad	3	28	28	5	34	10
I nogen grad	36	57	47	42	53	64
I mindre grad	43	13	13	38	13	24
Slet ikke	17	2	12	15	1	1

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om ”læring i praksis” på jeres skole?: På agu: $p = 0,0069$, på pgu: $p = 0,0648$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.10

I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om et ”inkluderende læringsmiljø” på jeres skole?

Andel i procent

	2021 (n = 956)	2023 (n = 593)
I høj grad	16	22
I nogen grad	61	62
I mindre grad	21	15
Slet ikke	2	2
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om et ”inkluderende læringsmiljø” på jeres skole?”. $p = 0,0004$.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Appendiks-tabel B.11

I hvilken grad vurderer du, at I alt i alt lykkes med at sikre følgende:

Andel i procent

	2021 (n = 733)		2023 (n = 480)	
	Opstilling af synlige læringsmål for eleverne	Systematisk opfølgning på elevernes læring og progression	Opstilling af synlige læringsmål for eleverne	Systematisk opfølgning på elevernes læring og progression
I høj grad	17	14	18	16
I nogen grad	55	57	58	59
I mindre grad	25	26	23	23
Slet ikke	3	4	1	2
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af lederne, der har svaret "I høj grad" til spørgsmålet: "I hvilken grad vurderer du, at I lykkes med at sikre følgende: at der opstilles synlige læringsmål for eleverne? $p = 0,1368$, en systematisk evaluering af elevernes progression og læringsudbytte? $P = 0,5492$."

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.12

I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om læring i praksis på jeres skole?

Andel i procent

	2021 (n=60)				2023 (n=45)		
	På agu	På pgu	På egu	Samlet set	På agu	På pgu	Samlet set
I høj grad	8	48	47	23	18	67	29
I nogen grad	38	50	40	65	44	33	62
I mindre grad	50	2	10	12	38	0	9
Slet ikke	3	0	3	0	0	0	0
Total	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at I samlet set er lykkedes med at implementere principperne om læring i praksis på jeres skole? På agu: $p = 0,0461$, på pgu: $p = 0,0500$, samlet set: $p = 0,4762$."

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

-tabel B.13

I hvilken grad oplever du samlet set, at I som lærere/skole har de fornødne rammer og ressourcer til at realisere reformens intentioner om ”læring i praksis”?

Andel i procent

	2021 (n = 759)	2023 (n = 480)
I høj grad	7	9
I nogen grad	40	45
I mindre grad	43	39
Slet ikke	10	7
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

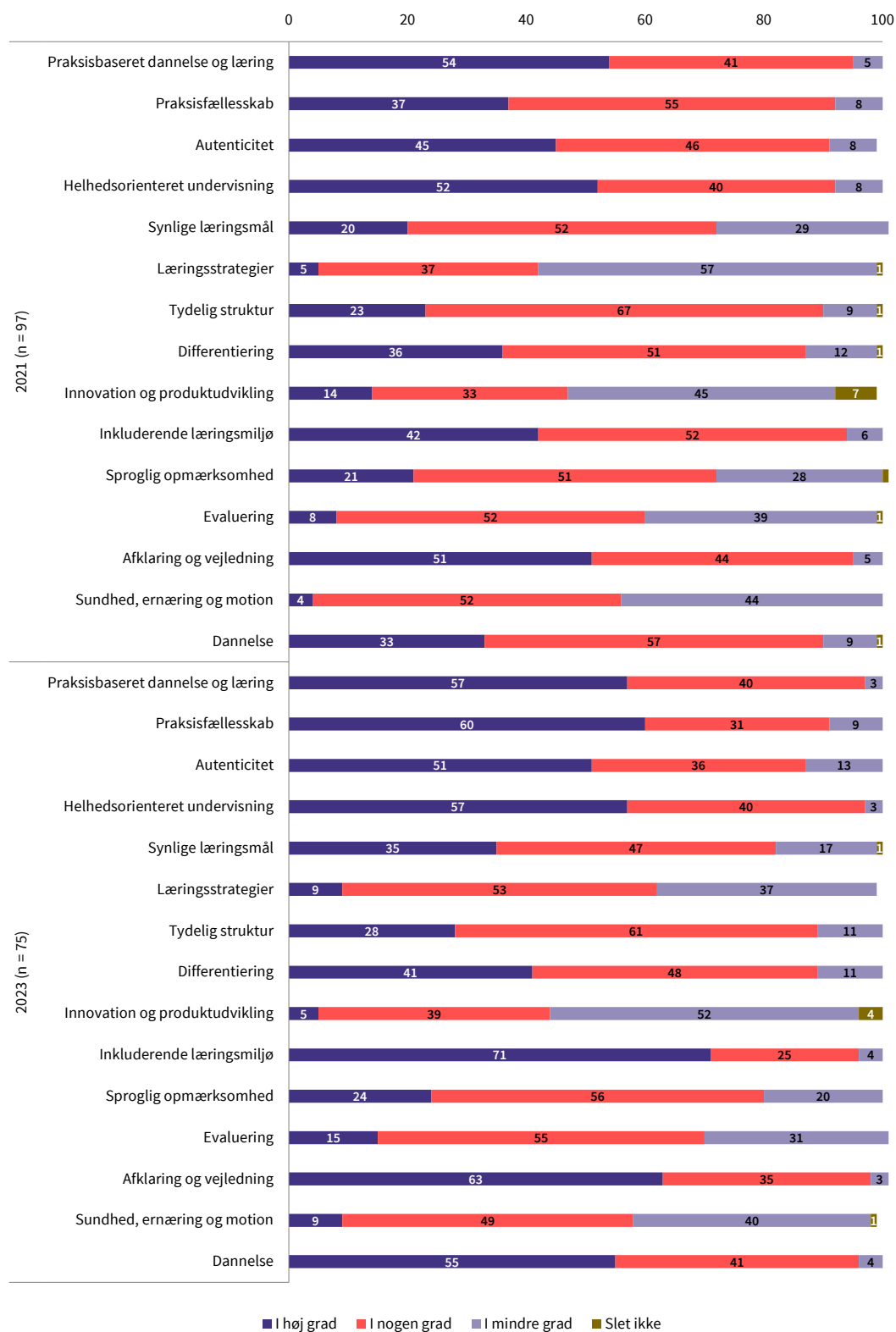
Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad oplever du samlet set, at I som lærere/skole har de fornødne rammer og ressourcer til at realisere reformens intentioner om ”læring i praksis?” p = 0,0131.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-figur B.4

I hvilken grad har I hos jer indtil nu haft fokus på at omsætte følgende didaktiske principper til praksis?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af lederne, der har svaret i høj grad til spørgsmålet: ”I hvilken grad har I hos jer indtil nu haft fokus på at omsætte følgende didaktiske principper til praksis?: Praksisbaseret dannelse og læring: p = 0,4855, praksisfællesskab: p = 0,0270, autenticitet: p = 0,9830, helhedsorienteret undervisning: p = 0,2241, synlige læringsmål: p = 0,0314, læringsstrategier: p = 0,0079, tydelig struktur: p = 0,5144, differentiering: p = 0,3891, innovation og produktudvikling: p = 0,4280, inkluderende læringsmiljø: p = 0,0007, sproglig opmærksomhed: p = 0,2183, evaluering: p = 0,0903, afklaring og vejledning: p = 0,0991, sundhed, ernæring og motion: p = 0,4673, dannelse: p = 0,0027.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er institutionsleder/direktør/rector, vicedirektør og/eller skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.14

I hvilken grad arbejder du bevidst med praksisfællesskaber i undervisningen (fx ved brug af mesterlæreprincipper eller sidemandsoplæring)?

Andel i procent

	2021		2023	
	På agu (n = 284)	På pgu (n = 658)	På agu (n = 169)	På pgu (n = 410)
I høj grad	12	44	12	50
I nogen grad	36	37	48	36
I mindre grad	37	14	33	11
Slet ikke	16	5	7	3
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

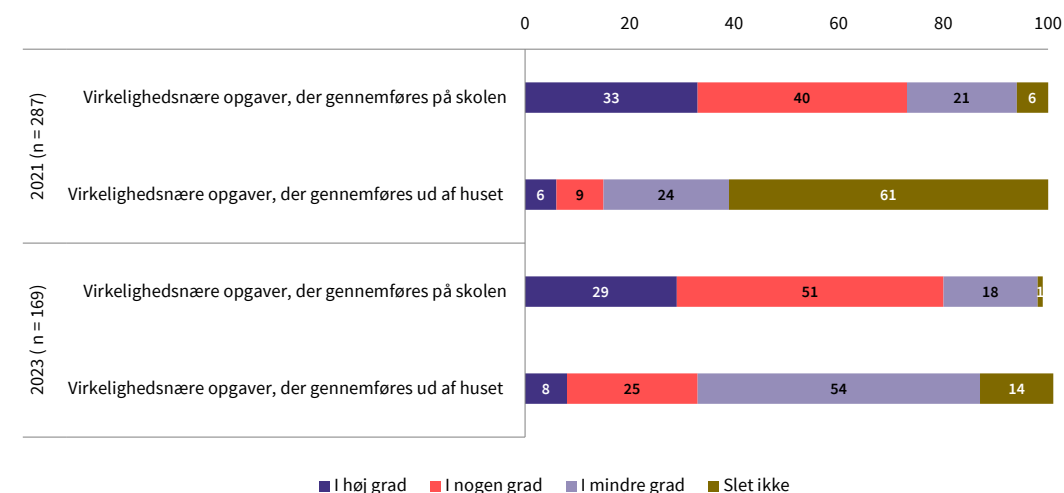
Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad arbejder du bevidst med praksisfællesskaber i undervisningen (fx ved brug af mesterlæreprincipper eller sidemandsoplæring)?” På agu: p = 0,0074, på pgu: p = 0,0261.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet at de underviser på agu og/eller pgu.

Appendiks-figur B.5

I hvilken grad er din undervisning centreret omkring følgende på agu-sporet?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

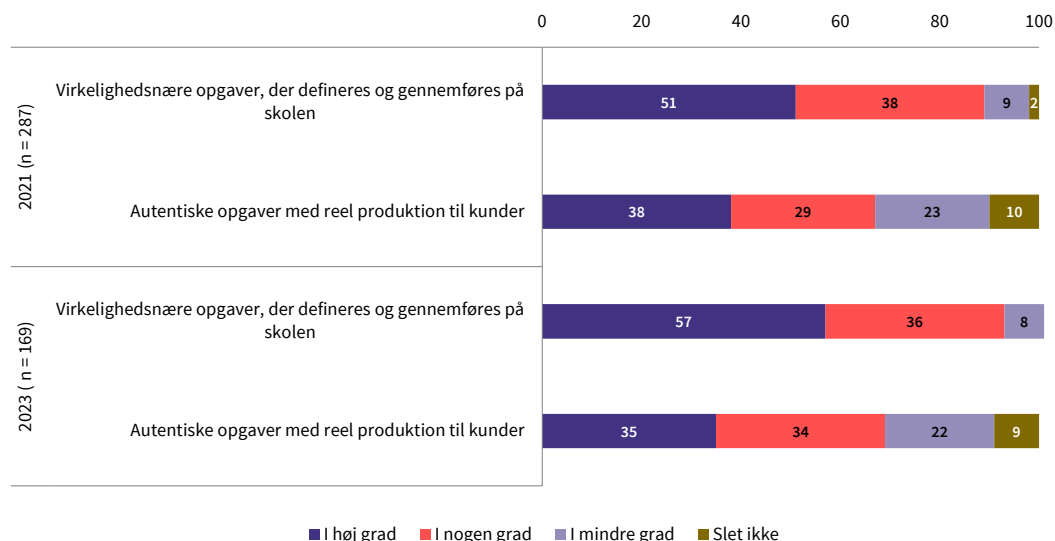
Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad er din undervisning centreret omkring følgende på agu-sporet?: Virkelighedsnære opgaver, der gennemføres på skolen: p = 0,3878, Virkelighedsnære opgaver, der gennemføres ud af huset: p = 0,0000.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer, og at de underviser på agu-sporet.

Appendiks-figur B.6

I hvilken grad er din undervisning centreret omkring følgende på pgu-sporet?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad er din undervisning centreret omkring følgende på pgu-sporet?: Virkelighedsnære opgaver, der defineres og gennemføres på skolen: $p = 0,0226$, Autentiske opgaver med reel produktion til kunder: $p = 0,8750$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer, og at de underviser på pgu-sporet.

Appendiks-tabel B.15

I hvilken grad samarbejder du med eksterne aktører (fx virksomheder, civilsamfund eller velfærdsinstitutioner) med henblik på at understøtte en praksisnær og anvendelsesorienteret undervisning?

Andel i procent

	2021 (n = 774)	2023 (n = 480)
I høj grad	10	12
I nogen grad	30	33
I mindre grad	40	40
Slet ikke	21	15
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad samarbejder du med eksterne aktører (fx virksomheder, civilsamfund eller velfærdsinstitutioner) med henblik på at understøtte en praksisnær og anvendelsesorienteret undervisning?" $p = 0,0075$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.16

I hvilken grad inddrages værkstedsbaserede, praktiske eller virkelighedsnære problemstillinger/opgaver i den undervisning i almene fag, du er involveret i?

Andel i procent

	2021		2023	
	På agu (n = 281)	På pgu (n = 653)	På agu (n = 169)	På pgu (n = 410)
I høj grad	12	21	18	25
I nogen grad	37	49	49	49
I mindre grad	32	25	23	22
Slet ikke	19	5	10	4
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad inddrages værkstedsbaserede, praktiske eller virkelighedsnære problemstillinger/opgaver i den undervisning i almene fag, du er involveret i?" På agu: $p = 0,0003$, på pgu: $p = 0,1446$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer, og at de underviser på agu- og/eller pgu-sporet.

Appendiks-tabel B.17

I hvilken grad oplever du samlet set, at I som lærere/skole har de fornødne rammer og ressourcer til at realisere reformens intentioner om et inkluderende læringsmiljø?

Andel i procent

	2021 (n = 950)	2023 (n = 593)
I høj grad	4	7
I nogen grad	39	40
I mindre grad	43	43
Slet ikke	14	9
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

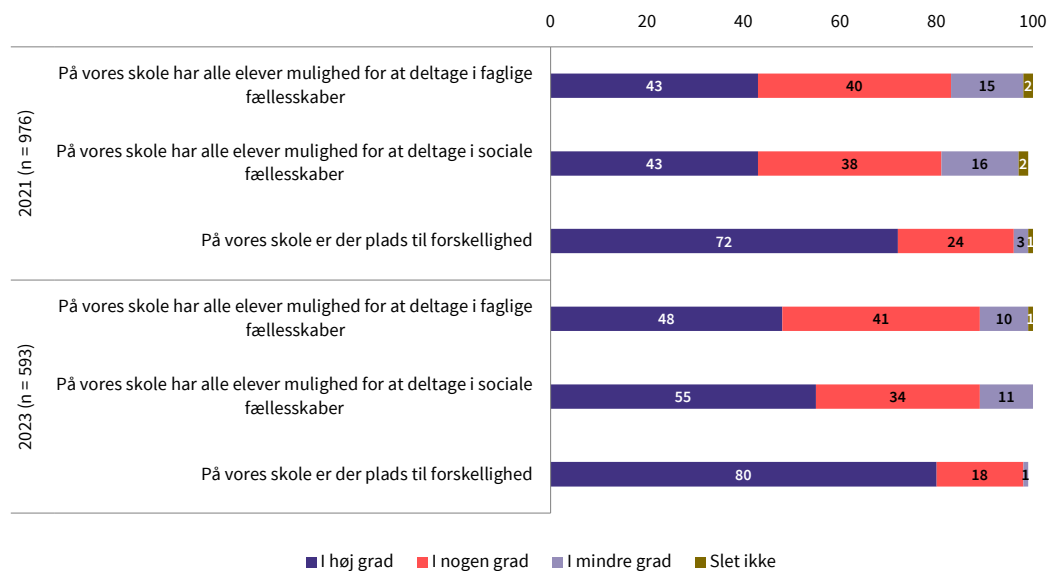
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du samlet set, at I som lærere/skole har de fornødne rammer og ressourcer til at realisere reformens intentioner om et inkluderende læringsmiljø?". $p = 0,0024$.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Appendiks-figur B.7

I hvilken grad er du enig i følgende udsagn:

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad er du enig i følgende udsagn: På vores skole har alle elever mulighed for at deltage i faglige fællesskaber: $p = 0,0017$, På vores skole har alle elever mulighed for at deltage i sociale fællesskaber: $p = 0,0000$, På vores skole er der plads til forskellighed: $p = 0,0000$ ".

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.18

I hvilken grad oplever du, at jeres FGU-skole kan rumme alle de elevtyper, der starter hos jer?

Andel i procent

	2021 (n=61)	2023 (n=45)
I høj grad	25	16
I nogen grad	67	73
I mindre grad	8	9
Slet ikke	0	2
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at jeres FGU-skole kan rumme alle de elevtyper, der starter hos jer?" $p = 0,2056$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.19

I hvilken grad oplever du, at jeres FGU-tilbud kan rumme alle de elevtyper, der starter hos jer?

Andel i procent

	2021 (n=949)	2023 (n=581)
I høj grad	9	11
I nogen grad	54	56
I mindre grad	29	27
Slet ikke	7	5
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

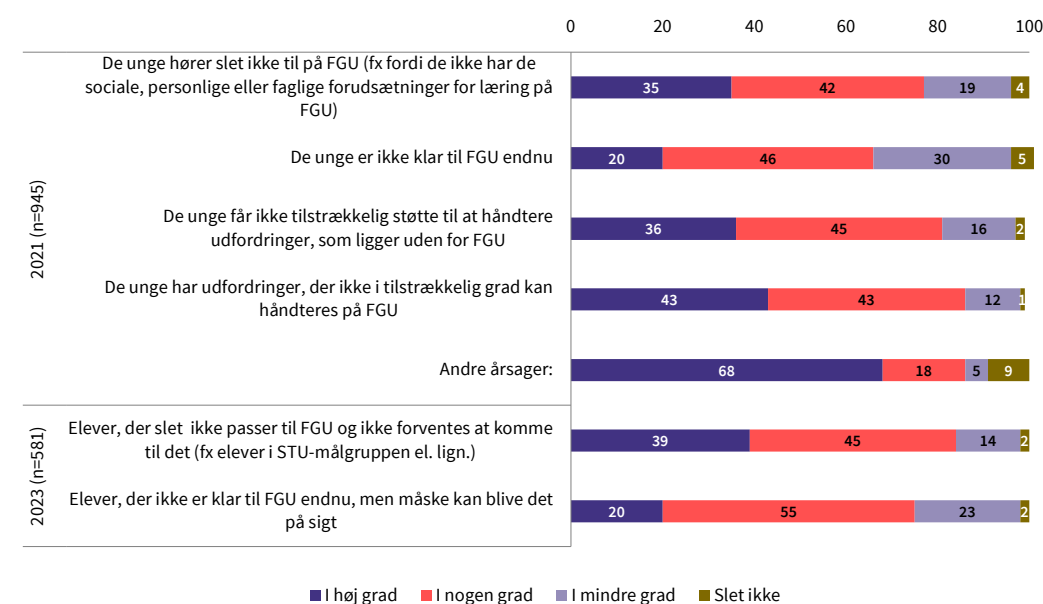
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at jeres FGU-tilbud kan rumme alle de elevtyper, der starter hos jer?" p = 0,0552.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder og/eller egu-ansvarlig.

Appendiks-figur B.8

Hvis der er elever, som jeres FGU-tilbud har svært ved at rumme, i hvilken grad handler det da om følgende?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvis der er elever, som jeres FGU-tilbud har svært ved at rumme, i hvilken grad handler det da om følgende?: De unge hører slet ikke til på FGU (fx fordi de ikke har de sociale, personlige eller faglige forudsætninger for læring på FGU)/ Elever, der slet ikke passer til FGU og ikke forventes at komme til det (fx elever i STU-målgruppen el. lign.): p = 0,0004, De unge er ikke klar til FGU endnu/Elever, der ikke er klar til FGU endnu, men måske kan blive det på sigt: p = 0,0009".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder og/eller egu-ansvarlig.

Appendiks-tabel B.20

Hvad kendetegner i særlig grad de elever, som jeres FGU-tilbud har svært ved at rumme? (flere svar mulige)

Andel i procent

	2021 (n = 941)	2023 (n = 581)
Adfærdsmæssige udfordringer (fx udadreagerende adfærd, misbrug, kriminalitet)	67	67
Psykiske funktionsnedsættelser eller udfordringer (fx angst, ADHD, autisme eller depression)	78	67
Kognitive udfordringer (fx specialskole elever)	68	66
Utilstrækkelige dansksproglige færdigheder	48	40
Utilstrækkelige faglige forudsætninger	43	36
Utilstrækkelige sociale forudsætninger	49	43
Andet	7	7

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af medarbejderne, der har svaret "ja" til spørgsmålet: "Hvad kendetegner i særlig grad de elever, som jeres FGU-tilbud har svært ved at rumme? (flere svar mulige): Adfærdsmæssige udfordringer (fx udadreagerende adfærd, misbrug, kriminalitet): $p = 0,0000$, Psykiske funktionsnedsættelser eller udfordringer (fx angst, ADHD, autisme eller depression): $p = 0,0000$, Kognitive udfordringer (fx specialskole elever): $p = 0,0000$, Utilstrækkelige dansksproglige færdigheder: $p = 0,0000$, Utilstrækkelige faglige forudsætninger: $p = 0,0000$, Utilstrækkelige sociale forudsætninger: $p = 0,0000$, Andet: $p = 0,0000$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder og/eller egu-ansvarlig.

Appendiks-tabel B.21

Hvor stor en andel af eleverne på jeres skole, vurderer du, har udfordringer (herunder kroniske sygdomme eller psykiske funktionsnedsættelser som fx depression, angst, personlighedsforstyrrelse, ADHD eller autisme) i en sådan grad, at der er behov for særlig støtte ud over det, der aktuelt ligger i det inkluderende miljø på FGU hos jer?

Andel i procent

	2021 (n=95)	2023 (n=75)
0-10 %	0	4
11-20%	5	9
21-30%	14	13
31-40%	25	24
41-50 %	21	16
Mere end 50%	33	33
Ved ikke	2	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

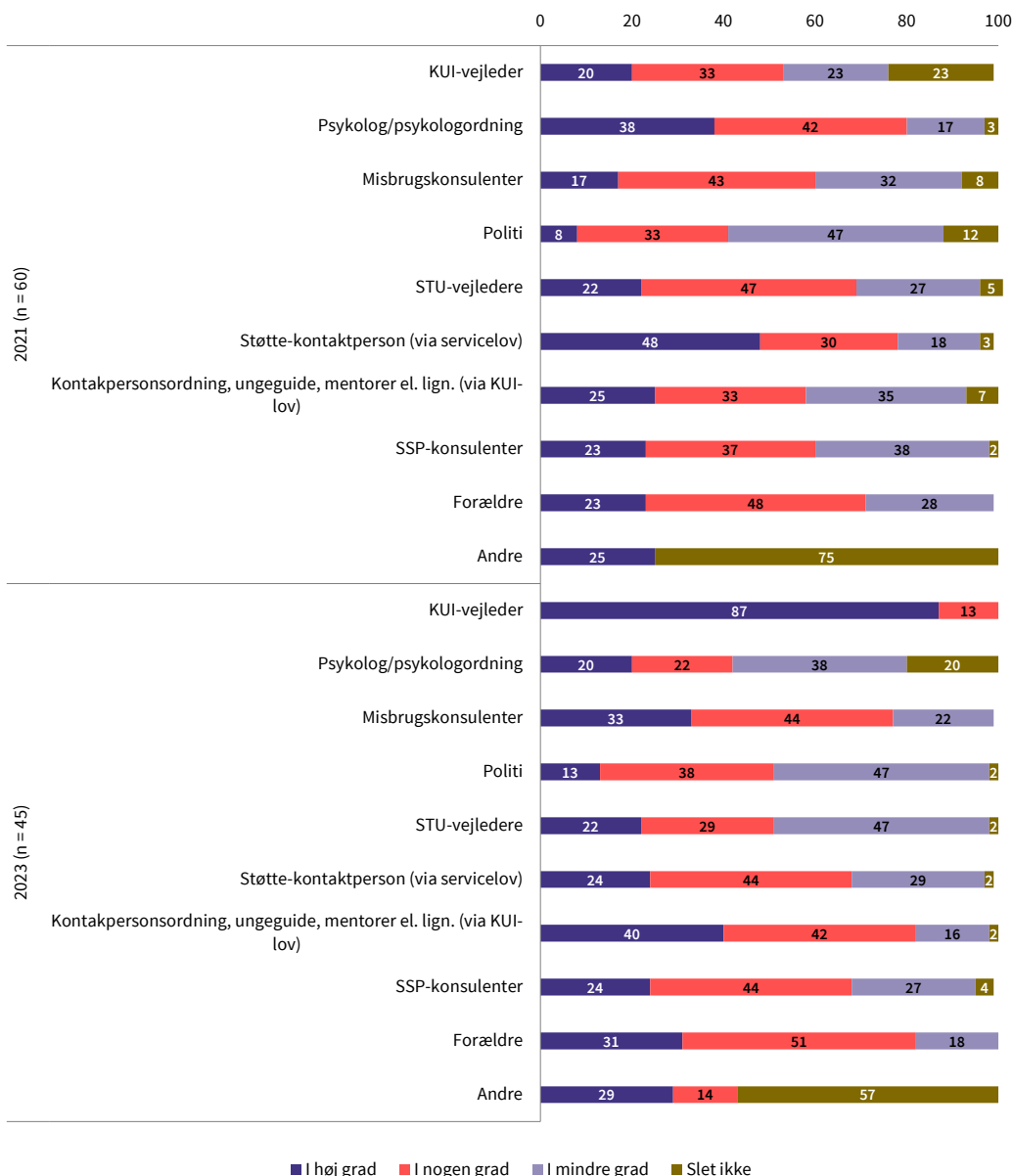
Note: Spørgsmål: "Hvor stor en andel af eleverne på jeres skole, vurderer du, har udfordringer (herunder kroniske sygdomme eller psykiske funktionsnedsættelser som fx depression, angst, personlighedsforstyrrelse, ADHD eller autisme) i en sådan grad, at der er behov for særlig støtte ud over det, der aktuelt ligger i det inkluderende miljø på FGU hos jer?" $p = 0,1622$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er institutionsleder/direktør/rector, vicedirektør og/eller skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-figur B.9

I hvilken grad samarbejder I med følgende aktører med henblik på at dække FGU-elevernes støttebehov?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad samarbejder I med følgende aktører med henblik på at dække FGU-elevernes støttebehov?: KUI-vejleder: p = 0,0000, psykolog/psykologordning: p = 0,0001, misbrugskonsulenter: p = 0,0085, politi: p = 0,1238, STU-vejledere: p = 0,3979, støtte-kontaktperson (via servicelov): p = 0,0540, kontaktpersonordning, ungeguide, mentorer el. lign. (via KUI-lov): p = 0,0119, SSP konsulenter: p = 0,6565, forældre: p = 0,1939, andre: p = 0,6811".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.22

I hvilken grad vurderer du, at jeres elevers støttebehov samlet set bliver dækket?

Andel i procent

	2021 (n=60)	2023 (n=45)
I høj grad	2	2
I nogen grad	37	60
I mindre grad	55	38
Slet ikke	7	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at jeres elevers støttebehov samlet set bliver dækket?" p = 0,0085.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.23

I hvilken grad vurderer du, at I får identificeret alle elever med ordblindhed ved starten af deres FGU-forløb?

Andel i procent

	2021 (n=961)	2023 (n=593)
I høj grad	60	63
I nogen grad	30	27
I mindre grad	6	6
Slet ikke	1	1
Ved ikke	2	3
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at I får identificeret alle elever med ordblindhed ved starten af deres FGU-forløb?" p = 0,6160.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder, egu-ansvarlig og/eller ordblindeunderviser/-koordinator/-ressourceperson (OBU).

Appendiks-tabel B.24

I hvilken grad vurderer du, at I alt i alt lykkes med at sikre følgende...

Andel i procent

	2021 (n=733)		2023 (n=480)	
	Opstilling af synlige læringsmål for eleverne	Systematisk opfølgning på elevernes læring og progression	Opstilling af synlige læringsmål for eleverne	Systematisk opfølgning på elevernes læring og progression
I høj grad	17	14	18	16
I nogen grad	55	57	58	59
I mindre grad	25	26	23	23
Slet ikke	3	4	1	2
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at I alt i alt lykkes med at sikre følgende: Opstilling af synlige læringsmål for eleverne: $p = 0,1745$, Systematisk opfølgning på elevernes læring og progression: $p = 0,0179$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.25

I hvilken grad har I fra ledelsens side prioriteret at afsætte tid til lærernes arbejde med at opstille læringsmål for elever og forløb?

Andel i procent

	2021 (n=58)	2023 (n=45)
I høj grad	36	29
I nogen grad	52	58
I mindre grad	10	13
Slet ikke	2	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad har I fra ledelsens side prioriteret at afsætte tid til lærernes arbejde med at opstille læringsmål for elever og forløb?" $p = 0,6101$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.26

I hvilke grad er der hos jer en forventning om, at lærerne sammen med eleverne evaluerer undervisningens form og indhold ift. elevernes læring?

Andel i procent

	2021 (n=58)	2023 (n=45)
I høj grad	47	42
I nogen grad	41	47

	2021 (n=58)	2023 (n=45)
I mindre grad	10	11
Slet ikke	2	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilke grad er der hos jer en forventning om, at lærerne sammen med eleverne evaluerer undervisningens form og indhold ift. elevernes læring?" p = 0,9068.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.27

I hvilken grad oplever du samlet set, at I som lærere/skole har de fornødne rammer og ressourcer til at realisere reformens intentioner om "struktur og progression"?

Andel i procent

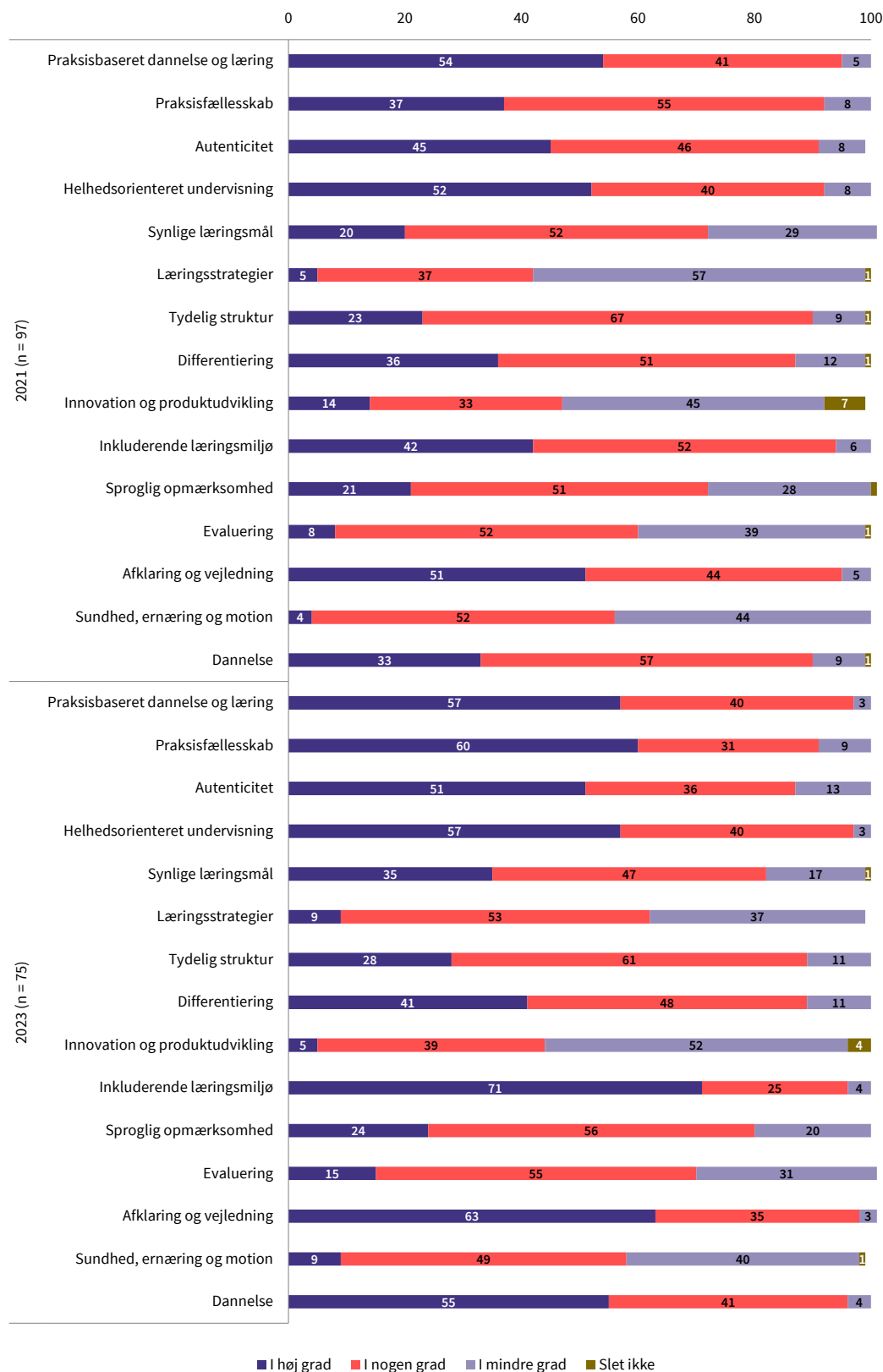
	2021 (n=729)	2023 (n=480)
I høj grad	6	8
I nogen grad	42	51
I mindre grad	40	34
Slet ikke	11	7
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du samlet set, at I som lærere/skole har de fornødne rammer og ressourcer til at realisere reformens intentioner om "struktur og progression"?" p = 0,0004.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-figur B.10
I hvilken grad har I hos jer indtil nu haft fokus på at omsætte følgende didaktiske principper til praksis? (Andel i procent)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad har I hos jer indtil nu haft fokus på at omsætte følgende didaktiske principper til praksis?: Praksisbaseret dannelse og læring: p = 0,4855, praksisfællesskab: p = 0,0270, autenticitet: p = 0,9830, helhedsorienteret undervisning: p = 0,2241, synlige læringsmål: p = 0,0314, læringsstrategier: p = 0,0079, tydelig struktur: p = 0,5144, differentiering: p = 0,3891, innovation og produktudvikling: p = 0,4280, inkluderende læringsmiljø: p = 0,0007, sproglig opmærksomhed: p = 0,2183, evaluering: p = 0,0903, afklaring og vejledning: p = 0,0991, sundhed, ernæring og motion: p = 0,4673, dannelse: p = 0,0027.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er institutionsleder/direktør/rector, vicedirektør og/eller skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.28

I hvilken grad opstiller du faglige mål for de forskellige forløb, du underviser i (på holdniveau)?

Andel i procent

	2021 (n=744)	2023 (n=480)
I høj grad	25	31
I nogen grad	49	50
I mindre grad	20	16
Slet ikke	6	3
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad opstiller du faglige mål for de forskellige forløb, du underviser i (på holdniveau)?" p = 0,0009.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.29

I hvilken grad opstiller du individuelle læringsmål for den enkelte elev (faglige eller sociale/personlige)?

Andel i procent

	2021 (n=698)	2023 (n=464)
I høj grad	27	33
I nogen grad	46	49
I mindre grad	23	16
Slet ikke	4	2
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad opstiller du individuelle læringsmål for den enkelte elev (faglige eller sociale/personlige)?" p = 0,0001.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.30

I hvilken grad kender du indholdet af dine elevers forløbsplaner?

Andel i procent

	2021 (n=885)	2023 (n=581)
I høj grad	55	65
I nogen grad	36	29
I mindre grad	8	6
Slet ikke	1	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad kender du indholdet af dine elevers forløbsplaner?" p = 0,0006.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder og/eller egu-ansvarlig.

Appendiks-tabel B.31

I hvilken grad anvender du elevernes forløbsplaner til at...

Andel i procent

	2021 (n=747)		2023 (n=480)	
	Tilrettelægge undervisningen	Følge op på elevens læring og progression	Tilrettelægge undervisningen	Følge op på elevens læring og progression
I høj grad	14	37	13	43
I nogen grad	48	44	50	46
I mindre grad	31	14	32	10
Slet ikke	7	5	6	2
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad anvender du elevernes forløbsplaner til at: Tilrettelægge undervisningen: p= 0 ,6559, Følge op på elevens læring og progression: p = 0,0002.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.32

Hvor hyppigt afholder I forløbssamtaler med den enkelte elev? Hvis I afholder forskellige slags forløbssamtaler med eleven (evaluerings-/progressionssamtaler), medregn da alle samtaler.

Andel i procent

	2021 (n=849)	2023 (n=570)
Oftere end hver måned	6	7
Hver måned	58	67
Hver anden måned	18	14
Hver tredje måned	11	9
Sjældnere	3	0
Ved ikke	5	3
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor hyppigt afholder I forløbssamtaler med den enkelte elev? Hvis I afholder forskellige slags forløbssamtaler med eleven (evaluerings-/progressionssamtaler), medregn da alle samtaler." p = 0,0001.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer og/eller vejleder.

Appendiks-tabel B.33

I hvilken grad arbejder du bevidst med at sikre, at den daglige undervisning er præget af en tydelig struktur? (fx ved at tydeliggøre dagens program, mål, forventninger til eleverne etc.)?

Andel i procent

	2021 (n=750)	2023 (n=480)
I høj grad	52	59
I nogen grad	41	35
I mindre grad	7	6
Slet ikke	1	1
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad arbejder du bevidst med at sikre, at den daglige undervisning er præget af en tydelig struktur? (fx ved at tydeliggøre dagens program, mål, forventninger til eleverne etc.)?" p = 0,0301.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.34

I hvilken grad vurderer du, at du lykkes med at undervisningsdifferentiere, således at mål og/eller undervisningsmetoder tilpasses den enkelte elev?

Andel i procent

	2021 (n=750)	2023 (n=480)
I høj grad	32	35
I nogen grad	55	56
I mindre grad	12	9
Slet ikke	1	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

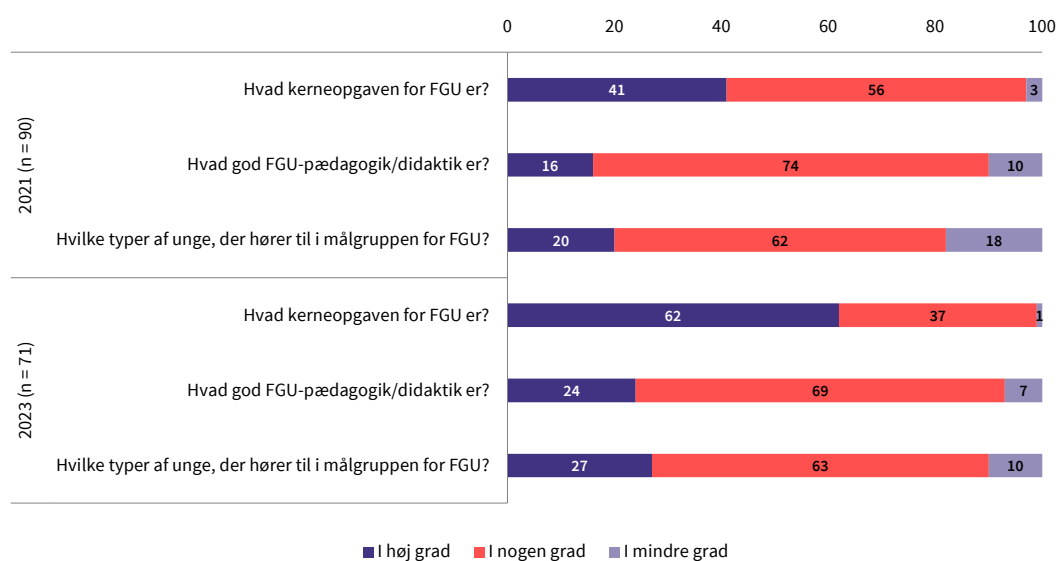
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at du lykkes med at undervisningsdifferentiere, således at mål og/eller undervisningsmetoder tilpasses den enkelte elev?" p = 0,0309.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-figur B.11

I hvilken grad oplever du, at I aktuelt på jeres skole – på tværs af ledelse og medarbejdere - har en fælles opfattelse af:

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

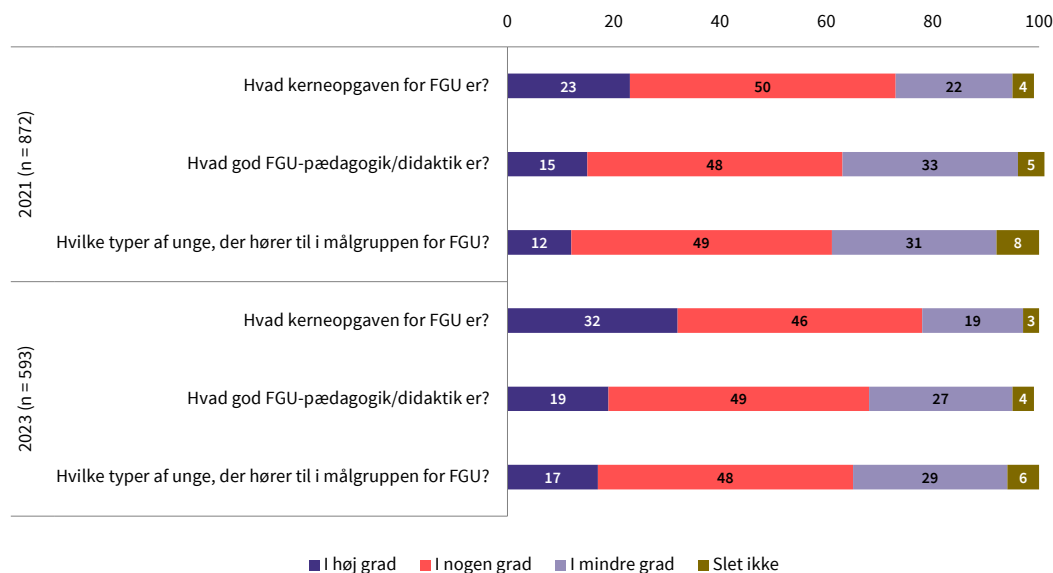
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at I aktuelt på jeres skole – på tværs af ledelse og medarbejdere - har en fælles opfattelse af: Hvad kerneopgaven for FGU er? p = 0,0085, Hvad god FGU-pædagogik/didaktik er?: p = 0,1697, Hvilke typer af unge, der hører til i målgruppen for FGU?: p = 0,1275".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er institutionsleder/direktør/rector, vicedirektør og/eller skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-figur B.12

I hvilken grad oplever du, at I på jeres skole har en fælles opfattelse af:

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at I på jeres skole har en fælles opfattelse af: Hvad kerneopgaven for FGU er: $p = 0,0028$, Hvad god FGU-pædagogik/didaktik er: $p = 0,0050$, Hvilke typer af unge, der hører til i målgruppen for FGU: $p = 0,0270$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder, egu-ansvarlig og/eller ordblindeunderviser/-koordinator/-ressourceperson (OBU).

Appendiks-tabel B.35

I hvilken grad oplever du, at I på jeres skole har fundet en god balance mellem på den ene side at bygge på gode erfaringer fra de tidligere forberedende tilbud og på den anden side at nytænke tilbuddet?

Andel i procent

	2021 (n=871)	2023 (n=593)
I høj grad	8	12
I nogen grad	43	48
I mindre grad	32	27
Slet ikke	10	6
Ved ikke	8	8
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

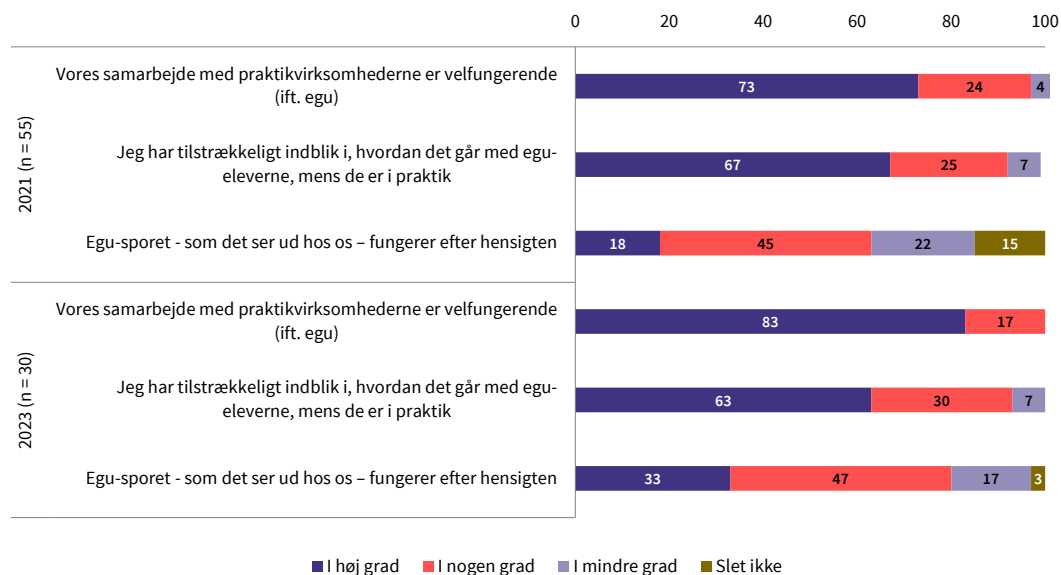
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at I på jeres skole har fundet en god balance mellem på den ene side at bygge på gode erfaringer fra de tidligere forberedende tilbud og på den anden side at nytænke tilbuddet?" $p = 0,0038$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder, egu-ansvarlig og/eller ordblindeunderviser/-koordinator/-ressourceperson (OBU).

Appendiks-figur B.13

I hvilken grad gør følgende udsagn om egu sig gældende hos jer?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad gør følgende udsagn om egu sig gældende hos jer?: Vores samarbejde med praktikvirksomhederne er velfungerende (ift. egu): $p = 0,2037$, Jeg har tilstrækkeligt indblik i, hvordan det går med egu-eleverne, mens de er i praktik: $p = 0,8152$, Egu-sporet - som det ser ud hos os - fungerer efter hensigten: $p = 0,0389$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er egu-ansvarlig/egu-konsulent/egu-vejleder.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.36

Er der indgået en samarbejdsaftale med jeres FGU-institution om, at de varetager arbejdet med at sikre praktikpladser til elever på EGU?

Andel i procent

	2021 (n = 72)	2023 (n = 72)
Ja	47	42
Nej	53	58
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Er der indgået en samarbejdsaftale med jeres FGU-institution om, at de varetager arbejdet med at sikre praktikpladser til elever på EGU?" $p = 0,2849$.

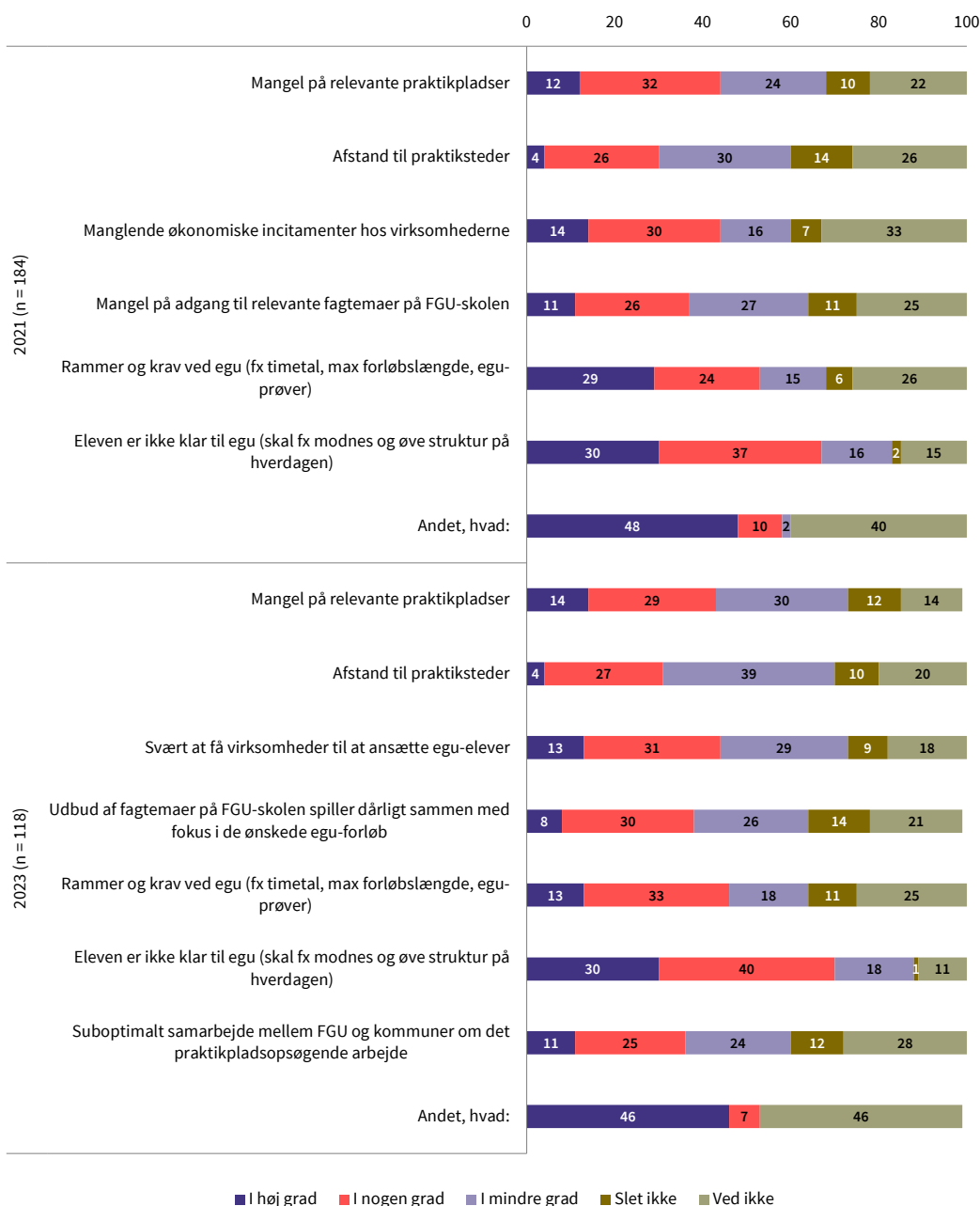
Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-figur B.14

Nedenfor er der oplystet en række mulige barrierer for, at elever kan starte på egu-forløb hos jer. I hvilken grad gør disse årsager sig gældende hos jer?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Nedenfor er der oplystet en række mulige barrierer for, at elever kan starte på egu-forløb hos jer. I hvilken grad gør disse årsager sig gældende hos jer?: Mangel på relevante praktikpladser: p = 0,2946, Afstand til praktiksteder: p = 0,2966, Manglende økonomiske incitament hos virksomhederne/ Svært at få virksomheder til at ansætte egu-elever: p = 0,1390, Mangel på adgang til relevante fagtemaer på FGU-skolen/ Udbud af fagtemaer på FGU-skolen spiller dårligt sammen med fokus i de ønskede egu-forløb: p = 0,7523, Rammer og krav ved egu (fx timetal, max forløbslængde, egu-prøver): p = 0,1244, Eleven er ikke klar til egu (skal fx modnes og øve struktur på hverdagen): p = 0,4331, Andet, hvad: p = 0,6592".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er vejleder og/eller egu-ansvarlig/egu-konsulent/egu-vejleder.

Appendiks-tabel B.37**Hvor mange elever har du ført til enten portfolio-prøve eller praktisk prøve (én eller flere dage) indtil nu?**

Andel i procent

	Almenlærere (n = 224)	Faglærere (n = 296)	Samlet (n = 480)
Ingen	19	51	38
Én elev eller flere	81	49	62
Total	100	100	100

Kilde: : Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Resultaterne i tabellen er baseret på en omkodning af besvarelserne, der opsummeres i nedenstående appendiks-tabel B.38.

Note: Det samlede antal respondenter summerer kun til n = 480, da 40 respondenter har angivet, at de både er almen- og faglærere.

Note: Til sammenligning angav 44 % af almen- og faglærerne i spørgeskemaundersøgelsen i 2021, at de ikke havde brugt nogen prøve-former endnu, fx fordi de endnu ikke havde haft elever til prøve endnu (n = 740).

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.38**Hvor mange elever har du ført til prøve ind til nu?**

Andel i procent

	Almenlærere (n = 224)		Faglærere (n = 296)		Samlet (n = 480)	
	Portfolio-prøve	Praktisk prøve	Portfolio-prøve	Praktisk prøve	Portfolio-prøve	Praktisk prøve
Ingen	17	43	56	64	40	55
1-5 elever	19	8	25	20	22	14
5-10 elever	16	1	6	4	10	2
10 eller flere	44	1	4	2	22	2
Ikke relevant for mine fag	4	46	9	10	7	26
Total	100	100	100	100	100	100

Kilde: : Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor mange elever har du ført til prøve ind til nu?"

Note: Praktisk prøve dækker både over prøver, der har varet én eller flere dage.

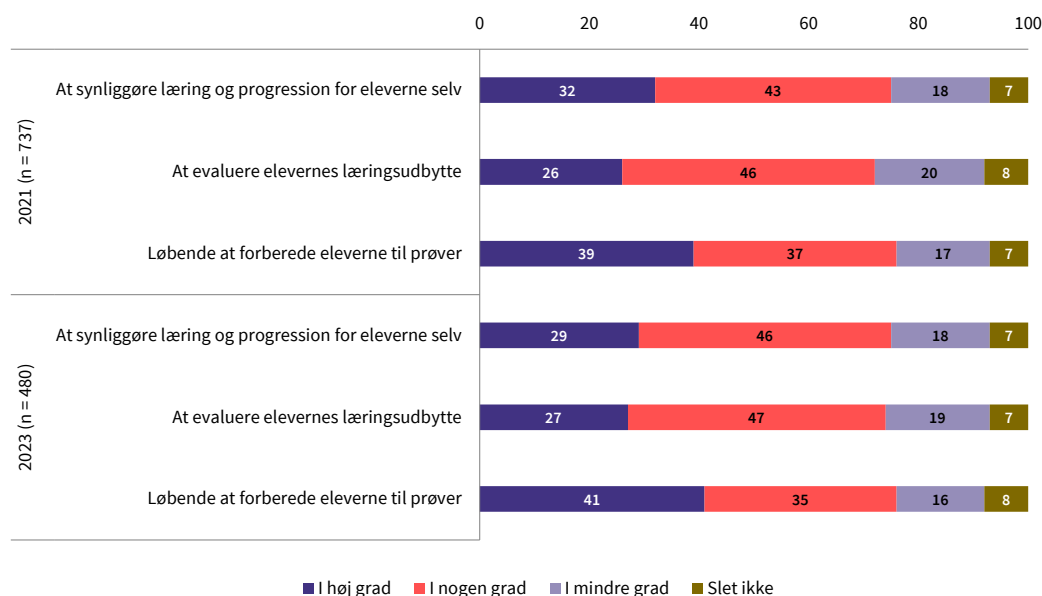
Note: Spørgsmålet er kun stillet til medarbejdere, der har angivet, at de er almen- og/eller faglærere.

Note: Det samlede antal respondenter summerer kun til n = 480, da 40 respondenter har angivet, at de både er almen- og faglærere.

Appendiks-figur B.15

Portfolio kan bruges på forskellig vis. I hvilken grad anvender du portfolio som et redskab til:

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Portfolio kan bruges på forskellig vis. I hvilken grad anvender du portfolio som et redskab til: At synliggøre læring og progression for eleverne selv: $p = 0,4931$, At evaluere elevernes læringsudbytte: $p = 0,4546$, Løbende at forberede eleverne til prøver: $p = 0,9523$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til medarbejdere, der har angivet, at de er almen- og/eller faglærere.

Appendiks-tabel B.39

Er du involveret i samarbejdet med virksomheder omkring praktik eller erhvervstræning?

Andel i procent

	2021 (n=979)	2023 (n=581)
Ja	49	57
Nej	51	43
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Er du involveret i samarbejdet med virksomheder omkring praktik eller erhvervstræning?" $p = 0,0038$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder og/eller egu-ansvarlig/egu-konsulent/egu-vejleder.

Appendiks-tabel B.40

I hvilken grad vurderer du, at mulighederne for at komme i erhvervstræning er tilstrækkelige?

Andel i procent

	2021 (n=970)	2023 (n=581)
I høj grad	20	19
I nogen grad	52	50
I mindre grad	24	21
Slet ikke	5	3
Ved ikke	0	7
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at mulighederne for at komme i erhvervstræning er tilstrækkelige?" $p = 0,0014$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder og/eller egu-ansvarlig/egu-konsulent/egu-vejleder.

Appendiks-tabel B.41

Kombinationsforløb er undervisningsforløb, der giver FGU-eleverne mulighed for at kombinere FGU med elementer fra fx erhvervsuddannelser (EUD) eller arbejdsmarkedsuddannelser (AMU). I hvilken grad gør I brug af kombinationsforløb hos jer?

Andel i procent

	2021 (n=141)			2023 (n=107)	
	På AGU	På PGU	På EGU*	På AGU	På PGU
I høj grad	14	35	26	20	41
I nogen grad	27	46	21	32	35
I mindre grad	31	15	16	26	17
Slet ikke	12	3	6	8	4
Ved ikke	16	1	32	14	4
Total	100	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

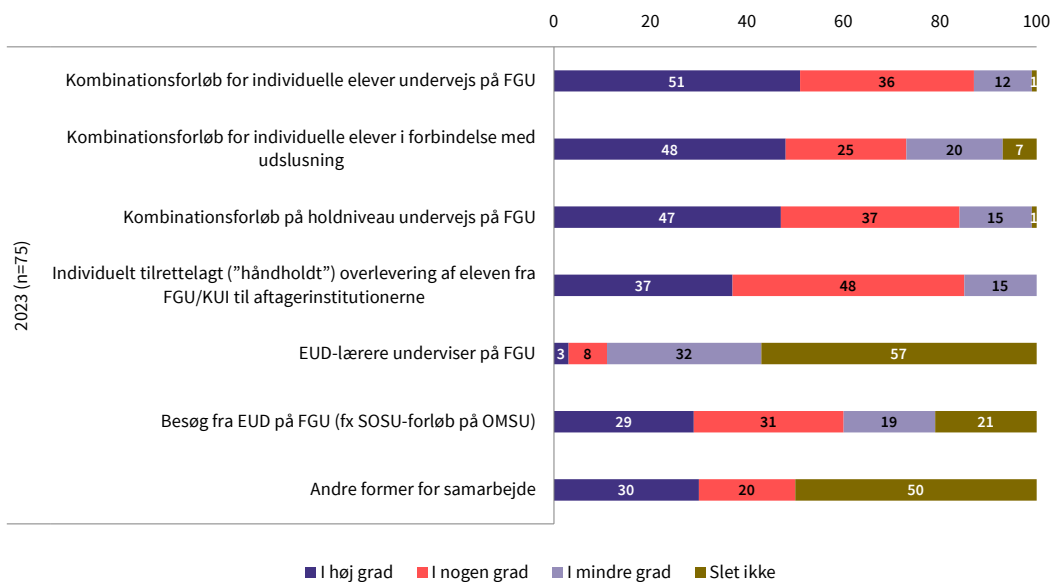
Note: Spørgsmål: "Kombinationsforløb er undervisningsforløb, der giver FGU-eleverne mulighed for at kombinere FGU med elementer fra fx erhvervsuddannelser (EUD) eller arbejdsmarkedsuddannelser (AMU). I hvilken grad gør I brug af kombinationsforløb hos jer?" På agu: $p = 0,1670$, på pgu: $p = 0,7195$. *Egu kun medtaget i 2021.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder.

Appendiks-figur B.16

I hvilken grad samarbejder I med aftagerinstitutioner om følgende:

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad samarbejder I med aftagerinstitutioner om følgende?: Kombinationsforløb for individuelle elever undervejs på FGU, Kombinationsforløb for individuelle elever i forbindelse med udslusning, Kombinationsforløb på holdniveau undervejs på FGU, Individuelt tilrettelagt ("håndholdt") overlevering af eleven fra FGU/KUI til aftagerinstitutionerne, EUD-lærere underviser på FGU, Besøg fra EUD på FGU (fx SOSU-forløb på OMSU), Andre former for samarbejde".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er institutionsleder/direktør/rector, vicedirektør og/eller skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.42

Kombinationsforløb er undervisningsforløb, der giver FGU-eleverne mulighed for at kombinere FGU med elementer fra fx erhvervsuddannelser eller arbejdsmarkedsuddannelser. I hvilken grad gør I brug af kombinationsforløb hos jer?

Andel i procent

	2023 (n=75)
Ja	48
Nej	52
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "Har I inden for de sidste to år oprettet hold eller andre former for særtilbud, der er målrettet særligt sårbare elever? fx hybrid-forløb."

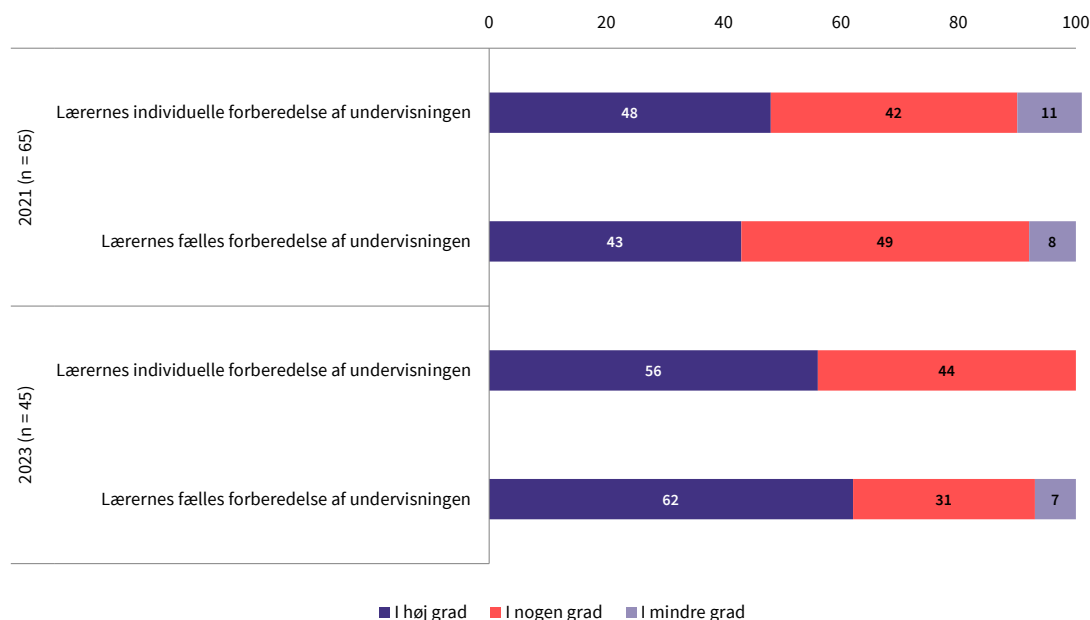
Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er institutionsleder/direktør/rector, vicedirektør og/eller skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Udvikling i rammevilkår for implementering

Appendiks-figur B.17

I hvilken grad har I på jeres skole prioriteret at afsætte tid til:

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad har I på jeres skole prioriteret at afsætte tid til: Lærernes individuelle forberedelse af undervisningen: $p = 0,1184$, Lærernes fælles forberedelse af undervisningen: $p = 0,0981$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.43

I hvilken grad oplever du, at ledelsen prioriterer, at du som lærer har tid til at forberede din undervisning?

Andel i procent

	2021 (n=725)	2023 (n=480)
I høj grad	10	16
I nogen grad	37	43
I mindre grad	40	35
Slet ikke	13	6
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at ledelsen prioriterer, at du som lærer har tid til at forberede din undervisning?" $p = 0,0000$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.44

I hvilken grad oplever du, at ledelsen understøtter systematisk sparring og videndeling blandt jer som medarbejdere?

Andel i procent

	2021 (n=878)	2023 (n=593)
I høj grad	15	19
I nogen grad	44	42
I mindre grad	30	30
Slet ikke	11	9
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at ledelsen understøtter systematisk sparring og videndeling blandt jer som medarbejdere?" $p = 0,0266$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder, egu-ansvarlig og/eller ordblindeunderviser/-koordinator/-ressourceperson (OBU).

Appendiks-tabel B.45

I hvilken grad oplever du, at ledelsen sætter pædagogisk og didaktisk retning for din opgaveløsning som FGU-lærer?

Andel i procent

	2021 (n=725)	2023 (n=480)
I høj grad	20	25
I nogen grad	45	46
I mindre grad	26	21
Slet ikke	8	8
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

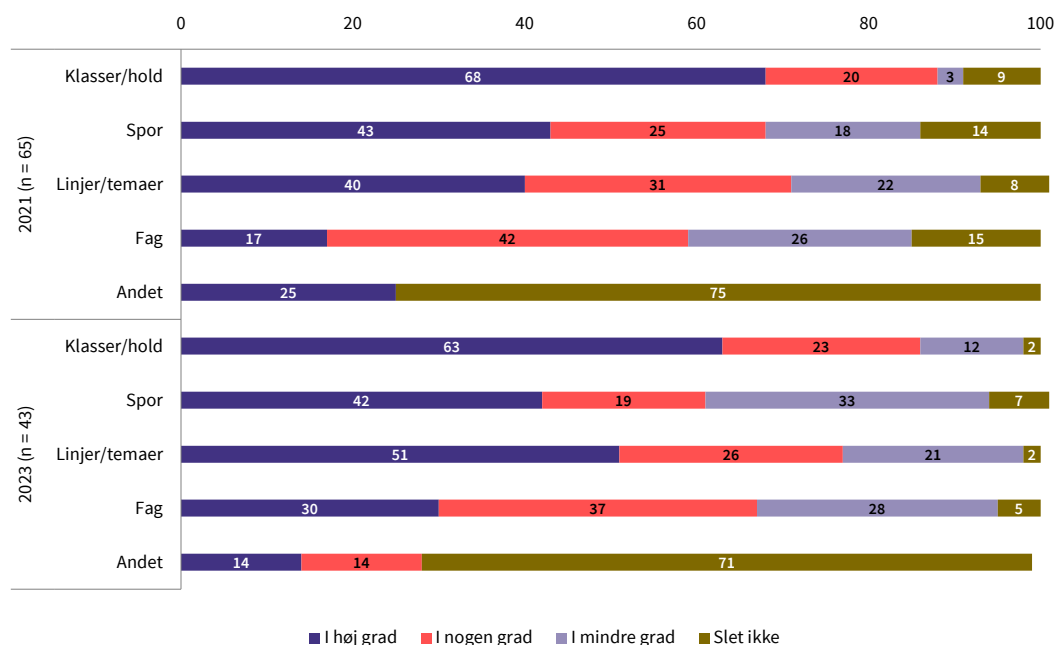
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at ledelsen sætter pædagogisk og didaktisk retning for din opgaveløsning som FGU-lærer?" $p = 0,0693$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-figur B.18

I hvilken grad passer følgende beskrivelser på organiseringen af lærernes samarbejde på jeres skole? Samarbejde/teams er organiseret omkring...

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad passer følgende beskrivelser på organiseringen af lærernes samarbejde på jeres skole? Samarbejde/teams er organiseret omkring: Klasser/hold: p = 0,9836, Spor: p = 0,9401, Linjer/temaer: p = 0,2222, Fag: p = 0,0717, Andet: p = 0,9594".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.46

I hvilken grad oplever du, at organiseringen af lærersamarbejdet på jeres skole understøtter din opgaveløsning som FGU-lærer?

Andel i procent

	2021 (n=850)	2023 (n=480)
I høj grad	19	20
I nogen grad	48	53
I mindre grad	28	23
Slet ikke	5	4
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at organiseringen af lærersamarbejdet på jeres skole understøtter din opgaveløsning som FGU-lærer?" p = 0,0784.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.47

Har du skemalagt undervisning, hvor I deltager flere lærere sammen? Her tænkes på flerlærerordninger, inddragelse af ressourcepersoner eller lignende.

Andel i procent

	2021 (n=849)	2023 (n=480)
Ja	62	63
Nej	38	38
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Har du skemalagt undervisning, hvor I deltager flere lærere sammen? Her tænkes på flerlærerordninger, inddragelse af ressourcepersoner eller lignende." $p = 0,9788$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.48

I hvilken grad oplever du, at jeres flerlærerundervisning generelt set understøtter elevernes udbytte af undervisningen?

Andel i procent

	2021 (n=526)	2023 (n=300)
I høj grad	52	62
I nogen grad	37	30
I mindre grad	10	8
Slet ikke	1	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at jeres flerlærerundervisning generelt set understøtter elevernes udbytte af undervisningen?" $p = 0,0064$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer, og som har svaret "ja" til at de har skemalagt undervisning, hvor flere lærere deltager.

Appendiks-tabel B.49

I hvilken grad oplever du samlet set, at I har et velfungerende samarbejde i ledelsesgruppen, der går på tværs af institutionens FGU-skoler?

Andel i procent

	2021 (n=98)	2023 (n=75)
I høj grad	51	67
I nogen grad	40	27
I mindre grad	8	7
Slet ikke	1	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du samlet set, at I har et velfungerende samarbejde i ledelsesgruppen, der går på tværs af institutionens FGU-skoler?" p = 0,0585.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er institutionsleder/direktør/rector, vicedirektør og/eller skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.50

I hvilken grad oplever du, at ledelsen har kommunikeret klart til medarbejderne om, hvordan FGU skal føres ud i livet hos jer (værdier, visioner, mål osv.)?

Andel i procent

	2021 (n=873)	2023 (n=593)
I høj grad	23	24
I nogen grad	37	43
I mindre grad	33	26
Slet ikke	7	7
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at ledelsen har kommunikeret klart til medarbejderne om, hvordan FGU skal føres ud i livet hos jer (værdier, visioner, mål osv.)?" p = 0,0659.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Appendiks-tabel B.51

2021: I hvilken grad oplever du, at ledelsen har kommunikeret klart til medarbejderne om, hvordan FGU skal føres ud i livet hos jer (værdier, visioner, mål osv.)?

2023: I hvilken grad oplever du, at I som medarbejdere bliver tilstrækkelig lyttet til, når det gælder, hvordan FGU skal føres ud i livet hos jer?

Andel i procent

	2021 (n=873)	2023 (n=593)
I høj grad	11	17
I nogen grad	40	41
I mindre grad	35	33
Slet ikke	14	10
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

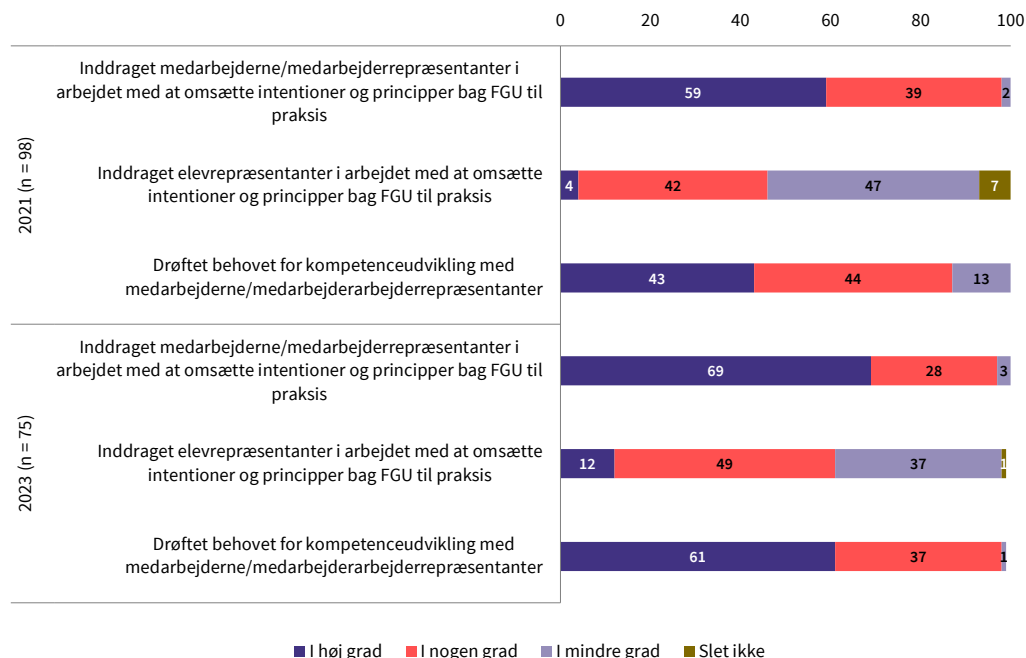
Note: Spørgsmål: " 2021: I hvilken grad oplever du, at ledelsen har kommunikeret klart til medarbejderne om, hvordan FGU skal føres ud i livet hos jer (værdier, visioner, mål osv.)?/2023: I hvilken grad oplever du, at I som medarbejdere bliver tilstrækkelig lyttet til, når det gælder, hvordan FGU skal føres ud i livet hos jer?" p = 0,0004.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Appendiks-figur B.19

I hvilken grad har I som ledelse gjort følgende for at udvikle jeres FGU-tilbud?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad har I som ledelse gjort følgende for at udvikle jeres FGU-tilbud?: Inddraget medarbejderne/medarbejderrepræsentanter i arbejdet med at omsætte intentioner og principper bag FGU til praksis: $p = 0,2462$, Inddraget elevrepræsentanter i arbejdet med at omsætte intentioner og principper bag FGU til praksis: $p = 0,0064$, Drøftet behovet for kompetenceudvikling med medarbejderne/medarbejderrepræsentanter: $p = 0,0017$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er institutionsleder/direktør/rector, vicedirektør og/eller skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.52

2021: Hvis du ser på den samlede medarbejdergruppe, der er på skolen/institutionen i dag, hvor stor en andel vil du da vurdere, er blevet ansat inden for det sidste år?

2023: Hvor stor en andel af jeres medarbejdere er blevet ansat i løbet af de seneste to skoleår (21/22 og 22/23)?

Andel i procent

	2021 (n=100)	2023 (n=75)
0-10 %	49	24
11-20 %	31	28
21-30 %	15	21
31-40 %	1	15
41-50 %	1	5
51-60 %	2	3
61-70 %	0	3

	2021 (n=100)	2023 (n=75)
71-80 %	1	1
81-90 %	0	0
91-100%	0	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”2021:Hvis du ser på den samlede medarbejdergruppe, der er på skolen/institutionen i dag, hvor stor en andel vil du da vurdere, er blevet ansat inden for det sidste år?/2023: Hvor stor en andel af jeres medarbejdere er blevet ansat i løbet af de seneste to skoleår (21/22 og 22/23)?” p = 0,0000.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.53

Hvor stor en andel af de nuværende medarbejdere på skolen/institutionen er blevet virksomhedsoverdraget ud fra dit bedste skøn?

Andel i procent

	2021 (n=99)	2023 (n=75)
0-10 %	4	8
11-20 %	0	12
21-30 %	7	11
31-40 %	7	12
41-50 %	14	19
51-60 %	19	15
61-70 %	22	13
71-80 %	18	7
81-90 %	5	0
91-100%	2	1
Ved ikke	1	3
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”Hvor stor en andel af de nuværende medarbejdere på skolen/institutionen er blevet virksomhedsoverdraget ud fra dit bedste skøn?” p = 0,0001.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.54

Vi vil bede dig tænke på de medarbejdere, der i sin tid blev virksomhedsoverdraget: Er der nogle medarbejdergrupper, der især har forladt skolen/institutionen (enten på eget eller jeres initiativ)?

Andel i procent

	2023 (n=75)
Nej	8
Medarbejdere fra Produktionsskoler	33
Medarbejdere fra VUC (og institutioner for erhvervsrettet uddannelse med VUC-aktivitet)	75
Medarbejdere fra EGU og KUU i kommuner (og andre institutioner end VUC og produktionsskoler)	19
Andet	4
Ved ikke	5

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

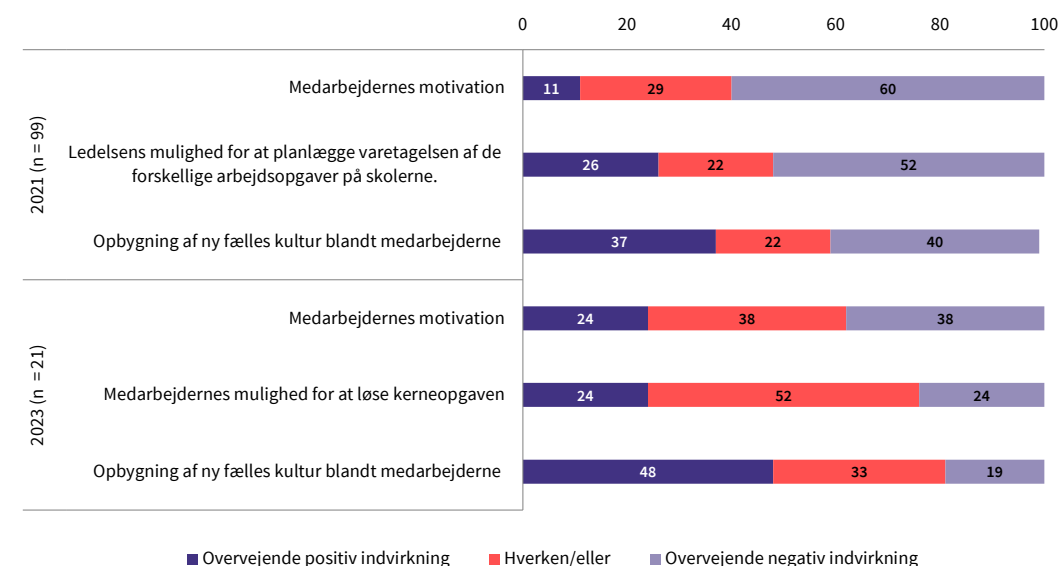
Note: Spørgsmål: "Vi vil bede dig tænke på de medarbejdere, der i sin tid blev virksomhedsoverdraget: Er der nogle medarbejdergrupper, der især har forladt skolen/institutionen (enten på eget eller jeres initiativ)?"

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-figur B.20

Hvilken indvirkning vurderer du, at runderne med personaletilpasning/afskedigelse har haft ift. følgende:

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

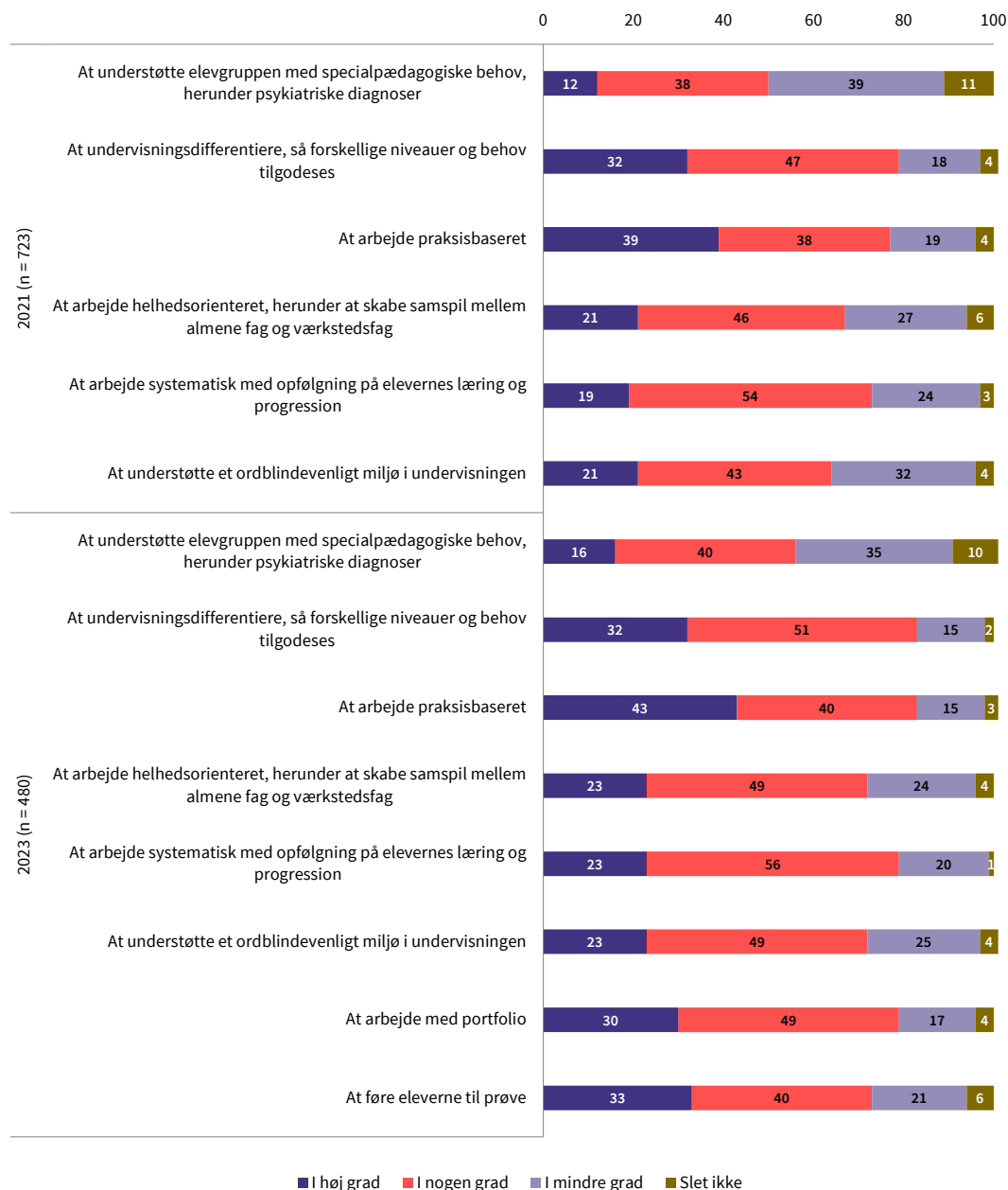
Note: Spørgsmål: "Hvilken indvirkning vurderer du, at runderne med personaletilpasning/afskedigelse har haft ift. følgende: Medarbejdernes motivation: p = 0,0469, 2021: Ledelsens mulighed for at planlægge varetagelsen af de forskellige arbejdsopgaver på skolerne/2023: Medarbejdernes mulighed for at løse kerneopgaven: p = 0,2062, Opbygning af ny fælles kultur blandt medarbejderne: p = 0,1330".

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-figur B.21

I hvilken grad føler du dig klædt på til at løfte følgende opgaver som FGU-lærer?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad føler du dig klædt på til at løfte følgende opgaver som FGU-lærer?: At understøtte elevgruppen med specialpædagogiske behov, herunder psykiatriske diagnoser: $p = 0,0485$, At undervisningsdifferentiere, så forskellige niveauer og behov tilgodeses: $p = 0,1467$, At arbejde praksisbaseret: $p = 0,0394$, At arbejde helhedsorienteret, herunder at skabe samspil mellem almene fag og værkstedsfag: $p = 0,1024$, At arbejde systematisk med opfølgning på elevernes læring og progression: $p = 0,0052$, At understøtte et ordblindevenligt miljø i undervisningen: $p = 0,0549$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.55

2021: I hvilken grad har I oplevet et behov for kompetenceudvikling blandt medarbejderne (lærere og vejledere) på jeres skole/institution?

2023: I hvilken grad oplever du aktuelt et behov for kompetenceudvikling blandt medarbejderne på jeres skole/institution?

Andel i procent

	2021 (n = 96)	2023 (n = 75)
I høj grad	78	40
I nogen grad	21	49
I mindre grad	1	11
Slet ikke	0	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "2021: I hvilken grad har I oplevet et behov for kompetenceudvikling blandt medarbejderne (lærere og vejledere) på jeres skole/institution? 2023: I hvilken grad oplever du aktuelt et behov for kompetenceudvikling blandt medarbejderne på jeres skole/institution?" p = 0,0000.

Note: Spørgsmål stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.56

I hvilken grad har I oplevet et behov for kompetenceudvikling inden for følgende temaer?

Andel i procent

	2021 (n = 96)				
	Opbygning af samarbejde og en fælles kultur på FGU	Pædagogisk-didaktiske redskaber	Viden og kompetencer ift. håndtering af målgruppen, herunder elever med specialpædagogiske behov	Krav og redskaber ift. systematisk opfølgning på elevernes læring og udvikling	Andet:
I høj grad	82	76	68	71	47
I nogen grad	15	22	27	27	13
I mindre grad	2	2	5	2	0
Slet ikke	1	0	100	0	40
Total	100	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad har I oplevet et behov for kompetenceudvikling inden for følgende temaer?: Opbygning af samarbejde og en fælles kultur på FGU: p = 0,0000, Pædagogisk-didaktiske redskaber: p = 0,0000, Viden og kompetencer ift. håndtering af målgruppen, herunder elever med specialpædagogiske behov: p = 0,0582, Krav og redskaber ift. systematisk opfølgning på elevernes læring og udvikling: p = 0,0000, Andet: p = 0,8804".

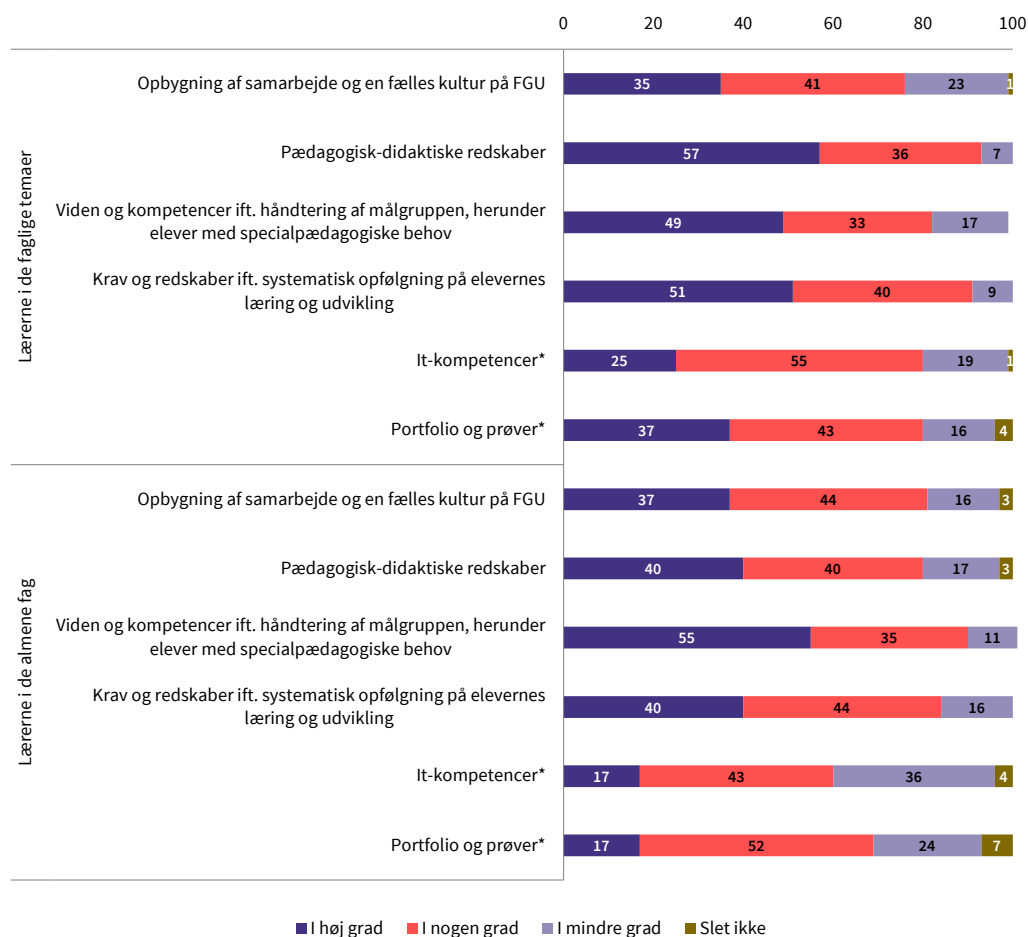
Note: p-værdier sammenlignet med svarerne fra 2023 (se appendiks-figur B22 ovenover).

Note: Spørgsmål stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-figur B.22

I hvilken grad vurderer du, at der er et aktuelt behov for kompetenceudvikling blandt lærerne inden for følgende områder? (n = 75)

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at der aktuelt er et behov for kompetenceudvikling blandt lærerne i de almene fag/faglige temaer inden for følgende områder?"

Note: Spørgsmål stillet til alle ledere på FGU.

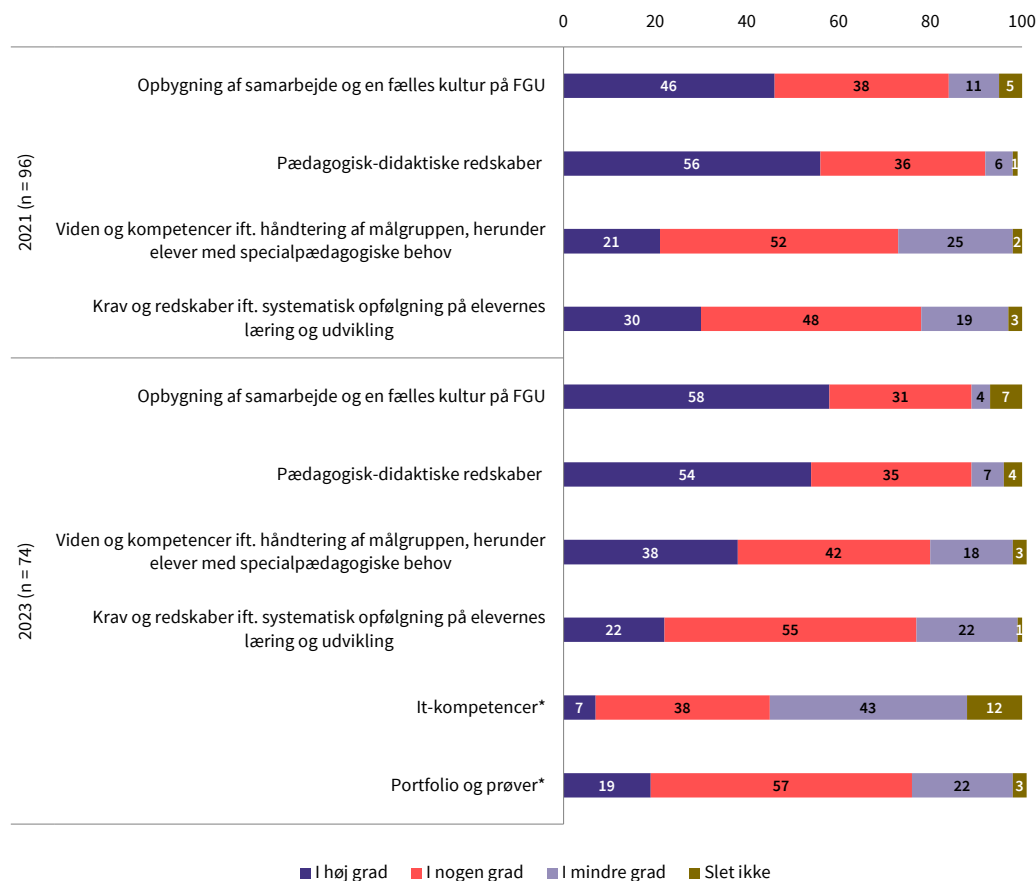
Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-figur B.23

2021: I hvilken grad er der gennemført kompetenceudvikling af medarbejderne inden for følgende temaer?

2023: I hvilken grad er der i løbet af 2022 og 2023 gennemført kompetenceudvikling inden for følgende temaer blandt hele eller dele af jeres medarbejdergruppe?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af lederne, der har svaret ”i høj grad” til spørgsmålet: ”2021: I hvilken grad er der gennemført kompetenceudvikling af medarbejderne inden for følgende temaer?/2023: I hvilken grad er der i løbet af 2022 og 2023 gennemført kompetenceudvikling inden for følgende temaer blandt hele eller dele af jeres medarbejdergruppe?: Opbygning af samarbejde og en fælles kultur på FGU: $p = 0,2126$, Pædagogisk-didaktiske redskaber: $p = 0,4357$, Viden og kompetencer ift. håndtering af målgruppen, herunder elever med specialpædagogiske behov: $p = 0,0521$, Krav og redskaber ift. systematisk opfølgning på elevernes læring og udvikling: $p = 0,4967$ ”. *Kun medtaget i 2023.

Note: Spørgsmål stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.57

2021: I hvilken grad oplever du samlet set, at de gennemførte

kompetenceudviklingsaktiviteter har bidraget til at klæde medarbejderne bedre på?

2023: I hvilken grad oplever du samlet set, at de kompetenceudviklingsaktiviteter, I har gennemført i 2022 og 2023, har bidraget til at klæde medarbejderne bedre på?

Andel i procent

	2021 (n=96)	2023 (n=74)
I høj grad	19	29
I nogen grad	61	61
I mindre grad	20	9
Slet ikke	0	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "2021: I hvilken grad oplever du samlet set, at de gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter har bidraget til at klæde medarbejderne bedre på?/2023: I hvilken grad oplever du samlet set, at de kompetenceudviklingsaktiviteter, I har gennemført i 2022 og 2023, har bidraget til at klæde medarbejderne bedre på?" p = 0,0266.

Note: Spørgsmål stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.58

2021: I hvilken grad oplever du, at de gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter har bidraget til at klæde dig bedre på til opgaven som FGU-lærer/vejleder?

2023: I hvilken grad oplever du, at de gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter i 2022 og 2023 har bidraget til at klæde dig bedre på til opgaven som FGU-lærer/vejleder?

Andel i procent

	2021 (n=828)	2023 (n=559)
I høj grad	12	13
I nogen grad	33	42
I mindre grad	42	39
Slet ikke	13	6
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "2021: I hvilken grad oplever du, at de gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter har bidraget til at klæde dig bedre på til opgaven som FGU-lærer/vejleder?/2023: I hvilken grad oplever du, at de gennemførte kompetenceudviklingsaktiviteter i 2022 og 2023 har bidraget til at klæde dig bedre på til opgaven som FGU-lærer/vejleder?" p = 0,0000.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU, der har modtaget kompetenceudvikling.

Appendiks-tabel B.59

I hvilken grad har I det seneste år været inddraget i drøftelser af, hvilke kompetenceudviklingsaktiviteter der er behov for blandt medarbejdere på jeres skole/institution?

Andel i procent

	2021 (n=873)	2023 (n=593)
I høj grad	7	8
I nogen grad	24	30
I mindre grad	38	44
Slet ikke	31	18
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

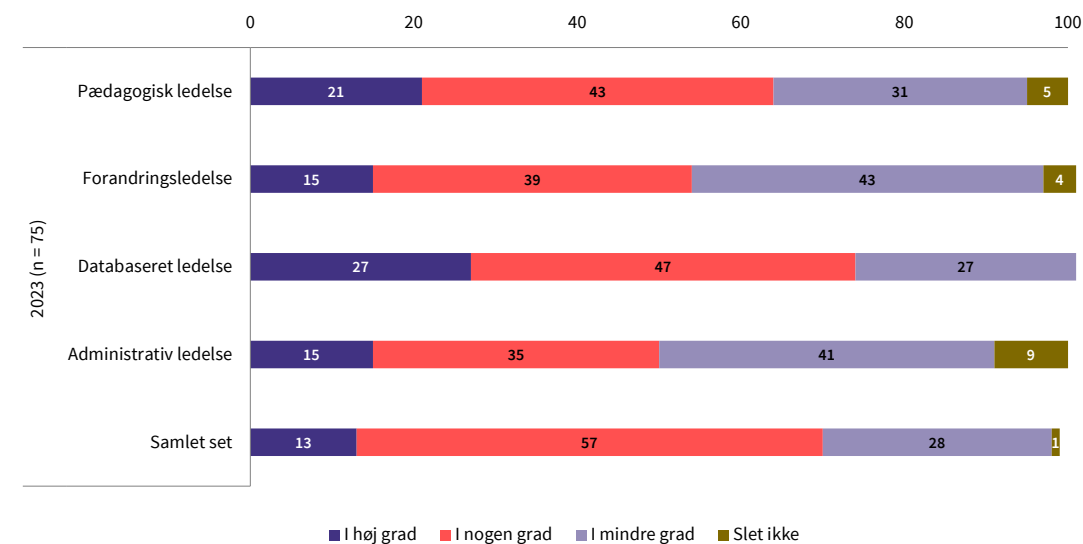
Note: Spørgsmål: "I hvilken grad har I det seneste år været inddraget i drøftelser af, hvilke kompetenceudviklingsaktiviteter der er behov for blandt medarbejdere på jeres skole/institution?" p = 0,0000.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Appendiks-figur B.24

I hvilken grad oplever du aktuelt et behov for kompetenceudvikling blandt lederne på jeres institution på følgende områder?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Andelen af lederne, der har svaret "i høj grad" på spørgsmålet: "I hvilken grad oplever du aktuelt et behov for kompetenceudvikling blandt lederne på jeres institution på følgende områder?"

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.60

2021: I hvilken grad er der gennemført kompetenceudvikling af lederne?

2023: I hvilken grad er der i løbet af 2022 og 2023 gennemført kompetenceudvikling af lederne?

Andel i procent

	2021 (n=95)	2023 (n=75)
I høj grad	36	32
I nogen grad	46	49
I mindre grad	16	19
Slet ikke	2	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "2021: I hvilken grad er der gennemført kompetenceudvikling af lederne?/2023: I hvilken grad er der i løbet af 2022 og 2023 gennemført kompetenceudvikling af lederne?" p = 0,8295.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.61

I hvilken grad har kompetenceudviklingsaktiviteter gennemført i 2022 og 2023 samlet set bidraget til at klæde dig bedre på til ledelsesopgaven i FGU?

Andel i procent

	2023 (n=75)
I høj grad	20
I nogen grad	55
I mindre grad	24
Slet ikke	1
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad har kompetenceudviklingsaktiviteter gennemført i 2022 og 2023 samlet set bidraget til at klæde dig bedre på til ledelsesopgaven i FGU?"

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.62

I hvilken grad vurderer du, at de fysiske rammer på jeres skole er passende i forhold til at løfte opgaven med FGU?

Andel i procent

	2021 (n=99)	2023 (n=75)
I høj grad	11	17
I nogen grad	35	37
I mindre grad	44	36
Slet ikke	9	9

	2021 (n=99)	2023 (n=75)
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad vurderer du, at de fysiske rammer på jeres skole er passende i forhold til at løfte opgaven med FGU?” p = 0,2734.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Status på samarbejdet mellem KUI og FGU

Appendiks-figur B.25

I hvilken grad kendetegner følgende udsagn, hvordan jeres samarbejde med KUI fungerer?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad kendetegner følgende udsagn, hvordan jeres samarbejde med KUI fungerer?: Vores samarbejde med KUI er velfungerende: p = 0,1577, Vores samarbejde med KUI bygger på en opfattelse af, at arbejdet med FGU er en fælles opgave: p = 0,7608, Vores samarbejde med KUI er præget af en kultur, hvor vi nemt kan kontakte hinanden ved behov: p = 0,6287, Vores samarbejde med KUI er organiseret på en måde, der sikrer en løbende kontakt mellem vejlederne fra KUI og FGU: p = 0,4983”.

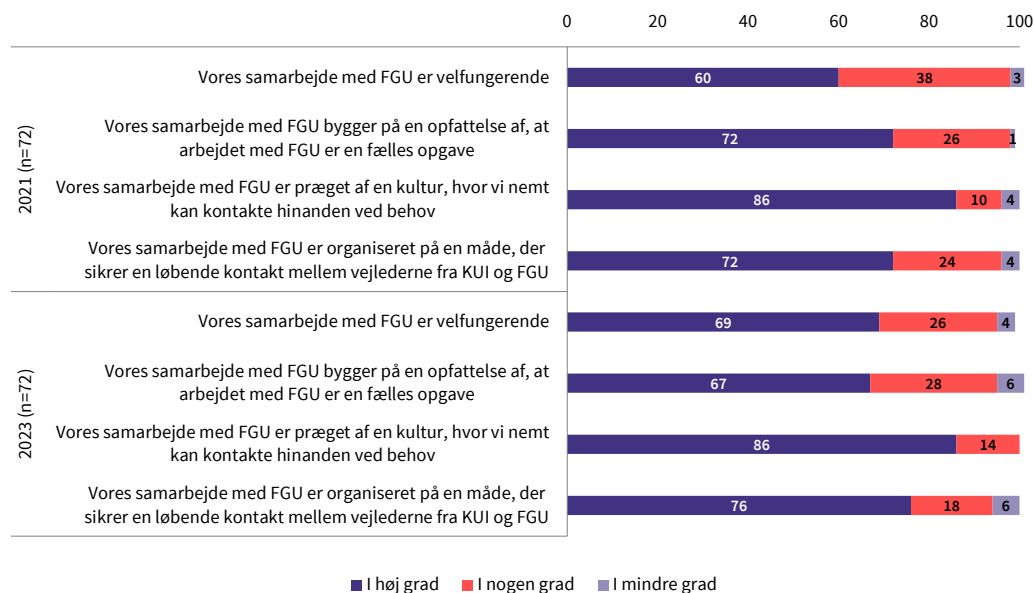
Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-figur B.26

I hvilken grad kendetegner følgende udsagn jeres samarbejde med FGU?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad kendetegner følgende udsagn jeres samarbejde med FGU?: Vores samarbejde med FGU er velfungerende: $p = 0,7433$, Vores samarbejde med FGU bygger på en opfattelse af, at arbejdet med FGU er en fælles opgave: $p = 0,3761$, Vores samarbejde med FGU er præget af en kultur, hvor vi nemt kan kontakte hinanden ved behov: $p = 0,6039$, Vores samarbejde med FGU er organiseret på en måde, der sikrer en løbende kontakt mellem vejlederne fra KUI og FGU: $p = 0,7178$ ".

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har svaret for FGU.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.63

I hvilken grad oplever du, at FGU-medarbejderne er enige i jeres kommunes vurderinger af, om de unge i praksis passer ind i målgruppen for FGU?

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
I høj grad	44	54
I nogen grad	43	35
I mindre grad	11	7
Ved ikke/har ikke fået tilbagemeldinger fra FGU herom	1	4
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at FGU-medarbejderne er enige i jeres kommunes vurderinger af, om de unge i praksis passer ind i målgruppen for FGU?" $p = 0,9069$.

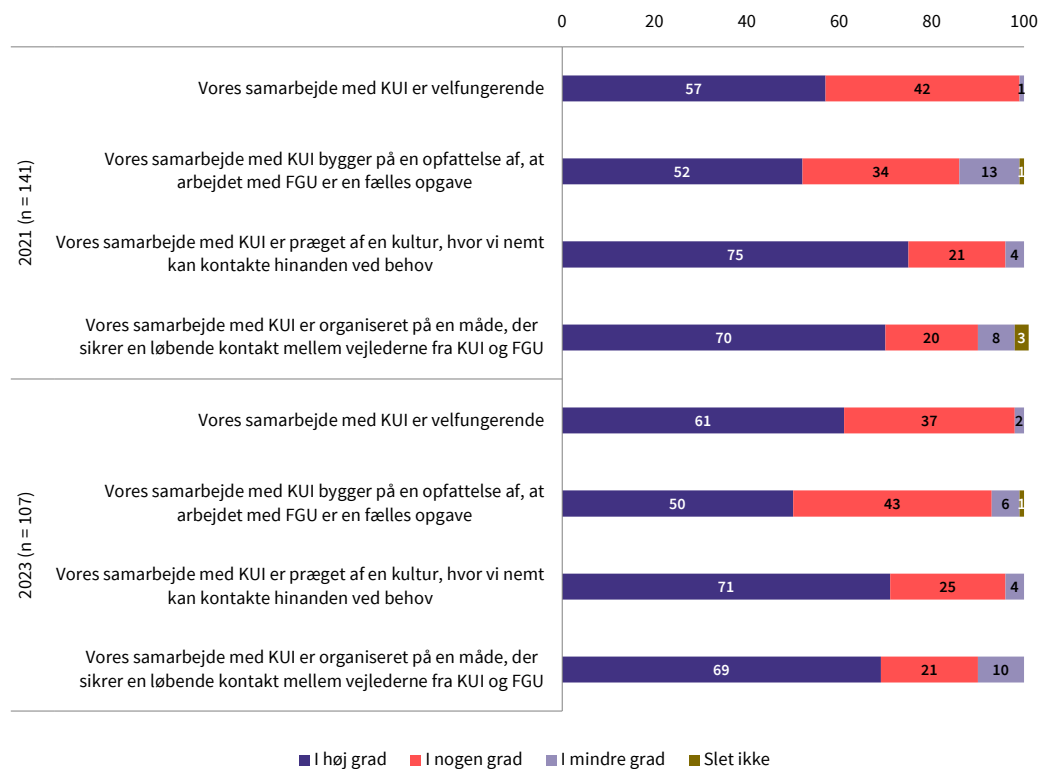
Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har svaret for FGU.

Appendiks-figur B.27

I hvilken grad kendetegner følgende udsagn jeres samarbejde med KUI?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad kendetegner følgende udsagn jeres samarbejde med KUI?: Vores samarbejde med KUI er velfungerende: $p = 0,6000$, Vores samarbejde med KUI bygger på en opfattelse af, at arbejdet med FGU er en fælles opgave: $p = 0,6000$, Vores samarbejde med KUI er præget af en kultur, hvor vi nemt kan kontakte hinanden ved behov: $p = 0,5268$, Vores samarbejde med KUI er organiseret på en måde, der sikrer en løbende kontakt mellem vejlederne fra KUI og FGU: $p = 0,7588$ ”.

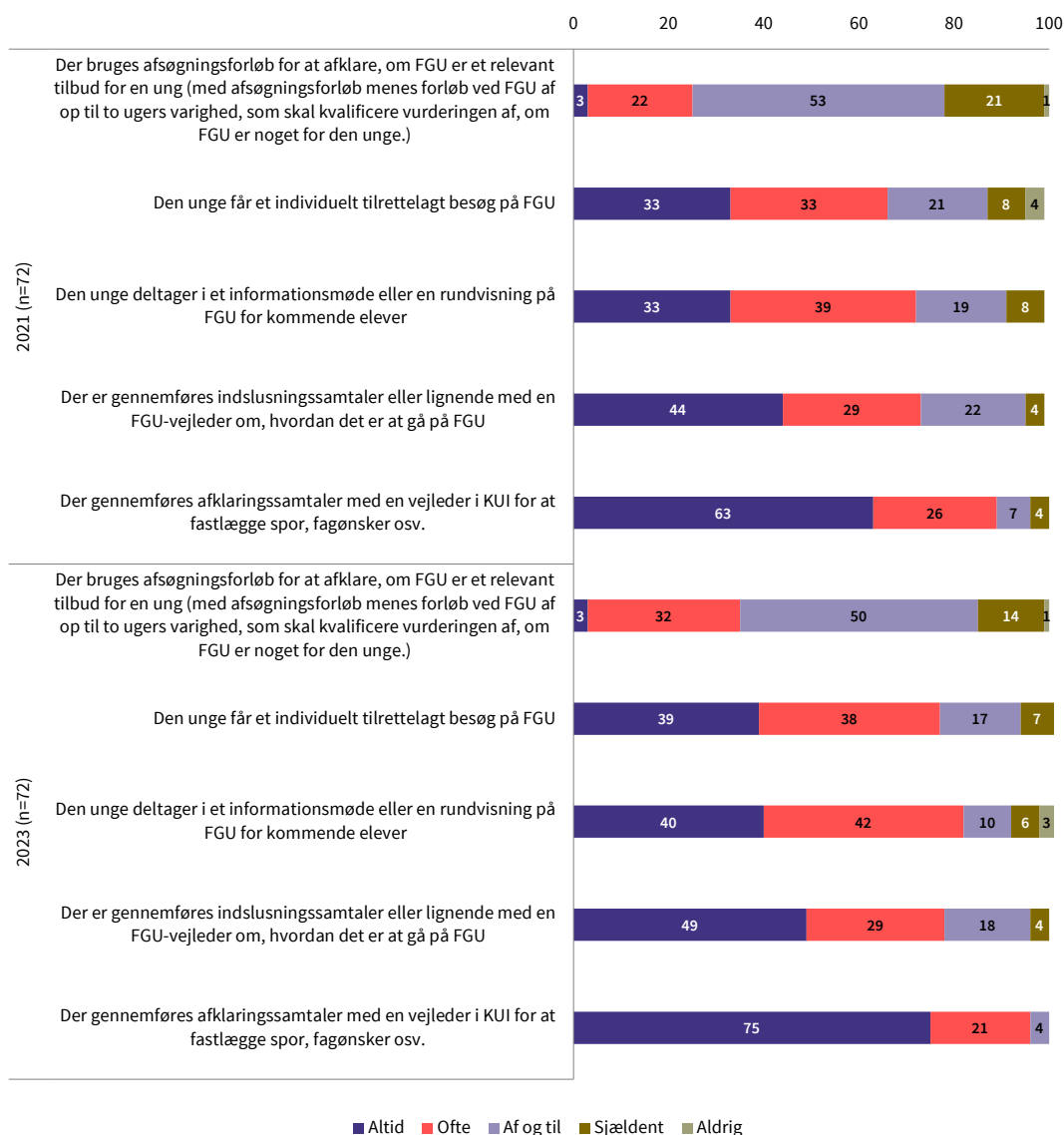
Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-figur B.28

Hvor ofte indgår nedenstående aktiviteter i arbejdet med at forberede en ung forud for start på FGU?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor ofte indgår nedenstående aktiviteter i arbejdet med at forberede en ung forud for start på FGU?: Der bruges afsøgningsforløb for at afklare, om FGU er et relevant tilbud for en ung (med afsøgningsforløb menes forløb ved FGU af op til to ugers varighed, som skal kvalificere vurderingen af, om FGU er noget for den unge.): p = 0,0384, Den unge får et individuelt tilrettelagt besøg på FGU: p = 0,1055, Den unge deltager i et informationsmøde eller en rundvisning på FGU for kommende elever: p = 0,2994, Der er gennemføres indslusningssamtaler eller lignende med en FGU-vejleder om, hvordan det er at gå på FGU: p = 0,7893, Der gennemføres afklaringsamtaler med en vejleder i KUI for at fastlægge spor, fagønsker osv.: p = 0,0249".

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.64

Hvor enig eller uenig er du i, at I har et udvalg af andre tilbud end FGU til rådighed til gruppen af unge under 25 år, der ikke er i uddannelse eller beskæftigelse?

Andel i procent

	2023 (n=72)
Enig	29
Delvis enig	35
Delvis uenig	24
Uenig	13
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: ”Hvor enig eller uenig er du i, at I har et udvalg af andre tilbud end FGU til rådighed til gruppen af unge under 25 år, der ikke er i uddannelse eller beskæftigelse?”.

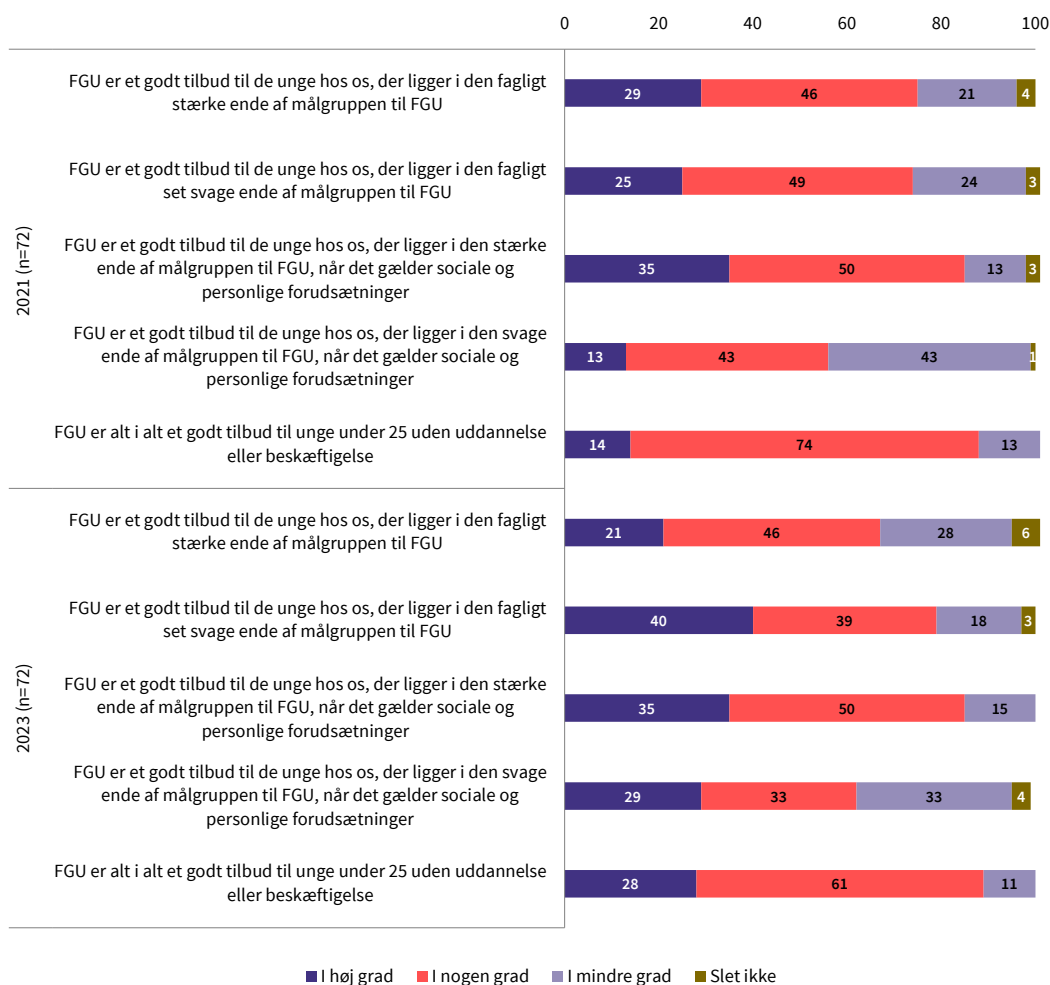
Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-figur B.29

I hvilken grad kendetegner følgende udsagn opfattelsen af FGU blandt medarbejdere og ledere af KUI i jeres kommune?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad kendetegner følgende udsagn opfattelsen af FGU blandt medarbejdere og ledere af KUI i jeres kommune?: FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den fagligt stærke ende af målgruppen til FGU: $p = 0,2034$, FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den fagligt set svage ende af målgruppen til FGU: $p = 0,0535$, FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den stærke ende af målgruppen til FGU, når det gælder sociale og personlige forudsætninger: $p = 0,7218$, FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den svage ende af målgruppen til FGU, når det gælder sociale og personlige forudsætninger: $p = 0,1958$, FGU er alt i alt et godt tilbud til unge under 25 uden uddannelse eller beskæftigelse: $p = 0,3405$ ".

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.65

Når I vælger andre tilbud end FGU, hvad handler det da som oftest om:

Andel i procent

	2023 (n=72)
At forberede de unge til FGU	26
At forberede de unge til beskæftigelse (som alternativ til FGU)	36
At forberede de unge til ungdomsuddannelse (som alternativ til FGU)	11
Andet	26
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: ”Når I vælger andre tilbud end FGU, hvad handler det da som oftest om: At forberede de unge til FGU, At forberede de unge til beskæftigelse (som alternativ til FGU), At forberede de unge til ungdomsuddannelse (som alternativ til FGU), Andet, hvad?”.

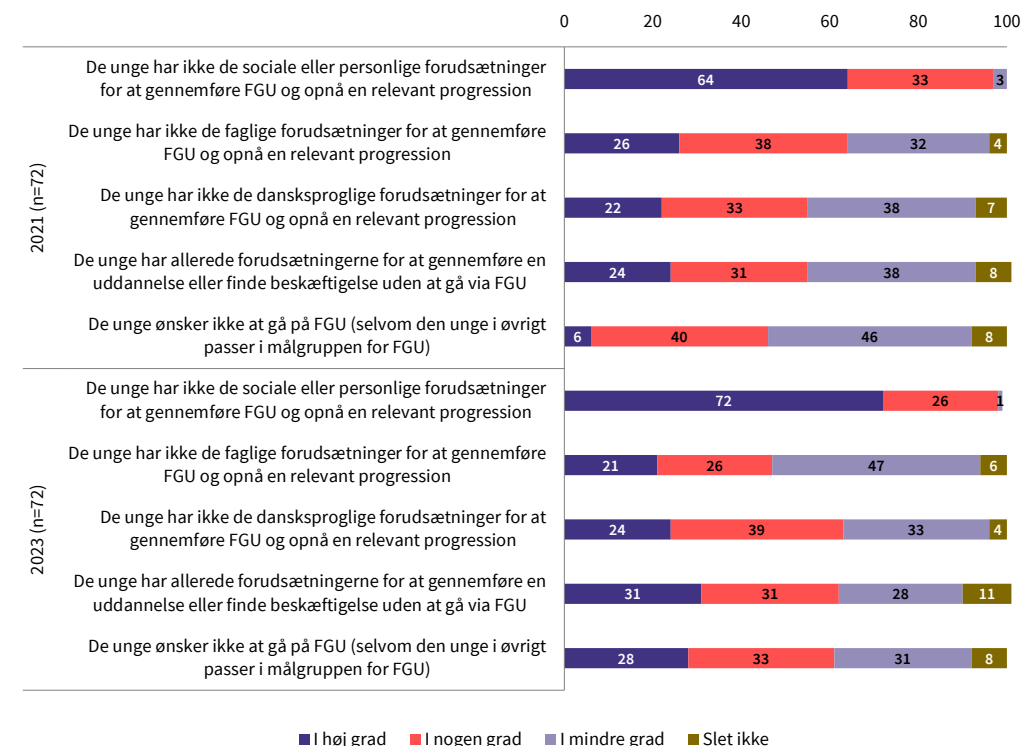
Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-figur B.30

Når unge under 25 år uden job eller ungdomsuddannelse i jeres kommune får et andet tilbud end FGU, i hvilken grad handler det da om følgende årsager?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”Når unge under 25 år uden job eller ungdomsuddannelse i jeres kommune får et andet tilbud end FGU, i hvilken grad handler det da om følgende årsager?: De unge har ikke de sociale eller personlige forudsætninger for at gennemføre FGU og opnå en relevant progression: p = 0,2485, De unge har ikke de faglige forudsætninger for at gennemføre FGU og opnå en relevant progression: p =

0,0448, De unge har ikke de dansksproglige forudsætninger for at gennemføre FGU og opnå en relevant progression: $p = 0,6479$, De unge har allerede forudsætningerne for at gennemføre en uddannelse eller finde beskæftigelse uden at gå via FGU: $p = 0,8162$, De unge ønsker ikke at gå på FGU (selvom den unge i øvrigt passer i målgruppen for FGU): $p = 0,0138$ ".

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.66

Hvor ofte forekommer det, at elever i STU-målgruppen i første omgang målgruppevurderes til FGU?

Andel i procent

	2023 (n=72)
Ofte	11
Af og til	32
Sjældent	44
Aldrig	13
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor ofte forekommer det, at elever i STU-målgruppen i første omgang målgruppevurderes til FGU?"

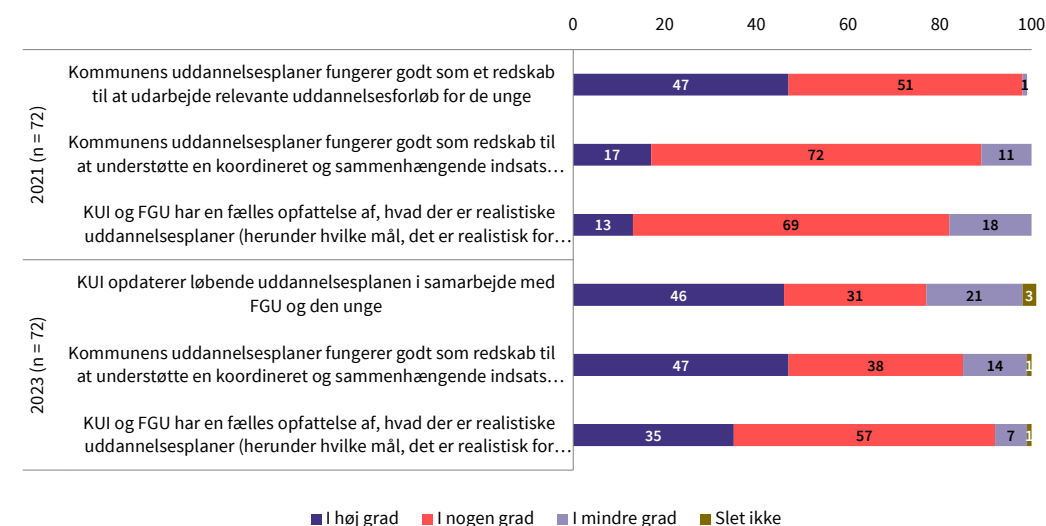
Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-figur B.31

I hvilken grad passer nedenstående udsagn med din oplevelse af uddannelsesplanerne hos jer?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad passer nedenstående udsagn med din oplevelse af uddannelsesplanerne hos jer?: 2021: Kommunens uddannelsesplaner fungerer godt som et redskab til at udarbejde relevante uddannelsesforløb for de unge/2023: KUI opdaterer løbende uddannelsesplanen i samarbejde med FGU og den unge: $p = 0,0229$, Kommunens uddannelsesplaner fungerer godt som redskab til at understøtte en koordineret og sammenhængende indsats omkring den unge: $p = 0,0341$, KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner (herunder hvilke mål, det er realistisk for den unge at opnå, inden for en given tidsramme): $p = 0,0004$ ".

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.67

I hvilken grad oplever du, at de relevante medarbejdere i KUI får nok information om de unge undervejs i uddannelsesforløbet på FGU?

Andel i procent

	2021 (n = 72)	2023 (n = 72)
I høj grad	19	43
I nogen grad	57	39
I mindre grad	24	17
Slet ikke	0	1
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at de relevante medarbejdere i KUI får nok information om de unge undervejs i uddannelsesforløbet på FGU?". $p = 0,0182$.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til de medarbejdere, der har angivet, at de enten er øverste leder, mellemlider (fx områdechef, afdelingsleder), faglig leder eller koordinator (fx teamleder) og/eller medarbejder (fx vejleder, sagsbehandler).

Appendiks-tabel B.68

I hvilken grad oplever du, at vejlederne (eller andre relevante medarbejdere i KUI) har tilstrækkeligt indblik i de aktuelle tilbud og muligheder, som FGU-skolerne kan tilbyde unge i jeres kommune, ift. at kunne gøre uddannelsesplanerne præcise nok?

	2021 (n = 72)	2023 (n = 72)
I høj grad	61	78
I nogen grad	39	18
I mindre grad	0	4
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at vejlederne (eller andre relevante medarbejdere i KUI) har tilstrækkeligt indblik i de aktuelle tilbud og muligheder, som FGU-skolerne kan tilbyde unge i jeres kommune, ift. at kunne gøre uddannelsesplanerne præcise nok?" $p = 0,1592$.

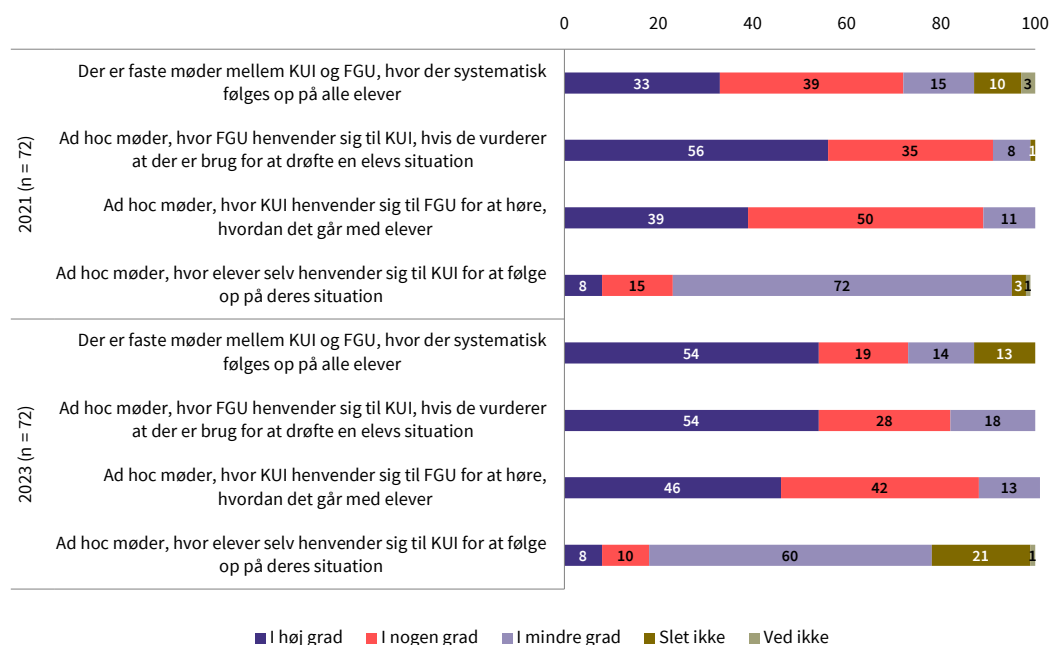
Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-figur B.32

I hvilken grad passer følgende beskrivelser på jeres praksis, når det gælder opfølgning på uddannelsesplaner for FGU-elever?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad passer følgende beskrivelser på jeres praksis, når det gælder opfølgning på uddannelsesplaner for FGU-elever?: Der er faste møder mellem KUI og FGU, hvor der systematisk følges op på alle elever: $p = 0,1634$, Ad hoc møder, hvor FGU henvender sig til KUI, hvis de vurderer at der er brug for at drøfte en elevs situation: $p = 0,2039$, Ad hoc møder, hvor KUI henvender sig til FGU for at høre, hvordan det går med elever: $p = 0,9403$, Ad hoc møder, hvor elever selv henvender sig til KUI for at følge op på deres situation: $p = 0,0688$ ".

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.69

Hvor ofte sker det, at I godkender forslag fra FGU om forlængelse af elevernes FGU-forløb inden for en samlet længde på 2 år?

Andel i procent

	2021 (n = 72)	2023 (n = 72)
Altid	0	24
Oft	24	39
Af og til	47	22
Sjældent	26	7
Aldrig	3	8
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor ofte sker det, at I godkender forslag fra FGU om forlængelse af elevers FGU-forløb inden for en samlet længde på 2 år?" $p = 0,000$.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.70

Hvor ofte sker det, at I godkender forslag fra FGU om forlængelse af elevers FGU-forløb inden for en samlet længde på 2 år?

Andel i procent

	2023 (n = 72)
Altid	11
Ofte	28
Af og til	39
Sjældent	22
Aldrig	0
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor ofte sker det, at I godkender forslag fra FGU om forlængelse af elevers FGU-forløb ud over en samlet længde på 2 år?"

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.71

Hvor hyppigt oplever du, at den/de kommuner, I samarbejder med, bevilger forlængelse af elevernes tid på FGU, når I vurderer, at det er relevant?

Andel i procent

	2021 (n=145)	2023 (n=107)
Altid	18	36
Ofte	68	54
Af og til	11	7
Sjældent	3	1
Aldrig	0	1
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejderne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor hyppigt oplever du, at den/de kommuner, I samarbejder med, bevilger forlængelse af elevernes tid på FGU, når I vurderer, at det er relevant?" $p = 0,0076$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder.

Appendiks-tabel B.72

Har I en praksis for hvor lange forløb, I typisk fastsætter i uddannelsesplanerne (inden evt. forlængelse)?

Andel i procent

	2021	2023
Ja	24	36
Nej	69	56
Ved ikke	7	8
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Har I en praksis for hvor lange forløb, I typisk fastsætter i uddannelsesplanerne (inden evt. forlængelse)?" $p = 0,4571$.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.73

Hvor lange FGU-forløb fastsætter I typisk som udgangspunkt?

Angiv antal måneder:	2021 (n = 72)	2023 (n = 72)
	Procent	Procent
0	0	4
6	24	15
9	0	4
12	29	62
14	18	0
15	0	4
24	29	12
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Åbent svar til spørgsmålet: "Hvor lange FGU-forløb fastsætter I typisk som udgangspunkt?"

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.74

Hvor ofte sker det, at unge, der påbegynder FGU i jeres kommune, er på nedsat tid i en kortere eller længere periode?

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
Altid	0	0
Oftede	3	15
Af og til	61	65
Sjældent	33	19
Aldrig	3	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor ofte sker det, at unge, der påbegynder FGU i jeres kommune, er på nedsat tid i en kortere eller længere periode?"
p = 0,0003.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.75

Hvor stor en andel af jeres elever, vurderer du, er på nedsat tid i en kortere eller længere periode (hvor den nedsatte tid er godkendt af KUI)?

Andel i procent

	På basis		På sporene	
	2021 (n=94)	2023 (n=75)	2021 (n=94)	2023 (n=75)
0-10 %	48	24	61	41
11-20 %	16	23	24	33
21-30 %	12	17	7	13
31-40 %	5	9	2	5
41-50 %	1	5	0	4
51-100 %	1	5	0	0
Ved ikke	17	16	5	3
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt lederne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor stor en andel af jeres elever, vurderer du, er på nedsat tid i en kortere eller længere periode (hvor den nedsatte tid er godkendt af KUI)?": På basis: p = 0,0664, På pgu: p = 0,1625".

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.76

Vælg den placering på skalaen, der passer bedst til jeres praksis for brug af nedsat tid:

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
1 = Nedsat tid bør kun bruges, når helt særlige og tidsbegrænsede forhold gør sig gældende, fx helbredsmæssige eller akutte sociale situationer	11	1
2	31	17
3	26	28
4	20	19
5	10	21
6 = Nedsat tid kan med fordel bruges i mange forskellige situationer, fx til at understøtte elever, som har svært ved at klare en FGU på fuld tid	1	14
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Vælg den placering på skalaen, der passer bedst til jeres praksis for brug af nedsat tid til elever på FGU" $p = 0,9533$.

Note: Spørgsmålet er stillet til de medarbejdere, der har angivet, at de enten er øverste leder, mellemlider (fx områdechef, afdelingsleder), faglig leder eller koordinator (fx teamleder) og/eller medarbejder (fx vejleder, sagsbehandler).

Appendiks-tabel B.77

Vælg den placering på skalaen, der passer bedst til din holdning til nedsat tid (hvor den nedsatte tid er godkendt af KUI):

	2021 (n=94)	2023 (n=75)
1 = Nedsat tid bør kun bruges, når helt særlige og tidsbegrænsede forhold gør sig gældende, fx helbredsmæssige eller akutte sociale situationer	2	8
2	14	13
3	24	9
4	15	21
5	26	29
6 = Nedsat tid kan med fordel bruges i mange forskellige situationer, fx til at understøtte elever, som har svært ved at klare en FGU på fuld tid	19	19
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt lederne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Vælg den placering på skalaen, der passer bedst til din holdning til nedsat tid (hvor den nedsatte tid er godkendt af KUI)" $p = 0,0000$.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle lederne på FGU.

Appendiks-tabel B.78

Hvor stor en andel af FGU-eleverne har en kontaktperson, ungeguide eller lignende, ifølge dit bedste skøn? Her tænkes specifikt på kontaktpersonordningen under KUI, som er beskrevet i ”lov om ændring af lov om vejledning og uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse”.

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
0 - 10%	17	14
11-20%	26	21
21-30%	15	18
31-40%	4	18
41-50%	6	3
51-60%	6	1
61-70%	3	1
71-80%	4	1
81-90%	1	3
Ikke relevant/kan ikke opgøres separat for den ny kontaktpersonordning	11	7
Ved ikke	7	13
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”Hvor stor en andel af FGU-eleverne har en kontaktperson, ungeguide eller lignende, ifølge dit bedste skøn? Her tænkes specifikt på kontaktpersonordningen under KUI, som er beskrevet i ”lov om ændring af lov om vejledning og uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse.” p = 0,5304.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.79

I hvilken grad vurderer du, at jeres KUI-kontaktpersonordning og evt. andre støtteforanstaltninger i kommunen (inkl. tilbud under LAB-loven) er tilstrækkelig til at yde den støtte, mange elever på FGU har brug for?

Andel i procent

	2023 (n = 72)
I høj grad	18
I nogen grad	49
I mindre grad	31
Slet ikke	3
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad vurderer du, at jeres KUI-kontaktpersonordning og evt. andre støtteforanstaltninger i kommunen (inkl. tilbud under LAB-loven) er tilstrækkelig til at yde den støtte, mange elever på FGU har brug for?”

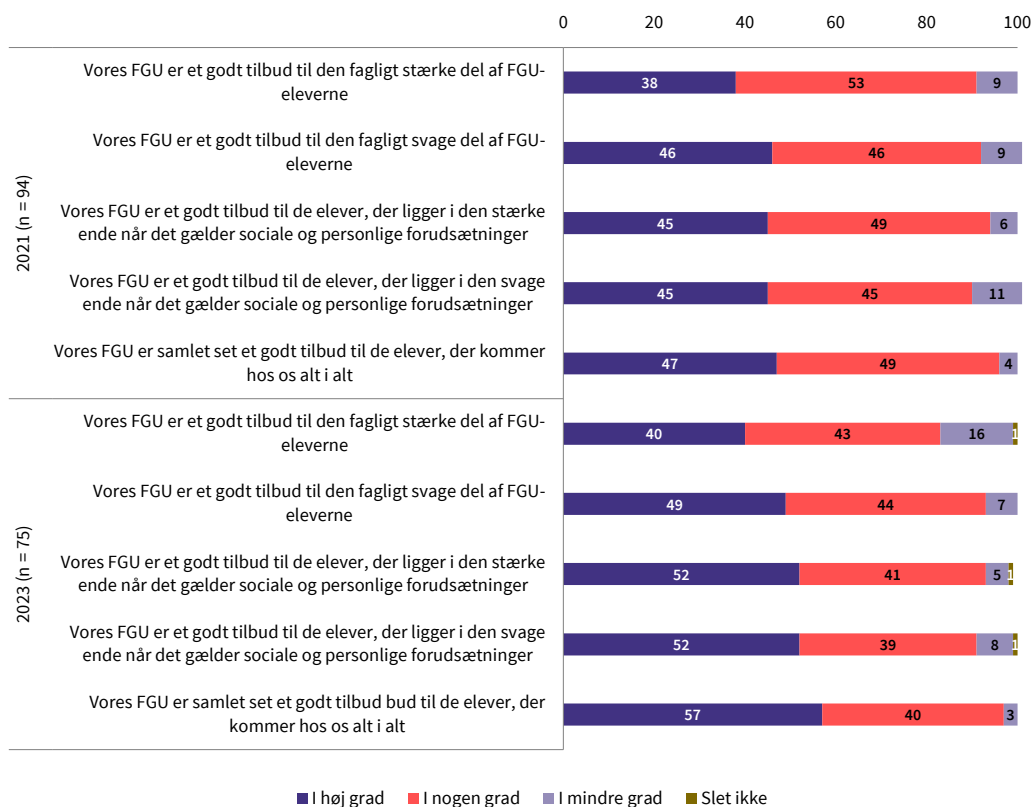
Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Tabeller og figurer, der ikke er refereret til i rapporten

Appendiks-figur B.33

I hvilken grad kendetegner følgende udsagn din opfattelse af jeres FGU-tilbud set ift. de elever, I får?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad kendetegner følgende udsagn din opfattelse af jeres FGU-tilbud set ift. de elever, I får?: Vores FGU er et godt tilbud til den fagligt stærke del af FGU-eleverne: $p = 0,4262$, Vores FGU er et godt tilbud til den fagligt svage del af FGU-eleverne: $p = 0,5784$, Vores FGU er et godt tilbud til de elever, der ligger i den stærke ende når det gælder sociale og personlige forudsætninger: $p = 0,5608$, Vores FGU er et godt tilbud til de elever, der ligger i den svage ende når det gælder sociale og personlige forudsætninger: $p = 0,4898$, Vores FGU er samlet set et godt tilbud bud til de elever, der kommer hos os alt i alt: $p = 0,1690$ ".

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.80

I hvilken grad vil du mene, at FGU som uddannelsen er tænkt samlet set imødekommer målgruppens behov for et tilbud, som kan hjælpe dem videre i uddannelse eller job?

Andel i procent

	2021 (n=92)	2023 (n=75)
I høj grad	53	55
I nogen grad	43	43
I mindre grad	3	0

	2021 (n=92)	2023 (n=75)
Slet ikke	0	3
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad vil du mene, at FGU som uddannelsen er tænkt samlet set imødekommer målgruppens behov for et tilbud, som kan hjælpe dem videre i uddannelse eller job?” p = 0,9433.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.81

I hvilken grad vil du mene, at jeres FGU-skole/-institution i praksis imødekommer målgruppens behov for et tilbud, som kan hjælpe dem videre i uddannelse eller job?

Andel i procent

	2021 (n=92)	2023 (n=75)
I høj grad	27	43
I nogen grad	64	51
I mindre grad	9	7
Slet ikke	0	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: I hvilken grad vil du mene, at jeres FGU-skole/-institution i praksis imødekommer målgruppens behov for et tilbud, som kan hjælpe dem videre i uddannelse eller job?” p = 0,0574.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.82

I hvilken grad vil du mene, at FGU (som uddannelsen er tænkt) samlet set er en forbedring i forhold til de tidligere forberedende tilbud?

Andel i procent

	2021 (n=92)	2023 (n=75)
I høj grad	62	59
I nogen grad	25	33
I mindre grad	7	7
Ved ikke	7	1
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

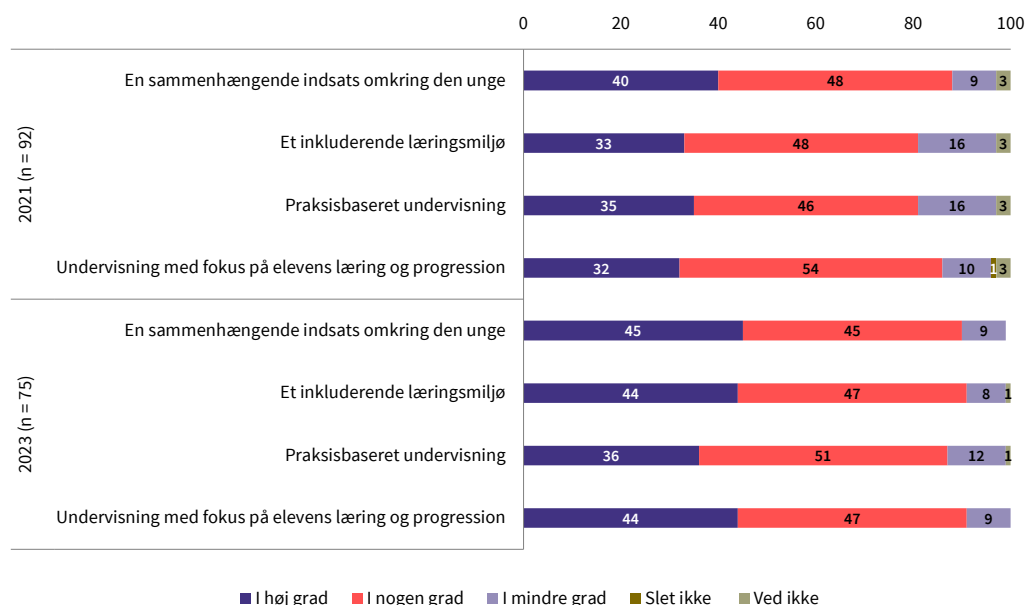
Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad vil du mene, at FGU som uddannelsen er tænkt samlet set er en forbedring i forhold til de tidligere forberedende tilbud?” p = 0,4082.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-figur B.34

I hvilken grad oplever du, at jeres FGU-tilbud i praksis er en forbedring ift. de tidligere forberedende tilbud mht. at tilbyde følgende:

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Andelen af lederne der har svaret "I høj grad" til spørgsmålet: "I hvilken grad oplever du, at jeres FGU-tilbud i praksis er en forbedring ift. de tidligere forberedende tilbud mht. at tilbyde følgende: En sammenhængende indsats omkring den unge: $p = 0,2382$. Et inkluderende læringsmiljø: $p = 0,0484$. Praksisbaseret undervisning: $p = 0,3860$. Undervisning med fokus på elevens læring og progression: $p = 0,0406$ ".

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-tabel B.83

I hvilken grad vil du mene, at FGU (som uddannelsen er tænkt) samlet set imødekommer målgruppens behov for et tilbud, som kan hjælpe dem videre i uddannelse eller job?

Andel i procent

	2021 (n=871)	2023 (n=593)
I høj grad	23	30
I nogen grad	47	53
I mindre grad	27	15
Slet ikke	3	2
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vil du mene, at FGU (som uddannelsen er tænkt) samlet set imødekommer målgruppens behov for et tilbud, som kan hjælpe dem videre i uddannelse eller job?". $p = 0,0000$.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Appendiks-tabel B.84

I hvilken grad vil du mene, at jeres FGU-skole/-institution i praksis imødekommer målgruppens behov for et tilbud, som kan hjælpe dem videre i uddannelse eller job?

Andel i procent

	2023 (n=593)
I høj grad	30
I nogen grad	54
I mindre grad	15
Slet ikke	1
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vil du mene, at jeres FGU-skole/-institution i praksis imødekommer målgruppens behov for et tilbud, som kan hjælpe dem videre i uddannelse eller job?"

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Appendiks-tabel B.85

I hvilken grad vil du mene, at FGU (som uddannelsen er tænkt) samlet set er en forbedring i forhold til de tidligere forberedende tilbud?

Andel i procent

	2021 (n=870)	2023 (n=593)
I høj grad	18	28
I nogen grad	32	40
I mindre grad	23	15
Slet ikke	14	6
Ved ikke	13	10
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vil du mene, at FGU (som uddannelsen er tænkt) samlet set er en forbedring i forhold til de tidligere forberedende tilbud?". p = 0,0000.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Appendiks-tabel B.86

Det er intentionen, at undervisningen på agu i udgangspunktet tilrettelægges med 2/3 teori og 1/3 praksis. I hvilken grad vurderer du, at I på jeres skole er lykkedes med at gøre 1/3 af undervisningen på agu praksisrettet?

Andel i procent

	2021 (n=94)	2023 (n=75)
I høj grad	10	11
I nogen grad	40	47
I mindre grad	50	43

	2021 (n=94)	2023 (n=75)
Slet ikke	0	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad vurderer du, at I på jeres skole er lykkedes med at gøre 1/3 af undervisningen på agu praksisrettet?” p = 0,4115.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.87

På pgu er det intentionen, at undervisningen i almene fag skal ske i tæt samspil med det værksted og den produktion, som eleven er en del af. Det praktiske arbejde i værkstederne skal derfor integreres med undervisningen i de almene fag. I hvilken grad vurderer du, at I på jeres skole er lykkedes med at integrere de almene fag i det praktiske arbejde i værkstederne?

Andel i procent

	2021 (n=60)	2023 (n=45)
I høj grad	27	36
I nogen grad	55	60
I mindre grad	17	4
Slet ikke	2	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad vurderer du, at I på jeres skole er lykkedes med at integrere de almene fag i det praktiske arbejde i værkstederne?” p = 0,0589.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.88

I hvilken grad arbejder du med at skabe læringsmiljøer med autentiske krav, der ligner dem, eleverne vil møde ”i det virkelige liv”, fx arbejdstider, normer, omgangsformer?

Andel i procent

	2021		2023	
	På agu (n=285)	På pgu (n=659)	På agu (n=169)	På pgu (n=410)
I høj grad	31	48	28	50
I nogen grad	45	41	53	38
I mindre grad	20	10	16	11
Slet ikke	5	2	3	1
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: ”I hvilken grad arbejder du med at skabe læringsmiljøer med autentiske krav, der ligner dem, eleverne vil møde ”i det virkelige liv”, fx arbejdstider, normer, omgangsformer?: På agu: p = 0,6566, på pgu: p = 0,8282”.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.89

I hvilken grad arbejder du bevidst med praksisfællesskaber i undervisningen (fx ved brug af mesterlæreprincipper eller sidemandsoplæring)?

Andel i procent

	2021		2023	
	På agu (n=284)	På pgu (n=658)	På agu (n=169)	På pgu (n=410)
I høj grad	12	44	12	50
I nogen grad	36	37	48	36
I mindre grad	37	14	33	11
Slet ikke	16	5	7	3
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad arbejder du bevidst med praksisfællesskaber i undervisningen (fx ved brug af mesterlæreprincipper eller sidemandsoplæring)?": På agu: $p = 0,0074$, pgu: $p = 0,0261$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.90

I hvilken grad tilrettelægger I, på jeres skole, undervisningen med afsæt i helhedsorienterede fælles forløb eller projekter, der går på tværs af fag eller hold?

Andel i procent

	2021		2023	
	På agu (n=284)	På pgu (n=657)	På agu (n=169)	På pgu (n=410)
I høj grad	13	14	17	14
I nogen grad	38	43	40	43
I mindre grad	41	37	34	37
Slet ikke	8	6	9	5
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad tilrettelægger I, på jeres skole, undervisningen med afsæt i helhedsorienterede fælles forløb eller projekter, der går på tværs af fag eller hold?": På agu: $p = 0,2754$, på pgu: $p = 0,7017$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.91

I hvilken grad tilrettelægger du din undervisning under hensyntagen til, hvilke emner eller opgaver eleverne arbejder med i andre fag?

Andel i procent

	2021		2023	
	På agu (n=282)	På pgu (n=654)	På agu (n=169)	På pgu (n=410)
I høj grad	19	19	23	19
I nogen grad	41	42	45	45
I mindre grad	29	31	22	32
Slet ikke	11	8	9	4
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: 2021: "I hvilken grad inddrages de almene fag i den værkstedsundervisning, du er involveret i?", 2023: "I hvilken grad inddrages de almene fag i den værkstedsundervisning, du er involveret i på pgu?". På agu: p = 0,1537, på pgu: p = 0,2265.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.92

2021: I hvilken grad inddrages de almene fag i den værkstedsundervisning, du er involveret i?

2023: I hvilken grad inddrages de almene fag i den værkstedsundervisning, du er involveret i på pgu?

Andel i procent

	2021		2023
	På agu (n=282)	På pgu (n=654)	På pgu (n=418)
I høj grad	17	19	19
I nogen grad	24	45	47
I mindre grad	28	30	29
Slet ikke	30	6	6
Total	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad inddrages de almene fag i den værkstedsundervisning, du er involveret i?/I hvilken grad inddrages de almene fag i den værkstedsundervisning, du er involveret i på pgu?" På pgu: p = 0,6305.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer i 2021 og faglærer i 2023.

Appendiks-tabel B.93

I hvilken grad inddrages værkstedsbaserede, praktiske eller virkelighedsnære problemstillinger/opgaver i den undervisning i almene fag, du er involveret i?

Andel i procent

	2021		2023	
	På agu (n=281)	På pgu (n=653)	På agu (n=169)	På pgu (n=410)
I høj grad	12	21	18	25
I nogen grad	37	49	49	49
I mindre grad	32	25	23	22
Slet ikke	19	5	10	4
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad inddrages værkstedsbaserede, praktiske eller virkelighedsnære problemstillinger/opgaver i den undervisning i almene fag, du er involveret i?" p = 0,0075.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.94

I hvilken grad tager du i din undervisning højde for de vanskeligheder, elever med dansk som andetsprog kan have med at forstå dansk?

Andel i procent

	2021 (n=833)	2023 (n=492)
I høj grad	38	39
I nogen grad	38	40
I mindre grad	10	7
Slet ikke	1	0
Ikke relevant	13	14
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejderne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad tager du i din undervisning højde for de vanskeligheder, elever med dansk som andetsprog kan have med at forstå dansk?" p = 0,5485.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer og/eller og/eller ordblinde

Appendiks-tabel B.95

2021: I hvilken grad oplever du, at du har tilstrækkeligt indblik i de enkelte elevers situation til at kunne tage relevante hensyn i det daglige?

2023: I hvilken grad oplever du, at du kan tage individuelle hensyn til eleverne i det daglige?

Andel i procent

	2021 (n=971)	2023 (n=593)
I høj grad	32	50
I nogen grad	55	43
I mindre grad	12	7
Slet ikke	1	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejderne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023..

Note: Spørgsmål: "2021: I hvilken grad oplever du, at du har tilstrækkeligt indblik i de enkelte elevers situation til at kunne tage relevante hensyn i det daglige?/2023: I hvilken grad oplever du, at du kan tage individuelle hensyn til eleverne i det daglige?" $p = 0,0000$.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Appendiks-tabel B.96

I hvilken grad oplever du, at antallet af lærere og andet personale er tilstrækkeligt i forhold til eleverne på jeres skole?

Andel i procent

	2021 (n=971)	2023 (n=593)
I høj grad	12	11
I nogen grad	34	38
I mindre grad	36	37
Slet ikke	18	14
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejderne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at antallet af lærere og andet personale er tilstrækkeligt i forhold til eleverne på jeres skole?" $p = 0,1759$.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Appendiks-tabel B.97

Hvor stor en andel af de elever med behov for en kontaktperson, har fået bevilget én fra KUI? (Angiv dit bedste skøn).

Andel i procent

	2021 (n=151)	2023 (n=107)
0-10 %	34	32
11-20 %	19	17
21-30 %	15	13

	2021 (n=151)	2023 (n=107)
31-40 %	5	5
41-50 %	5	6
51-60 %	3	4
61-70 %	8	7
71-80 %	5	6
81-90 %	3	7
91-100 %	3	5
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejderne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor stor en andel af de elever med behov for en kontaktperson, har fået bevilget én fra KUI? (Angiv dit bedste skøn)." p = 0,2071.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder.

Appendiks-tabel B.98

I hvilken grad har I fra ledelsens side prioriteret at afsætte tid til, at lærere/vejledere kan afholde forløbs-/evalueringsamtaler med eleverne?

Andel i procent

	2021 (n=58)	2023 (n=45)
I høj grad	74	80
I nogen grad	22	20
I mindre grad	3	0
Slet ikke	0	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad har I fra ledelsens side prioriteret at afsætte tid til, at lærere/vejledere kan afholde forløbs-/evalueringsamtaler med eleverne?" p = 0,3307.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.99

Hvem afholder forløbsamtaler (evaluerings-/progressionssamtaler) hos jer?

Andel i procent

	2023 (n=45)
Kontaktlærere (stamlærer/klasselærer)	100
Andre lærere	29
Vejledere	71
Andre	9

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvem afholder forløbssamtaler (evaluerings-/progressionssamtaler) hos jer?"

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.100

I hvilke grad er der hos jer en forventning om, at lærerne sammen med eleverne evaluerer undervisningens form og indhold ift. elevernes læring?

Andel i procent

	2021 (n=58)	2023 (n=45)
I høj grad	47	42
I nogen grad	41	47
I mindre grad	10	11
Slet ikke	2	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilke grad er der hos jer en forventning om, at lærerne sammen med eleverne evaluerer undervisningens form og indhold ift. elevernes læring?" $p = 0,9068$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.101

I hvilken grad oplever du, at du lykkes med at skabe ejerskab til forløbsplanerne blandt eleverne?

Andel i procent

	2021 (n=145)	2023 (n=456)
I høj grad	7	15
I nogen grad	42	48
I mindre grad	41	33
Slet ikke	10	5
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at du lykkes med at skabe ejerskab til forløbsplanerne blandt eleverne?" $p = 0,0005$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder og/eller at de har en kontaktlærerrolle.

Appendiks-tabel B.102

I hvilken grad bruger du fagbilag/læreplaner i dit arbejde med at fastlægge indhold og formulere mål for de faglige forløb?

Andel i procent

	2021 (n=698)	2023 (n=464)
I høj grad	37	31
I nogen grad	43	48
I mindre grad	18	20
Slet ikke	3	1
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad bruger du fagbilag/læreplaner i dit arbejde med at fastlægge indhold og formulere mål for de faglige forløb?" p = 0,2501.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.103

I hvilken grad oplever du, at fagbilagene/læreplanerne er anvendelige i arbejdet med at fastlægge indhold og formulere mål for de faglige forløb?

Andel i procent

	2021 (n=678)	2023 (n=459)
I høj grad	16	13
I nogen grad	45	47
I mindre grad	35	37
Slet ikke	4	3
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at fagbilagene/læreplanerne er anvendelige i arbejdet med at fastlægge indhold og formulere mål for de faglige forløb?" p = 0,4967.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer og/eller vejleder.

Appendiks-tabel B.104

I hvilken grad oplever du, at omfanget af fravær på jeres skole er en udfordring ift. følgende?

Andel i procent

	2021 (n=60)	
	Fastholdelse af eleverne:	Tid- og ressourceforbrug i forbindelse med arbejdet med at mindske fravær
I høj grad	42	62
I nogen grad	52	37
I mindre grad	7	2

		2021 (n=60)
	Fastholdelse af eleverne:	Tid- og ressourceforbrug i forbindelse med arbejdet med at mindske fravær
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at omfanget af fravær på jeres skole er en udfordring ift. følgende?"

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.105

Hvor hyppigt oplever I, at unge, hvor egu ville være det mest relevante tilbud, alligevel starter på et andet spor?

Andel i procent

	2021 (n=186)	2023 (n=119)
Altid	6	6
Oft	48	35
Af og til	31	41
Sjældent	13	16
Aldrig	2	2
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor hyppigt oplever I, at unge, hvor egu ville være det mest relevante tilbud, alligevel starter på et andet spor?" p = 0,1044.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er vejleder og/eller egu-ansvarlig/egu-konsulent/egu-vejleder.

Appendiks-tabel B.106

I hvilken grad gør I brug af muligheden for at søge tilskud gennem SPS-ordningen til støttetimer til egu-elever med en psykisk funktionsnedsættelse (fx ADHD og autisme), mens eleven er i praktik?

Andel i procent

	2023 (n=119)
I høj grad	17
I nogen grad	29
I mindre grad	34
Slet ikke	19
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad gør I brug af muligheden for at søge tilskud gennem SPS-ordningen til støttetimer til egu-elever med en psykisk funktionsnedsættelse (fx ADHD og autisme), mens eleven er i praktik?"

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er vejleder og/eller egu-ansvarlig/egu-konsulent/egu-vejleder.

Appendiks-tabel B.107

Er du involveret i samarbejdet med virksomheder omkring praktik eller erhvervstræning?

Andel i procent

	2021 (n=979)	2023 (n=581)
Ja	49	57
Nej	51	43

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Er du involveret i samarbejdet med virksomheder omkring praktik eller erhvervstræning?" p = 0,0038.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder og/eller egu-ansvarlig/egu-konsulent/egu-vejleder.

Appendiks-tabel B.108

I hvilken grad oplever du, at de elever, der gerne vil i erhvervstræning, får mulighed for det?

Andel i procent

	2021 (n=970)	2023 (n=581)
I høj grad	54	56
I nogen grad	37	31
I mindre grad	8	7
Slet ikke	1	0
Ved ikke		6
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at de elever, der gerne vil i erhvervstræning, får mulighed for det?" p = 0,0005.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder og/eller egu-ansvarlig/egu-konsulent/egu-vejleder.

Appendiks-tabel B.109

I hvilken grad oplever du, at I i ledelsen alt i alt har haft de nødvendige betingelser for at lede arbejdet med at etablere FGU som en ny uddannelse hos jer?

Andel i procent

	2021 (n=98)	2023 (n=75)
I høj grad	3	7
I nogen grad	37	35
I mindre grad	51	52
Slet ikke	9	7

	2021 (n=98)	2023 (n=75)
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at I i ledelsen alt i alt har haft de nødvendige betingelser for at lede arbejdet med at etablere FGU som en ny uddannelse hos jer?" $p = 0,5742$.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.110

I hvilken grad oplever du, at de ressourcer (forstået bredt set som fx tid, materialer, kompetenceudvikling etc.), du som leder kan tilbyde medarbejderne på jeres FGU, er tilstrækkelige ift. at løfte opgaven med FGU?

Andel i procent

	2021 (n=90)	2023 (n=75)
I høj grad	0	3
I nogen grad	31	51
I mindre grad	60	40
Slet ikke	9	7
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at de ressourcer (forstået bredt set som fx tid, materialer, kompetenceudvikling etc.), du som leder kan tilbyde medarbejderne på jeres FGU, er tilstrækkelige ift. at løfte opgaven med FGU?" $p = 0,0064$.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.111

Har I klasser/hold på sporene, der er organiserede ud fra elevernes faglige niveauer (i fx dansk eller matematik)?

Andel i procent

	2021 (n=65)	2023 (n=45)
Ja	42	36
Nej	58	64
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Har I klasser/hold på sporene, der er organiserede ud fra elevernes faglige niveauer (i fx dansk eller matematik)? $p = 0,5316$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.112

Findes der forskellige toninger på agu-sporet hos jer? Angiv hvilke(n)

Andel i procent

	2021 (n=65)	2023 (n=45)
Boglig toning (fx rettet mod gymnasiale ungdomsuddannelser)	37	42
Tematisk toning (fx "værkstedstoning" eller toning rettet mod erhvervsuddannelser)	28	40
Niveaudelt agu	32	27
Agu med fokus på sproglig indsats (DSA)	46	47
Andet:	12	4
Vi har ikke tonet eller niveaudelt agu	29	13

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Findes der forskellige toninger på agu-sporet hos jer? Angiv hvilke(n): Boglig toning (fx rettet mod gymnasiale ungdomsuddannelser): $p = 0,0000$, Tematisk toning (fx "værkstedstoning" eller toning rettet mod erhvervsuddannelser): $p = 0,0000$, Niveaudelt agu: $p = 0,0000$, Agu med fokus på sproglig indsats (DSA): $p = 0,0000$, Andet: $p = 0,0000$, Vi har ikke tonet eller niveaudelt agu: $p = 0,0000$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.113

Hvilke typer af flerlærerundervisning har I hos jer (her tænkes på flerlærerundervisning, der er skemalagt eller forekommer regelmæssigt)?

Andel i procent

	Almen-lærere indgår i værkstedslæreres undervisning	Værkstedslærere indgår i almen-lærernes undervisning	Flere almen-lærere indgår sammen i almenundervisningen	Flere værkstedslærere indgår sammen i værkstedundervisningen	Ressourcepersoner (fx OBU eller DSA) indgår i almen- eller værkstedundervisning
Ja	60	63	43	52	40
Nej	35	33	45	40	50
Ved ikke	5	5	12	9	10
Total	100	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Spørgsmål: "Hvilke typer af flerlærerundervisning har I hos jer (her tænkes på flerlærerundervisning, der er skemalagt eller forekommer regelmæssigt)?" n=526.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer, og som har svaret at de har skemalagt undervisning, hvor flere lærere deltager.

Appendiks-tabel B.114

I hvilken grad oplever du, at du har adgang til relevant undervisningsmateriale (fx fra kolleger, online-materiale eller andet)?

Andel i procent

	2021 (n=743)	2023 (n=480)
I høj grad	12	10
I nogen grad	34	36
I mindre grad	41	45
Slet ikke	13	10
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at du har adgang til relevant undervisningsmateriale (fx fra kolleger, online-materiale eller andet)?" p = 0,9702.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag og/eller faglærer.

Appendiks-tabel B.115

I hvilken grad oplever du samlet set, at der er overensstemmelse mellem de krav, der stilles til dig som FGU-lærer/vejleder, og de rammer og ressourcer, der er til rådighed?

Andel i procent

	2021 (n=875)	2023 (n=593)
I høj grad	5	7
I nogen grad	36	45
I mindre grad	42	37
Slet ikke	17	11
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du samlet set, at der er overensstemmelse mellem de krav, der stilles til dig som FGU-lærer/vejleder, og de rammer og ressourcer, der er til rådighed?" p = 0,0000.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de enten er lærer i almene fag, faglærer, vejleder, egu-ansvarlig og/eller ordblindeunderviser/-koordinator/-ressourceperson (OBU).

Appendiks-tabel B.116

Er lærersamarbejdet organiseret i teams, professionelle læringsfælleskaber, faggrupper, makkerpar eller lignende på jeres skole?

Andel i procent

	2021 (n=65)	2023 (n=45)
Ja	100	56
Nej	0	40
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Er lærersamarbejdet organiseret i teams, professionelle læringsfællesskaber, faggrupper, makkerpar eller lignende på jeres skole?" p = 0,0000.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.117

I hvilket omfang anvendes flerlærerundervisning, dvs. hvor to eller flere undervisere er til stede samtidigt, på jeres skole?

Andel i procent

	2021 (n=65)	2023 (n=45)
I al undervisningen	2	2
I hovedparten af undervisningen	17	24
I noget af undervisningen	55	44
I en mindre del af undervisningen	22	24
Vi anvender ikke flerlærerundervisning	5	4

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilket omfang anvendes flerlærerundervisning, dvs. hvor to eller flere undervisere er til stede samtidigt, på jeres skole?" p = 0,6947.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.118

I hvilke slags fag anvender I typisk flerlærerundervisning (hvor to eller flere undervisere er til stede samtidigt) på jeres skole?

Andel i procent

	2023 (n=43)
Dansk	74
Matematik	74
Værkstedsfag	74
PASE	40
Andet	16

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Andelen af lederne, der har svaret "Ja" til spørgsmålet: "I hvilke slags fag anvender I typisk flerlærerundervisning (hvor to eller flere undervisere er til stede samtidigt) på jeres skole?"

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.119

2021: Hvor mange medarbejdere har I måttet afskedige på din skole/institution siden starten på FGU?

2023: Hvor mange medarbejdere har I måttet afskedige på din skole/institution i løbet af de seneste to skoleår (21/22 og 22/23)?

Angivet antal 2021	%	Angivet antal 2023	%
0	7	0	17
8	1	1	3
1	2	2	12
2	7	3	5
2.5	1	4	6
3	3	5	8
4	6	6	2
4.5	2	7	5
5	8	9	5
6	6	10	9
7	1	11	3
8	5	12	2
9	2	14	2
9.66	1	18	2
10	9	24	2
12	5	25	2
14	1	28	2
15	10	30	8
16	1	34	2
18	1	40	5
19	1	57	2
20	7	85	2
25	1		
30	3		
32	1		
35	2		
40	1		
79	1		
35	2		
40	1		
79	1		

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "2021: Hvor mange medarbejdere har I måttet afskedige på din skole/institution siden starten på FGU?/2023: Hvor mange medarbejdere har I måttet afskedige på din skole/institution i løbet af de seneste to skoleår (21/22 og 22/23)?" Åbent svar.

Note: Spørgsmål er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.120

I hvilken grad har I oplevet et behov for kompetenceudvikling blandt lederne på jeres institution?

Andel i procent

	2021 (n=95)
I høj grad	39
I nogen grad	51
I mindre grad	11
Slet ikke	0
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad har I oplevet et behov for kompetenceudvikling blandt lederne på jeres institution?"

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.121

2021: I hvilken grad har du modtaget kompetenceudvikling?

2023: I hvilken grad har du modtaget kompetenceudvikling i 2022 og 2023?

Andel i procent

	2021 (n=875)	2023 (n=593)
I høj grad	28	32
I nogen grad	45	39
I mindre grad	22	23
Slet ikke	5	6
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "2021: I hvilken grad har du modtaget kompetenceudvikling?/2023: I hvilken grad har du modtaget kompetenceudvikling i 2022 og 2023?" $p = 0,6185$.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle medarbejdere på FGU.

Appendiks-tabel B.122

Angiv, hvilken af følgende organiseringer der bedst beskriver forankringen af vejledningsarbejdet inden for den kommunale ungeindsats hos jer:

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
KUI's vejledningsindsats er forankret i beskæftigelsesområdet	36	46
KUI's vejledningsindsats er forankret i uddannelses/børne- og ungeområdet	28	28
KUI's vejledningsindsats er forankret i et område, der spænder over både beskæftigelsesområdet og uddannelses/børne- og ungeområdet	36	24
KUI's vejledningsindsats er forankret på en måde, der er markant forskellig fra de tre ovennævnte	0	3

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvaret for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Angiv, hvilken af følgende organiseringer der bedst beskriver forankringen af vejledningsarbejdet inden for den kommunale ungeindsats hos jer" p = 0,5126.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.123

2021: I hvilken grad har indførslen af KUI givet anledning til ændringer af organiseringen af arbejdet med unge under 25 år uden job eller ungdomsuddannelse i jeres kommune?

2023: Har der været ændringer af organiseringen af KUI i jeres kommune, siden indførslen af KUI?

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
I høj grad	21	28
I nogen grad	44	65
I mindre grad	34	7
Slet ikke	1	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvaret for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: 2021: "I hvilken grad har indførslen af KUI givet anledning til ændringer af organiseringen af arbejdet med unge under 25 år uden job eller ungdomsuddannelse i jeres kommune?"/ 2023: "Har der været ændringer af organiseringen af KUI i jeres kommune, siden indførslen af KUI?" p = 0,0011.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.124

Kommunernes Landsforening har beskrevet tre overordnede modeller for mulig organisering af KUI. Angiv, hvilken af følgende tre modeller der bedst passer til organiseringen af den kommunale ungeindsats i jeres kommune.

Andel i procent

	2021 (n = 72)	2023 (n = 72)
Tværfaglige netværksmøder, hvor medarbejdere fra forskellige afdelinger/forvaltninger mødes efter behov og hvor den afdeling, hvor den unge har en sag, har ansvar for at sikre en sammenhængende indsats og fungerer som indgang til kommunen for den unge	40	61
Tværgående teams, der arbejder med en bestemt målgruppe af unge, og hvor repræsentanter for hver afdeling mødes, typisk med faste intervaller, og hvor den afdeling, som den unge har en sag hos, er ansvarlig for at sikre en sammenhængende indsats	24	8
Samlet organisering på tværs, hvor medarbejdere med forskellige kompetencer er samlet i et særligt team eller en enhed, der har til opgave at samarbejde om en sammenhængende ungeindsats	28	26
Anden model, der er markant forskellig fra de tre ovennævnte	8	4
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Kommunernes Landsforening har beskrevet tre overordnede modeller for mulig organisering af KUI. Angiv, hvilken af følgende tre modeller der bedst passer til organiseringen af den kommunale ungeindsats i jeres kommune." p = 0,0639.

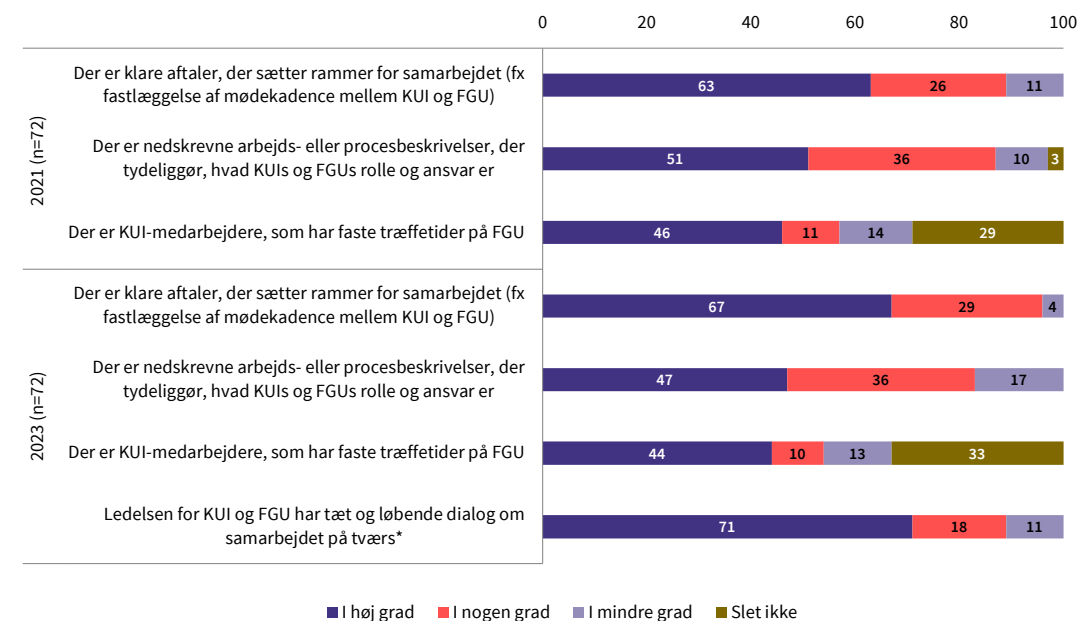
Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-figur B.35

I hvilken grad kendetegner følgende udsagn rammerne for jeres samarbejde med FGU?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvaret for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad kendetegner følgende udsagn rammerne for jeres samarbejde med FGU?: Der er klare aftaler, der sætter rammer for samarbejdet (fx fastlæggelse af mødekadence mellem KUI og FGU): $p = 0,3045$, Der er nedskrevne arbejds- eller procesbeskrivelser, der tydeliggør, hvad KUIs og FGUs rolle og ansvar er: $p = 0,8592$, Der er KUI-medarbejdere, som har faste træffetider på FGU: $p = 0,8401$, Ledelsen for KUI og FGU har tæt og løbende dialog om samarbejdet på tværs: *Kun medtaget i 2023.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har svaret for FGU.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.125

I hvilken grad har ledelsen i KUI afsat ressourcer til at udvikle samarbejdet med FGU?

Andel i procent

	2023 (n=72)
I høj grad	51
I nogen grad	35
I mindre grad	13
Slet ikke	1
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad har ledelsen i KUI afsat ressourcer til at udvikle samarbejdet med FGU?"

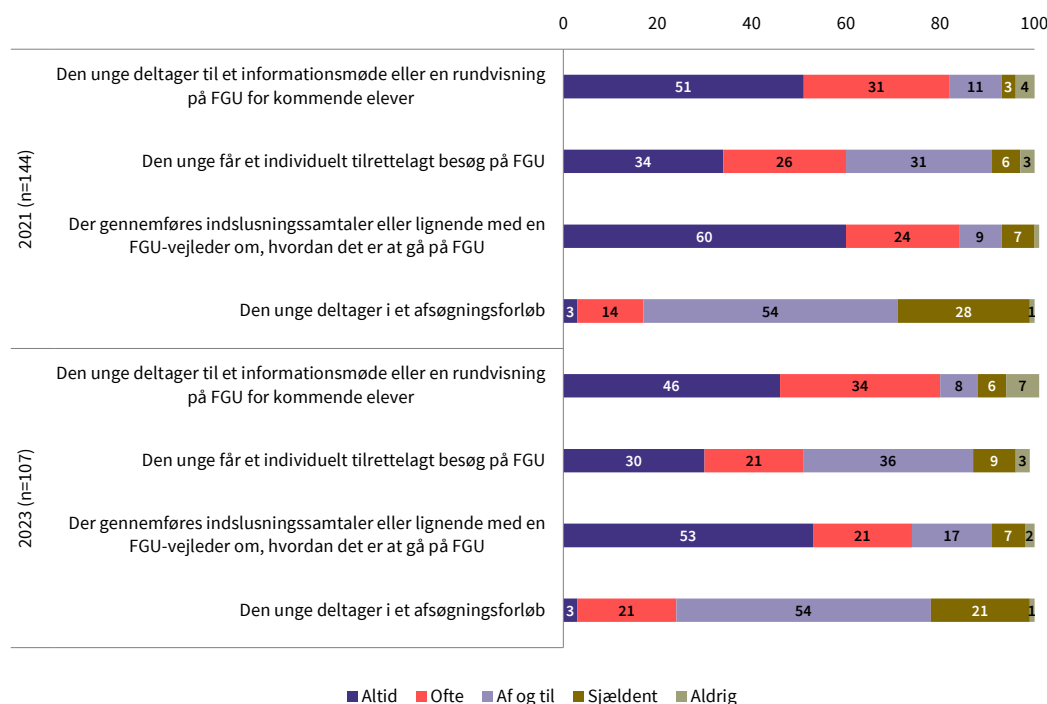
Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har svaret for FGU.

Appendiks-figur B.36

Hvor hyppigt indgår nedenstående aktiviteter i jeres arbejde med at forberede en ung forud for start på FGU?

Andel i procent

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejdere på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor hyppigt indgår nedenstående aktiviteter i jeres arbejde med at forberede en ung forud for start på FGU?: Den unge deltager til et informationsmøde eller en rundvisning på FGU for kommende elever: $p = 0,2833$, Den unge får et individuelt tilrettelagt besøg på FGU: $p = 0,2140$, Der gennemføres indslusningssamtaler eller lignende med en FGU-vejleder om, hvordan det er at gå på FGU: $p = 0,1843$, Den unge deltager i et afsøgningsforløb: $p = 0,1811$ ".

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er skoleleder/afdelingsleder/uddannelses- eller pædagogisk leder.

Appendiks-tabel B.126

Bruger I et fast format (fx en skabelon eller en digital formular) til målgruppevurdering?

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
Ja	97	96
Nej	3	4
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvaret for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Bruger I et fast format (fx en skabelon eller en digital formular) til målgruppevurdering?" $p = 0,5852$.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.127

Er målgruppevurderingen og uddannelsesplanen samlet i et fælles format (fx en fælles skabelon/digital formular)?

Andel i procent

	2023 (n=69)
Ja	70
Nej	30
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvaret for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "Er målgruppevurderingen og uddannelsesplanen samlet i et fælles format (fx en fælles skabelon/digital formular)?"

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til KUI-medarbejderne, der har svaret at de bruger et fast format til målgruppevurdering.

Appendiks-tabel B.128

Foretages målgruppevurdering hos jer altid af uddannelsesvejledere (KUI-vejledere, UU-vejledere eller hvilken betegnelse der bruges hos jer)?

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
Ja	94	92
Nej	6	8
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvaret for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Foretages målgruppevurdering hos jer altid af uddannelsesvejledere (KUI-vejledere, UU-vejledere eller hvilken betegnelse der bruges hos jer)?" p = 0,4559.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.129

I hvilken grad oplever du, at målgruppevurderingen giver de relevante medarbejdere tilstrækkelig indsigt i den unges situation og forudsætninger til at vurdere, om FGU er det rette tilbud?

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
I høj grad	42	42
I nogen grad	49	50
I mindre grad	8	7
Slet ikke	0	0
Ved ikke	1	1
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvaret for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at målgruppevurderingen giver de relevante medarbejdere tilstrækkelig indsigt i den unges situation og forudsætninger til at vurdere, om FGU er det rette tilbud?" p = 0,8330.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.130

I hvilken grad vurderer du, at målgruppevurderingen i praksis sikrer, at medarbejderne identificerer de rette unge (dvs. unge, der har behov for FGU og som har forudsætninger for at opnå en relevant progression)?

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
I høj grad	54	51
I nogen grad	33	44
I mindre grad	13	4
Slet ikke	0	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvaret for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at målgruppevurderingen i praksis sikrer, at medarbejderne identificerer de rette unge (dvs. unge, der har behov for FGU og som har forudsætninger for at opnå en relevant progression)?" p = 0,5674.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.131

Hvor ofte forekommer det, at elever i STU-målgruppen i første omgang målgruppevurderes til FGU?

Andel i procent

	2023 (n=72)
Ofte	11
Af og til	32
Sjældent	44
Aldrig	13
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor ofte forekommer det, at elever i STU-målgruppen i første omgang målgruppevurderes til FGU?"

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.132

I hvilken grad oplever du, at de mål, der er angivet i uddannelsesplanen fra KUI, er realistiske ift. elevernes forudsætninger og den tid, der er afsat til elevens FGU-forløb?

Andel i procent

	2021 (n=94)	2023 (n=75)
I høj grad	4	1
I nogen grad	50	71
I mindre grad	41	28
Slet ikke	4	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt lederne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at de mål, der er angivet i uddannelsesplanen fra KUI, er realistiske ift. elevernes forudsætninger og den tid, der er afsat til elevens FGU-forløb?" $p = 0,0348$.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.133

I hvilken grad oplever du, at informationerne i uddannelsesplanerne (fra KUI) er tilstrækkelige til, at forløbsplanerne kan udarbejdes?

Andel i procent

	2021 (n=145)	2023 (n=107)
I høj grad	9	19
I nogen grad	60	55
I mindre grad	29	24
Slet ikke	2	2
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejderne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at informationerne i uddannelsesplanerne (fra KUI) er tilstrækkelige til, at forløbsplanerne kan udarbejdes?" $p = 0,0836$.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder.

Appendiks-tabel B.134

I hvilken grad oplever du, at KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner (herunder hvilke mål, det er realistisk for eleven at opnå, inden for en given tidsramme)?

Andel i procent

	2021 (n=145)	2023 (n=107)
I høj grad	8	22
I nogen grad	55	52
I mindre grad	34	22
Slet ikke	3	3

	2021 (n=145)	2023 (n=107)
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejderne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad oplever du, at KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner (herunder hvilke mål, det er realistisk for eleven at opnå, inden for en given tidsramme)?" p = 0,0028.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder.

Appendiks-tabel B.135

Hvor stor en andel af jeres elever, vurderer du, får forlænget deres tid på FGU ud over det, der oprindeligt var angivet i deres uddannelsesplan, men hvor FGU-forløbet fortsat holdes inden for de to år?

Andel i procent

	2021 (n=145)	2023 (n=107)
0-10 %	17	12
11-20 %	16	7
21-30 %	14	8
31-40 %	12	9
41-50 %	6	8
51-60 %	3	7
61-70 %	9	16
71-80 %	12	12
81-90 %	2	6
91-100 %	3	9
Ved ikke	7	4
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejderne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor stor en andel af jeres elever, vurderer du, får forlænget deres tid på FGU ud over det, der oprindeligt var angivet i deres uddannelsesplan, men hvor FGU-forløbet fortsat holdes inden for de to år?" p = 0,0079.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder.

Appendiks-tabel B.136

Hvor stor en andel af jeres elever, vurderer du, får forlænget deres tid på FGU ud over det, der oprindeligt var angivet i deres uddannelsesplan således, at FGU-forløbet samlet set overskrider to år?

Andel i procent

	2023 (n=107)
0-10 %	50
11-20 %	21
21-30 %	11
31-40 %	4

	2023 (n=107)
41-50 %	1
51-60 %	2
61-70 %	3
71-80 %	0
81-90 %	1
91-100 %	0
Ved ikke	7
Total	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt medarbejderne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor stor en andel af jeres elever, vurderer du, får forlænget deres tid på FGU ud over det, der oprindeligt var angivet i deres uddannelsesplan således, at FGU-forløbet samlet set overskrider to år?"

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har angivet, at de er vejleder.

Appendiks-tabel B.137

Bruger I et fast format (fx en skabelon eller en digital formular) til uddannelsesplaner for unge, der tilbydes en FGU (også hvis det ikke kun bruges i forbindelse med FGU)?

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
Ja	100	94
Nej	0	6
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Bruger I et fast format (fx en skabelon eller en digital formular) til uddannelsesplaner for unge, der tilbydes en FGU (også hvis det ikke kun bruges i forbindelse med FGU)?" $p = 0,1464$.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.138

I hvilken grad vurderer du, at uddannelsesplanerne for kommende FGU-elever i jeres kommune er tilpas detaljerede og informative?

Andel i procent

	2021 (n = 72)	2023 (n = 72)
I høj grad	40	50
I nogen grad	57	43
I mindre grad	3	7
Slet ikke	0	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "I hvilken grad vurderer du, at uddannelsesplanerne for kommende FGU-elever i jeres kommune er tilpas detaljerede og informative?" $p = 0,8090$.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Appendiks-tabel B.139

Hvor stor en andel af jeres elever, vurderer du, er på nedsat tid i en kortere eller længere periode (hvor den nedsatte tid er godkendt af KUI)?

Andel i procent

	2021 (n=94)		2023 (n=75)	
	På basis	På sporene	På basis	På sporene
0-10 %	48	61	24	41
11-20 %	16	24	23	33
21-30 %	12	7	17	13
31-40 %	5	2	9	5
41-50 %	1	0	5	4
51-100 %	1	0	5	0
Ved ikke	17	5	16	3
Total	100	100	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt lederne på FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor stor en andel af jeres elever, vurderer du, er på nedsat tid i en kortere eller længere periode (hvor den nedsatte tid er godkendt af KUI)?": På basis: $p = 0,0664$, På pgu: $p = 0,1625$ ".

Note: Spørgsmålet er stillet til alle ledere på FGU.

Appendiks-tabel B.140

Hvor ofte sker det, at unge, der påbegynder FGU i jeres kommune, er på nedsat tid i en kortere eller længere periode?

Andel i procent

	2021 (n=72)	2023 (n=72)
Altid	0	0
Ofte	3	15
Af og til	61	65
Sjældent	33	19
Aldrig	3	0
Total	100	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021 og 2023.

Note: Spørgsmål: "Hvor ofte sker det, at unge, der påbegynder FGU i jeres kommune, er på nedsat tid i en kortere eller længere periode?" $p = 0,0003$.

Note: Afgrænset til de 72 kommuner, der har svaret i både 2020 og 2023. Afviger ikke fra de 80, der samlet har svaret i 2023.

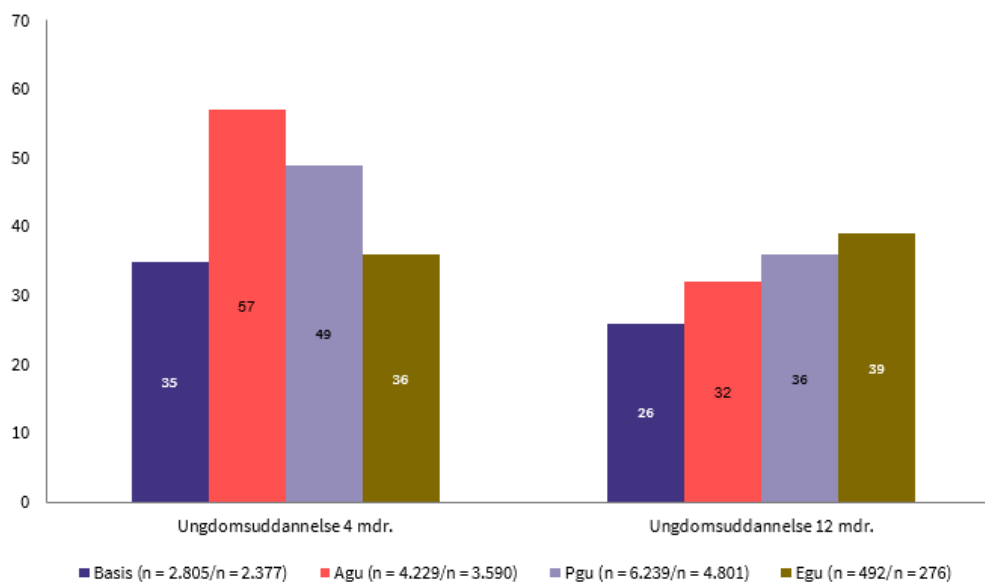
Note: Spørgsmålet er stillet til alle KUI-medarbejdere, der har ansvaret for FGU.

Supplerende analyser

Appendiks-figur B.37

Sammenhæng mellem spor og overgang til ungdomsuddannelse fire og tolv måneder efter endt FGU

Andel i procent

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: Uddannelsesforløb på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb.

Note: Det er udelukkende elever, der har fuldført FGU, der indgår i denne analyse. Det skyldes, at der kun findes uddannelseskoder på spor-niveau blandt de afsluttende uddannelseskoder (audd).

Note: Elever kan færdiggøre deres FGU-forløb på basis, hvis de når målene i deres uddannelsesplan, inden de bliver optaget på sporene ifm. de halvårslige optag (se afsnit 2.2.2 for yderligere beskrivelse af tilrettelæggelsen af FGU, herunder basis).

Note: Analyseenheden er forløb og ikke individer.

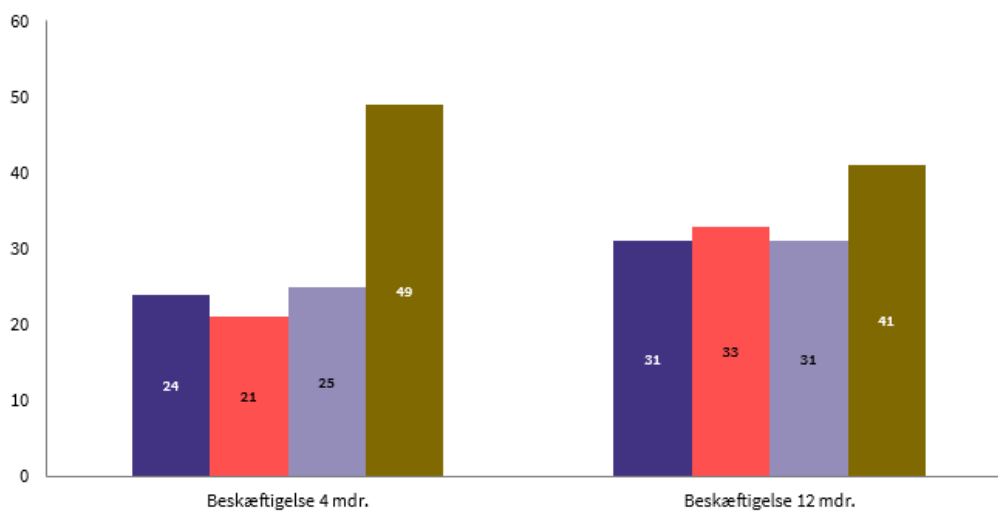
Note: Overgang til ungdomsuddannelse 4 mdr.: Agu + 22 pp. ($p = 0,000$), pgu +13 pp. ($p = 0,000$), egu +1 pp. ($p = 0,877$)

Note: Overgang til ungdomsuddannelse 12 mdr.: Agu: +5 pp. ($p = 0,001$), pgu +10 pp. ($p = 0,000$), egu +13 pp. ($p = 0,000$)

Appendiks-figur B.38

Sammenhæng mellem spor og overgang til beskæftigelse fire og tolv måneder efter endt FGU

Andel i procent

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: Uddannelsesforløb på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb.

Note: Det er udelukkende elever, der har fuldført FGU, der indgår i denne analyse. Det skyldes, at der kun findes uddannelseskoder på spor-niveau blandt de afsluttende uddannelseskoder (audd).

Note: Elever kan færdiggøre deres FGU-forløb på basis, hvis de når målene i deres uddannelsesplan, inden de bliver optaget på sporene ifm. de halvårslige optag (se afsnit 2.2.2 for yderligere beskrivelse af tilrettelæggelsen af FGU, herunder basis).

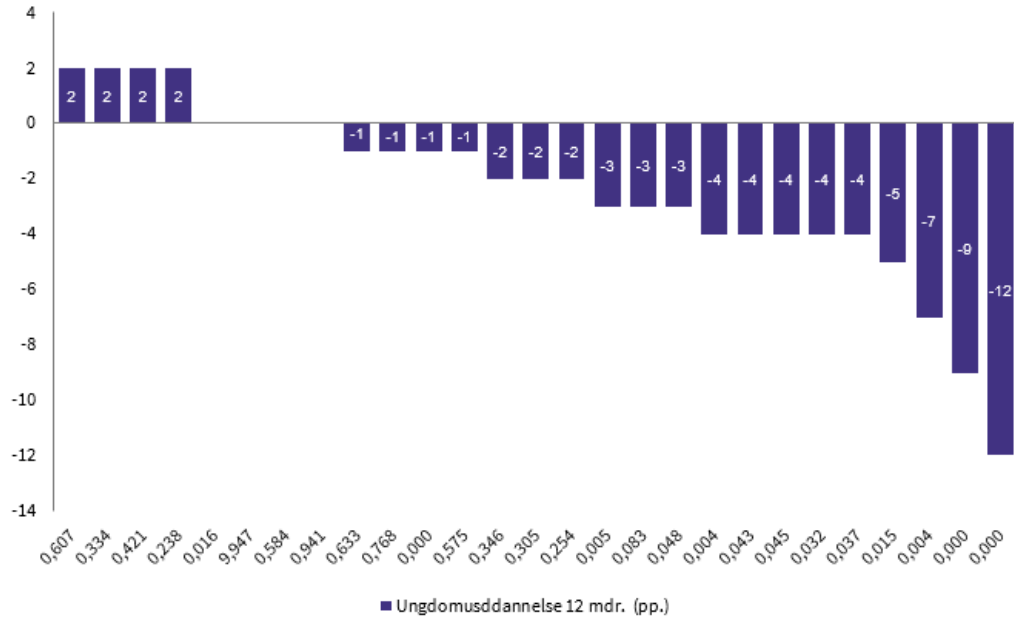
Note: Analyseenheden er forløb og ikke individer.

Note: Overgang til beskæftigelse 4 mdr.: Agu -3 pp. (p = 0,033), pgu +2 pp. (p = 0,166), egu +24 pp. (p = 0,000)

Note: Overgang til beskæftigelse 12 mdr.: Agu +1 pp (p = 0,354), pgu 0 pp (p = 0,887), egu +10 pp (p = 0,003)

Appendiks-figur B.39

Effekt opdelt på institutionsniveau ift. overgang til ungdomsuddannelse tolv måneder efter endt forberedende tilbud

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

Note: Uddannelsesforløb på FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb. Uddannelsesforløb på de tidligere forberedende FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre måneder, betragtes som et samlet forløb.

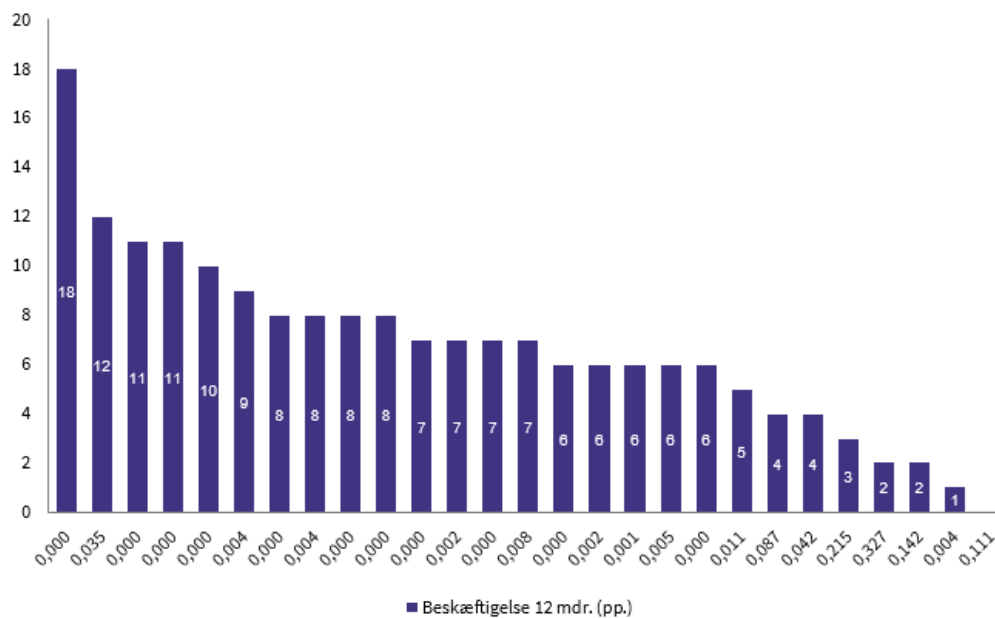
Note: Søjlerne angiver forskelle i procentpoint mellem indsats- og kontrolgruppe for de forskellige institutioner, hvor kontrolgruppen er identificeret som elever i tidligere forberedende tilbud i samme dækningsområde som de pågældende FGU-institutioner.

Note: På x-aksen angives de pågældende p-værdier.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Appendiks-figur B.40

Effekt opdelt på institutionsniveau ift. overgang til beskæftigelse tolv måneder efter endt forberedende tilbud

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022.

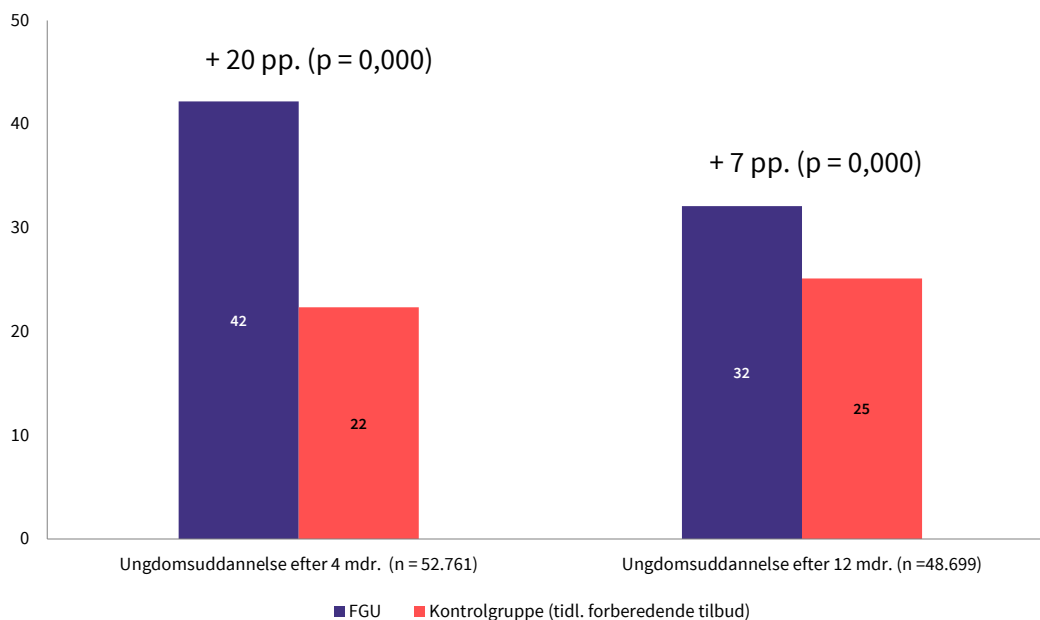
Note: Uddannelsesforløb på FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb. Uddannelsesforløb på de tidligere forberedende FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre måneder, betragtes som et samlet forløb.

Note: Søjlerne angiver forskelle i procentpoint mellem indsats- og kontrolgruppe for de forskellige institutioner, hvor kontrolgruppen er identificeret som elever i tidligere forberedende tilbud i samme dækningsområde som de pågældende FGU-institutioner.

Note: På x-aksen angives de pågældende p-værdier.

Appendiks-figur B.41

FGU-elevers sandsynlighed for at være i ungdomsuddannelse 4 og 12 mdr. efter fuldført FGU, sammenholdt med sammenlignelige elever i tidligere forberedende tilbud på VUC
Andel i procent

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Populationen udgøres her af fuldførte forløb på FGU samt forløb på VUC, der ikke indeholder afslutningskoden "Kursisten har afbrudt kurset eller er ikke mødt frem til prøven".

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022 samt uddannelsesforløb på tidligere forberedende tilbud (Produktionsskoler, KUU, AVU, FVU, OBU, egu) i perioden 1. aug. 2015- 30. juli. 2019.

Note: Uddannelsesforløb på FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb. Uddannelsesforløb på de tidligere forberedende FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre måneder, betragtes som et samlet forløb.

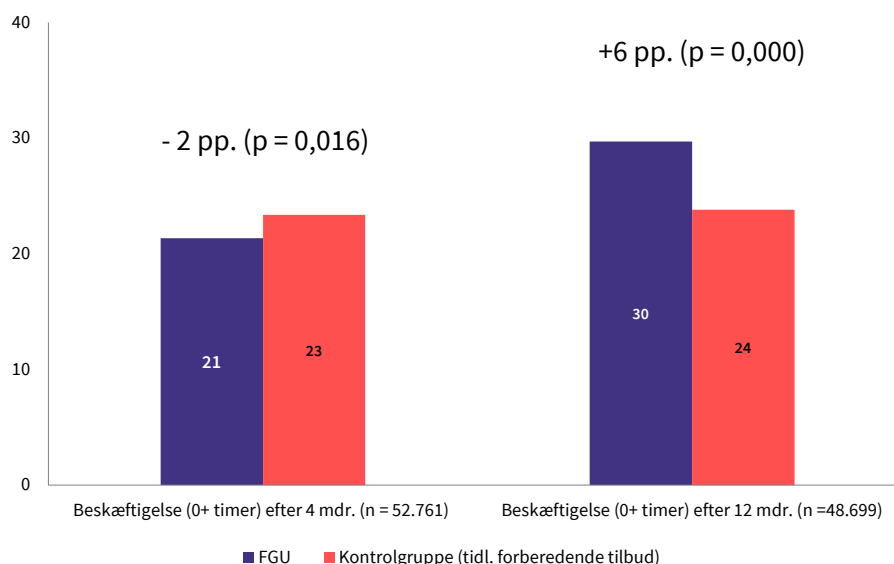
Note: Analyseenheden er forløb og ikke personer.

Note: Søjlerne angiver de forudsagte sandsynligheder for at være i ungdomsuddannelse fire og tolv måneder efter endt forberedende tilbud for hhv. indsats- (FGU) og kontrolgruppe (tidligere forberedende tilbud på VUC). Forskellen mellem blå og røde søjler angiver den estimerede effekt af at gå på FGU, sammenlignet med tidligere forberedende tilbud, når alle baggrundsvariable holdes konstante. Sandsynligheden er estimeret vha. logistisk regressionsanalyse med inddragelse af vægte, der er konstrueret vha. Coarsened Exact Matching (CEM) pba. en række matching-variable (Alder ved start, karakterer i matematik inkl. ingen afgangsprøve i matematik, skoleskift, tidligere anbragt uden for hjemmet, køn, herkomst, sigtet for kriminalitet ekskl. færdselsforseelser, tidligere påbegyndt ungdomsuddannelse, mors uddannelse, fars tilknytning til arbejdsmarkedet, antallet af tidligere forberedende forløb).

Appendiks-figur B.42

FGU-elevers sandsynlighed for at være i beskæftigelse 4 og 12 mdr. efter fuldført FGU, sammenholdt med sammenlignelige elever i tidligere forberedende tilbud på VUC

Andel i procent

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Populationen udgøres her af fuldførte forløb på FGU samt forløb på VUC, der ikke indeholder afslutningskoden "Kursisten har afbrudt kurset eller er ikke mødt frem til prøven".

Note: Analyserne vedrører uddannelsesforløb på FGU i perioden aug. 2019 – sep. 2022 samt uddannelsesforløb på tidligere forberedende tilbud (Produktionsskoler, KUU, AVU, FVU, OBU, egu) i perioden 1. aug. 2015- 30. juli. 2019.

Note: Uddannelsesforløb på FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre eller færre dage, betragtes som et samlet forløb. Uddannelsesforløb på de tidligere forberedende FGU på samme uddannelse og institution, der er adskilt af tre måneder, betragtes som et samlet forløb.

Note: Analyseenheden er forløb og ikke personer.

Note: Søjlerne angiver de forudsagte sandsynligheder for at være i ungdomsuddannelse fire og tolv måneder efter endt forberedende tilbud for hhv. indsats- (FGU) og kontrolgruppe (tidligere forberedende tilbud på VUC). Forskellen mellem blå og røde søjler angiver den estimerede effekt af at gå på FGU, sammenlignet med tidligere forberedende tilbud, når alle baggrundsvariable holdes konstante. Sandsynligheden er estimeret vha. logistisk regressionsanalyse med inddragelse af vægte, der er konstrueret vha. Coarsened Exact Matching (CEM) pba. en række matching-variable (Alder ved start, karakterer i matematik inkl. ingen afgangsprøve i matematik, skoleskift, tidligere anbragt uden for hjemmet, køn, herkomst, sigtet for kriminalitet ekskl. færdseksperter, tidligere påbegyndt ungdomsuddannelse, mors uddannelse, fars tilknytning til arbejdsmarkedet, antallet af tidligere forberedende forløb).

Appendiks-tabel B.141

Udvikling i indløsning af recepter blandt unge i alderen 15-24 år

	2019 (n = 778.109)	2020 (n = 767.288)	2021 (n = 759.984)	2022 (n = 753.280)
	Procent	Procent	Procent	Procent
Psykofarmaka	18	17	16	15

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST)

Appendiks C – Metodebilag

Introduktion

EVA uddyber i dette metodeappendiks den dataindsamling og de analyser, der ligger til grund for tredje delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU. Derudover beskrives grundlaget for evalueringen, herunder virkningsteorien bag FGU samt evalueringens undersøgelsesspørgsmål.

Virkningsteori og undersøgelsesspørgsmål

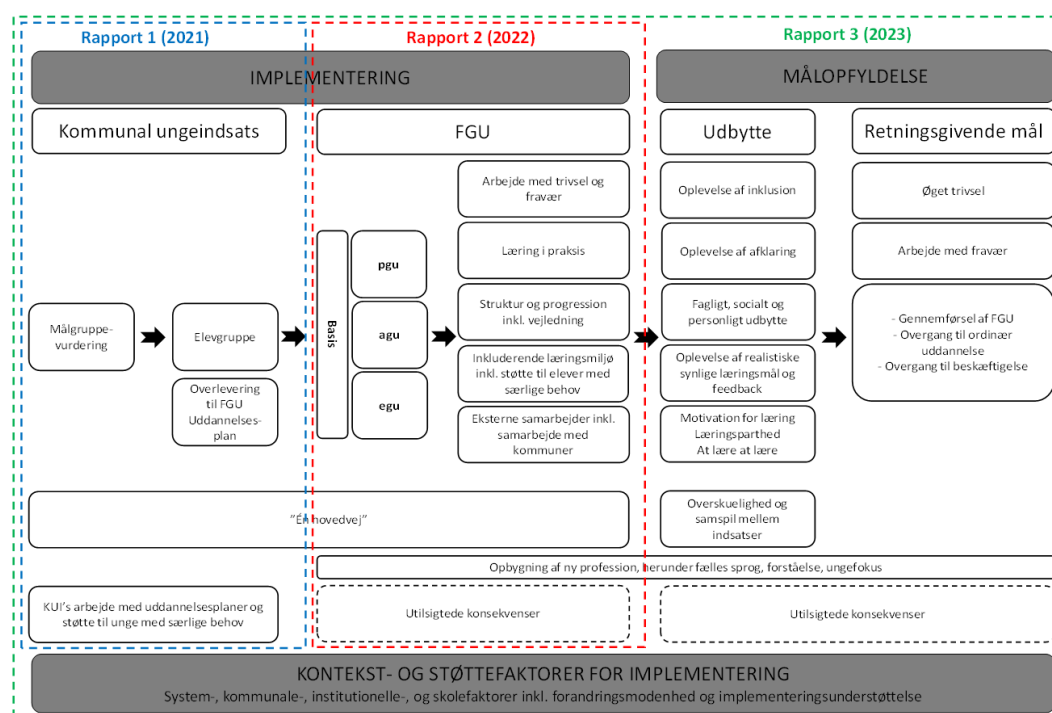
Som led i aftalen om bedre veje til uddannelse og job er der vedtaget et evaluerings- og følgeforskningsprogram, der skal være med til at sikre systematisk opfølgning på implementeringen af FGU, herunder indsatsernes fremdrift og effekt i praksis.²⁶ Opfølgningen omfatter alle reformens elementer og tager afsæt i en virkningsteoretisk forståelsesramme.

I figur C.1 illustreres den overordnede virkningsteori bag FGU-reformen, som danner udgangspunkt for evaluerings- og følgeforskningsprogrammet. Virkningsteorien synliggør antagelserne bag reformen af FGU om sammenhængen mellem implementeringen af de centrale elementer i FGU og målopfyldelse.²⁷ Det fremgår af figuren, at rapport 3 både sætter fokus på målopfyldelse og følger op på implementeringen ift. KUI og FGU.

26 I aftaleteksten står: "Der udvikles et evaluerings- og følgeforskningsprogram, der sikrer systematisk opfølgning på implementeringen, herunder indsatsernes fremdrift og effekt i praksis. Opfølgningen omfatter alle reformens elementer, herunder kommunernes målgruppevurderingspraksis, kontaktperson, ordblindeundervisningen, progression og evaluering samt mål for uddannelsen m.v. Aftalepartierne får en status for implementeringen efter ca. to år. Følgeforskningen skal desuden understøtte udviklingen af den nye profession og give viden om det forberedende område som særskilt fagligt felt" (Regeringen, 2017, s. 33).

27 Virkningsteorien er blevet udviklet med afsæt i reformtekster, bekendtgørelser, vejledninger og lignende (fx Børne- og Undervisningsministeriet, 2018, 2019a, 2019b, 2019d, 2020a; Regeringen, 2017; Københavns Professionshøjskole et al., 2019) med henblik på at identificere kernelementerne af FGU-reformen og deres kobling til de ønskede resultater i form af udbytte og retningsgivende mål. Derudover er der i udviklingen af virkningsteorien inddraget relevant implementeringsteori og -forskning, særligt ift. arbejdet med at identificere relevante kontekst- og støttefaktorer på det overordnede plan. Teori og forskning er videre inddraget ift. at prioritere og fokusere spørgeskemaet, så det er de forventeligt mest centrale elementer, der belyses. Endelig er virkningsteorien blevet kvalificeret af en referencegruppe bestående af praktikere fra sektoren og forskere med erfaring inden for feltet og målgruppen. Se også metodebilag for en udfoldet beskrivelse af tilgangen til at identificere kernelementer og kontekst- og støttefaktorer.

Figur C.1
Virknings teori for FGU: sammenhæng mellem elementer i FGU-reformen og mål

Kilde: Projektbeskrivelse for Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet.

Undersøgelsesspørgsmål

Tredje delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet følger op på implementeringen af FGU og sætter fokus på elevernes udbytte og de foreløbige effekter af FGU, og hvad der ser ud til at være de virksomme mekanismer med hensyn til udbyttet og de opnåede effekter. Rapporten indeholder derfor fem dele:

- Udvikling ift. samarbejde med KUI og implementering af reform-elementer i FGU
- Elevernes udbytte af FGU
- Foreløbige effekter af FGU ift. overgang til ordinær uddannelse eller beskæftigelse
- Sammenhæng mellem implementering og overgang til ordinær uddannelse eller beskæftigelse
- Beskrivelse af, hvad der karakteriserer elever, der ikke overgår til uddannelse eller beskæftigelse.

Appendiks-tabel C.1 giver et overblik over de undersøgelsesspørgsmål, der ligger til grund for tredje delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet, herunder relationen til de datakilder, undersøgelsen bygger på.

Appendiks-tabel C.1

Sammenhæng mellem hovedspørgsmål, primære undersøgelsesspørgsmål og datakilder

	Hovedspørgsmål	Primære undersøgelsesspørgsmål	Datakilder
ELEVERNES UDBYTTE AF FGU	Hvilket udbytte har eleverne af FGU?	Hvordan er elevernes trivsel, fravær og frafald på FGU?	FGU-administrative data, fravær og frafald. Trivselsmålinger
		Hvilke tiltag opleves som virksomme mht. at fremme trivslen?	Interview med ledere og medarbejdere på FGU
		Hvilke tiltag opleves som virksomme mht. at nedbringe fravær og frafald?	Interview med elever på FGU
		Hvordan oplever eleverne udbyttet af deres FGU-forløb? Herunder deres oplevelse af faglig progression, udviklingen af sociale og personlige kompetencer, afklaring, trivsel, motivation for videre uddannelse eller beskæftigelse.	Interview med elever på FGU Delspørgsmål fra trivselsmåling Interview med ledere og medarbejdere på FGU
		Hvilke forudsætninger og kompetencer oplever afdagere af FGU-elever, at eleverne har for at påbegynde og gennemføre uddannelse eller varetage job?	Interview med afdagere
EFFEKT AF FGU	Hvilken effekt har FGU med hensyn til det retningsgivende mål om elevernes videre uddannelses- og beskæftigelsesforløb sammenlignet med de forhenværende forberedende tilbud?	Hvilken effekt har FGU på elevernes overgang til uddannelse? (4 og 12 mdr. efter endt FGU)	Registerdata
		Hvilken effekt har FGU på elevernes overgang til beskæftigelse? (4 og 12 mdr. efter endt FGU)	Registerdata
	Hvad kendetegner de elever, der hhv. overgår og ikke overgår til uddannelse eller beskæftigelse efter endt FGU?	Hvad kendetegner de elever, der overgår til uddannelse eller job efter endt FGU?	Registerdata FGU-administrative data
		Hvad kendetegner de elever, der hverken overgår til uddannelse eller job efter endt FGU? Hvad sker der med de elever, der ikke overgår til uddannelse eller job efter	Registerdata FGU-administrative data

	Hovedspørgsmål	Primære undersøgelses- spørgsmål	Datakilder
		endt FGU? Her er der fokus på overgang til overførselsindkomst, TAMU, STU og brobygning.	
STATUS PÅ IMPLEMENTERING AF FGU	Hvad er status på implementering af FGU sammenholdt med evaluerings- og følgeforskningsprogrammets sidste dataindsamling i foråret 2021?	Hvad er status på implementering af de didaktiske principper for FGU?	Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere og medarbejdere på FGU Interview med ledere og medarbejdere på FGU Registerdata
		Hvad er status på opbygning af den fælles professionsidentitet for FGU?	
		Hvad er status på implementering af forskellige uddannelsesspecifikke elementer?	
		Hvad er status på udviklingen i rammevilkårene for implementering af FGU?	
SAMMENHÆNG MELLEM IMPLEMENTERINGS-GRAD OG UDBYTTET OG OVERGANGSFREKVENSEN	Hvordan hænger implementeringsindikatorer sammen med elevernes overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse?	Hvordan hænger indikatorer for implementering af centrale reformelementer sammen med elevernes overgang til uddannelse og beskæftigelse?	Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere og medarbejdere på FGU Registerdata
		Hvilke forskelle er der i elevernes overgang til uddannelse og beskæftigelse afhængig af institution og skole, når man tager højde for forskelle i elevgrundlag?	
STATUS PÅ SAMARBEJDE MELLEM KUI OG FGU	Hvad er status på samarbejdet mellem KUI og FGU sammenholdt med evaluerings- og følgeforskningsprogrammet sidste dataindsamling i foråret 2021?	Hvad er status på samarbejdet mellem KUI og FGU?	Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere og medarbejdere på FGU Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-ansvarlige Interview med ledere og vejledere på FGU

Registerbaseret undersøgelse

Her uddybes datakilder og analysemetoder, der danner grundlag for den registerbaserede undersøgelse af FGU-elevens overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse.

Undersøgelsens formål

Den registerbaserede undersøgelse har til formål at kortlægge FGU-elevers overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse, herunder at estimere effekten af FGU ved at sammenligne FGU-elevers overgang med tilsvarende elever fra de tidligere forberedende tilbud. Derudover er et formål med den registerbaserede undersøgelse at beskrive, hvad der sker med de elever, der ikke overgår til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse, og hvad der karakteriserer dem.

Datakilder og populationer

Den registerbaserede undersøgelse bygger på oplysninger fra de række forskellige registre i Danmarks Statistik (DST) og fra Styrelsen for IT og Læring (STIL).

I analyserne anvendes to populationer, der er operationaliseret på følgende måde:

- Forløb på forberedende tilbud, der er påbegyndt i perioden 30. august 2015 og afsluttet inden 30. juli 2019. Tidligere forberedende tilbud identificeres via Elevregisteret (KOTRE), Produktions-skoleregisteret (UDPR) og Kursister ved voksen- og efteruddannelse (VEUV). Denne population består af tidligere forløb på VUC: Almen voksenuddannelse (AVU) (udd = 9604), Ordblindeundervisning (OBU) (udd = 9607) og forberedende voksenuddannelse (FVU) (udd = 9606) samt Kombineret voksenuddannelse (KUU) (udd = 2493), Erhvervsgrunduddannelse (EGU) (udd = 4725) og produktionsskole (udd = 1901). Hvis en person har påbegyndt eller afsluttet flere forberedende forløb samtidig, beholdes det forløb, der er afsluttet senest. Hvis et forløb er startet mindre end 90 dage, efter et tidligere forløb er afsluttet, lægges forløbene sammen og tælles som ét forløb. Dette gør sig især gældende på de tidligere forberedende tilbud på VUC, hvor man er indskrevet kursusvis og typisk afslutter et kursus før sommerferien og påbegynder et nyt kursus efter sommerferien. Her vurderer vi, at det vil være misvisende at betragte forløbene som adskilte. Dette kan potentielt betyde, at vi overestimerer overgangen til uddannelse og beskæftigelse, fordi vi reducerer det samlede antal af forløb.
- FGU-forløb, der er påbegyndt i perioden fra 1. august 2019 til september 2022. Denne population er identificeret vha. elevregisteret (KOTRE) (udd = 4763). Hvis et forløb påbegyndes mindre end fire dage efter forudgående forløb afsluttes, tælles de som ét forløb. Det er i 75 % af tilfældene med flere forløb på FGU, at forskellene er mindre end fire dage. Baggrunden for at koble FGU-forløb sammen er, at nogle elever optræder i registeret, hvor de fx afslutter et forløb om fredagen og påbegynder et nyt forløb om mandagen på samme institution og uddannelse.

Operationalisering af Interessevariable

Analyserne af overgang foretages ved to nedslagspunkter: hhv. 4 og 12 måneder efter endt forløb på FGU eller et tidligere forberedende tilbud. På næste side beskrives det, hvordan overgang til uddannelse og beskæftigelse er operationaliseret.

Overgang til ungdomsuddannelse

Oplysninger om elevers overgang til ungdomsuddannelse kommer fra elevregistret (KOTRE og VEUV). Der er dannet et samlet mål for ungdomsuddannelser, der inkluderer alle uddannelsesko-der for erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser, herunder SU-berettigede hf-enkeltfag.

Derudover skelnes der også mellem de forskellige typer af ungdomsuddannelser til brug for deskriptive analyser og subanalyser.

Overgang til beskæftigelse

Oplysninger om elevs overgang til beskæftigelse kommer fra beskæftigelsesministeriets arbejdsmarkedsdata (DREAM). Der er dannet forskellige indikatorer for beskæftigelse, der er mere eller mindre konservative:

- I beskæftigelse (uanset beskæftigelsesgrad)
- I beskæftigelse 0-79 timer pr. måned
- I beskæftigelse 80-159 timer pr. måned
- I beskæftigelse mindst 160 timer pr. måned (svarende til ca. fuldtid).

Hvis en person både er i ungdomsuddannelse og beskæftigelse, defineres personen som værende i ungdomsuddannelse. Hvis en person ikke har nogen beskæftigelsesoplysninger i DREAM, defineres personen som værende ikke i beskæftigelse.

Øvrige interessevariable

Med henblik på at belyse det undersøgelsesspørgsmål, der handler om, hvad der er sket med de elever, der ikke overgår til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse efter endt FGU, er der dannet forskellige interessevariable:

- **Selvforsørgelse:** Hvis en person på det pågældende nedslagstidspunkt ikke har nogen beskæftigelsesgrad (DREAM), ikke modtager nogen ydelser (DREAM) og ikke er i uddannelse (KOTRE), defineres personen som selvforsørgende.
- **Kontant-/uddannelseshjælp:** Hvis en person på det pågældende nedslagstidspunkt (uge 17 og uge 52 svarende til 4. og 12. måned) modtager følgende ydelser (DREAM): $y_{1931}-y_{2235} = 130-149$, defineres personen som modtager af kontant-/uddannelseshjælp.
- **Nyt FGU-forløb:** Oplysninger om, hvorvidt elever på det pågældende nedslagstidspunkt har påbegyndt et nyt FGU-forløb, kommer fra elevregistret (KOTRE: $udd = 4763$).
- **Modtager SU (ikke i uddannelse):** Hvis en person på det pågældende nedslagstidspunkt modtager SU (DREAM): $y_{1931}-y_{2235} = 651-652$ og ikke er i nogen form for uddannelse ifølge KOTRE, defineres personen som modtager af SU. Denne uoverensstemmelse kan muligvis skyldes et lag i ydelsesregisteret.
- **VEU:** Oplysninger om, hvorvidt elever på det pågældende nedslagstidspunkt har påbegyndt et VEU-forløb, kommer fra Kursister ved voksen- og efteruddannelse (VEUV). VEU inkluderer her: AVU ($udd = 9604$), FVU ($udd = 9606$), OBU ($udd = 9607$).
- **STU:** Oplysninger om, hvorvidt elever på det pågældende nedslagstidspunkt har påbegyndt STU, kommer fra elevregistret (KOTRE) ($udd = 2425$).

- **Folkehøjskole:** Oplysninger om, hvorvidt elever på det pågældende nedslagstidspunkt har påbegyndt folkehøjskole kommer fra Kursister ved voksen- og efteruddannelse (udd = 2428-2447).
- **Anden overførselsindkomst:** Hvis en person på det pågældende nedslagstidspunkt (uge 17 og uge 52 svarende til 4. og 12. måned efter endt FGU) modtager følgende ydelser: Dag- og sygepenge $y_{1931-y_{2235}}$ = (111, 115, 121, 213-219, 299, 890-899), ressourceforløb $y_{1931-y_{2235}}$ = (810-819), fleks- og skånejob $y_{1931-y_{2235}}$ = (771,774,781), førtidspension $y_{1931-y_{2235}}$ = (783) samt anden overførselsindkomst $y_{1931-y_{2235}}$ = (750-769, 870-879,740-748, 412, 413, 522).

Operationalisering af baggrundsvariable

I dette afsnit beskrives operationaliseringen af en række forskellige baggrundsvariable, herunder indikatorer for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelseshistorik samt indikatorer for særlig udsathed, der indgår i karakteristikken af eleverne på FGU og i de tidligere forberedende tilbud.

Demografiske og socioøkonomiske faktorer

- **Alder og køn:** Oplysninger om alder og køn stammer fra befolkningsregisteret (BEF). Alder er beregnet som et gennemsnit ved start på FGU/forberedende tilbud. Registeret dækker hele den relevante periode.
- **Forældres højest fuldførte uddannelse:** Oplysninger om forældrenes højest fuldførte uddannelse kommer fra registeret Højest fuldførte uddannelse (UDDF). Fordelingen i populationerne er belyst ved at opgøre andelen af unge, hvor hhv. mor og far har grundskole som højest fuldførte uddannelse. Registeret dækker hele den relevante periode.
- **Herkomst:** Oplysninger om de unges herkomst stammer fra befolkningsregisteret (BEF). Her er oplysninger om indvandrere og efterkommeres oprindelsesland anvendt til at opgøre andelen af personer med en ikke-vestlig baggrund. Registeret dækker hele den relevante periode.
- **Opholdstid i Danmark:** Oplysninger om nytilkomne indvandreres opholdstid i Danmark stammer fra befolkningsregisteret (BEF). Til brug for analysen konstrueres en variabel, som angiver, om man har opholdt sig i Danmark i mere end fem år, når man påbegynder et forberedende tilbud, hvor personer født i Danmark er inkluderet i gruppen af personer med en opholdstid på mere end fem år. Registeret dækker hele den relevante periode.

Uddannelses- og beskæftigelseshistorik

- **Skoleskift:** Oplysninger om antal skoleskift stammer fra elevregisteret (KOTRE). Her er det gennemsnitlige antal skoleskift opgjort på baggrund af skift i institutionsnummeret i løbet af grundskoleuddannelsen (0.-9. klassestrin). Registeret dækker hele den relevante periode.
- **Specialskole:** Oplysninger om specialskole er baseret på institutionsregisteret (INST), hvor kategorien for institutionstype (INST3 = 1015) anvendes til at identificere ”specialskoler for børn”.
- **Specialundervisning:** Oplysninger om specialundervisning i grundskolen stammer fra registeret om specialundervisning (UDSP). Disse oplysninger er anvendt til at opgøre andelen af unge, der har modtaget specialundervisning i løbet af grundskolen. Registeret dækker perioden 2011-

2022. Det betyder, at der vil være en del manglende oplysninger på denne variabel, særligt blandt elever på de tidligere forberedende tilbud. Fra skoleåret 2012/2013 er definitionen af specialundervisning ændret, således at en elev nu kun tælles med, såfremt eleven i gennemsnit får mindst ni klokketimers specialundervisning om ugen.

- **Niende klasses afgangseksamen i dansk og matematik:** Karakteroplysninger fra folkeskolens afgangseksamen kommer fra registeret over grundskolekarakterer (UDFK). Oplysningerne anvendes til: 1) At opgøre de unges gennemsnitlige karakterer i hhv. dansk og matematik. Karaktererne er beregnet på baggrund af de delprøver, der indgår i eksamen, og er vægtet i overensstemmelse med Børne- og Undervisningsministeriets beregningsmetode (Børne- og Undervisningsministeriet, 2023g). Hvis en person har taget den samme eksamen flere gange, anvendes den seneste karakter. 2) At opgøre andelen af de unge, som i 9. klasse kun har gennemført nogle eller ingen af delprøverne i afgangseksamen i dansk og matematik. Registeret dækker hele den relevante periode.
- **Grundskoletrivsel (ETU):** Oplysningerne om de unges trivsel i 9. klasse kommer fra STIL. I analysen anvendes oplysningerne til at opgøre elevernes gennemsnitlige generelle skoletrivsel i 9. klasse. Svarkategorierne, der ligger til grund for den beregnede score, går fra 1-5, hvor højere score udtrykker højere trivsel. For beregningen af indikatoren indgår kun elever, der har svaret på minimum 50 % af spørgsmålene i indikatorerne (Uddannelsesstatistik, 2023d). Trivselsdata findes fra 2014-2022. Derfor vil der være en del manglende trivselsoplysninger, særligt blandt elever fra de tidligere forberedende tilbud. Derfor indgår denne variabel kun i de beskrivende analyser.
- **Uddannelsesparathedsvurdering:** Oplysningerne om de unges uddannelsesparathedsvurderinger stammer fra administrative registre hos STIL, hvor de unges uddannelsesparathed er vurderet som en af følgende kategorier: parat, ikke parat, ikke interesseret (2 %), ikke relevant (1 %). I analysen anvendes disse oplysninger til at opgøre andelen af de unge, som ikke bliver erklæret parate, dvs. de unge, der får vurderingerne "Ikke parat", "Ikke interesseret" eller "Ikke relevant" i 9. klasse. Oplysninger om uddannelsesparathedsvurderinger findes kun for et begrænset antal år (2016-2022, ekskl. 2017, der mangler pga. dårlig datakvalitet). Derfor vil der være mange manglende oplysninger på denne variabel, særligt blandt elever fra de tidligere forberedende tilbud. Derfor indgår denne variabel kun i de beskrivende analyser.
- **Tidligere påbegyndte ungdomsuddannelser:** Oplysninger om de unges tidligere påbegyndte ungdomsuddannelser stammer fra elevregistret (KOTRE) og anvendes i analysen til at opgøre, om de unge har været på mindst én ungdomsuddannelse, før de påbegyndte det forberedende forløb. Registeret dækker hele den relevante periode.
- **Tidligere påbegyndte forberedende forløb:** Oplysninger om, hvorvidt de unge tidligere har gået på et forberedende tilbud stammer fra elevregistret (KOTRE), Kursister ved voksen- og efteruddannelse (VEUV) og Produktionsskoleregisteret (UDPR). Registeret dækker hele den relevante periode.
- **Tilknytning til arbejdsmarkedet før forberedende tilbud:** Oplysningerne om de unges tilknytning til arbejdsmarkedet før påbegyndelse af FGU eller tidligere forberedende tilbud kommer fra DREAM. Her er tilknytningen indledningsvist opgjort som den gennemsnitlige månedlige beskæftigelsesgrad i året op til påbegyndelsen af forberedende tilbud. Her anvendes variablene

grad_2008_01 – grad_2022_06. På den baggrund har vi dannet to variable: En variabel, der indikerer, om personen har været beskæftiget fuld tid i det foregående år (+160 timer), og en variabel, der indikerer, om personen i nogen grad (> 0 timer) har været beskæftiget i det foregående år. Registeret dækker hele den relevante periode.

- **Trivsel på FGU:** Oplysningerne om elevernes trivsel på FGU stammer fra trivselsmålinger fra STIL. Data findes for årene 2020-2022. I analyserne har vi anvendt den generelle trivselsindikator leveret af STIL. Svarkategorierne for de spørgsmål, der ligger til grund for trivselsindikatoren, går fra 1-5, hvor 5 er mest positiv. Hvis en elev har besvaret flere trivselsmålinger, anvendes den seneste måling.
- **SPS på FGU:** Oplysninger om specialpædagogisk støtte (SPS) på FGU stammer fra oplysninger leveret af STIL. Oplysningerne dækker perioden 2019-2022. En indikator for SPS er defineret ved, at der er bevilget SPS-midler til den pågældende elev, uanset bevillingens størrelse.

Indikatorer for særlig udsathed

- **Indløsning af recepter på psykofarmaka:** Oplysninger om, hvorvidt de unge har fået udskrevet psykofarmaka stammer fra lægemiddeldatabasen (LMDB). Psykofarmaka er operationaliseret på baggrund af ATC-koder, hvor medicin målrettet nervesystemet (N) er inkluderet i definitionen. Oplysningerne anvendes til at opgøre andelen af de unge, som har fået udskrevet mindst en recept på medicin målrettet nervesystemet. Registeret dækker hele den relevante periode. Personer, der ikke optræder i registeret, antages ikke at have indløst psykofarmaka.
- **Sigtelser for kriminalitet:** Oplysninger om, hvorvidt den unge har været sigtet for kriminalitet før påbegyndelsen af et forberedende forløb, stammer fra registeret Kriminalstatistik sigtelse (KRSI). Her er oplysningerne anvendt til at opgøre andelen af de unge, som er blevet sigtet for en lovovertrædelse før påbegyndelsen af et forberedende forløb. Overtrædelser af færdselsloven inkluderes ikke i denne opgørelse. Registeret dækker hele den relevante periode. Personer, der ikke optræder i registeret, antages ikke at have været sigtet.
- **Anbringelse uden for hjemmet:** Oplysninger om, hvorvidt den unge på et tidspunkt i sit liv (0-17 år) har været anbragt uden for hjemmet, kommer fra forløbsregister for anbragte børn og unge (BUAF). Her er oplysningerne anvendt til at opgøre andelen af de unge, for hvem en anbringelse på et tidspunkt har været iværksat. Registeret dækker hele den relevante periode. Personer, der ikke optræder i registeret, antages ikke at have været anbragt.

Analyser

Overordnet set er der blevet gennemført to typer analyser:

- Deskriptive analyser, der beskriver elevgruppen på FGU og deres overgang til uddannelse og beskæftigelse
- Effektanalyser, der ved hjælp af matching estimerer effekten af FGU ved at sammenligne overgang til uddannelse og beskæftigelse blandt FGU-elever og sammenlignelige elever i tidligere forberedende tilbud.

Deskriptive analyser

Der er gennemført en lang række forskellige deskriptive analyser:

- Analyser af elevernes overgang fra FGU med nedslag efter 4 og 12 mdr.:
 - FGU-elevers samlede overgang til ungdomsuddannelse og beskæftigelse
 - FGU-elevers overgang til uddannelse og beskæftigelse, opdelt på spor
 - FGU-elevers overgang til beskæftigelse, opdelt på beskæftigelsesgrad
 - FGU-elevers overgang til ungdomsuddannelse, opdelt på type af ungdomsuddannelse.
- Analyser af, hvad der kendetegner eleverne på FGU, herunder
 - Udvikling over tid
 - Opdelt på, om eleverne er overgået til uddannelse og beskæftigelse.
- Analyser, der sammenligner elever på FGU med elever i tidligere forberedende tilbud
 - Ift. hvad der karakteriserer dem
 - Ift. deres faktiske overgang til uddannelse og beskæftigelse.
- Analyser, der beskriver udviklingen i andelen af unge i et forberedende tilbud før og efter reformen.
- Analyse af, om der er en sammenhæng mellem institutionernes implementeringsgrad og overgangen til uddannelse og beskæftigelse. Til brug for denne analyse er den beregnede implementeringsgrad, baseret på spørgeskemadata blandt medarbejderne på FGU, blevet koblet til registerdata i DST.

Effektanalyser

Med henblik på at besvare spørgsmålet om, hvorvidt FGU øger de unges chancer for at komme videre i uddannelse eller i job, sammenlignet med de tidligere forberedende tilbud, har vi anvendt et matching-design.

Den grundlæggende ide i dette design er, at elever, der har gået på FGU, sammenlignes med en kontrolgruppe bestående af *sammenlignelige* elever, der har gået i tidligere forberedende tilbud. Formålet med matching er kort fortalt at ”skabe balance” mellem indsats- (elever i FGU) og kontrolgruppe (elever i tidligere forberedende tilbud). Dvs. at sikre en ensartet fordeling af en række målbare baggrundskarakteristika i de to grupper, således at man tilnærmelsesvist kan eliminere betydningen af disse i analysen og isolere effekten af indsatsen.

Valget af en kontrolgruppe tilbage i tid (elever i tidligere forberedende tilbud) skyldes en antagelse om, at alle de unge, der er i målgruppen for FGU, også *har* gået på FGU. Det anses derfor ikke som muligt at sammenligne unge, der har gået på FGU, med tilsvarende unge, der *ikke har* gået på FGU, da man med målgruppevurderingen til FGU netop henviser nogle – men ikke alle – unge til FGU.

Effektanalyserne sammenholder således FGU-elevens overgang til uddannelse og beskæftigelse med sammenlignelige elever i tidligere forberedende tilbud, som FGU har erstattet pr. august 2019.

Styrken ved denne tilgang er, at målgruppen for FGU og de forhenværende forberedende tilbud i vid udstrækning er sammenlignelige, hvilket er en central forudsætning, når man skal vælge en kontrolgruppe. Der er imidlertid nogle udfordringer ved at vælge kontrolgrupper tilbage i tid. Eksterne faktorer som eksempelvis konjunkturer og adgangskrav til ungdomsuddannelserne kan ændre sig over tid, hvilket kan vanskeliggøre sammenligning af grupper på forskellige tidspunkter, da ellers sammenlignelige personer kan agere forskelligt afhængigt af konteksten.²⁸

Et overordnet princip for design af kontrolgruppen har derfor været at undgå at gå for langt tilbage i tid og på den måde mindske risikoen for at ramme- og strukturelle forskelle spiller en rolle. Kontrolgruppen er derfor defineret som elever i forberedende tilbud i perioden 2015-2019. Derudover er der i analyserne forsøgt taget højde for potentielle tidseffekter ved at kontrollere for eventuelle forskelle i ledighedsprocenter i Danmark på de tidspunkter, hvor elever fra hhv. indsats- og kontrolgruppen forlader FGU/det tidligere forberedende tilbud.²⁹

I sammenligningen af elever fra FGU med elever fra tidligere forberedende tilbud er det væsentligt at notere sig, at vi med denne tilgang estimerer effekten af at gå på FGU sammenlignet med at have været i et tidligere forberedende tilbud. Det er altså ikke effekten af FGU ift. *intet* tilbud, der estimeres. Det er i denne sammenhæng også værd at bemærke, at vi her sammenligner et relativt ungt tilbud som FGU, som forventeligt ikke har nået sit fulde potentiale endnu, med en samling af veletablerede tilbud, der i de fleste tilfælde har eksisteret i en længere årrække.

Den matching-procedure, vi har anvendt, er coarsened exact matching (CEM) (Blackwell et al. 2009). Kernen i CEM er at reducere kompleksiteten i data og inddele alle matching-variable i nogle overskuelige og empirisk meningsfulde kategorier, der kan matches ud fra. Konkret danner man ved hjælp af CEM et antal – mere eller mindre grove ("coarsened") – strata, der udgør alle kombinationer af matching-variable, som indsats- og kontrolgruppen skal matches inden for. Der skal indgå mindst én observation fra indsats- og kontrolgruppen i hvert stratum, og der genereres vægte, der afspejler antallet af observationer, der indgår i hvert stratum. Disse CEM-vægte kan efterfølgende inkluderes i en almindelig regressionsanalyse, der kan anvendes til at estimere effekten af indsatsen ift. de pågældende udfaldsmål (overgang til hhv. uddannelse og beskæftigelse 4 og 12 måneder efter endt forberedende tilbud).

Den faktiske matching mellem elever i indsats- og kontrolgruppen betyder, at elever i FGU og i de tidligere forberedende tilbud kun medtages i analysen, hvis de har et sammenligneligt match.

28 Eksempler på sådanne faktorer kan fx være adgangskravet til eud, indført ifm. eud-reformen i 2015, samt adgangskrav til hf og de 3-årige gymnasiale uddannelser, der trådte i kraft ifm. optag i 2019. Disse ændringer kan både have indvirkning på, hvem der har behov for et forberedende tilbud og på elevernes muligheder for at overgå til ungdomsuddannelse efterfølgende.

29 Derudover er der foretaget en subanalyse der udelukkende sammenligner FGU-elever i 2019/2020 med elever i tidligere forberedende tilbud i 2018. Selvom estimaterne i denne analyse ikke er signifikante pga. den reducerede styrke, er estimaterne i samme størrelsesorden som de øvrige analyser. Dette bestyrker formodningen om, at de observerede forskelle mellem FGU og tidligere forberedende tilbud ikke skyldes tidseffekter.

Et af de kritikpunkter, der har været rettet mod CEM, handler netop om risikoen for, at matching-proceduren resulterer i få matches, hvorved man risikerer at udelade brugbar information på bekostning af den statistiske styrke (Black et al., 2020). En måde at imødegå dette på er at reducere antallet af variable, der indgår i matching-proceduren, eller at justere på den detaljegråd, der matches ud fra (coarsening). Der findes også andre matching-metoder, der fx approksimerer matches ud fra forskellige mål for afstand mellem observationer i indsats- og kontrolgruppen, herunder Propensity Score Matching (PSM) og Mahalanobis Distance Matching (MDM). Nogle af de fordele, der fremhæves ved CEM, er imidlertid det intuitive i tilgangen, der bl.a. er med til at reducere modelafhængighed og sikre, at matching-proceduren er forankret i substantielle overvejelser om data (King & Zeng, 2006).

Til at estimere effekten af FGU ift. tidligere forberedende tilbud anvendes en logitmodel. På baggrund af estimaterne fra regressionsanalysen estimeres gennemsnitlige forudsagte sandsynligheder for udfald i de to grupper (vha. margins-kommandoen i Stata), herunder forskellen i procentpoint mellem de to grupper.

I effektanalyserne inkluderer vi både elever, der har fuldført og afbrudt deres forløb på hhv. FGU og de tidligere forberedende tilbud. Det skyldes, at vi ikke har oplysninger om afbrud/fuldførte forløb blandt elever på de tidligere forberedende tilbud.

Den valgte matching-model resulterede i følgende matches:

- I indsatsgruppen blev 20.320 ud af 24.146 forløb matchet (84 %).
- I kontrolgruppen blev 75.981 ud af 129.997 forløb matchet (58 %).

Robusthedsanalyser

Med henblik på at styrke tiltroen til analysens konklusioner har vi gennemført en række robusthedstjek, hvor vi både anvender alternative matching-metoder, og hvor vi anvender forskellige variable til at indgå i matchingen. Der er desuden gennemført en robusthedsanalyse, hvor vi afgrænser tidsperioden til kun at omfatte året før, FGU trådte i kraft, og de første to år efter FGU var trådt i kraft. Formålet med denne analyse er at begrænse risikoen for, at konjunkturer og lignende kan spille ind i sammenligningen af indsats- og kontrolgruppe. Appendiks-tabel C.2 giver et overblik over de forskellige robusthedsanalyser, der er gennemført.

Appendiks-tabel C.2

Matching-metode

	Matching-variable	Antal observationer i analysen (n)	Beskæftigelse Effekttestimat (pp.)		Ungdomsuddannelse Effekttestimat (pp.)	
			4 mdr.	12 mdr.	4. mdr.	12 mdr.
CEM (Endelig model)	Alder(kvintiler), Karakter i matematik (deciler + kategori for dem, der ikke har nogen afgangsprøve, Skoleskift (0, 1, 2 eller flere), tidligere anbragt uden for hjemmet (ja/nej), køn (mand/kvinde), herkomst (dansk, vestlig, ikke-vestlig), sigtet for kriminalitet ekskl. færdselsforseelser (ja/nej), tidligere påbegyndt UU (ja/nej), mors uddannelse (grundskole, gym, eud, MVU, LVU, missing), fars tilknytning til arb.markedet i barndommen (>50 % 10-50 %, <10 % af tiden), antal tidligere forløb på forberedende tilbud	95.595 (4 mdr.) / 90.841 (12 mdr.)	pp = 1,0 (p = 0,062)	pp = 6,3 (p = 0,000)	pp = 6,5 (p = 0,000)	pp = -2,1 (p = 0,004)
CEM (Mere restriktive matching-kriterier)	Endelig model + mors tilknytning til arb.markedet, far uddannelse, psykofarmaka, opholdstid	48.727 (4 mdr.) / 45.835 (12 mdr.)	pp = 1,6 (p = 0,010)	pp = 7,2 (p = 0,000)	pp = 6,2 (p = 0,000)	pp = -2,7 (p = 0,000)
CEM (Mere restriktive matching-kriterier)	Endelig model afgrænset til tidsperioden 2018-2021	35.541	pp = 1,3 (p = 0,094)	pp = 4,8 (p = 0,000)	pp = 8,9 (p = 0,000)	pp = -4,3 (p = 0,002)
CEM (Korte forløb frasorteret < 60 dage)		77.904 (4 mdr.) / 73.882 (12 mdr.)	pp = 1,2 (p = 0,053)	pp = 6,9 (p = 0,000)	pp = 6,9 (p = 0,000)	pp = -2,9 (p = 0,000)
CEM (Endelig model, hvor populationen er afgrænset til kun at indeholde, dem der kan følges i 12 mdr.		85.789	pp = 0,0 (p = 0,965)	pp = 6,0 (p = 0,000)	pp = 10,0 (p = 0,000)	pp = -2,3 (p = 0,002)
PSM	Samme variable som i den endelige model	93.835 (4 mdr.) / 89.484 (12 mdr.)	pp = 3,9 (p = 0,000)	9,7 (p = 0,000)	pp = 4,2 (p = 0,000)	pp = -3,1 (p = 0,000)

Subanalyser

Der er gennemført tre subanalyser.

Den første analyse har haft til formål at undersøge, om nogle spor på FGU øger de unges chancer for at overgå til uddannelse eller beskæftigelse mere end andre spor. Denne analyse er blevet gennemført som en almindelig multivariat regressionsanalyse. I denne analyse har vi fravalgt sammenligningen med de tidligere forberedende tilbud, fordi oplysninger om spor kun findes for elever, der har fuldført deres FGU-forløb. I og med at oplysningen om, hvorvidt et forløb er fuldført eller afbrudt, ikke findes for elever fra de tidligere forberedende tilbud, vil indsats- og kontrolgrupperne være grundlæggende forskellige.

Den anden analyse har haft til formål at undersøge, om der er forskel på effekten af FGU blandt de forskellige institutioner. Analyserne er derfor blevet gennemført med interaktionsled mellem indsats og ”dækningsområde”. Dækningsområde er defineret på baggrund af kommunekoder, knyttet til de forskellige FGU-institutioner, jf. kort over institutionslandskabet på FGU (se grafik B.1 i appendiks b). Kontrolgruppen består dermed af elever fra de tidligere forberedende tilbud, der har gået i et tilbud, beliggende i den pågældende kommune. Oplysninger om kommuner stammer fra institutionsregistret (INST).

Den tredje analyse har haft til formål at undersøge effekten af FGU, når man fokuserer på de elever, der har fuldført FGU (dvs. FGU-forløb, hvor AUDD-koden i DST er ulig 0). Fordi data om afbrud på de tidligere forberedende tilbud er begrænsede, har det kun været muligt at lave en sådan analyse blandt elever i tidligere forberedende tilbud på VUC. Forløb med afslutningskoden ”har afbrudt kurset eller ikke er mødt op til prøven” er blevet frasorteret. Indsatsgruppen består således af fuldførte FGU-forløb, mens kontrolgruppen er dannet vha. den tidligere beskrevne matching-procedure pba. tilsvarende forløb i forberedende tilbud på VUC, der ikke har den pågældende afslutningskode.

Spørgeskemaundersøgelse

Formål

Formålet med spørgeskemaundersøgelserne har været at give et bredt indblik i implementeringen af FGU samt i implementeringen af de forskellige reformelementer knyttet til KUI's arbejde med FGU.

I rapporten indgår spørgeskemabesvarelser fra seks spørgeskemaundersøgelser blandt tre respondentgrupper: 1) KUI-ansvarlige med ansvar for FGU, 2) FGU-ledere og 3) FGU-medarbejdere. Spørgeskemaundersøgelserne blandt de tre respondentgrupper er gennemført i 2021 og gentaget med mindre justeringer i 2023.

Formålet med at gentage spørgeskemaundersøgelsen har været at følge udviklingen i implementeringen over tid. I appendiks-tabel c.3 nedenfor ses en oversigt over spørgeskemaundersøgelserne:

Appendiks-tabel C.3 Spørgeskemaundersøgelser

Respondentgruppe	Gennemførelstidspunkt 1	Gennemførelstidspunkt 2
KUI-ansvarlige	2021	2023
FGU-ledere	2021	2023
FGU-medarbejdere	2021	2023

I spørgeskemaundersøgelserne blandt FGU-medarbejdere og -ledere har der været fokus på at følge implementeringen af de centrale reformelementer i FGU i overensstemmelse med evalueringens undersøgelsesspørgsmål, herunder temaer som organisering, oplevelse af ny profession, ledelsens understøttelse af arbejdet med FGU, kompetenceudvikling, egu og samarbejdet med praktikvirksomheder, samarbejde med KUI og aftagerinstitutioner, inkluderende læringsmiljø, inkl. arbejdet med ordblindhed og elever med særlige behov, trivsel, læring i praksis, struktur og progression, indslusning, vejledning og afklaring, forløbsplaner og forløb, fravær og fastholdelse, tilslutning til og syn på reform.

I spørgeskemaundersøgelsen blandt KUI-ansvarlige har der været fokus på at følge implementeringen af de centrale reformelementer i KUI i overensstemmelse med evalueringens undersøgelsesspørgsmål, herunder temaer som målgruppevurdering, uddannelsesplan, støtte til unge med særlige behov, brug af afsøgningsforløb og andre tilbud til målgruppen, praktik ift. egu, samarbejde med FGU og andre aktører samt organisering og kompetenceudvikling.

Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-ansvarlige

Spørgeskemaundersøgelserne er gennemført som totalundersøgelser blandt alle landets KUI'er. I spørgeskemaundersøgelsen i 2021 er der opnået i alt 83 besvarelser ud af en population på 92,³⁰ svarende til en svarprocent på 90 %. I 2023 er der opnået i alt 80 gennemførte besvarelser, svarende til en svarprocent på 82 %. Spørgeskemaet er rettet mod KUI-ansvarlige med ansvar for FGU på et niveau, hvor der er indsigt i arbejdet med FGU inden for KUI i den pågældende kommune, herunder praksis og erfaringer i kommunen. Identifikationen af ansvarlige for KUI's arbejde med FGU har taget udgangspunkt i et kontaktgrundlag stillet til rådighed af STUK.

Konstruktion af spørgeskema

Spørgeskemaet er udarbejdet af EVA's projektgruppe i perioden december 2020 – januar 2021. Forud for genudsendelsen af spørgeskemaet ifm. evaluerings- og følgeforskningsprogrammet tredje delrapport er det blevet justeret i begyndelsen af 2023.

30 Antallet af KUI'er, der indgår i spørgeskemaundersøgelsen, er ikke helt sammenfaldende med antallet af kommuner. Det skyldes, at nogle kommuner samarbejder om KUI-opgaven. Disse kommuner har derfor modtaget en samlet invitation til deltagelse i spørgeskemaundersøgelsen. Det drejer sig om: Esbjerg og Fanø, Frederikshavn og Læsø, Odder og Skanderborg, Holstebro, Lemvig og Struer, Tårnby og Dragør.

Spørgeskemaet er udviklet med afsæt i bekendtgørelser og vejledninger og er blevet kvalificeret af de gennemførte interview med casekommuner samt i dialog med den referencegruppe, der er nedsat i forbindelse med evaluerings- og følgeforskningsprogrammet.

I justeringen af spørgeskemaet er de oprindelige spørgsmålsformuleringer og svarkategorier i videst muligt omfang bibeholdt med det formål at kunne følge udviklingen i besvarelsene. Der er dog tilføjet enkelte spørgsmål til spørgeskemaerne, som ikke blev afdækket i første runde. De justeringer, der er lavet, er sket for at optimere spørgeskemaet på baggrund af erfaringerne fra første gennemløb af besvarelses.

Pilottest

Forud for første udsendelse (dvs. i 2021) er spørgeskemaet blevet pilottestet med henblik på at sikre, at spørgeskemaet havde en passende længde, et logisk flow, og at alle spørgsmål og svarmuligheder var relevante og tilstrækkelige samt uden uhensigtsmæssige overlap. Skemaet blev gennemgået spørgsmål for spørgsmål via Skype i to forskellige pilottests for også at afprøve de justeringer, den første test havde givet anledning til. I pilotinterviewene var der særlig fokus på at sikre relevante svarkategorier, forståelige spørgsmålsformuleringer samt relevant sprogbrug.

Udsendelse

Epinion har gennemført den tekniske del af spørgeskemaundersøgelsen på vegne af EVA. Første runde af spørgeskemaundersøgelsen blev udsendt i februar måned 2021 til ansvarlige for KUI's arbejde med FGU på baggrund af et kontaktgrundlag stillet til rådighed af STUK. Anden runde af spørgeskemaundersøgelsen er blevet udsendt i marts måned 2023.

I forbindelse med begge udsendelser har Epinion udsendt tre e-mailpåmindelser samt foretaget telefoniske påmindelser til KUI-ansvarlige, som endnu ikke havde besvaret undersøgelsen og ikke havde frabedt sig at deltage i undersøgelsen.

Analyse

Data fra spørgeskemaundersøgelsen blandt KUI-ansvarlige er blevet analyseret deskriptivt. Først og fremmest er der foretaget en række beskrivende analyser, der præsenterer de rå fordelinger af de KUI-ansvarlige besvarelses. I analyserne har der været fokus på udviklingen fra første spørgeskemaundersøgelse i 2021 til anden spørgeskemaundersøgelse i 2023.

Udviklingen fra 2021 til 2023 er blevet signifikantstestet vha. en two-sample t-test ved et signifikansniveau på 5 %. I analysen af udviklingen fra 2021 til 2023 er populationen afgrænset til at indeholde de samme kommuner i begge målinger, så en eventuel selektion ikke kan forklare evt. forskelle mellem fordelingerne i 2021 og 2023.

Spørgeskemaundersøgelse blandt FGU-ledere og -medarbejdere

Spørgeskemaundersøgelserne blandt både FGU-ledere og -medarbejdere, dvs. lærere og vejledere, er gennemført som totalundersøgelser. Det indebærer, at alle FGU-institutioner (27 stk.) er inviteret til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. I 2023 var der imidlertid 2 institutioner, der ikke indrapporterede kontaktoplysninger på sine medarbejdere.

- Blandt lederne er der i 2021 opnået en svarprocent på 73 %, svarende til 90 komplette besvarelser ud af 123 invitationer. Svarprocenterne på institutionsniveau spænder fra 33 % til 100 %.
- Blandt lederne er der i 2023 opnået en svarprocent på 70 %, svarende til 75 gennemførte besvarelser ud af 112 invitationer. Svarprocenterne på institutionsniveau blandt institutioner, der har indrapporteret kontaktoplysninger, spænder fra 25 % til 100 %.
- Blandt medarbejderne er der i 2021 opnået en svarprocent på 56 %, svarende til 870 komplette besvarelser ud af 1550 invitationer. Svarprocenterne på institutionsniveau spænder fra 33 % til 76 %.
- Blandt medarbejderne er der i 2023 opnået en svarprocent på 51 %, svarende til 593 gennemførte besvarelser ud af 1155 invitationer. Svarprocenterne på institutionsniveau spænder fra 38 % til 67 %.

Konstruktion af spørgeskema

Spørgeskemaerne er udarbejdet af EVA's projektgruppe i perioden september 2021 – november 2021. Forud for genudsendelsen af spørgeskemaet ifm. evaluerings- og følgeforskningsprogrammet tredje delrapport er det blevet justeret i begyndelsen af 2023.

Spørgeskemaet er udviklet med afsæt i bekendtgørelser og vejledninger og er blevet kvalificeret af besøg og interview gennemført på fem caseinstitutioner samt i dialog med den referencegruppe, der er nedsat i forbindelse med evaluerings- og følgeforskningsprogrammet.

I justeringen af spørgeskemaet er de oprindelige spørgsmålsformuleringer og svarkategorier i videst muligt omfang bibeholdt med det formål at kunne følge udviklingen i besvarelserne. Der er dog tilføjet enkelte spørgsmål til spørgeskemaerne, som ikke blev afdækket i første runde. De justeringer, der er lavet, er sket for at optimere spørgeskemaet på baggrund af erfaringerne fra første gennemløb af besvarelser.

Pilottest

Forud for første udsendelse (dvs. i 2021) er spørgeskemaet blevet pilottestet med henblik på at sikre, at spørgeskemaet havde en passende længde, et logisk flow, og at alle spørgsmål og svarmuligheder var relevante og tilstrækkelige samt uden u hensigtsmæssige overlap. Skemaet blev gennemgået spørgsmål for spørgsmål via Skype, hvor det blev testet af både en leder, en lærer og en vejleder. I pilotinterviewene var der særligt fokus på at sikre relevante svarkategorier, forståelige spørgsmålsformuleringer samt relevant sprogb brug.

Udsendelse

Epinion har gennemført den tekniske del af spørgeskemaundersøgelsen på vegne af EVA. Kontaktgrundlaget til spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere er blevet leveret af EVA.

Kontaktgrundlaget til medarbejderundersøgelsen er etableret via kontakt til FGU-institutionernes ledelse. Alle FGU-institutioners ledelser er blevet inviteret til at indberette kontaktoplysninger (navn, e-mailadresse og så vidt muligt tlf. nummer) på relevante medarbejdere. Målgruppen i medarbejderundersøgelsen er defineret ved undervisere, ordblindeundervisere (OBU) og vejledere (inkl. egu-vejledere osv.) ansat på FGU. EVA har bistået Epinion med skriftlig og telefonisk kontakt

til de institutioner, der endnu ikke havde uploadet kontaktoplysninger. Alle institutioner endte med at levere kontaktgrundlag til medarbejderundersøgelsen.

Første runde af spørgeskemaundersøgelsen er blevet udsendt i marts 2021, mens anden runde er udsendt i maj 2023.

I forbindelse med begge udsendelser har Epinion udsendt to e-mailpåmindelser til ledere samt tre e-mailpåmindelser til medarbejdere, som endnu ikke havde besvaret undersøgelsen og ikke havde frabedt sig at deltage i undersøgelsen.

Analyse af spørgeskemadata på individniveau

Undersøgelsens data er bl.a. blevet analyseret deskriptivt, hovedsageligt i form af frekvenstabeller, der præsenterer de rå fordelinger af lederne og medarbejdernes besvarelser.

I analyserne har der dels været fokus på at gøre status på implementering, dels på at følge op på udvikling i implementering fra første spørgeskemaundersøgelse i 2021 til anden spørgeskemaundersøgelse i 2023. Udviklingen fra 2021 til 2023 er blevet signifikantstestet vha. en two-sample t-test ved et signifikansniveau på 5 %. I analysen af udviklingen fra 2021 til 2023 er populationen afgrænset til at indeholde de samme institutioner i begge målinger, så en eventuel selektion i institutioner ikke kan forklare forskelle mellem fordelingerne i 2021 og 2023.

Analyse af spørgeskemadata på institutionsniveau

Undersøgelsens spørgeskemadata anvendes til dels at gøre status på implementeringen, dels at følge op på udvikling i institutionernes implementeringsgrad siden 2021. Implementeringsgraderne opgøres på institutionsniveau, så analyseenheden er *institutioner*.

I anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU (EVA, 2022a, s. 19) blev der udviklet et mål for ”implementeringsgrad” for de didaktiske principper, der sammenfatter implementeringsstatus ift. de tre didaktiske temaer for FGU: 1. læring i praksis, 2. inkluderende læringsmiljø og 3. struktur og progression.

I udviklingen af målet for implementeringsgrad har O’Donnells fem fidelitetskriterier dannet bagtæppe (O’Donnell, 2008). De teoretiske og metodiske overvejelser bag udviklingen af målet for implementeringsgrad er udfoldet i appendiks C – metodebilag i anden delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet (EVA, 2022a, s. 173-181). Målene er operationaliseret og konstrueret på samme måde i denne rapport som i anden delrapport.

Institutionernes implementeringsgrad er baseret på lærernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen, opgjort inden for de enkelte institutioner, ift. lærernes vurdering af, i hvilken grad de samlet set er lykkedes med at implementere principperne for hhv. læring i praksis, inkluderende læringsmiljø og struktur og progression på deres skole.

Skalaen for implementeringsgraden går fra 1 til 4. En implementeringsgrad på 4 svarer til, at alle lærere på en institution vurderer, at de samlet set *i høj grad* er lykkedes med at implementere prin-

cipperne under hver af de tre didaktiske temaer på deres skole. En implementeringsgrad på 1 svarer til, at alle lærere på en institution vurderer, at de samlet set *slet ikke* er lykkedes med dette på deres skole.

Institutionernes implementeringsgrad er blevet inddelt i tre kategorier, ”Lav”, ”Mellem” og ”Høj”, ved at inddele implementeringsgraderne i 2021 i tertiler.

I analyserne har der bl.a. været fokus på udviklingen i implementeringsgraderne fra første spørgeskemaundersøgelse i 2021 til anden spørgeskemaundersøgelse i 2023. Udviklingen fra 2021 til 2023 er blevet signifikantstestet vha. en two-sample t-test ved et signifikansniveau på 5 %.

I analysen af udviklingen fra 2021 til 2023 er populationen afgrænset til at indeholde de samme institutioner i begge målinger, så en eventuel selektion i institutioner ikke kan forklare forskelle mellem fordelingerne i 2021 og 2023.

Casebesøg og interview

Formål

Casebesøg på FGU-institutioner

Der er gennemført casebesøg på fem udvalgte FGU-institutioner, der er blevet fulgt gennem hele evalueringsperioden. I forbindelse med besøgene er der gennemført interview med ledere, lærere, vejledere og elever. Formålet med at følge de samme institutioner og en udvalgt skole fra hver institution gennem hele evalueringsperioden har været at sikre et sammenhængende blik på implementeringen og udviklingen af FGU på institutions- såvel som på skoleniveau. Det har skullet muliggøre, at evalueringen kunne følge implementeringen og udviklingen af FGU på tæt hold, herunder de pædagogiske og institutionelle udviklingsprocesser og arbejdet med at opbygge en fælles profession.

Interviewene med ledere, lærere og vejledere har haft fokus på at indhente dybdegående viden om, hvordan de forskellige reformelementer er blevet implementeret, hvilke erfaringer der er med dette arbejde, samt deres oplevelse af elevernes hverdag og udbytte på FGU. Interviewene med eleverne har haft fokus på deres oplevelse af at gå på FGU, og hvilket personligt, socialt og fagligt udbytte de oplever at få ud af dette.

Interview med aftagerinstitutioner

Ud over interviewene på de fem udvalgte FGU-institutioner er der også blevet gennemført interview med én til to repræsentanter for ni aftagerinstitutioner, herunder repræsentanter fra hf, erhvervsuddannelser og virksomheder, der er knyttet til de besøgte caseinstitutioner.

Formålet med interviewene med aftagerinstitutionerne har været at indhente perspektiver på, hvilke kompetencer og forudsætninger elever fra FGU har for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse eller varetage job, efter de har fuldført deres FGU-forløb. Perspektiverne fra aftagerinterviewene bidrager dermed til at belyse de undersøgelsesspørgsmål, der vedrører elevernes udbytte af FGU.

Caseudvælgelse

Casebesøg på FGU-institutioner

De fem FGU-institutioner er udvalgt på baggrund af karakteristika, der understøtter en maksimal variation mellem institutionerne ift. udvalgte centrale rammebetingelser. Da der kun er tale om fem FGU-institutioner, er der grænser for, hvor mange karakteristika der meningsfuldt kan inddrages i udvælgelsen. I udvælgelsen af caseinstitutionerne er der således sikret en spredning mht.:

- Geografi (land/by, region)
- FGU-institutionernes størrelse (antal elever, antal tilhørende skoler).

EVA har udvalgt en samlet liste med bud på en sammensætning af caseinstitutioner med afsæt i udvælgelseskriterierne. Den endelige udvælgelse er sket i dialog med STUK.

Interview med aftagerinstitutioner

De ni aftagerinstitutioner er ligeledes udvalgt på baggrund af karakteristika, der understøtter en maksimal variation, dog med vægt på at interviewe institutioner, som har erfaring med at aftage mindst fem FGU-elever, så informanternes erfaringer med at aftage EGU-elever ikke blev for individbaserede. Alle aftagerinstitutionerne er knyttet til en af de udvalgte fem caseinstitutioner.

Der er afholdt interview med én til to repræsentanter fra:

- Fire erhvervsuddannelsesinstitutioner
- Tre virksomheder
- To hf-institutioner.

Pga. antallet af forskellige typer aftagerinstitutioner er der – som det også er tilfældet med FGU-institutionerne – begrænsninger for, hvor mange karakteristika der meningsfuldt kan inddrages i udvælgelsen. Der er dog tilstræbt en spredning mht.:

- Geografi (land/by, region)
- Hvilke FGU-institutioner aftagerinstitutionerne er knyttet til
- Størrelsen på aftagerinstitutionerne.

Blandt de fire erhvervsuddannelser er der derudover tilstræbt spredning, ift. hvilke hovedområder eleverne ofte overgår til på de pågældende erhvervsuddannelser, ligesom der er tilstræbt spredning, ift. hvilke brancher aftagervirksomhederne repræsenterer.

Datagenerering

Casebesøg på FGU-institutioner

På casebesøgene har der været fokus på, hvordan institutionernes og skolernes organisering har udviklet sig siden sidste besøg, hvordan man har arbejdet med de didaktiske principper og andre pædagogiske indsatser siden sidste besøg, hvordan der arbejdes med at fremme trivsel og mindske fravær på skolerne generelt, og hvordan der arbejdes med indslusning, vejledning og udslusning, herunder hvordan der samarbejdes med aftagerinstitutioner og KUI. I interviewene har der også været fokus på, hvordan der arbejdes med at udvikle en ny profession, samt hvordan der er blevet arbejdet med kompetenceudvikling. Derudover har et fokus i de kvalitative interview været at belyse både elever, lærere og vejlederes oplevelse af elevernes udbytte samt at belyse elevernes oplevelse af læringsmiljøet og deres trivsel på FGU.

Der har i udgangspunktet været afsat to dage til hvert casebesøg. De fem casebesøg blev gennemført i perioden januar til april 2023.

Alle interview er gennemført med afsæt i semistrukturerede spørgeguides, der er udarbejdet med udgangspunkt i de relevante undersøgelsesspørgsmål. Derudover har EVA forud for elevinterviewene udviklet kort til at igangsætte elevernes refleksioner om deres udbytte og generelle oplevelse af FGU, som er blevet benyttet som interviewteknisk greb under elevinterviewene. Kortene er udviklet på baggrund af elevernes perspektiver på FGU, som kom frem i elevinterviewene under første casebesøg på caseinstitutionerne i 2021.

Det er to konsulenter fra EVA, der har gennemført alle casebesøg. På enkelte besøg har en junior-konsulent også deltaget.

Virtuelle interview med aftagerinstitutioner

Interviewene med aftagerinstitutionerne er blevet gennemført som virtuelle interview over Skype. Der er udarbejdet separate spørgeguides til hhv. uddannelsesinstitutioner og virksomheder. I interviewene har der været fokus på, hvordan aftagerne arbejder med at optage og integrere elever fra FGU, hvad aftagerinstitutionernes generelle indtryk af eleverne, de overtager fra FGU, er ift. faglige, personlige og sociale kompetencer, samt hvordan de oplever FGU som forberedende tilbud ift. at give eleverne de nødvendige forudsætninger for at overgå til og klare sig godt i uddannelse eller beskæftigelse hos dem.

De ni aftagerinterview er blevet gennemført i perioden april til maj 2023. Aftagerinterviewene er således afholdt efter casebesøget på den FGU-institution, som aftageren er knyttet til.

Alle interview er gennemført med afsæt i semistrukturerede spørgeguides, der er udarbejdet med udgangspunkt i de relevante undersøgelsesspørgsmål. Det er to konsulenter eller en konsulent og en juniorkonsulent fra EVA, der har gennemført alle interviewene med repræsentanter fra aftagerinstitutionerne. En konsulent eller en juniorkonsulent fra EVA har skrevet referat af interviewene.

Forberedelse og gennemførelse af interview

Alle interview er gennemført som semistrukturerede interview, enten som gruppe- eller enkeltinterview. Interviewene havde en varighed på mellem 60-120 min. Interviewene er gennemført af en eller flere EVA-konsulenter og er dokumenteret ved lydoptagelse. Interviewene er efterfølgende transskriberet.

I alt er 20 interview gennemført under de fem casebesøg med i alt 108 informanter. Appendiks-tabel C.4 giver en oversigt over de informanter, der har indgået i datagrundlaget i denne runde af casebesøg.

Appendiks-Tabel C.4

Oversigt over informanter under casebesøg

Institution	Informanter
Institution 1	
	3 ledelsesrepræsentanter
	2 vejledere
	7 lærere
	6 elever
Institution 2	
	4 ledelsesrepræsentanter
	1 vejleder
	8 lærere
	5 Elever
Institution 3	
	3 ledelsesrepræsentanter
	3 vejledere
	8 lærere
	11 elever
Institution 4	
	6 ledelsesrepræsentanter
	4 vejledere
	9 lærere
	8 elever
Institution 5	
	3 ledelsesrepræsentanter
	4 vejledere
	5 lærere
	8 elever

Analyse af kvalitative interview

De kvalitative interview er blevet analyseret systematisk i et såkaldt *framework* (tematisk aksekodning). I frameworket er samtlige interview kodet og meningskondenseret i temaer. Det gør det muligt at læse på tværs af informanter, informantgrupper og temaer, således at der fx kan fokuseres på, hvad alle informanter siger om et tema, eller hvad udvalgte grupper, fx alle FGU-ledere, siger om et tema. I afrapportering anvendes citater til at illustrere pointer fra analysen.

Den tematiske kodning er foretaget i QSR Nvivo 11-softwaren.

Referencegruppe

Formål med referencegruppe

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK), der er opdragsgiver for evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU, har nedsat en referencegruppe i denne forbindelse. Formålet med referencegruppen har været at bidrage med sparring og kvalitetssikring ift. centrale analytiske overvejsler samt udkast til hver af de tre delrapporter under evaluerings- og følgeforskningsprogrammet.

Nedsættelse af referencegruppe

Referencegruppen består af otte personer med hver sit ekspertise- og erfaringsområde på det forberedende område. Det drejer sig om følgende personer (nævnt alfabetisk efter fornavn):

- Ane Kjær, underviser og ordblindevejleder på Basis, FGU Øresund
- Gitte Lykkehus, rektor, FGU Fyn
- Morten Skivild, leder, UU Randers
- Noemi Katznelson, forskningsleder, Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet
- Torben Palle Nielsen, skoleleder, FGU Trekanten, Boulevarden i Vejle
- Ulla Højmark Jensen, ph.d., Center for Skole og Læring, Professionshøjskolen Absalon
- Vibe Aarkrog, lektor, Danmarks Pædagogiske Universitet, Aarhus Universitet
- Simon Calmar Andersen, professor, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet.

Noemi Katznelson er udtrådt af referencegruppen undervejs, mens Ane Kjær er blevet erstattet af Lene Bundgaard Rasmussen, der er ordblindekoordinator og pædagogisk konsulent på FGU Lolland Falster.

Inddragelse af referencegruppen

Referencegruppen er blevet inddraget i flere faser af arbejdet med de tre delrapporter under evaluerings- og følgeforskningsprogrammet. Det er bl.a. sket ift. drøftelser af den analytiske tilgang til

arbejdet med evalueringen af FGU, herunder prioritering og operationalisering af fokusområder og centrale spørgsmål inden for rammerne af opdraget. Referencegruppen har desuden været konsulteret ad hoc i evalueringsprocessen og givet input i forbindelse med udarbejdelse af spørgeskemaer og arbejdet med spørgeguides til brug ifm. evalueringens dataindsamling. Endelig har referencegruppen modtaget det første gennemskrevne udkast til hver af de tre delrapporter og overleveret deres kommentarer og spørgsmål til dette ifm. et rapportmøde hos STUK. Referencegruppens pointer til rapportmødet er blevet tænkt ind i det videre arbejde med at gennemskrive og udarbejde endelige versioner af de tre delrapporter.

Projektgruppen hos EVA

Projektgruppen hos EVA, der står bag tredje og sidste delrapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU, har bestået i følgende medarbejdere:

- Kristian Quistgaard Steensen (projektleder), seniorkonsulent
- Mia Uth Madsen, chefkonsulent
- Tanja Pedersen Holt, konsulent
- Christina Wæhrens, juniorkonsulent
- Loulou Vinter Juul, juniorkonsulent.

Elevers udbytte, foreløbig effekt og status på implementering af FGU

© 2023 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: iStock

ISBN (www) 978-87-7182-717-0

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk